

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

אוסף שאלות ותשובות אקטואליות
העוסקות בכל תחומי החיים

אמונה

זוגיות

חינוך

בריאות

פרנסה

אקטואליה

שמחה

ועוד

חלק ל"ט

הַכְּתָבַת לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדָמוֹ"ר מוֹהֵר"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבֵנְאֵל
עִיר בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל

* * *

בְּאֶרְצוֹת הַבְּרִית
מִתִּיבְתָא הֵיכַל הַקְּדוֹשׁ - חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

42nd st. 1129

Brooklyn N.Y. 11219

* * *

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי

מוֹסָדוֹת 'הֵיכַל הַקְּדוֹשׁ' חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב בְּאֶרֶץ וּבְחוּ"ל
שְׁעַל-יְדֵי עֲמַתַּת 'יִשְׁמַח צְדִיק - קֵהֶלֶת בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל'
בְּנִשְׂיאוֹת כ"ק מוֹהֵרָא"ש זְצוּק"ל - הַצְּדִיק מִיְבֵנְאֵל
רַח' רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב 1, ת.ד. 421 יְבֵנְאֵל, 15225
טֶלְפוֹן רַב קוֹי: 04-6656666 - פֶּקֶס: 04-6656655
דְּאָר אֶלְקָטְרוֹנִי: info@breslevcity.co.il
אֶתֶר אִינְטֶרְנֶט: www.breslevcity.co.il

* * *

לְהַזְמִינָת סֵפֶר זֶה וְהַפְּרָכִים הַקְּדוּמִים:
'בְּרֶסֶלֶב סְנַטֶר' - הַמְּרָכֵז לְתַשְׁמִישֵׁי קְדוּשָׁה וְיוֹדְאִיקָה
הַגָּדוֹל בְּצִפּוֹן
04-6650050

תֵּכֵן הָעֵינַיִם

- ה'קדמה..... יז
- ה' קלח. אָנִי נִמְצָאת בְּשִׁדּוּף, אַף בְּגִלּוֹל הַמְרֻכָּבוֹת אָנִי לֹא יוֹדַעַת
הָאֵם לְהִתְקַדֵּם לְחֻתְנָה..... יט
- ה' קלט. הָעֲבוּדָה שְׁלִי מִצְרִיכָה אוֹתִי לְהִטְעוֹת וּלְשַׁקֵּר לְלִקּוּחוֹת,
וְהַדְּבָר גּוֹרֵם לִי צַעַר גָּדוֹל..... כ
- ה' קמ. יֵשׁ כַּמָּה דְּבָרִים בְּהִנְהַגַּת הַצַּדִּיק שֶׁאָנִי לֹא מִבִּין וְקִשָּׁה לִי
לְקַבֵּל..... כב
- ה' קמא. הָעֲבוּדָה כְּנֶבְאֵי בֵּית הַמְדַרְשׁ שֶׁל הַחֲסִידוֹת שְׁלֵנוּ קִשָּׁה לִי.
הָאֵם לְהִפְסִיק?..... כה
- ה' קמב. הָאֵם שְׁחִיטָה וְאֲכִילַת בֶּשֶׂר לֹא מוֹתַנְגְּשׁוֹת עִם אִסּוּר צַעַר
בְּעֲלֵי חַיִּים?..... כח
- ה' קמג. הָאֵם כְּדָאֵי לִי לְחַדֵּשׁ קֶשֶׁר זוּגֵי שֶׁנִּגְמַר לִפְנֵי חֲמִשׁ שָׁנִים?..... כט
- ה' קמד. הַמַּעְסִיקָה שְׁלִי פְּגַעָה בִּי בְּצוּרָה קִשָּׁה מְאֹד, וּמֵאֲזָ אָנִי
בְּדַכְאוֹן וְאֵין לִי חֶשֶׁק לְחַיּוֹת..... לא
- ה' קמה. כִּכֵּל שֶׁאָנִי מְנַסֶּה לְחַשֵּׁב מַחְשָׁבוֹת טוֹבוֹת - מוֹתַנְגְּבוֹרוֹת כְּנֶנְדָד
מַחְשָׁבוֹת רְעוּת. מָה עוֹשִׂים?..... לג
- ה' קמו. אָמְרוּ לִי שֶׁהַלְמוּד בְּלֻקוּסֵי הַלְכוֹת מֵיַעַד רַק לְצַדִּיקִים. הָאֵם
זֶה נִכּוֹן?..... לה
- ה' קמז. אָנִי נוֹפֵל בְּעֵבְרוֹת, אֵין לִי כֹחַ לְכַלּוֹם, וְאָנִי מִרְגִּישׁ שֶׁהַשָּׁמַיִם
שׁוֹנְאִים אוֹתִי..... לז

- ה' קמח.** כִּיצַד יֵשׁ לְנַהֵג בְּמִקְרָה שֶׁל יֶלֶד שְׁסוּבֵל מִילְדִים שְׁמֹכִים וּמְצַעְרִים אוֹתוֹ בְּחֻמָּם?מא
- ה' קמט.** הַצִּיעוּ-לִי עֲבוּדָה טוֹבָה, אֲךָ בְּגִלְל שֵׁיִשׁ בָּהּ בְּעֵיהּ מוֹסְרִית אֵינְנִי יוֹדֵעַ אִם לְקַבֵּל אֶת הַהַצָּעָה.מב
- ה' קנ.** בְּבֵית יוֹתֵר נַח וְנִעִים לִי לְלַכֵּת בְּלִי כֶּסֶף רֹאשׁ. הָאֵם יֵשׁ בְּזֶה בְּעֵיָהּ?מד
- ה' קנא.** מִדּוּעַ יֵשׁ מַחְלֶקֶת כָּל כֶּף גְּדוּלָה עַל סִפְרֵי בְּרִסְלָב?מו
- ה' קנב.** אֲנִי שׂוֹכַח אֶת כָּל מָה שֶׁלְּמַדְתִּי בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אַחֲרֵי זְמַן קֶצֶר. מָה הַפְּתָרוֹן לְזֶה?מז
- ה' קנג.** הָאֵם אֲנִי צָרִיךְ לְחַשֵּׁשׁ מִקְלַלֵּת צְדִיק עַל תְּנַאי?מט
- ה' קנד.** אִיךְ אֶפְשָׁר לְהַפְסִיק לְרֹדֵף אֶת עַצְמִי וְלִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה?נא
- ה' קנה.** בְּעָלִי לֹא מִקְשִׁיב לִי וְתַמִּיד מוֹצִיא אוֹתִי אֲשָׁמָה. אִיךְ עָלִי לְהִתְנַהֵג אִתּוֹ?נד
- ה' קנו.** רַבִּי נַחְמָן מִבְּרִסְלָב אָמַר שְׁצָרִיכִים לְתֵת צְדָקָה כֶּסֶכּוּם הַבְּקָשָׁה שְׁמַבְקֵשׁ. אִיךְ מְקַיְמִים זֹאת?נו
- ה' קנז.** מָה דַּעְתּוֹ שֶׁל הָרַב בְּעֵינָיו לְמוֹד רְפוּאָה סִינִית?נז
- ה' קנת.** לֹא חֶסֶר לִי שׁוּם דְּבָר בְּחַיִּים, וְלִמְרוֹת זֹאת כָּל הַזְּמַן אֲנִי נִמְצָא בְּמַתַּח וְלַחֵץ.נט
- ה' קנט.** הָאֵם גַּם מִי שְׂאִינוֹ נִצְרָף יְכוּל לְהִנּוֹת מִהַכְּנָסֶת הָאוֹרְחִים בְּבֵית הַתְּבַשִּׁיל 'אֵהֵל אֲבָרְהָם'?סא
- ה' קס.** אֲנִי מֵאֵד בְּקִרְתִּית כִּלְפֵי בְּעָלִי וְקִשָּׁה לִי לְרֹאוֹת אֶת הַטּוֹב שָׁבוּ.סג

תָּקַן הָעֵינַיִם

ה

- ה' קסא.** מָה הַסִּגְלָה בְּנִשְׂיַאת עֲרֻבוֹת חֲבוּטוֹת וּבִשְׁתִּיתֵי הַמַּיִם שִׁבְהֵם בְּשָׁלוֹ?.....סו
- ה' קסב.** הָאֵם בְּיוֹם הַדִּין לְאַחַר פְּטִירְתּוֹ שֶׁל הָאָדָם הוּא יְכוּל לְדַבֵּר עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ?.....סו
- ה' קסג.** הָאֵם רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרִסְלָב תָּקַן גַּם סֵדֶר לְמוֹד תּוֹרָה בְּעֵינָיו?.....סח
- ה' קסד.** בְּזוֹ אוֹתִי בְּזִמְנֵי הַהִפְצָה, וּמֵאָז אֲנִי בַּחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וְלֹא מְסַגֵּלֶת לְהַפְיֵץ שׁוֹב.....טו
- ה' קסה.** אִיךָ אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת שֶׁבְּכָל שַׁבָּת יִשְׂרָוּ בְּבִיתֵנוּ רַגְעַ וְשָׁלוֹה?.....עא
- ה' קסו.** קִבְּלֵתִי הֵתֵר לְהַפְסֹקֶת הַרְיוֹן, אִךְ בְּעָלִי מִלְּחִיץ אוֹתִי וּמְכַנִּים בִּי רַגְשׁוֹת אָשָׁם.....עב
- ה' קסז.** אֲנִי מְשַׁדָּךְ עִם בַּחֲוָה טוֹבָה וּמְשַׁכִּילָה, אִךְ עֵדוּן יֵשׁ לִי סְפִקוֹת שֶׁמְקַשִּׁים עָלַי לְהִתְקַדֵּם.....עה
- ה' קסח.** מִדּוּעַ צְרִיכִים סְגֻלוֹת לְפָרְנִסָּה, הֲרֵי הַכֹּל נִקְצֵב בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה?.....עו
- ה' קסט.** הָאֵם אִשָּׁה שֶׁשׁוֹלַחַת אֶת בַּעְלָהּ לְאוּמָן זֹכָה גַּם לְכָל הַהִבְטָחוֹת שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרִסְלָב?.....עח
- ה' קע.** אֲבִינוּ הָאֱלֹמֵן הִכִּיר אִשָּׁה חֲדָשָׁה שֶׁמְנַסָּה לְהִשְׁתַּלֵּט לוֹ עַל כָּל הַכֶּסֶף. מָה עוֹשִׂים?.....פ
- ה' קעא.** פְּטְרוּ אוֹתִי מִהַעֲבוּדָה וְאֲנִי שׁוֹקֵלֶת לְפָנוֹת לְתַחֲוִים הַצִּיּוֹר. מָה דַּעְתְּכֶם?.....פב
- ה' קעב.** בֶּן-זוּגִי נִפְרַד מִמֶּנִּי אַחֲרֵי קֶשֶׁר שֶׁל עֲשָׂרָה חֲדָשִׁים. הָאֵם לְנִסּוֹת לְחַזֵּר אֵלָיו אוֹ לְהִמְשִׁיךְ הַלְּאָה?.....פג

- ה' קעג.** כָּבֵר עֶשֶׂר שָׁנִים אָנִי מְעַכֵּב אֶת הַגֵּט שֶׁל אִשְׁתִּי. הָאֵם לַעֲשׂוֹת אֶת הַצֵּעַד הַגּוֹרְלִי וְלִתֵּת לָהּ אוֹתוֹ?.....פד
- ה' קעד.** הָאֵם זֶה נִכּוֹן שְׂיִזֶם הַכְּפוּרִים נוֹעַד לָתֵת לָנוּ מְנוּחַת הַנֶּפֶשׁ בְּכָל הַשָּׁנָה?.....פז
- ה' קעה.** בְּחֻדְשֵׁים הָאַחֲרוֹנִים הִתְקַרְבְּתִי לְבִרְסָלֵב. הָאֵם כְּדַאי לִי לְנִסֵּעַ לְאוּמָן כָּבֵר בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּרוֹב?.....צב
- ה' קעו.** מֵאִזְ שִׁפְטֵרְתִי וְאֲנִי מְבַטֵּלֵת אָנִי מְרִישָׁה יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶת הַיַּחֲסָה שֶׁל בְּעָלִי.צו
- ה' קעז.** אָנִי לֹא מְצָלִיחָה לְהַרְגִיעַ אֶת עַצְמִי שֶׁלֹּא הֵייתִי בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּמִירוֹן כְּהַרְגָלִי.צח
- ה' קעה.** הוֹרִי וּמִשְׁפַּחְתִּי מִזְלָזְלִים בִּי וְנוֹתְנִים לִי הַרְגָּשָׁה רָעָה. מָה עָלִי לַעֲשׂוֹת?.....קב
- ה' קעט.** בְּעָלִי עוֹבֵד כְּעַצְמָאִי אָבֵל לֹא רוֹאֶה הַצְּלָחָה. הָאֵם לְלַחֵץ עָלָיו שְׂיִתְחִיל לַעֲבֹד כְּשֹׁכִיר?.....קד
- ה' קפ.** אָבִי נוֹטֵה לְהַרְדֵּם בְּזִמְנוֹ הַתְּפִלָּה. הָאֵם עָלִי לְהַעִיר אוֹתוֹ?.....קה
- ה' קפא.** לְפָנַי שְׂיִדְעֵתִי מָה רַבִּי נִחְמָן מְבִרְסָלֵב כָּתֵב עַל סִפְרֵי חֻקֵּיאוֹת, קְרָאתִי בְּסִפֵּר כָּזֶה. אֵיךְ מִתְקַנֵּים?.....קו
- ה' קפב.** הַמְשֻׁדְּכֵת שְׁלִי מֵאִד מְפַחֶדֶת מִחֻתְנָה. מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת לְגַבִּי זֶה?.....קט
- ה' קפג.** אַחַד הַקְּרוֹבִים שְׁלִי לֹא מְפָסִיק לְהַעִיר לִי הָעֲרוֹת עוֹקְצָנוֹת. מָה אַתֶּם מְמַלִּיצִים לִי לַעֲשׂוֹת?.....קיא
- ה' קפד.** בְּכָל פַּעַם שְׂאֲנַחְנוּ הוֹלְכִים לְמַפְגֵּשׁ מִשְׁפַּחְתִּי יוֹצֵא מִזֶּה רִיב. מָה הָעֲצָה?.....קיג

- ה' קפה.** שָׁלַשׁ וְחִצֵּי שָׁנִים לֹא עָשִׂיתִי דָבָר בְּעֵינַי הַגְּרוּשִׁין מִבְּעָלִי.
הָאֵם הַגִּיעַ הַזְּמַן לִפְעֹל?..... קיד
- ה' קפו.** הָאֵם כְּשִׁלּוּמִדִּים לִקּוּטֵי מוֹהֵר"ן וְלִקּוּטֵי הַלְכוֹת צְרִיכִים
לְלַמַּד אוֹתָם עִם פְּרוֹשׁ כָּלִשְׁהוּ?..... קטז
- ה' קפז.** הָאֵם לְפִי דְבָרֵי רַבִּי נַחֲמָן בְּסִפְרֵי הַמִּדּוֹת מוּבָן שֶׁלַחֲבָרִים
טוֹבִים מִתֵּר לְסַפֵּר לְשׁוֹן הָרַע?..... קיט
- ה' קפח.** כִּיצַד עָלִי לְנַהֵג עִם אֲנָשִׁים שֶׁלֹּא מַחְזִירִים אֶת הַהֲלוּאָה
שֶׁקָּבְלוּ מִהַגַּמ"ח שְׁלִי?..... קכא
- ה' קפט.** כָּל הַזְּמַן שׁוֹרִים עָלַי עֲצָבוֹת וְדָכְאוֹן, וְאֲנִי לֹא מִצְלִיחַ
לְהַתְּנִיק מִזֶּה..... קכג
- ה' קצ.** כָּל הַזְּמַן יֵשׁ בֵּינִי לְבֵין אִשְׁתִּי מִתַּח וּמְרִיבוֹת. אִיךָ אֶפְשֶׁר
לְצַאת מִהַמַּעְגָּל הַמְּצִיק הַזֶּה?..... קכו
- ה' קצא.** מָה הַמְּקוֹר לְמִנְהַג הַחֲסִידֵי לַעֲרֹךְ סִיּוּם מִסְכַּת בְּכָל יוֹם
מֵרֵאשׁ חֲדָשׁ אֶב עַד תְּשׁוּעָה בְּאֵב?..... קכח
- ה' קצב.** אִשְׁתִּי וְיִלְדֵי גוֹרְמִים לִי הִרְבָּה צָעַר, וְגַם בְּעַבּוּדָה יֵשׁ לִי
מְרִיבוֹת. בְּמָה חֲטָאתִי?..... קכט
- ה' קצג.** הָאֵם כִּדְאִי לְבַטֵּל חֵלֶק מִהַשְּׂפוּצִים שֶׁתְּכַנְנּוּ כִּדֵּי לְהַקְטִין
אֶת הַמִּשְׁכַּנְתָּא, אוֹ שֶׁאֵין מִמָּה לְפַחֵד?..... קלא
- ה' קצד.** קֶשֶׁה לִי לְטוֹס לְאוֹמֵן. הָאֵם כְּשֶׁאֲמַמֵּן לְמִישֶׁהוּ אַחֵר אֶת
הוֹצָאוֹת הַנְּסִיעָה זֶה יִחְשַׁב שֶׁנִּסְעָתִי בְּעֲצָמִי?..... קלב
- ה' קצה.** יֵצְאתִי עִם בְּחוּר, וּמֵאֵז שֶׁנִּפְרַדְתִּי מִמֶּנּוּ הוּא לֹא יוֹצֵא לִי
מִהֲלַב..... קלה

- ה' קצו.** האם יש בעיה כאשר בחוזה חוזרת בתשובה מבית דתי יוצאת לשדוף עם בחור חרדי מבית?.....קלו
- ה' קצז.** בעלי יוצא הרבה עם החברים שלו, ולי הוא לא מאפשר כמעט לצאת מהבית.....קלח
- ה' קצח.** נסיתי לגשר בין אחי לבין אשתו, ובסוף שניהם רבו אתי. מה עלי לעשות?.....קמ
- ה' קצט.** מה היה הסיוד של רבי שלמה קרליבך שבזכותו זכה לקרב כל כך הרבה יהודים?.....קמב
- ה' ר.** מאז ששמעתי דבורים בגנות חסידות ברסלב קשה לי לעבד את השם יתברך.....קמד
- ה' רא.** מי קבע את סדר התורות בלקוטי מוהר"ן? והאם זה נקבע על פי הוראת רבי נחמן בעצמו?.....קמח
- ה' רב.** מה דעתכם בענין העליה להר הבית בזמן הזה: מתר או אסור?.....קנב
- ה' רג.** האם שיך שבחורה שלא משתייכת לברסלב תצא לשדוף עם ברסלבר?.....קנד
- ה' רד.** האם בברסלב לא מקפידים להתפלל מנחה לפני השקיעה כמו אצל רב העולם?.....קנו
- ה' רה.** האם יש בעיה להתבודד ליד בית עלמין?.....קנח
- ה' רו.** מה מקור המנהג לכתב פתק, לקרא אותו בציון של צדיק ולהשאיר אותו שם?.....קס
- ה' רז.** קראנו לבתנו 'אבישג'. האם זה שם טוב?.....קסא

תֵּן הָעֲנִיִּים

ט

- ה' רח.** יֵשׁ לָנוּ שְׁתֵּי בָנוֹת וְכָכָר חֲמֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁתִּי לֹא מִצְלִיחָה לְהָרוֹת. הָאֵם לְלַכֵּת לְטְפוּלֵי פּוֹרְיֹת?.....קסג
- ה' רט.** הָרַב הוֹרָה לִי לְלַכֵּת עִם בְּעָלִי בְּחֻמַּת הַדִּין. אֵיךְ עָלִי לְהִתְמוּדָד עִם הַהִשְׁלָכוֹת?.....קסד
- ה' רי.** אֲשֶׁתִּי טְבֵּלָה בְּמִקְוֵה מַלְכָּה בִּיבְנָאֵל וְזָכִינוּ לִישׁוּעָה. הָאֵם כְּדָאֵי לַעֲשׂוֹת זֹאת שׁוּב?.....קסו
- ה' ריא.** אֲנִי שׁוֹקֵלֶת לַעֲזֹב אֶת הָעֵבוֹדָה כְּדֵי לְהִתְחִיל לְלַמֵּד בְּמִדְרָשָׁה וְלְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם. מַה דַּעֲתֶכֶם?.....קסז
- ה' ריב.** לְבָנוֹתִי קוֹרְאִים יוֹבֵל וְנוֹעָה. הָאֵם הַשְּׂמוֹת הָאֵלוֹ טוֹבִים בְּשִׁבְלִי?.....קע
- ה' ריג.** אָבִי בְּמִצֵּב קְרִיטִי וְלִדְבָרֵי הַרוֹפְאִים יָמְיוֹ סְפוּרִים. אֵיךְ מִתְחַזְּקִים בְּמִקְרָה כָּזֶה?.....קעב
- ה' ריד.** הָאֵם זֶה נֶכּוֹן שֶׁלְחָם מִקְמַח מְלֵא נְחֹשֶׁב 'לֶחֶם שֶׁל עֲנִיִּים' וְעַדִּיף שֶׁלֹּא לֶאֱכֹל אוֹתוֹ?.....קעג
- ה' רטו.** מַהִי שִׁיטָתוֹ שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסֶלַב בְּעִנְיַן הַצְּמִצּוּם וְהַחֲלָל הַפְּנוּי?.....קעה
- ה' רטז.** הָאֵם תּוֹכְלוּ לְהִסְבִּיר לְבָנֵנוּ שֶׁעָלִיו לְהִקְשִׁיב לְהוֹרָאוֹת שֶׁקִּבְּלָנוּ מִהָרַב קִנְיִבְסְקוֹ?.....קעז
- ה' ריז.** הָאֵם מִתֵּר לְלַכֵּת לְנִפְשׁ שְׂמֹתָאֵם לְצַבּוֹר הַחֲרָדִי בְּבֵית מְלוֹן בְּאֵילֵת?.....קפ
- ה' ריח.** אֲנִי סוֹבֵלֶת כְּמַעַט שָׁנָה מִבְּעִיּוֹת בְּדַרְכֵי הָעֶכוֹל. מַה עָלִי לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לְהִרְפֹּא?.....קפא

תֵּכֵן הָעֵינַיִם

1

- ה' ריט. מאז שהתחנתתי הכל הפך להיות קשה - גם בגשמיים וגם ברוחניים. מה עושים?.....קפב
- ה' רכ. בשבועים האחרונים חלמתי כמה פעמים על הציון של רבנו. מה זה אומר?.....קפד
- ה' רכא. אני חשה ששמי משפיע עלי נפשית לא טוב. האם הצדיק ממליץ לי להחליף אותו?.....קפו
- ה' רכב. האם יש בכלל כח לתפלה היוצאת מפה כמו שלי?.....קפח
- ה' רכג. מה מקור המנהג לקרא את כל ספרי רבי נחמן מברסלב בחדש אלול?.....קצ
- ה' רכד. היינו קשורים לצדיק גדול, וכשעזבנו אותו לטובת חסידות ברסלב הוא קלל אותנו.קצב
- ה' רכה. לפני תקופה קצרה חזרתי לגרוש שלי, ושוב נפרדנו. האם עשיתי טוב שעזבתי אותו?.....קצד
- ה' רכו. לאחרונה התקרבותי יותר אל השם יתברך, אך עדיין הכל תקוע אצלי. מה עלי לעשות?.....קצו
- ה' רכז. יש לי רצון חזק לטוס לאומן, אך יש לי חרדה ופחד מהטיסה. האם לטוס למרות זאת?.....קצח
- ה' רכת. מאז שהתרחקתי מכם הפסקתי ללמד תורה. איך אני יכול לעשות התחלה חדשה?.....קצו
- ה' רכט. האם יהודי צריך לחיות עם חשוב ונהול מדקדק של הוצאותיו והכנסותיו?.....קצב
- ה' רל. קשנולדתי קראו לי אבישג, ובהמשך אמי שנתה את שמי למורן. האם לחזר לשם הראשון?.....קצו

תֵּכֵן הָעֵינַיִם

יא

- ה' רלא. איך אָפֿשֶׁר לְהִקְנוֹת לְבִתִּי מְדוֹת טוֹבוֹת וּבְטָחוֹן עֲצָמִי?.....רז
- ה' רלב. הַהוֹרִים שְׁלִי חוֹלֵי דִיאָלִיזָה. הָאֵם יֵשׁ לָזֶה פְּתָרוֹן עַל יְדֵי מִצְוָה אוֹ סִגְלָה מְסִימָת?.....רט
- ה' רלג. אֲנִי שׁוֹקֵל לְקַחַת הַלְוָאָה כְּדֵי לְפַתַּח עֵסֶק עֲצָמָי. הָאֵם זֶה צַעַד נָכוֹן?.....ריא
- ה' רלד. אֲנִי סוֹבֵל מִדְּכָאוֹן וְחֶרְדָּה, וְלָכֵן מְאֹד קִשָּׁה לִי לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה וּלְמַצֵּא אֶת זְוִיגִי.....ריב
- ה' רלה. הָאֵם אָפֿשֶׁר לְהַדְלִיק נֵר תְּמִיד לְרַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסֶלַב בְּתוֹךְ קִפְסֵת זְכוּכִית בְּבֵית?.....ריד
- ה' רלו. קִרְבְּתִי הַמוֹן בַּחוּרִים לְרַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסֶלַב, אַךְ אֲנִי חוֹשֵׁשׁ שְׂאוּלִי לֹא עֲשִׂיתִי מְסִפִּיק.....רטז
- ה' רלז. אֲשֶׁתִּי וּמִשְׁפַּחְתָּהּ נְגוּעִים מְאֹד בְּמִדַּת הַקְּמָצוֹנוֹת. מָה אָפֿשֶׁר לַעֲשׂוֹת?.....רכ
- ה' רלת. אֲנִי מְמַגְרָשִׁי גוּשׁ קְטִיף, וּמְאֹז הַגְּרוּשׁ אֵין אָנוּ מוֹצְאִים מְנוּחַ לְכַף רַגְלֵנוּ.....רכב
- ה' רלט. חֲתַכְתִּי שְׂדוּךְ בְּגִלְל שְׁהוֹרֵי לֹא הָיוּ מְרָצִים, וְאֲנִי מְרַגְּשָׁה פְּסוּסֵי גְדוֹל. הָאֵם לְחַזֵּר אֵלָיו?.....רכה
- ה' רמ. יֵשׁ אֲנָשִׁים שְׂמֵתוּדִים וּמִבְּקָשִׁים בְּקָשׁוֹת מְרַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסֶלַב בְּעֲצָמוֹ. הָאֵם זֶה בְּסִדֵּר?.....רכז
- ה' רמא. אֲנִי לֹא מֵתְקַבֵּלֶת לְשׁוּם עֲבוּדָה וּמְרַגְּשָׁה מִעֲצוּרִים בְּחַיִּי. מָה שְׂרָשׁ הַבְּעִיָּה?.....רלא
- ה' רמב. נִקְלַעְנוּ לְחוֹבוֹת גְּדוֹלִים בְּגִלְל שְׂפוּץ הַדִּירָה שְׁקֵנִינוּ. הָאֵם לְמַכֵּר אוֹתָהּ?.....רלב

- ה' רמג. זְכִיתִי לְקַבֵּל מֵהַהוֹשָׁעוֹת הַחֲבוּטוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק. מה לעשות אתן?.....רלד
- ה' רמד. הַהוֹרִים שֶׁל בְּעָלֵי מַתִּיחָסִים רַק לְבַתְּנוּ-הַגְּדוּלָה וְזֶה מֵאֵד מִפְּרִיעַ לִי. מה עלי לעשות?.....רלה
- ה' רמה. אֲנִי לֹא מִצְלִיחַ לְפָרְנֵס אֶת מִשְׁפַּחְתִּי כְּפִי שְׂאֵנִי רוֹצֶה. מה אֶפְשֵׁר לַעֲשׂוֹת?.....רלז
- ה' רמו. שְׂדַכְנוּ אֶת בְּתוּנוֹ עִם בְּחוֹר תָּמִים וְטוֹב לֵב שְׂמוּצָא חֵן בְּעֵינֶיהָ. האם להתקדם לחתונה?.....רלט
- ה' רמז. הַגַּעְתִּי לְגִיל אַרְבָּעִים. האם יש משהו שְׂאֵנִי צָרִיךְ לְקַבֵּל עַל עֲצָמֵי כָּעֵת?.....רמא
- ה' רמח. כִּמָּה טְבִילוֹת צָרִיךְ אָדָם לְטַבֵּל בַּמְקוּוֹה לְכַבוֹד שְׁבֵת קֹדֶשׁ?.....רמו
- ה' רמט. אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהִקְיֵם בַּיִת שֶׁל תּוֹרָה וְיִרְאֵת שְׂמִים, אַךְ הַמַּחְלֻקוֹת וְהַיְאֹוֶשׁ מִתְגַּבְּרִים. מה עושים?.....רמח
- ה' רנ. הָאֵם כָּח הַמַּחְשָׁבָה יוֹתֵר חֲזָק מִכַּח הַתְּפִלָּה?.....רנא
- ה' רנא. הָרַב אָמַר שְׂאֵין דְּבַר כְּזֶה 'הַכָּאָה חֲנוּכִית'. וְמָה פְּרוּשׁ הַפְּסוּק "חֹשֶׁף שְׁבִטוֹ שׁוֹנָא בְּנוֹ"?.....רנד
- ה' רנב. בְּעָלֵי פְתַח חֲנוּת וְלֹא כָּל כָּף הוֹלֵךְ לוֹ. האם להמשיך או לִסְגֹר?.....רנו
- ה' רנג. הַשְּׁלוֹם בַּיִת שֶׁלְנוּ מִעֲרַעַר מֵאֵד. אֵיךְ יוֹצֵאִים מֵהַסְּחָרְחָרָה הַזֹּאת?.....רנז
- ה' רנד. יֵשׁ לְנוּ תְּמִשָּׁה יְלָדִים וְהֵם סוֹבְלִים מֵאֵד מֵהַמְּצָב בֵּינֵנוּ. אֵלֵי בַּמְקָרָה שֶׁלְנוּ גְרוּשִׁין הֵם הַפְּתָרוֹן?.....רנט

תָּכֵן הָעֵינַיִם

יג

- ה' רנה. אַחֲרֵי 30 שָׁנוֹת נִשְׂוֹאִין חֲלָה הַתְּדַרְדְּרוֹת בְּזוּגֵי־וֹת שְׁלֹנוּ אֲנִי
שׁוֹקֵלֶת לְהִתְגַּרֵּשׁ. מָה דַעְתְּכֶם?..... רסב
- ה' רנו. יֵשׁ לִי רִצּוֹן עַז לְהִיֹּת זֹמֶרֶת וּלְחַזֵּק אֶת נְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל בְּשִׁירֵי
קְדוּשָׁה. הָאֵם לַעֲשׂוֹת זֹאת?..... רסד
- ה' רנז. קִשָּׁה לִי מְאֹד בְּחַיִּים מְכֹל הַבְּחִינּוֹת. בְּשִׁבִיל מָה אֱלֻקִּים
בְּרָא אוֹתִי בְּכָלֵל?..... רסו
- ה' רנח. הָאֵם יִתְכַן שְׂאִינְנוּ זֹכִים לִילְדִים בְּגִלּוֹל שְׁבִיתֵנוּ נִבְנָה עַל
אֲדָמָה שְׁנֵעָקְרוּ-מִמֶּנָּה עֲצֵי פְרִי?..... רסח
- ה' רנט. יוֹתֵר קָל לִי לְהִתְפַּלֵּל בְּעֲצִימַת עֵינַיִם. הָאֵם אֲנִי צָרִיךְ
לְהִתְפַּלֵּל דּוֹקָא מִתּוֹךְ הַסְּדוּר?..... רער
- ה' רס. עֲבוּדָתִי כְּמִשְׁגִּיחַ כְּשֵׁרוֹת גּוֹרְמַת לִי לַחֵץ גְּדוֹל וּמְרִיבוֹת
בְּעֲבוּדָה וּבְבֵית. מָה עָלֵי לַעֲשׂוֹת?..... רעב
- ה' רסא. הַשְּׁבוּעַ אֵרַע טִבַּח בְּבֵית כְּנֻסַת בִּירוּשָׁלַיִם. מָה הַסְּבָה לְכָל
הַפּוֹגְרוֹמִים הָאֵלוּ?..... רעג
- ה' רסב. הָאֵם אֶפְשָׁר לְפָרְסֵם אֶת הָעֵסֶק שְׁלֹנוּ אוּ שְׁצָרִיכִים לְחַשֵּׁשׁ
מֵעֵין הָרַע?..... רעו
- ה' רסג. אֵיךְ אֲנִי יְכוּלָה לְפַעַל בְּדַרְכֵי נַעַם אֲצֵל הַחֲנִיכִים שְׁלִי
שְׂיִקוּמוֹ לְתַפְלַת שְׁחָרִית?..... רעז
- ה' רסד. אֲנִי גִירָת, וּמֵאֲזֵ שֶׁהִתְחַתַּנְתִּי עִם בְּעָלִי הוּא מִתְעַלֵּל בִּי
וּבִלְדִינִי..... רעט
- ה' רסה. הָאֵם יְכוּל לְהִיֹּת שְׂאֵנָשִׁים קְנָאִים חֲסָמוֹ לִי אֶת הָרַחֵם וְלָכֵן
אֲנִי לֹא מִתְעַבְּרַת?..... רפא

- ה' רסו.** בגלל שאני מֵיֵאֶשֶׁת מְמַצִּיאת הזוג אני מְפַחֶדֶת שְׁאֶפּוּל
לְעֵבְרוֹת. בְּבִקְשָׁה עֲזָר לִי!..... רפג
- ה' רסז.** רבי נחמן אָמַר שֶׁבְמִקּוֹם שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְלַמֵּד צְרִיכִים
לְהִתְחַזֵּק בְּעִבּוּדָה פְּשׁוּטָה. לָמָּה הַכְּנָה?..... רפד
- ה' רסח.** הַמְחַשְׁבוֹת רְצוֹת לִי בְּרֵאשִׁית לְכָאן וּלְכָאן וְאִין לִי יֵשׁוּב הַדְּעַת.
אִיךָ זֹכִים לְזֶה?..... רפו
- ה' רסט.** חֲנֻכְתִּי לְאַמּוּנָה, אַךְ בְּשָׁנָתַיִם הָאַחֲרוֹנוֹת יֵשׁ לִי סְפֻקוֹת
וּבְלִבּוֹלִים שְׂאֵנִי לֹא יוֹדֵעַ אִיךָ לְהִתְמוּדָד אֲתָם. רפז
- ה' רע.** הָרַב אָמַר לְתַלְמִידָיו לְקַנּוֹת בְּשָׁנַת הַשְּׁמִטָּה רַק יָבוּל נִכְרִי.
מָה עוֹמֵד מֵאַחֲרָיִי פְּסִיקָה זֹ?..... רפח
- ה' רעא.** הָאֵם כְּשֶׁנִּמְצָאִים בְּרֵאשִׁית הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן
יֵשׁ עֲדֵיפּוֹת לְמִנּוּן מְסִיִּם?..... רצ
- ה' רעב.** הַיֵּלֶד שְׁלִי כְּמַעֲט בֵּן שָׁנָה וְעֵדִין נִמְצָא אֶתִּי בְּבֵית.
הָאֵם כְּדָאִי לְהַכְּנִיס אוֹתוֹ לְגַן?..... רצב
- ה' רעג.** הַכָּאֵב מְזֶה שֶׁעֵדִין לֹא מְצָאֵתִי אֶת בֶּן-זוּגִי מְלוּוָה אוֹתִי בַיּוֹם
וּבְלִילָה. אִיךָ אֲזַכֶּה לְמַצָּא אוֹתוֹ?..... רצג
- ה' רעד.** הַיֵּיתִי רוּצָה שֶׁבְּעֵלִי יַעֲזֵב אֶת הָעִבּוּדָה וְיִקְדִּישׁ אֶת כָּל זְמַנּוֹ
לְלַמּוּד תּוֹרָה. מָה דְעַתְכֶּם?..... רצד
- ה' רעה.** אִיךָ זֹכִים לְמַצָּא בְּלִקוּטֵי מוֹהֲרֵי"ן הַנְּהַגוֹת חֲדָשׁוֹת בְּכָל
פְּעַם?..... רצו
- ה' רעו.** מָה הַמַּעֲלָה שֶׁל סְבִסוּד וְהַפְּצַת הַסְּדוּרִים עִם פְּרוּשׁ "עַת
רְצוּן"?..... רצז

- ה' רעז. פְּרוֹיֶקט הַבְּנִיָּה אֵלָיו הֶצְטָרְפְּנוּ תְּקוּעַ כָּבֵד שְׁנֵתִים וְחֻצִי.
כִּיצַד עָלִינוּ לְהַמְשִׁיךְ מִכָּאן?.....רצט
- ה' רעח. יֵשׁ לָנוּ יֶלֶד בֶּן 4.5 וְאָנוּ מִשְׁתוֹקְקִים לְעוֹד יְלָדִים.
מָה עָלֵי לַעֲשׂוֹת עַל מְנַת לְהָרוֹת שׁוֹבֵב?.....ש
- ה' רעט. רַבְּנוּ אָמַר "צָרִיךְ לְהֶאֱמִין בְּהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ בְּדֶרֶךְ אֱמוּנָה".
הַאִין זֶה סוֹתֵר אֶת עֵינֵן הַתְּפִלָּה?.....שא
- ה' רפ. חֲבֵרַת סֵלוֹלֵר הוֹנְתָה אֶת אָבִי. הָאֵם עָלֵי לְהִלָּחֵם בָּהֶם אוֹ
לְהִנַּח לָזֶה?.....שג
- ה' רפא. אֲנִי מְאֹד רוֹצֵה לְתַרְם לְבֵית הַתְּבָשִׁיל, אֲבָל אֵין לִי אֶפְשָׁרוֹת.
הָאֵם לְתַרְם לְמָרוֹת זֹאת?.....דש
- ה' רפב. נְעִלְמָה לִי שְׂמֵחַת הַחַיִּים וְאֲנִי מְרַגְשָׁה תְּקוּעָה בְּמִקוֹם.
כִּמָּה זְמַן זֶה יִמְשָׁיֶךְ כָּכָה?.....שה

- תְּפִלָּה לְזָכוֹת לְאֱמוּנַת חֲכָמִים.....כד
- תְּפִלָּה לְשִׂמְחָה.....מ
- תְּפִלָּה לְשִׂמְחָה וְאֱמוּנָה.....נב
- תְּפִילַת הוֹדִיָּה וּבִקְשָׁה.....נח
- תְּפִלָּה לְהַנְצִל מִחֲטָאִים.....זו
- תְּפִלָּה לְזוּג לְבַחוּרָה.....קצז
- תְּפִלָּה לְרַפּוּאָה מְרַבֵּי אֱלֵעֶזֶר פֶּאפּוֹ.....רי
- תְּפִלָּה לְזָכוֹת לְדַעַת וְשִׂכָּל.....רלג
- תְּקוּן הַכְּלָלִי.....שיג

הַקְדָּמָה

הספר הזה הוא החלק השלושים ותשעה בסדרת 'שאלות ותשובות בחסידות ברסלב', ובו מופיעות שאלות ותשובות בנושאים שונים ומגוונים, הנותנות מענה לתהיות וספקות של מתקרבים חדשים לדרך של חסידות ברסלב, וכן לתלמידים ותיקים, אשר מעונינים לדעת את דעתו של רבנו הקדוש, רבי נחמן מברסלב זי"ע, ואת הדרך שלמד אותנו.

השאלות, שהגיעו מכל רחבי העולם, נשלחו ללשכת כבוד קדשת מוהרא"ש זצוק"ל - הצדיק מיבנאל, אשר השיב עליהן באפן אישי. התשובות אוצרות בתוכן עצות נוראות ונפלאות בעבודת השם יתברך, איך להחזיק מעמד בכל מה שעובר על כל אחד ואחד, מקטן ועד גדול, ברוחניות ובגשמיות, ואיך להתמודד עם כל בעיות החיים בזה העולם.

מאמצים גדולים נעשו על מנת להגיש לקוראים את הספר באפן מהדר ואיכותי, ובלבנו תקוה, שכל מי שיקרא בספר הזה, יהנה ויחיה את עצמו מאד, וימצא תשובה גם לשאלותיו הפרטיות, כי למרות שהמכתבים נכתבו באפן אישי לשואל, מיעדים הם לכל אדם מישראל.

על-ידי שאתה נוטל עצה מהרב, על-
ידי-זה תזכה לישועה.

(ספר המדות, אות עצה, סימן ה')

אי אפשר לבוא לאמונה אלא על-ידי
אמת... ואי-אפשר לבוא לאמת אלא
על-ידי התקרבות לצדיקים, וילך
בדרך עצתם.

(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז')

שאלות ותשובות בַּחֲסִידוֹת בְּרֵסֶלֶב

ה' קלח.

**אני נמצאת בשדוף, אך בגלל המרכבות אני לא יודעת
האם להתקדם לחתנה**

שאלה:

מאת טלי: שלום לצדיקה, וברכות לרפואה שלמה.
אני נמצאת בשדוף עם גבר גרוש עם חמשה ילדים. אשתו
יצאה לתרבות רעה, נתקה קשר עם הילדים והוא מגדל
אותם. אני גרושה פעם שניה ויש לי ארבעה ילדים, ובשנים
האחרונות עברתי יסורים רבים - אני סובלת מפריצת דיסק
חמורה בגב ומתקשה לעשות דברים פשוטים בבית.
אני מאד חוששת להנשא שוב ולעשות טעות, במיוחד שמדבר
פה במשפחה גדולה מאד ובמצב מרכב ביותר. הייתי שמחה
לעצה מהרב האם פדאי לי להנשא לו או לא. בסך הכל הוא
בחור טוב ואחראי. תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר לך לך, ו' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל טלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי אל תעשי עכשו שום דבר רק חפי וכו', את כבר גרושה
פעמים וכו', ומה לך להכניס במטה חולה שפתאום המשפחה שלכם
תכפל וכו', ולא תוכלי להסתדר, ובפרט שאת צריכה רפואה שלמה
על הגב וכו' וכו'.

צריכים מאד מאד לשמר לא לעבר על רצונו יתברך, כי אם חס ושלום מקימים יחסים לפני חתנה, מקדם או אחר כך מקבלים על זה ענש, אין העולם הפקר כלל, כי בפרוש אמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה כ"ו סימן ה') על הכל הקדוש-ברוך-הוא מאריך אפו חוץ מן הזנות; ואמרו (במדבר רבה פרשה ט' סימן ז) אמר הקדוש-ברוך-הוא על הכל אני כובש, ועל הזמה אני כועס; ואמרו (תנחומא בראשית) על הכל הקדוש-ברוך-הוא מותר, חוץ מן הזמה והזנות; ולכן צריכים מאד מאד לשמר על דברים אלו, זה לגמרי לא צחוק.

הקדוש-ברוך-הוא לא מוחל על זנות ועל נאוף, ורואים את כל אלו שהם קלים וריקים ופוחזים ועושים כל הבא להם וכו' והכל בשם 'שהוא לא מאמין' או 'שחזר בשאלה' וכדומה כל מיני תרופים של שטות והבל וכו' וכו', ולא יודעים שלבסוף משלמים על זה ביקר, כי הקדוש-ברוך-הוא מקפיד מאד מאד, והוא מחכה ומחכה ומחכה וכו', עד שאם אדם לא חוזר בתשובה הוא מקבל את ענשו שכרו משלם, ואחר כך יש טענות למה זה מגיע לי?

הקדוש-ברוך-הוא ישמר אותך שלא תפלי בפח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קלט.

**הַעֲבוּדָה שְׁלִי מְצַרִּיכָה אוֹתִי לְהַטְעוֹת וּלְשַׁקֵּר לְלִקְוֹחוֹת,
וְהַדְּבַר גּוֹרֵם לִי צַעַר גָּדוֹל**

שאלה:

מאת סיון: לכבוד קדשת מוה"ר א"ש שליט"א, שבוע טוב. אני רוצה לקבל את עצתו של הצדיק לגבי העבודה שלי: אני עובדת בחברת סלולה והעבודה הזו גורמת לי עצבות, מרירות ועצבים משום שסוג העבודה הזה דורש לשקר לאנשים,

ובעקיפין גם לקחת להם מומן שלא בישר לבקשת ההנהלה
 אנחנו צריכים למכר להם מוצרים בכל מחיר ולהבטיח להם
 הרים וגבעות, כְּאִשֶּׁר לְבַסּוֹף הֵם מְגִלִים שֶׁהַעֲסָקָה הִיא לֹא
 בְּדִיּוֹק מִה שֶׁסַּכֵּם וְגוֹבִים לָהֶם כִּסְפִים מִיִּתְרִים, וְלַצֶּעֲרִי, אִם
 לֹא אַעֲשֶׂה זֹאת הַמְשַׁכָּרֶת וְהַבּוֹנוֹסִים שֶׁאֲנִי מְקַבֵּלֶת יִפְגְּעוּ-
 מֵאֵד.

אני יודעת שכאשר יש גזל אין פרנסה, ולכן אני רוצה
 שהצדיק יתן לי את ברכתו למציאת עבודה חדשה ופרנסה
 בישר אמותי בעזרת השם. אני רוצה לחזר לשמחה שלמה,
 לאמונה ולישוב הדעת.

בלי קשר לזה, לפני כחצי שנה הייתי אצלכם כדי לקבל
 ברכה, ואמרתם לי "בקרוב תתבשרי בבשורות טובות". לאחר
 כחדש זכיתי להכיר את בן זוגי בחצי השנה האחרונה, וכעת
 אני רוצה לשאל: האם אליו הייתה הפונה בברכתכם? והאם
 להתחתן אתו? חדש מברך והחלמה מהירה לצדיק ולאשתו,
 אמן.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר לך לך, ר' חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל סיון תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שכשאדם הולך בלישר ובצדק וכו' וכו', אף
 שבהתחלה נדמה שהוא מפסיד, אבל לבסוף הוא רק גרויח, ולהפך
 - רואים אחד הולך בערמומיות וכו' ובכל מיני תחבולות ותחכומים
 הוא מוציא כספים מבני אדם, ורואים שהוא מרויח ומצליח בגדול
 וכו', אבל לבסוף הוא רק יפסיד ולא ישאר אצלו שום כסף, ועוד יפל
 בחובות גדולים מאד, ולכן לדעתי תעזבי את העבודה הזו שמלאה
 קומבינות וכו' ומלאה שקר, ועובדים על בני אדם תמימים כדי להוציא

מהם כספם וכו', והקדוש-ברוך-הוא יפגנס אותך בכבוד גדול מאד. ואת צריכה לזכר שהפרנסה היא בידי הקדוש-ברוך-הוא ולא בידי בשר ודם, ולכן עדיף שתבקשי ממנו יתברך כל מה שאת צריכה, ותראי שהקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן ויתן לך פרנסה בשפע, העקר לשמר שבת קדש כי בזכות שמירת שבת זוכים לעשירות, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה פרשה י"א סימן א') על הפסוק (משלי י') "ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה" - "ברכת הוי"ה היא תעשיר" זו השבת, שנאמר (בראשית ב' ג') "ויברך אלקים את יום השביעי".

בענין השדוף וכו', את צריכה לדעת שהרגע שיש כימיה בין שניהם וכו' ויש משיכה בין שניהם וכו', מה צריכים יותר? העקר שתהיה שפה משתפת והבנה הדדית, שאין עוד שדוף יותר טוב מזה, וכך חיים חיי שלוה, חיי אשר, ומקימים בית חם, כי אם יש בין הזוג אהבה אמיתית אזי לא יחליפו אחד את השני בשום פנים ואפן על שום דבר, וכך צריך להיות בית יהודי שתהיה ביניהם אהבה גדולה מאד, ולא להטעות את עצמו, אלא הכל צריך להיות ביחד, ולא להחביא שום דבר אחד מהשני.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קמ.

יש כפה דברים בהנהגת הצדיק שאני לא מבין וקשה לי לקבל

שאלה:

מאת יהושע: יש כפה דברים שאני לא מבין וקשה לי לקבל

בהנהגתכם ובצורה שבה אתם מנהיגים את קהלתכם. גם את השם אני לא מבין ולא יודע למה הכל הולך לי הפוך בחיים. אני מבין שאלו מחשבות שנבעות ממקום לא טוב כי מי אני ומה חיי, אבל המחשבות האלו מציקות לי. איך מתמודדים אתם?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר לך לך, ו' חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יהושע נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריך שתדע שכשאחד פוגם בברית רחמנא ליצלן ובפרט בחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, ושקוע בנאוף, אזי כל הראש שלו מלא טנוף וצוואה, וקשה לו קשיות על הקדוש-ברוך-הוא ועל הצדיקים, ורע ומר לו בחיים, כי גם את עצמו הוא לא יכול לסבל וכו', וכעין שפרשו צדיקים את הפסוק (שמות ט"ו כ"ג) "ויבאו מרתה ולא יכלו לשאת מים ממרה כי מרים הם על כן קרא שמה מרה"; הרגישו טעם מר במים שרצו לשותות, והטעם הוא "כי מרים הם", הם היו מרים בעצמם "על כן קרא שמה מרה", כי אדם שתמיד שמח ולא רוצה כלום רק את הקדוש-ברוך-הוא, והוא מתחזק באמונה פשוטה בו ותברך, על ידי זה איפה שרק ישימו אותו, אפילו על הירח - הוא יהיה שמח. מה שאין כן כשאדם בעצמו ממרמר, איפה שרק לא ישימו אותו, הוא יהיה ממרמר, ולכן צריכים לעבד הרבה על נקדת השמחה, ועל נקדתו, כי לכל אחד יש את הנקדה שלו וכו', ואם הוא לא עובר על נקדתו, סימן שהוא מלא נאוף שזה משגע אותו לגמרי, כמאמרם ז"ל (סוטה ג) אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, ואמר (תנחומא נשא) אין המנאפים נואפים עד שתכנס בהם רוח שטות.

זכר גם זכר מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן נ"ב) מה

שקשה קשיות על הצדיקים, זהו מכרח להיות, כי הצדיקים מתדמים ליוצרים, וכמו שקשה קשיות על השם יתברך כמו כן בהכרח שיהיה קשה קשיות על הצדיק, כי הוא מתדמה אליו יתברך. ובענין הקשיות שקשה על השם יתברך, מרגלא בפומיה דרבנו ז"ל לומר: אדרבא, כף ראוי להיות דיקא, שיהיו קשיות על השם יתברך, וכף נאה ויפה לו יתברך לפי גדלתו ורוממותו. כי מעצם גדלתו ורוממותו, שהוא מרומם מאד מדעתנו, על כן בודאי אי אפשר שנבין ונשיג בשכלנו הנהגתו יתברך. ועל כן בהכרח שיהיו עליו יתברך קשיות, כי כף נאה ויפה להבורא יתברך, שיהיה מרומם ונשא מדעתנו, שעל ידי זה קשה קשיות, ואם היה הנהגתו כפי חיוב דעתנו, אם כן היה חס ושלום דעתו כדעתנו.

לדעתי תאמר בכל יום את התפלה הזו ויועיל לך לצאת מהמחשבות המטרידות אותך בכפירות ואפיקורסות:

יהי רצון מלפניך אדני אלהי ואלהי אבותי שתחוס ותרחם עלי שלא יהיו לי שום קשיות וספקות על גדולי מבחרי צדיקיך הנכללים בך לגמרי, כי אתה יודע את גדל חטאי ועוונותי ופשעי המרבים, שחטאתי ועויתי ופשעתי נגדך ימים ושנים בכל מיני עברות וחטאים מגנים, ובפרט בפגמי הברית, שעל ידי זה נעקר מוחי לגמרי, ונתעקם לכבי, ונתמלא עקמומיות וקשיות עליך, ומזה בא שיש לי בכל פעם קשיות וספקות על גדולי מבחרי צדיקיך הקדושים ששלחת לזה העולם לגלות ולפרסם את אמתת מצויאותך תתברך. ולכן חוס וחמל עלי שאזכה לחזר בתשובה שלמה, ולדעת את האמת שאין לי דעת בכלל, "כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי", ואיך מלאו לבי ודעתי להקשות קשיות עליך ועל צדיקיך האמתיים הדבוקים לגמרי בך, אין זה אלא מפני רע מעללי ועוונותי המרבים. ולכן אבקש אותך אבי שבשמים שאזכה לחזר בתשובה שלמה לפניך, ולא אעשה יותר הרע בעיניך, ותמחל ותסלח לי על כל מה שחטאתי

עויתי ופשעתי נגדך עד היום הזה, ואזכה מעתה לאמונה ברורה ומזככת בך, שאתה נמצא ואין בלעדיך נמצא, ואזכה לאמונת חכמים להאמין בדבריהם, ולידע שמעשיהם אינם פשוט, ואף שעולה על לבבי תמיד קשיות וספקות על מעשיהם ומדותיהם, זכני לדעת שמחי פגום לגמרי, ולכן עולה על לבי תמיד קשיות וספקות על מעשיהם והנהגותיהם, מאחר שאני פגום לגמרי, ולכן אבקש אותך שאזכה מעכשיו לחזור בתשובה שלמה על פגם אמונת חכמים, ועל ידי זה אזכה להגיע לאמונה ברורה ומזככת בך, עד שאזכה להפיל בך לגמרי מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא המרחם על נשמות ישראל, ירחם גם עליך ויקים אצלך (שמואל ב' י"ד י"ד) "וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח", ולכן אם לא תקח את עצמך בידיך ותתחיל להתבודד עמו יתברך ולעשות חשבון הנפש, לבסוף תשתגע לגמרי ותגמר בבית משגעים של חולי נפש.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קמא.

**העבודה כגבאי בית המדרש של החסידות שלנו
קשה לי. האם להפסיק?**

שאלה:

מאת משה: לרבנו מאור עינינו שליט"א.
רציתי לשאל שאלה גורלית: אני משמש כשמש בית מדרש של חסידות גדולה בבני-ברק, והעבודה הזו גוזלת ממני הרבה שעות בשבתות וימים טובים. בתפקידי זה אני משמש כמלצר של החסידים, אחראי על כל הקדושים והסעודות, על הסעודה השלישית, ואני לבד מחלק את הסלטים ואת

הקוגלים וכו' וכו'. אני משרת את כלם ללא יוצא מן הכלל, וכמוכן שבגלל זה איני מהמפרסמים בקהלה, ולהפך, אני סוג של 'משרת הקהל'.

אשתי מאד תומכת בזה וטוענת שכל הצלחתי מחוץ לקהלה זה רק בגלל שאני משרת את הקהלה, למרות שזה לא כבוד להריח מדג מלוח כל חדש תשרי וכו', ולמרות שכלם מתנשאים עלי, וכשכלם מתפללים אני במטבח מכין להם את האכל. רציתי לשאל את רבנו הגדול שליט"א: האם אני צריך להמשיך בזה או לומר די?

בהזדמנות זו אני חייב לתת תודה לרבנו שליט"א על המהפך הגדול בחיי - הח"י פירקי משניות, השלחן ערוך, הזהר והתנ"ך שאני לומד בכל יום חק בל יעבר הפכו את חיי, ורק הקדוש-ברוך-הוא יודע איזו הצלת נפשות אמתית זה עשה לי. אני מתפלל לבורא כל עולמים שיתן לרבנו ארץ ימים ובריאות אמתית, ואף שנות שלום ובטחון עד כי רבנו יוליכנו לקראת משיח צדקנו, במהרה בימינו אמן.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וירא, ט' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (חיי מוה"ר"ן סימן תק"א) שחפץ מאד שתהיה לנו פרנסה, אף על פי שבטחון גם כן טוב מאד, אף על פי כן טוב מאד כשזוכין שיש לו מעמד פרנסה, כי במקום עבודת הבטחון, במקום זה יעשה עבודה אחרת, כלומר פי אם לא יהיה לו מעמד פרנסה ויהיה לו בלבול הדעת מהפרנסה, ויצטרך בכל פעם לחזק עצמו במדת הבטחון, במקום זה יעסק בעבודה אחרת והתחזקות אחר בשאר עניני עבודת השם; וזה יסוד גדול מאד שאדם צריך שתהיה

לו פרנסה קבועה, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (אבות פרק ב') יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משפחת עוץ. וכל תורה שאין עמה מלאכה, סופה בטלה וגוררת עון.

אם אתה מקבל משכרת עבור עבודתך וכו', מה בכך? מה אכפת באיזו עבודה שאתה עובד? כי כך אמרו חכמינו הקדושים (פסחים ק"ג.) פשוט נבילתא בשוקא, ושקיל אגרא, ולא תימא כהנא אנא, וגברא רבא אנא, וסניא בי מלתא; תוריד את העור של הנבלה בתוך השוק, ותקבל על זה שכרך ואל תאמר אני כהן, או אני אדם גדול, וזה לא מתאים לי; הינו אדם צריך לקחת כל מה שרק מציעים לו עבור פרנסה, ולכן אשתך צודקת וכו', כי אשה צריכה פרנסה, ואמרו חכמינו הקדושים (תמורה טז.) אשה, כיון שאין לה תבואה בתוך ביתה מיד צועקת, ולכן תקים מה שאמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט.) איתתך גוצא גחין ותלחוש לה; ופרש רש"י 'איתתך גוצא' - אשתך קטנה כפף עצמך ושמע דבריה; הרי שלך לפניך שאדם צריך תמיד לשמע מה שלאשתו יש לומר, ואם היא אשה נמוכה אומרים חכמינו הקדושים תתכופף אליה ותשמע מה שיש לה לומר.

בענין סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל, אין לתאר ואין לשער מה אדם יכול ללמוד בזה העולם, את כל התורה כלה כמה פעמים פשוטו כמשמעו, אשרי מי ששם און קשכת אל רבנו ז"ל, אזי יזכה לטיל ולהיות בכל המקומות של התורה הקדושה, אשרי מי שלא מטעה את עצמו כלל בזה העולם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קמב.

**האם שְחִיטָה וְאֲכִילַת בֶּשֶׂר לֹא מִתְנַגְּשׁוֹת
עִם אֲסוּר צַעַר בְּעֲלֵי חַיִּים?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת יְהוּדָה: לְכַבּוֹד הָרַב שְׁלוֹם וּבְרָכָה.
לְאַחֲרוֹנָה קִיַּם שֵׁיחַ בְּצַבּוֹר הַיִּשְׂרָאֵלִי בְּכָל הַקְּשׁוֹר לְצִמְחוֹנוֹת,
מֵה שְׁגָרָם לִי לְחֹשֶׁב עַל הַנוֹשָׂא וְלִשְׂאֵל שְׁאֵלָה בְּעֵינַי: בְּרוּר
כִּי הַיּוֹם תַּעֲשִׂית הַבֶּשֶׂר הַפְּכָה לְמִשְׁהוּ עֲצוּם – אֲנַחְנוּ, שְׁלֹא
רוֹאִים אֶת תְּהִלַּת הַשְּׁחִיטָה, אוֹכְלִים כְּאוֹת נַפְשֵׁנוּ מִבְּלִי לְשִׁים
לֵב לְצַעַר בְּעֲלֵי חַיִּים שְׁמֵאֲחוּרֵי הַתַּעֲשִׂיָּה, וְאִם נְבִיט עֲשָׂרוֹת
שָׁנִים אַחֲרָה הֲרֵי שֶׁהָיוּ אוֹכְלִים בֶּשֶׂר פֶּעַם בְּשָׁבוּעַ אִם בְּכָל־
כָּמוֹ כֵּן, שְׁחִיטָה הִיא אֲרוּעַ שְׁלֹא קוֹרָה בְּכָל יוֹם, וְכֵן לֹא בְּכָל
בַּיִת הָיוּ אוֹכְלִים בֶּשֶׂר בְּכָל יוֹם כְּפִי שְׁנֵהוּג כְּעַתָּה.
אֲצִיץ כִּי אֵינִי צִמְחוּנִי, אֲךָ אֲבַקֵּשׁ לִשְׂאֵל: הֲאִם הִהְלַכְתָּ בְּכָל
הַנוֹגַע לְצַעַר בְּעֲלֵי חַיִּים לֹא מִתְנַגְּשֵׁת עִם תַּעֲשִׂית הַבֶּשֶׂר כְּפִי
שֶׁהִיא מִתְנַהֶלֶת כִּיּוֹם?

שְׁאֵלָה נּוֹסֶפֶת: יְדוּעַ שְׁאֲדָם הַרְאִשׁוֹן עַד לְדוּרוֹ שֶׁל נַח הִיא
טְבֵעוֹנִי, וְהִתְרַ לְאֲכֹל בֶּשֶׂר אֵינִי נִתֵּן לְכַתְחֵלָה. כְּמוֹ כֵּן, הַתּוֹרָה
מְתִיחֶסֶת בְּצוּרָה שְׁלִילִית לְאֲכִילָה יִתְרָה שֶׁל בֶּשֶׂר כְּמוּצָא
בַּתּוֹרָה בְּעֵינַי 'קְבֻרוֹת הַתְּאֻוָּה'. הֲאִם יֵשׁ מְקוֹם לְצִמְחוֹנוֹת
הַיּוֹם? הֲאִם צִמְחוֹנוֹת אוּ טְבֵעוֹנוֹת יְכוּלָה לְהוֹוֹת עֲלִית מְדֻרְגָה
רוּחָנִית?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסִדְר וַיְרֵא, ט' חֲשׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְהוּדָה נֵרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לְנוּ אֵין אֶלָּא אֶת דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, וְאִם הֵם הִתִּירוּ לָנוּ לְאָכַל בֶּשֶׂר וְדָגִים וְכוּ' אֵין לְהִיּוֹת יוֹתֵר חֲכָמִים מֵהֶם, בּוֹדָאֵי צְרִיכִים הַכָּשֶׁר טוֹב עַל הַבֶּשֶׂר וְכוּ' וְכֵן עַל הַדָּגִים וְכוּ', כִּי צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר אֵיפֹה קוֹנִים אֶת הַבֶּשֶׂר וְאֵיפֹה קוֹנִים אֶת הַדָּגִים, כִּי הַיּוֹם יֵשׁ כָּל מֵינֵי שְׂקָרְנִים רַמָּאִים צְבוּעִים שְׂמוּכָרִים טְרַפּוֹת וְנִבְלוֹת וְכוּ' וְכוּ'.

כָּל הָעֲנִיָּן שֶׁל שְׁחִיטָה מֵה שֶׁהַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה לְמַדָּה אוֹתָנוּ, אֵין בְּזֶה שׁוּם עֲנִיָּן נֶגֶד צַעַר בְּעֲלֵי חַיִּים וְכוּ', כִּי גַם הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה יוֹדַעַת מֵה זֶה צַעַר בְּעֲלֵי חַיִּים.

לְהִיּוֹת צְמֻחוֹנֵי וְכוּ', תְּמַהוֹנֵי וְכוּ', זֶה לֹא מִבִּיא אֶת הָאָדָם לְשׁוּם מְקוֹם וְכוּ', וּבּוֹדָאֵי לֹא לְהַתְעַלּוֹת רוּחַנִית, וְעַל זֶה אָמַר הַחֶכֶם מְכַל אָדָם (קֹהֶלֶת ז') "אֵל תְּהִי צְדִיק הַרְבֵּה וְאֵל תִּתְחַכֵּם יוֹתֵר לְמָה תִּשׁוּמֶם: אֵל תִּרְשַׁע הַרְבֵּה וְאֵל תְּהִי סָכָל לְמָה תִּמּוֹת בְּלֹא עֵתָךְ", וְאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל כִּשְׂאָדָם רוּצָה לְהִיּוֹת צְדִיק יוֹתֵר מְדִי וְזֶה לֹא הוֹלֵךְ לוֹ, אֲזִי רַחֲמָנָא לִי צִלָּן הוּא נוֹפֵל וְנִעֲשָׂה רָשָׁע יוֹתֵר מְדִי, וְלִכֵּן אָדָם צָרִיךְ לְלַכֵּת בְּדַרְךְ הַמְּצַעַת, וְלֹא לְמַתַּח אֶת הַחֶבֶל יוֹתֵר מְדִי.

אֶקְוֶה שֶׁתִּבִּין דְּבָר מֵתוֹךְ דְּבַר וְכוּ' וְכוּ', רַק תִּכְנִס אֶת כָּל הָרֵאשׁ שֶׁלָּךְ אֵיךְ יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחַי חַיִּים בּו יִתְבָּרַךְ, וּלְהַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמוּ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְׁכָּלוֹת כָּלֵל, שְׂזוֹ הַשְּׁלֵמוֹת הַכִּי גְדוּלָה.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' קמג.

הָאֵם כְּדָאֵי לִי לְחַדֵּשׁ קֶשֶׁר זוּגֵי שְׁנַגְמַר לִפְנֵי חֲמֵשׁ שָׁנִים?

שְׂאֵלָה:

מֵאת הוֹדְיָה: לְכַבּוֹד קִדְשַׁת מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.

ברצוני להתייעץ עם הרב לגבי זוג: אני בת 25 ונמצאת בקשר עם בחור בן 23. הוא בחור דתי בעל מדות טובות, ומשירת בצבא כקצין טירונים בגולני. לפני כחמש שנים יצאנו במשך חצי שנה וזה לא הסתדר, אף עד היום הרגשות והאהבה אחד לשני לא נפסקו ואני מרגישה שיש פה משהו נכון ואמתי. השבוע החלטנו לבחון את המשך הקשר מחדש, ואשמח ליעוץ וברכה מכבוד הרב. תודה מראש ובשורות טובות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וירא, ט' חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל הודיה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שמה שהיה לפני חמש שנים וכו' זה כבר לא היום וכו', התבגרתם שניכם ובאתם אל השכל יותר ויותר, ולכן אם יש ביניכם משיכה והבנה הדדית תגמרו את זה בכי טוב ובסימן טוב ובמזל טוב, כי זה העקר מה שזוג צריך - שתהיה ביניהם משיכה וכו', והעקר להבין אחד את השני, ולכבד אחד את השני, ולאהב אחד את השני, וכך יכולים לבנות בית בריא ושלם על יסודות חזקים. לדעתי תלכי על זה, והקדוש-ברוך-הוא יצליח את דרככם, ותהיו הכי מאשרים בחייכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קמד.

**המעסיקה שלי פגעה בי בצורה קשה מאד,
ומאז אני בדכאון ואין לי חשק לחיות**

שאלה:

מאת שפּרה: עבדתי במעון ילדים תקופה קצרה ובקשתי לעזב. המעבידה שלי שלחה לי הודעות פוגעות וכואבות שהורידו לי את הבטחון העצמי, ואני כבר מרגישה שמשהו לא בסדר אצלי. אין לי כח וחשק לקום לעבד, אני בדכאון, ומה שפּבא לי זה רק למות.

אין לי כלום בחיים, ואני מרגישה שכפּמה שאני מבקשת סימנים מבורא עולם - אני לא מקבלת כלום, רק מכות ומכות, ואני לא מבינה למה. אפלו להתחתן אני מרגישה שאני לא יכולה, כל הדמוי העצמי שלי ירד לאפס ואני חסרת בטחון. למה זה קורה לי? מה חטאתי? בסך הכל בקשתי להיות מאשרת...

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וירא, ט' חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל שפּרה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שהקדוש-ברוך-הוא אוהב אותך, וכך אמרו חכמינו הקדושים בזהר (שמות ה): אמר רבי יהודה: אלמלי הוו ידעין בני נשא רחמימותא דרחים קודשא בריך הוא לישראל, הוו שאגין ככפיריא למרדף אבתרה [אם בני אדם היו יודעים איך שהקדוש-ברוך-הוא אוהב את עם ישראל-היו צועקים כמו אריות והיו רצים אחריו], הבעיה היא שהסמ"ך-מ"ם מציר לאדם כאלו שונאים אותו מלמעלה וכו', וכאלו לא צריכים אותו מלמעלה וכו', שהכל בא

מעוונותיו של אדם וכו', שזה מכניס בו דמיונות כאלו הקדוש-ברוך-הוא שונא אותו וכו', וכאלו הקדוש-ברוך-הוא לא רוצה אותו וכו', אשר באמת הכל הבל נדף, כי הקדוש-ברוך-הוא אוהב את כל בר ישראל והוא מתפאר עם כל אחד ואחת, כמו שכתוב (ישעיה מ"ט) "ישראל אשר בך אתפאר".

אסור לך להתפעל מזה שפגעו בך וכו', אדרבה, זה צריך לחזק את הבטחון העצמי שלך יותר ויותר וכו', האם מפני שפטרו אותך וכו' וכתבו לך הודעות פוגעות ומכאיבות וכו' את צריכה להפנס בדכאון עד כדי כך שאת רוצה למות? מה אתך? את צריכה להתחזק ביתר שאת וביתר עז עם בטחון עצמי, ולדעת שאת כן יכולה, ואת כן מצליחה, ואת כן הכי יפה וכו' וכו', מה לך להשבר מהזולת? תראי להתחזק להיות רק בשמחה עצומה, ואז תראי איך שהכל יסתדר לך הן בשדוכים והן בחיי היום יום.

ולכן אני מאד מבקש אותך שתשמעי בקולי ואז יהיה לך טוב בחייה, את צריכה להתחזק ביתר שאת וביתר עז בבטחון עצמי, שלזה זוכים על ידי תקף האמונה, שצריכים להאמין רק בהקדוש-ברוך-הוא שהוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, ועל ידי תקף האמונה שמאמינים בו יתברך, על ידי זה נבנית גם האמונה בעצמו, הינו הבטחון עצמי, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"א) כמו שאדם צריך שתהיה לו אמונה בהקדוש-ברוך-הוא, כך צריך שתהיה לו אמונה בעצמו שהוא גם כן שוה וכו', ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן פ"ו) שכל הכשלונות של האדם הם רק כשלא מאמין בעצמו, אז הוא צריך לעבד מאד מאד קשה, ולכן את צריכה לבנות את הבטחון העצמי שלך, ואז לא תצטרכי לפחד מאף אחד. יעזר הקדוש-ברוך-הוא שנשמע תמיד בשורות משמחות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני

מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קמה.

**כָּכָל שְׁאֵנִי מְנַסֶּה לַחֲשֵׁב מַחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת -
מִתְגַּבְּרוֹת כְּנֶגֶד מַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת. מָה עוֹשִׂים?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת בָּרַק: שְׁלוֹם לְצַדִּיק וְשָׁנָה טוֹבָה וּמְבֹרָכָת, הַשֵּׁם יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, אָמֵן.

לֹא מִזְמֵן שְׂאֵלְתִי אֶתְכֶם הָאֵם לְנִסְעַ לְאוּמָן לְמִרוֹת שֵׁישׁ לִי חֲרָדוֹת מִמְקוֹמוֹת רְחוֹקִים, וְהַצַּדִּיק אָמַר לִי לְנִסְעַ. זְכִיתִי לְהַקְשִׁיב לְצַדִּיק וְנִסְעֵתִי לְמִרוֹת כָּל הַפְּחָדִים, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם הַכֹּל עָבַר לִי. תּוֹדָה רַבָּה.

רְאִיתִי שֶׁהָרַב רוּשֵׁם בְּסֹפֶר הַנְּהָגוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה: "צָרִיף שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה צָרִיף לְהִיּוֹת חֶכֶם שְׂיַחֲשֵׁב רַק מַחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת שְׂיִיטִיב הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמּוֹ. וּבִשְׂבִיל זֶה נוֹסְעִים לְצַדִּיקִים לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה כְּדֵי לְזַכּוֹת לְקַדְּשֵׁת וּלְטַהֵרֵת הַמִּחַ וְהַמַּחֲשָׁבָה". כְּבוֹד הַצַּדִּיק, אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל מְאֹד לְקוֹם אֶת זֶה לֹא רַק בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֲבָל מֵאִז שְׂאֵנִי מְנַסֶּה לַעֲשׂוֹת אֶת זֶה מִתְגַּבְּרוֹת עָלַי מַחֲשָׁבוֹת נוֹרְאִיוֹת, וְכָכָל שְׂאֵנִי מְנַסֶּה לַחֲשֵׁב מַחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת - מִתְגַּבְּרוֹת כְּנֶגֶד מַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת. מָה עוֹשִׂים?

תּוֹדָה לְצַדִּיק שְׂאֵתָה עוֹזֵר לָנוּ, הַשֵּׁם יִתֵּן לְךָ כַּח עוֹד שָׁנִים רַבּוֹת לַעֲזֹר לָנוּ. בָּרַק.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וירא, ט' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל ברוך נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שזכית להיות אצל ציון רבנו ז"ל על ראש השנה שזו הזכות הכי גדולה, וכך אמר רבנו ז"ל (ת"י מוה"ר סימן ת"ג) הראש השנה שלי עולה על הכל, והיה פלא אצלי מאחר שהמקורבים שלי מאמינים לי ולמה לא יזהרו כל האנשים המקורבים אלי שיהיו כלם על ראש השנה איש לא יעדר? כי כל ענין שלי הוא רק ראש השנה. והזהיר לעשות כרוז שכל מי שסר אל משמעתו ומקרב אליו יהיה על ראש השנה אצלו לא יחסר איש, ומי שזוכה להיות על ראש השנה ראוי לו לשמח מאד מאד, כמו שכתוב (נחמיה ח) "אכלו משמנים ושתו ממתקים כי חדות הוי"ה היא מעצמם", וזה נאמר על ראש השנה; ולכן אתה צריך לשמח כל השנה על זה שזכית להיות אצל רבנו ז"ל על ראש השנה, כי זו זכות מאד מאד גדולה שלא כל אחד זוכה לזה, ומה גם שיש כל מיני מפרסמים של שקר גם בתוך אנשי שלומנו שמתנגדים על הנסיעה על ראש השנה לאומן, בשעה שרבנו ז"ל בקש בעצמו שנהיה אצלו אפילו אחר הסתלקותו וכו' וכו'.

בענין המחשבות הטורדות וכו', עליך לדעת שזה נסיון על כל החיים, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקושי מוה"ר חלק א' סימן נ"ח) מחשבות טובות זה היצר טוב ומחשבות רעות זה היצר הרע, ולכן צריכים להכריח את עצמו רק לחשב מחשבות טובות, כי הכל תלוי כפי המחשבה של האדם; ולכן אשרי מי שמתחזק במחשבות טובות, ולא מתבלבל משום דבר, ואתה צריך לדעת שזו העבודה הכי קשה, כי היצר הרע רוצה רק לשבר את האדם, ומכניס בו מחשבות של הרחוקים רעים ומחשבות זרות וכו' וכו', עד שרואה את כל החיים שלו חשוכים וכו' ושחורים וכו', ולכן צריכים להכריח את עצמו רק

לחשב טוב, ואז ממילא יהיה טוב, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"א) איפה שאדם חושב שם כל האדם.

ולכן אני מאד מבקש אותך תכניס בדעתך אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ובמחשבה זו תמיד תלה, וזה יטהר אותך מהכל, כי כשבר ישראל רק חושב ממנו יתברך על ידי זה נדבק באין סוף ברוך הוא ונצול מכל רע, אשרי האדם שזוכה להכניס במח מחשבתו תמיד אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ומציר לפניו איד שיהכל לכל הוא אור האין סוף ברוך הוא, והוא נמצא בתוך האור אשר אין עוד תענוג כתענוג הזה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קמו.

**אמרו לי שהלמוד בלקוטי הלכות מיעד רק לצדיקים.
האם זה נכון?**

שאלה:

מאת אלי: אני חפץ לעסוק בלקוטי הלכות על מנת לעשות נחת רוח להשם, אך אמרו לי שלא ללמד כיון שצריך כח לקבל את הקדשה, ורק לצדיקים בעמלם היה כח לקבל קדשה כזו. האם יש ממש בטענה זו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וירא, ט' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אלי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא יודע איזה טפש או שוטה או שניהם ביחד אמר לך

דבר כזה שאתה לא ראוי ללמד בספרי "לקוטי הלכות". אני מכרח להגיד לך שאין עוד ספר בין כל הספרים שכל כך מחזקים ומעודדים ומשמחים את האדם כמו ספרי "לקוטי הלכות" שחבר מוהרנ"ת ז"ל, כל ספרי "לקוטי הלכות" הם רק התחזקות לחזק ולעודד ולשמח את כל הנפשות הנפולות והירודות, השבורות והרצוצות, והרחוקות וכו' וכו', ומדבר אל לבם ומקרם אל הקדוש-ברוך-הוא.

לוקח קצת זמן עד שמרגילים את עצמו ללשון הנפלאה שלו איך שמחזק ומעודד ומשמח את כל מי שמעין בדבריו הקדושים, שהם שבעה משיבי טעם, דבורים פשרים להחיות ולהשיב את הנפשות הנפולות, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ה') שהתלמידים של הצדיק הם המגנים של הדור, ומחזקים ומעודדים ומשמחים את נפש כל חי, ומקרבים אותם אל הקדוש-ברוך-הוא בהתקרבות גדולה מאד מאד, וזה סובב בעקר על ספרי "לקוטי הלכות" שאין עוד ספרים כמו ספרי "לקוטי הלכות", ולכן אני לא יודע איזה טפש או שוטה אמר לך שאתה לא ראוי ללמד בספר זה.

יודע כשהביאו פעם את ספרי השל"ה הקדוש אל מוהרנ"ת ז"ל ענה ואמר בזו הלשון: העולם אומרים שספר זה הוא "כל בו", שיש בו הכל - 'הלכה', 'מוסר', 'קבלה' וכו' וכו', וסים אבל הספר שלי הוא הגן עדן של הקדוש-ברוך-הוא, כי מי שמרגיל את עצמו ללמד בספרי "לקוטי הלכות" מוצא טעם והתחזקות עצומה בדבריו הקדושים, וכבר שום דבר לא יכול לשבר אותו. ופעם אחת אמר מוהרנ"ת ז"ל על ספרי "לקוטי הלכות": "מזה שאינו חושב על תכליתו האחרון מה יהיה בסופו כשיהיה שוכב על הארץ וכו', מזה אינו מדבר כלל, כי זה הוא דומה לבהמה ממש, רק מי שחושב היטב מה יהיה בסופו, ולבו חושק וכוסף מאד לעבודת השם יתברך, ובודאי נעשה עמו מה שנעשה וכו', כי ההתגברות גדול מאד כידוע לנו, בשביל זה האיש חברתי את ספרי "לקוטי הלכות", כי אותו יחזקו דברי ואותו יאמצו דברי", כמוכן כל זה לבקי בדבריו הקדושים.

ספר הרב מחברון שהיה מחסידי חב"ד שאצל הרב הצדיק רבי מנחם מנדל מלובאוויטש זכותו יגן עלינו בעל המחבר ספרי "צמח צדק" לקח אחד "לקוטי הלכות" שחבר מוהרנ"ת ז"ל והשליך לארץ, ויחר אף הצמח צדק עליו, וכמעט שנדה אותו, והכרח לי שב יחף על הארץ ולקבל נזיפה על זה וכי'.

זכני הקדוש-ברוך-הוא בימי נעורי להתמיד ביותר בספרי "לקוטי הלכות" בהתמדה כזו שאי אפשר לתאר כלל, וזה מה שמחזק אותי כל החיים, והלואי שהיו אנשי שלומנו בעצמם קובעים לעצמם קביעות עצומה בלמוד ספרי "לקוטי הלכות", כי אין עוד התחזקות בעולם כמו בספרים האלו, ולכן אני לא יודע איזה שוטה אמר לך את זה שאתה לא ראוי ללמד בספר הזה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קמז.

**אני נופל בעברות, אין לי כח לכלום,
ואני מרגיש שהשם שונא אותי**

שאלה:

מאת אבי: שלום לרב הצדיק.

אני מיאש מהחיים. אני קרוב לגיל שלשים ובלי כלום - אני רוק, אין לי משפחה וגם בעבודה שאני עובד הבוס כל הזמן משפיל אותי, מציק לי, מעיר לי הערות והוא אף פעם לא מרצה מפה שאני עושה. פשוט אין לי כח לכלום, אני רק נופל ונופל בעברות ומרגיש שהשם שונא אותי.

את תקופת החגים עברתי לבד בעצבות גדולה ובכלל לא הרגשתי את החגים. כתבת לי כמה פעמים להיות בשמחה אבל על מה אני יהיה שמח? עברתי ילדות קשה - ההורים שלי היו מכים אותי ורק משפילים אותי, וזה מלווה אותי עד

היום - אין לי בטחון עצמי, אני מרגיש נזוף ומגדה, שכלם שונאים אותי וצוחקים עלי, אני לא מוצא את מקומי בעולם הזה, אני כל הזמן עיף ורוצה לישן, ומרים לי החיים לי מאד. הייתי באומן בראש השנה ואני מרגיש שגם זה לא עוזר לי, פשוט שום דבר בעולם הזה לא עוזר לי. למה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וירא, ט' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אבי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

זכר גם זכר מה שרבנו ז"ל צעק בקול עמק מאד מאד: "אין שום יאוש בעולם כלל! אין דבר כזה להתיאש!", ואפלו שעבר עליו מה שעבר יאוש אסור בשום פנים, (עין לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ח) וכל הצרות שבני אדם סובלים זה רק מחמת יאוש, כי הרגע שאדם מתיאש מהחיים שלו הוא גמור לגמרי, וזה מה שהסמ"ך-מ"ם רוצה - לשבר את האדם כדי להכניס בו יאוש, כי כל זמן שיש לאדם רצונות חזקים לחזור בתשובה אליו יתברך, ומרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בעקשנות גדולה מאד מאד זה בונה לו את הבטחון העצמי ושום דבר בעולם לא יכול לשבר אותו, כי אי אפשר לתאר את מעלת הרצון של אדם שמתחזק ברצונות חזקים לחזור אליו יתברך, כי אפלו כל העולם כלו יעמדו עליו ויחלקו עליו וכו', והוא יקבל מכות וכו', ישפילו אותו וכו', ויבזו וירחקו אותו וכו', אם הוא יהיה חזק מאד מאד ברצונות וכסופים לחזור אליו יתברך, על ידי זה הוא בונה את עצמו בתכלית השלמות, וכל הצדיקים עברו ירידות ונפילות, השפלות ובזיונות, מחלקת ושפיכות דמים וכו' וכו', ואף על פי כן לא התיאשו מחייהם, אדרבה התחזקו ביתר שאת וביתר עז ועל ידי זה הגיעו אל מה שהגיעו וכו'.

וכך כתב מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות ערב הלכה ג' אות א') כי עקר הוא הרצון, שצריך האדם להרגיל את עצמו לכסף ולהשתוקק

וּלְהַתְגַּעֵגַע בְּכָל עֵת לַהֶשֶׁם יִתְבַּרְךָ וּלְתוֹרָתוֹ וּמִצְוֹתָיו, וְלַהֲשִׁיבֵהוּ
 תָּמִיד שִׁיְהִי לּוֹ רְצוֹנוֹת טוֹבִים חֲזָקִים דְּקִדְשָׁה, כִּי אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל
 (שִׁיחֹת הַר"ן סִימָן ג"א) שֶׁעָקֵר עֲבוּדַת הַשֵּׁם הוּא הַרְצוֹן, כִּי לְעֵבֵד הַשֵּׁם
 יִתְבַּרְךָ אֵינוֹ יוֹדֵעַ מִי הוּא זֶה שְׂיוּכַל לֹאמַר שְׂיַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ,
 וְאֶפְלוּ מִלְּאָךְ וְשָׂרְךָ אֵינוֹ יְכוּל לְהִתְפָּאֵר שְׂיוּכַל לְעֵבֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ
 וְכוּ' וְכוּ', רַק הָעֵקֶר הוּא הַרְצוֹן לַהֶשֶׁם יִתְבַּרְךָ, וְאִךָ עַל פִּי שְׂנֵדָמָה
 שֶׁהִכַּל רוֹצִים לְהִתְקַרֵּב לַהֶשֶׁם יִתְבַּרְךָ, כִּי הִכַּל חֲפָצִים לִירְאָה אֶת שְׂמֵךְ,
 אִךָ עַל פִּי כֵן לֹא מִבְּעֵיַא שְׂאִין אָדָם אֶחָד דּוֹמָה לְחִבְרוֹ בְּעֵינֵי הַרְצוֹן
 וְכוּ', כִּי אִם גַּם בְּאָדָם אֶחָד, אִין יוֹם אֶחָד דּוֹמָה לְחִבְרוֹ בְּעֵינֵי הַרְצוֹן
 וְכוּ', וְכֵן דִּבְרַ מְזַה רַבְּנּוּ ז"ל כִּמָּה פְּעָמִים בְּכִמָּה לְשׁוֹנוֹת, שֶׁהָעֵקֶר הוּא
 רַק הַרְצוֹן וְהַכְּסוּפִין שִׂירְצָה וְיִכְסֹף תָּמִיד בְּרְצוֹן חֲזָק לְעֵשׂוֹת רְצוֹנוֹ
 יִתְבַּרְךָ בְּאַמְתּוֹ, וְאִם אִךָ עַל פִּי כֵן אֵינוֹ זוֹכֶה, מַה לְעֵשׂוֹת? וְיִתְגַּבֵּר לְבָלִי
 לְהַפְסִיק וּלְבַטֵּל הַרְצוֹן חֵס וְשְׁלוֹם, רַק יִרְצָה יוֹתֵר בְּרְצוֹנוֹת חֲזָקִים
 יוֹתֵר וְיִתְגַּבֵּר בְּרְצוֹן חֲזָק וְכְסוּפִין גְּדוֹלִים לַהֶשֶׁם יִתְבַּרְךָ תָּמִיד בְּכָל
 עֵת לְעוֹלָם וָעֶד, כִּי הָעֵקֶר הוּא הַרְצוֹן; וְעַל יְדֵי תִקְוָה הַרְצוֹן סוֹף כָּל
 סוֹף תִּזְכֶּה לְהַכְנִס אֶל הַקִּדְשָׁה.

וְלִכֵּן עַל אִךָ כָּל הַהֲשֻׁפְלוֹת שֶׁעֲבַרְתָּ בְּחַיֶּיךָ וְקִבַּלְתָּ מִכּוֹת רִצָּח,
 וְהִשְׁפִּילוּ אוֹתְךָ, וְנִאֲבַד לְךָ הַבְּטָחוֹן הָעֲצָמִי, עַל יְדֵי שֶׁתְּכַנִּיס אֶת כָּל
 כְּלֶךְ בְּסִפְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל תִּזְכֶּה לְכַנּוֹת חֲזָרָה אֶת הַרְצוֹנוֹת הַטּוֹבִים שְׁלֶךְ,
 וְתִזְכֶּה לְכָל טוֹב אֲמִתִּי וְנִצְחִי, רַק אַל תִּתְיַאֵשׁ מִהַחַיִּים שְׁלֶךְ, וְתִרְאֶה
 לְעֵשׂוֹת כָּל מַה שְׂבִיכְלִתְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקִּדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם
 שְׁלֶךְ, וְלַהּוֹצִיא אֶת הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים שְׁלֶךְ אֵלָיו, וְזֶה יְכַנֶּה אֶת
 הַבְּטָחוֹן הָעֲצָמִי שְׁלֶךְ, וְכֵן תִּתְפַּלֵּל הַרְבֵּה עַל שְׂמִחָה, כִּי שְׂמִחָה זֶה
 הָאוֹר הַכִּי גְדוֹל שִׂישׁ לְמַעְלָה, כִּי אֶצְלוּ יִתְבַּרְךָ נֶאֱמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים א'
 ט"ז) "עֲזוּ וְחַדְדוּהוּ בְּמִקְמוֹ", כִּי שֵׁם שְׂרוּיָה רַק שְׂמִחָה, וְלִכֵּן כְּדֵי לְהַגִּיעַ
 לְשְׂמִחָה אֲמִתִּית לְשִׂמַח אֶת נִפְשׁוֹ הַשְּׂבוּרָה וְהַרְצוּצָה וְכוּ', הִירוּדָה
 וְהַנְּפִלָה וְכוּ', צְרִיכִים הַרְבֵּה לְהִתְפַּלֵּל לְהַקִּדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שִׂיזְכֶּה
 לְשִׂמַח, וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדֵּל לֹאמַר אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת וְזֶה יְכַנִּיס בְּךָ שְׂמִחָה
 אֲמִתִּית:

רבוננו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה ברמ"ח איברי ושס"ה גידי, עד שהשמחה תגיע לרגלי, שאזכה לרקד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי, שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכול לקיים את מצוותיך. אנא רחם עלי והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל ידי זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להכליל בך לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מציאותך תתברך, איך שאתה מחיה ומנהיג ומקים את כל הבריאה פלה. וזכני לאמונה ברורה ומזככת שאזכה לדעת בידיעה ברורה שאתה נמצא ואין בלעדיך נמצא, ועל ידי זה תמחל לי על כל עוונותי, ואזכה להכליל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא ישמח אותך ותזכה להתחזק ולשכח את העבר שלך, ולעשות התחלה חדשה, ותראה איך שתעלה מעלה מעלה.

חכמינו הקדושים אמרו (בכא מציצא ע"ה): אחד מהדברים שאדם הוא מהצועקים ואינם נענים - דביש ליה בהא מתא ולא אזיל למתא אחריתא; [מי שרע לו בעיר זאת ולא הולך לעיר אחרת, הרי הוא מהצועקים ואינם נענים, כי הוא חייב בדבר הזה, כי מי אומר לו לגור דוקא במקום שרע לו?], אותו דבר הוא בעסק עבודה, אם הוא עובד במקום שמשפילים אותו ועושים ממנו צחוק וכו', ומאבדים לו את הבטחון העצמי וכו' - צריכים לברח משמה, ומי אומר שאתה מוכרח להשאר שמה? אדם צריך לעבד רק במקום שהוא אוהב, וכן לעשות ולהתעסק בעבודה שהוא אוהב, אף פעם אסור לקחת על עצמו דבר שהוא לא אוהב, או ללכת לעבד במקום שמשפילים אותו, אדרבה, צריך לברח משמה כמו שבורחים מאש שורף, ואז יצליח כל החיים...
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קמח.

כיצד יש לנהג במקרה של ילד שסובל מילדים שמכים ומצערים אותו בחנם?

שאלה:

מאת לאה: לכבוד קדשת הצדיק, שלום וברכה!
ראיתי בשו"ת שמישהו שאל אתכם האם להחזיר למי שמכה אותו, והשבתם לו שעדיף להיות מהנרדפים ולא מהרודפים. שאלתי היא כיצד יש לנהג במקרה של ילד שסובל מילדים שמכים ומצערים אותו בחנם: האם בשביל למנע את המצב הזה שהילד הופך להיות קרוב, ולמען חזק בטחונו העצמי של הילד אפשר לומר לו שכאשר נטפלים אליו ילדים ומכים אותו הוא צריך להחזיר?

ברור שזו לא הדרך שהיינו רוצים, אף המציאות מראה שלפעמים ילדים מבינים רק בצורה הזו, וכנראה שזו הדרך היחידה שתרתיע אותם מלהציק בעתיד. נשמח לקבל את תשובת הצדיק בענין.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וירא, ט' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל לאה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תמיד צריכים לדעת שיש כלל ויש יוצא מן הכלל וכו', וכו', ותמיד צריכים להיות מבין דבר מתוך דבר וכו', וכו', אדם מבגד כשרודפים אותו וכו' ומבישים אותו וכו', העצה הכי טובה לשתק ולא לענות, כמאמר החכם "לא תוכל להלחם עם נבל כמו שתחריש לו", ואמר "אם אשתק להכסיל יפסק בזיוני, ואם אענה לו יכפל בזיוני", אבל ילד צריכים ללמד בטחון עצמי שלא יפחד מאף אחד, ואדרבה

אם נטפלים אליו ילדים ומכים אותו, ראוי לו להחזיר להם מנה אחת אפים, וטוב מאד ללמד את הילדים קראטה וכו', אף שזה לא דרך יהודי וכו', אף יש דבור מרבנו ז"ל שאמר בזה הלשון 'לפעמים נותנים סטירה', בודאי צריכים לדעת מתי נותנים את הסטירה חזרה, אבל לצערנו הרב יש ילדים עזי פנים שהם לא מבינים אחרת, ואוי ואבוי הילד שנעשה קרבן לילדים אחרים, ולכן לא נורא שהילד ידע להגן על עצמו וכו', אבל הכל צריך להיות במקום הנכון וכו' וכו', לא סתם ללכת להוציא את זעמו על אחרים, ומכל שכן על אלו שהם לא חייבים וכו', ואקנה שתביני דבר מתוך דבר.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שלא יצטרכו להגיע לזה, אבל צריכים תמיד ללמד את הבן או הבת שלא יהיו המסכנים של אחרים וכו', אדרבה, צריכים לבנות להם את הבטחון העצמי ושלא יפחדו מאף אחד וכו', ושאף אחד לא יוכל להשפיל אותם וכו'.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קמט.

הציעו לי עבודה טובה, אף בגלל שיש בה בעיה מוסרית אינני יודע אם לקבל את ההצעה

שאלה:

מאת שלמה: לכבוד מורנו ורבנו עטרת ראשנו שליט"א, שלום וברכה וכל טוב סלה.

אבקש לקבל את עצתכם בענין משרה שהשם זמן לפתחי - מצד אחד אני נמשך אליה ויש שם תנאים טובים הן מצד השכר והבונוסים והן מצד סביבת העבודה, אך מצד שני אני מתלבט לגבי עצם מהות העבודה מבחינה מוסרית והלכתית. מדבר בעבודה כאיש מכירות בחברה שמקימה אתרים

באינטרנט עבור בתי עסק, ובמסגרת העבודה הם מעבירים לאיש המכירות קורס איך לשוק את המוצר בצורה חכמה, כזו שתגרום ללקוח להתעניין בהצעה ולא לדחותה על הסף, וזאת באופן שגורמים לו לחשב שמדובר בהזדמנות מיחידת שבה הוא מקבל את המוצר כביכול בחנם, וכשהוא כבר בתוך זה אזי אט אט פורשים בפניו את כל פרטי העסקה, וכמוכן שמתגלה שהוא כן צריך לשלם רק סך מסוים, או שאם הוא רוצה תוספת הוא משלם. הכלל שצריך לדבר שם בשפה שנקראת שפת הביזנס, ועל כך אני מתלבט, כי מצד אחד זו משורה מאתגרת ומצד שני אני לא רוצה להפסיד את מדת האמת והישר שיש לי בטבע ולדבר אחד בפה ואחד בלב. אקוה שהצדיק יבין מתוך הדברים את הענין לאשורו, ויתן לי עצה ברוח קדשו למען אדע שאני הולך בדרך הישר והטוב בעיני השם. אקוה לתשובה מהירה מחמת נחיצות הענין, כי הם כבר התחילו אף עתה במחזור חדש של מתלמדים שמתקבלים עתה לעבודה, והמחזור הבא יהיה רק בעוד חדש. בתודה ובתפלה לשלומכם ובריאותכם וכל טוב סלה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וירא, ט' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שלמה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לה, צריכים מאד מאד לשמר לא לרמות את הזולת וכו', וזה לא נקרא פרנסה כשרה כשעובדים על הזולת וכו', וככלל זה תקח בידך - מי שמוציא מהזולת כסף שלא בצדק וכו', אלא הוא הולך אתו בערמומיות וכו' - בעסק הזה רק מפסידים וכו', וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות גנבה וגזלה סימן א') מי שנפתה לבו לגזל וכיון שהתיר לעצמו גזלת חברו, הרי הוא מוכן לכל חטא ועון, ואין תקנה

להסירו מדרכו הרעה; ולכן אשרי האדם שבורח מעסקים כאלו שיש בזה חשש ואפלו חשש דחשש וכו' וכו' לרמות את הבריות ולהוציא מהם את הכסף שלא בצדק.

הקדוש-ברוך-הוא יתן לך פרנסה כשרה ותתפרנס בכבוד.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קנ.

בבית יותר נח ונעים לי ללכת בלי כסוי ראש. האם יש בזה בעיה?

שאלה:

מאת חנה: כשפני יוצאת מהבית אני הולכת עם כסוי ראש מלא, אף בבית יותר נח ונעים לי ללכת בלי כסוי ראש. האם יש בזה בעיה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וירא, ט' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל חנה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שהצניעות הכי גדולה של אשה נשואה שתלך תמיד בכסוי ראש אפלו בבית, כי אין עוד צניעות יותר גדולה לאשה נשואה כמו שתלך תמיד עם כסוי ראש, וחקמינו הקדושים אמרו (יומא מ"ז) שבעה בנים היו לה לקמחית וכלן שמשו בכהונה גדולה. אמרו לה חכמים: מה עשית שזכית לך? אמרה להם מימי לא ראו קורות ביתי קלעי שערי; ובזהר (נשא ק"ה) מקלל את הבית שהאשה

הולכת בגלוי שער, ומבית כזה לא יצאו ילדים מצלחים, וכך העניות תחגג בבית זה.

ולכן אשה נשואה צריכה מאד מאד לשמר ללכת גם בבית בכסוי שער, וזו דת יהודית וכו', וכבר אמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה פרשה ח' סימן ט') על הפסוק (תהלים קכ"ח ג') "אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך בניך כשתלי זיתים סביב לשלחנה" - הינו "אשתך כגפן פריה" מתי? כשהיא "בירכתי ביתך" - בזמן שהיא נוהגת בעצמה דת יהודית שהיא צנועה, זוכה שיוצאין ממנה בנים בעלי מקרא, בעלי משנה, בעלי מעשים טובים, הדין הוא דכתיב "בניך כשתלי זיתים". מה הזית הזה זיתים לאכילה, זיתים ליבש, וזיתים לשמן, ושמנו דולק מכל השמנים, ואין עליו נושרין לא בימות החמה, ולא בימות הגשמים, כך באות בנות ישראל מהם בעלי מקרא, מהם בעלי משנה, מהם בעלי משא ומתן, מהן חכמים, מהם נבונים, ומהם יודעי דבר בעתו, ויש להם זרע קיים לעולם, "סביב לשלחנה" - שלבניך יעמד זכותך שמשלחנה יזכו בניך למעלות גדולות; הרי שלך לפניך מה זה כשאשה הולכת בצניעות ושומרת מאד מאד שלא יראו את שערות ראשה, שזה עוון חמור מאד מאד ללכת בגלוי שער, כי על ידי זה היא עוברת על דת יהודית, והיא צריכה מאד מאד לשמר על זה שלא יראו את שערות ראשה.

ואשרי האשה שמקפידה על זה שאז נכון לבה יהיה בטוח שיהיו לה ילדים בעלי יראה וחסן ובעלי תורה, ותהיה הברכה מצויה בתוך הבית, כי בבית שהאשה שומרת שאף פעם לא יראו קורות ביתה את שערות ראשה, משם יוצאת כל ההצלחה בבית, ורואים בחוש שנשים דתיות שמקפידות ללכת תמיד בכסוי שער אפלו בתוך ביתן, ואפלו בעת השנה, בבית הזה יש עצירות ושמחת החיים, ולכן דעי לך שאסור להקל בזה, כי כל המקל בזה מקל בחייו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קנא.

מדוע יש מחלקת כל כף גדולה על ספרי ברסלב?

שאלה:

מאת חיים: אני בחור ישיבה, וראש הישיבה והמשגיח שלנו מזוהרים את הבחורים לא ללמוד בספרי רבנו נחמן מברסלב. מדוע יש מחלקת כל כף גדולה על ספרי ברסלב?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וירא, ט' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל חיים נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ידוע מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן קפ"ב) עלי אין חולקים כָּלֵל, רק הם חולקים על מי שעשה כף כמו שבודים החולקים עליו, ועל איש כזה בודאי ראוי לחלק. כלומר כי החולקים בודים עליו כזבים ושקרים אשר לא עלו על לבו שעשה כף וכך מה שהכל שקר וכזב, ועל איש כזה שעשה כף כמו שאומרים הם, בודאי ראוי לחלק. נמצא שעליו אינם חולקים כָּלֵל, כי אם היו יודעין גדל צדקתו וקדשותו ומעלתו וכו', בודאי לא היו חולקים עליו, רק אדרבא היו רצים אחריו בהתלהבות נפלא כראוי, רק הם חולקים על מי שעשה מעשים כאלה כמו שהם אומרים. על איש כזה בודאי ראוי לחלק. ואמר שהם חתכו וצירו לעצמם אדם וחולקים עליו: זייא האבין זיך אויס גישניצט אה מענטש אין קריגן אויף איהם (הינו שאינם חולקים עליו רק על זה האיש שצירו לעצמן בשקר שעשה כף); כל אלו שמדברים על רבנו ז"ל ועל ספריו הקדושים, זה בא להם מחמת חסרון ידיעה, ובכפרט ראש ישיבה או משגיח באם היו יודעים מה רבנו ז"ל רוצה מבחור ישיבה, היו מזוהרים את הבחורים ללמוד את ספרי רבנו ז"ל, כי עוד לא היה צדיק שכל כף מעורר על למוד התורה הקדושה כמו רבנו

ז"ל, ונתן לנו סדר דרך הלמוד נפלא מאד, שיכולים על ידי העצה הזו להיות ולטיל בכל חלקי התורה הקדושה.

ומי יתן שהמשיגים או הראש ישיבה יעין בספר "אוצר לבחורי ישיבה" שזה קנטרסים המחזקים ומעודדים ומשמחים את כל בחור ובחור איך להתמיד בתורה הקדושה, ולא לבטל את הזמן היקר של ימי הנעורים שלו, וכן מדריך אותו איך לצית את הראש ישיבה והמשיגים וכו', ואיך שיתנהג בדרך ארץ וכו' וכו' - אזי היו משנים לגמרי את דעותיהם כלפי ספרי רבנו ז"ל, ולא היו חולקים כלל.

הן אמת שכל פרי מתוק יש עליה קלפה חזקה וקשה, כגון תפוח זהב או אגוז וכו' וכו' שמסוככים עם קלפה קשה, אבל כשמורידים את הקלפה אז טועמים את הטעם הנעים שיש בפרי הזה, ואותו דבר הוא בחסידות ברסלב שמבחוץ שם הסמ"ך-ך-מ"ם כל מיני משגעים ותמהונים וכו' שמשתוללים על הרחובות וכו', וגורמים שם רע על רבנו ז"ל ועל אנשיו עובדי השם האמתיים, וזה מה שמונע מבחורי ישיבה או מאברכי כולל להתקרב אל דעת רבנו ז"ל.

אשרי מי שמסתכל בעין האמת בספרי רבנו ז"ל - אז יראה את האמת, כי אם רוצים את האמת הקדוש-ברוך-הוא שולח לו מלאך של אמת ורואה רק את האמת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קנב.

אני שוכח את כל מה שלמדתי בתורה הקדושה אחרי זמן קצר. מה הפתרון לזה?

שאלה:

מאת דוד: יש לי בעיה: כל מה שאני לומד בתורה הקדושה לא

משתמר אצלי, ואחרי זמן קצר אני שוכח כל מה שלמדתי. זה גורם לי צער וגורם שלא יהיה לי חשקה להמשיך ללמוד. מה הפתרון לזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וירא, ט' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דוד גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אסור לך להתיאש בשום פנים ואופן, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (קהלת רבה פרשה א' סימן ל"ב) רבי אבהו אמר: זה שפוטטה של תורה שאדם למד תורה ושכחה. רבנן דתמן בשם רבי יצחק דהכא, ורבי טוביה בשם רבי יצחק: לטובתו אדם למד תורה ושוכח, שאלו היה אדם למד תורה ולא שכחה, היה מתעסק בתורה שתיים שלש שנים וחוזר ומתעסק במלאכתו, ולא היה משגיח בה לעולם כל ימיו, אלא מתוך שאדם למד תורה ושוכחה, אינו מזיז ואינו מזיע את עצמו מדברי תורה; ולכן צריכים ללמד בכל יום מקרא, משנה, גמרא, מדרש והלכה וכו', ולהמשיך ללמוד, ואפלו ששוכח - שלא יתיאש מזה, כי בו ברגע שאדם מכניס את ראשו בתורה זה נשאר לו לנצח, כי התורה היא נצחית, ויש נשמות שבאים מעלמא דנוקבא שכמה שלא יחזרו הם שוכחים, ולכן אסור להסתכל על זה, אלא להמשיך ללמוד פרק אחר פרק, דף אחר דף וכו', עד שייסיים ויתחיל עוד פעם, וכן לעולם.

וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה י"ט סימן ב') אמר רבי לוי: משל לטרסקל נקוב ששכר בעליו פועלים למלאתו, מי שטפס מהו אומר - מה אני מועיל מכניס בזו ומוציא בזו? מי שפקח מהו אומר - ולא שכר כל חבית וחבית אני נוטל? כך מי שהוא טפס, מהו אומר - מה אני מועיל ללמוד תורה ומשכחה? מי שהוא פקח, מהו אומר - ולא שכר יגיעה הקדוש-ברוך-הוא נותן?

וְלִכְּנֵן אֵל תִּשְׁבֵּר כִּי לְעֵתִיד לְבוֹא מַגְלִים לְכָל אֶחָד מֵה שֶׁהוּא לְמַד
 בְּזֶה הָעוֹלָם, וְרוֹאִים בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵם קָשִׁי הַבְּנָה וְלוֹמְדִים פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ
 וְכִבֵּר שׁוֹכְחִים, לוֹמְדִים מְשֻׁנְיֹת וְכִבֵּר שׁוֹכְחִים, וְלוֹמְדִים גְּמָרָא וְכִבֵּר
 שׁוֹכְחִים וְכוּ' וְכוּ', וּמִזֶּה בָּא שְׁמִתֵּיָאֲשִׁים, וְלִכְּנֵן עָלֶיךָ לְדַעַת שְׁאֲסוּר
 לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּנֵי, אֲלֵא לְחֹזֵר פֶּעַם אַחֵר פֶּעַם, וְאִפְּלוּ שְׁאֵתָה
 שׁוֹכַח לְהִמְשִׁיךְ לְלַמֵּד, כִּי יָבוֹא הַיּוֹם שִׁיזְכִּירוּ לְךָ כָּל מֵה שֶׁלְּמַדְתָּ, וְזֶה
 נִקְרָא תּוֹרָה לְשִׁמָּה - שְׁלוֹמֵד לְשֵׁם אֵל עוֹלָם, וּמַדְבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ
 הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיא חֲכָמְתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינּוּ רוֹצֵה לְהִיּוֹת לֹא לְמַדֵּן
 וְלֹא רִבִּי וְלֹא רַב וְלֹא מְשַׁגֵּיחַ וְכוּ' וְכוּ', אֲלֵא רוֹצֵה לְקַיֵּם מִצְוַת תְּלַמּוּד
 תּוֹרָה. בּוֹדָאֵי יוֹתֵר טוֹב כְּשַׁחֲזוֹר וְזוֹכֵר, אֲבָל מִי שִׁישׁ לוֹ זְכוּרֹן קָשָׁה
 וְשׁוֹכַח כָּל מֵה שֶׁלּוֹמֵד וְכוּ' וְכוּ', אֲסוּר לוֹ לְהִתְיַאֵשׁ אֲלֵא לְהִמְשִׁיךְ
 לְלַמֵּד, כִּי לְמַעַלָּה בְּשָׂמִים יִזְכִּירוּ לוֹ כָּל מֵה שֶׁלְּמַד, וְלִכְּנֵן אֲסוּר לְךָ
 לְהִשְׁבֵּר מִזֶּה כָּלֵל.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' קנג.

הָאֵם אֲנִי צָרִיךְ לַחֲשֹׁשׁ מִקְּלַלַת צְדִיק עַל תְּנַאֲי?

שְׁאֵלָה:

מֵאת אֵלֵי: צְדִיק אֶחָד אָמַר לִי בְּעֵבֶר שְׂאֵם לֹא יִהְיֶה לִי שְׁלוֹם
 בֵּית הוּא מִבְּטִיחַ לִי שֶׁהֵיִלֵּד שְׁלִי יֵצֵא לְתִרְבוּת רָעָה רַחֲמָנָא
 לִיֻּצְלֵן. אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל לְשִׁמּוֹר מֵאֵד עַל הַשְּׁלוֹם בֵּית, הָאֵם אֲנִי
 צָרִיךְ לְפַחַד בְּכָל מִקְרָה שֶׁהֲרִי קָלַלַת צְדִיק אִפְּלוּ עַל תְּנַאֲי
 הִיא בְּאֵה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וירא, י' חשוון ה'תשע"ה.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֱלֵי נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אָנִי לֹא יוֹדֵעַ מַה שֶׁעָשִׂיתָ לְאָדָם הַזֶּה שֶׁקָּלַל אוֹתְךָ וְכוּ', כִּי אִם עָשִׂיתָ לוֹ רָעָה אַתָּה צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ סְלִיחָה וְכוּ'.

אַתָּה צָרִיךְ לְדַעַת שֶׁצָּדִיק לֹא מְקַלֵּל, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת קָלְלָה חֵלֶק ב' סִימָן א') אָדָם הַרְגִיל בְּקָלְלוֹת הוּא מְעוֹלָם הַתְּהוּ; וְכֵן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ד') שֶׁאֵלּוֹ שְׂמַעֲנִישִׁים וְכוּ' הֵם נִקְרָאִים מְזִיקִים, לֹא מְעַנִּישִׁי עֲלֵמָא אֲלֵא מְזִיקֵי עֲלֵמָא, כִּי עֵקֶר גְּדֻלַּת הַצָּדִיק הוּא רַק לְקָרֵב בְּנֵי אָדָם אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עִם כָּל זֹאת אָנִי לֹא יוֹדֵעַ וְכוּ' וְלֹא כְּתַבְתָּ לִּי מַה עָשִׂיתָ לְאָדָם הַזֶּה שֶׁהוּא אָמַר לְךָ דְּבָרִים קָשִׁים כְּאֵלוֹ וְכוּ'.

וְלִכֵּן אִם פָּגַעְתָּ בּוֹ תִּבְקֶשׁ מִמֶּנּוּ סְלִיחָה, וְאִם אָמַר לְךָ כֶּף סֵתָם, אֲזִי כִּבֵּר אָמַר הַחֶכֶם מִכָּל אָדָם (מְשָׁלֵי כ"ו ב') "כְּצַפּוֹר לְנוֹד כְּדָרוֹר לְעוֹף כֵּן קָלַלְתָּ חֲנָם לֹא תִבֵּא", וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת קָלְלָה סִימָן ו') סוּף שֶׁקָּלַלְתָּ חֲנָם יָשׁוּב עַל הַמְּקַלֵּל.

אָדָם צָרִיךְ מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר לֹא לְהִתְעַסֵּק עִם אָף אֶחָד, וְלֹא לְרַדֵּף אֶת אָף אֶחָד, וְכִבֵּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרַשׁ אֲגָדָה) לְעוֹלָם תִּהְיֶה מִהַנְרַדְפִּים וְלֹא מִהַרוֹדְפִים, וְאָנִי רָגִיל לוֹמַר תְּמִיד שֶׁאִם לֹא מִתְעַסְקִים עִם אָף אֶחָד בְּמִשְׁפָּחָה שְׁנֵיהֶם, אֲזִי כְּשֶׁבֵּא עָרֵב יוֹם הַכַּפּוּרִים לֹא צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ מֵאָף אֶחָד מִחִילָה, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת חִזּוּק בְּעִצְמוֹ שֶׁאָנִי לֹא הִתְעַסַּקְתִּי וְצַעַרְתִּי אֶת אָף אֶחָד.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' קנד.

איך אפשר להפסיק לרדף את עצמי ולהיות בשמחה?

שאלה:

מאת נדב: שלום לכבוד הצדיק.

ברוך השם אני משתדל להתקרב לרבנו, אבל אחרי כל דבר שאני עושה אני רודף את עצמי וזה גורם להיות בעצבות. איך אפשר להפסיק לרדף את עצמי ולהיות בשמחה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וירא, י' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל נדב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ה) שאדם צריך לצאת מהדמיונות ולבוא אל השכל, ואתה צריך לדעת כי הדמיון שאדם מדמה כל מיני מחשבות ודמיונות והזיות וכו', זה הורג אותו לגמרי עד שהוא רודף את עצמו בעצמו וכו', כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי שבת פרק י"ד הלכה ג') על הפסוק (דברים ז') "והסיר ה'ני"ה ממך כל חלי" - זו רעיון, דאמר רבי אליעזר (שם כ"ח) "ונתן על ברזל על צוארך" - זה רעיון, הינו מה זה העל הכי קשה של האדם? זה הרעיונות והדמיונות שמסבבים אותו, כי מרב עוונותיו ובפרט של פגם הברית, הוא נמצא בלחץ תדירי ומדמין לעצמו כל מיני מחשבות של הכל וכו' ושל פחדים וכו' - מה יעשה לו זה, ומה יעשה לו ההוא, ובאמת אדם רודף את עצמו יותר ממה שאחרים רודפים אותו, כי מי שתמיד רק חושב ממנו יתברך, ומשתדל להכניס את הקדוש-ברוך-הוא בתוך מח מחשבתו, אזי מתפטר מכל אלו הרעיונות והדמיונות, ונעשה בן חורין אמתי, ואין עליו שום על.

ולכן אין עצה אחרת אלא להיות בשמחה תמיד, ותכף ומיד

כְּשֶׁאָדָם שָׁשׁ וְשִׂמַח בּוֹ יִתְבַרֵךְ, עַל יְדֵי זֶה יִתְפָּרְדוּ מִמֶּנּוּ כָּל פּוֹעֲלֵי
 אָוֶן, וְאָמַר רַבְנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת שְׂמֵחָה סִימָן א') כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מְצוּה
 בְּשִׂמְחָה זֶה סִימָן שְׁלֹבוֹ שְׁלָם עִם אֱלֹקֵינוּ, וְצָרִיכִים הֵרֵבָה לְבַקֵּשׁ אֶת
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל שְׂמֵחָה, כִּי שְׂמֵחָה הִיא אוֹר כָּל כֶּף גְּדוֹל שְׂאִי
 אֶפְשֶׁר לְקַבְּלָהּ אֲלֵא עַל יְדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה, לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵךְ
 בְּכָל יוֹם:

רַבּוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם! חוּס וְחַמֵּל עָלַי וְזַכֵּנִי לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד,
 וְאִזְכֶּה לְרַקֵּד מֵרַב שְׂמֵחָה, שֶׁהַשְׂמֵחָה תַּעֲבֹר דְּרָךְ רַמ"ח אַבְרֵי
 וְשִׁס"ה גִּידֵי, וְאִזְכֶּה לְהַרְגִּישׁ אֶת אֲמִתּוֹת מְצִיאוֹתָךְ תִּתְבַרֵךְ, שְׂאֵתָה
 נִמְצָא וְאִין בִּלְעָדֶיךָ נִמְצָא, וְרַק בְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָאתִי וַיְרִדָה נְשַׁמְתִּי
 אֶל הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי הַזֶּה, הַכֹּל כְּדֵי שְׂאִזְכֶּה לְהַפְּיֵר אוֹתָךְ
 מִכָּל פְּרֻט מִפְּרֻטֵי הַבְּרִיאָה, אֲכַל אֶתָּה יוֹדֵעַ שֶׁפִּגְמַתִּי בְּמַחְשְׁבָה
 דְּבוּר וּבְמַעֲשֵׂי, שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִמְשְׁכוּ עָלַי עֲצָבוֹת וְעֲצָלוֹת, שֶׁמִּשָּׁם
 נִמְשְׁכוּ עָלַי כָּל הַצָּרוֹת וְהַדִּינִים וְהָעֲנִיּוֹת וְהַדַּחְקוֹת, וְלִכֵּן אָבִי
 שֶׁבְּשָׁמַיִם חוּס וְחַמֵּל עָלַי שְׂאִזְכֶּה לִנְתַק אֶת עֲצָמֵי מַגְשָׁמִיּוֹתַי,
 וְאִזְכֶּה לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וְאִשְׂמַח אֶת עֲצָמֵי, וְכֵן אִזְכֶּה לְשִׂמַח
 אֶת אַחֲרַיִם, אֲשֶׁר אִין עוֹד מְצוּה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ מִלְחֻזֵק שְׁבוּרֵי
 לֵב, וְתֵן בְּלִבִּי שְׂמֵחָה שְׂאוּכַל לְשִׂמַח בְּעֲצָמֵי עִם נְקֻדַּת יְהוּדוּתִי, וְכֵן
 אוּכַל לְשִׂמַח אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל כָּל יְמֵי חַיֵּי עַד הַיּוֹם שְׂאִצְטָרֵךְ
 לְעֹזֵב אֶת זֶה הָעוֹלָם, וְגַם אִזְ אִזְכֶּה לְהַפְּלִל לְגַמְרֵי בְּאִין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, וְאַחֲזֹר אֶל שְׂרָשֵׁי הַנְּצָחִי אֲמֵן סְלָה.

כֶּךָ תִּתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם וְזֶה יוֹעִיל לְךָ מְאֹד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׂתַמִּיד תִּהְיֶה שָׁשׁ וְשִׂמַח עִם כָּל נִקְדָּה
 וְנִקְדָּה טוֹבָה שֵׁישׁ בָּהּ, כְּמוֹ שְׁלֵמֵד אוֹתָנוּ רַבְנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק
 א' סִימָן רפ"ב) שְׂצָרִיךְ כָּל אָדָם לְמַצָּא בְּעֲצָמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת, כִּי אִין זֶה
 עֲצָה לְשִׁבֵּר אֶת עֲצָמוֹ וּלְפַל בִּיאֹשׁ וְכו', כִּיִּדוּעַ שְׂצָרִיךְ הָאָדָם לְהִזְהַר
 מֵאֵד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וּלְהִרְחִיק אֶת הָעֲצָבוֹת מֵאֵד מֵאֵד, וְאִפְלוּ
 כְּשִׂמְתַּחִּיל לְהִסְתַּכֵּל בְּעֲצָמוֹ וְרוּאָה שְׂאִין בּוֹ שׁוֹם טוֹב, וְהוּא מְלֵא

חטאים, ורוצה הסמ"ך-מ"ם להפילו על ידי זה בעצבות ומרה שחורה חס ושלום, אף על פי כן אסור לו לפל מזה, רק צריך לחפש ולמצא בעצמו איזה מעט טוב, כי איך אפשר שלא עשה מימיו איזה מצוה או דבר טוב? ואף שכשמתחיל להסתפל באותו הדבר הטוב, הוא רואה שהוא גם כן מלא פצעים ואין בו מתם, הינו שרואה שגם המצוה והדבר שבקדשה שזכה לעשות הוא גם כן מלא פניות ומחשבות זרות ופגמים הרבה, עם כל זה איך אפשר שלא יהיה באותה המצוה והדבר שבקדשה איזה מעט טוב? כי על כל פנים, איך שהוא, על כל פנים יהיה איזה נקדה טובה בהמצוה והדבר טוב שעשה, כי צריך האדם לחפש ולבקש למצא בעצמו איזה מעט טוב, כדי להחיות את עצמו ולבוא לידי שמחה.

[והזהיר רבנו ז"ל מאד לילך עם הדרך הזאת לחפש ולבקש ולמצא בעצמו רק הטוב, ותמיד ידון את עצמו לכף זכות, פי הוא יסוד גדול לכל מי שרוצה להתקרב להשם יתברך, ולבל יאבד עולמו לגמרי חס ושלום. כי רב בני אדם שרחוקים מהשם יתברך, עקר רחוקם הוא מחמת מרה שחורה ועצבות, מחמת שנופלים בדעתם מחמת שרואים בעצמם גדל קלקולם שקלקלו מעשיהם כל אחד כפי מה שיודע בעצמו את נגיעי לבבו ומכאוביו, ומחמת זה הם נופלים בדעתם, ורבן מיאשים עצמן לגמרי, ועל ידי זה אינם מתפללים בכונה כלל, ואינם עושים אפלו מה שהיו יכולים לעשות עדין. על כן צריך האדם להשכיל מאד על דבר זה, כי כל הנפילות שבדעתו, אף על פי שהוא מחמת מעשים רעים שעשה באמת, עם כל זה הנפילה שבדעתו והעצבות והמרה שחורה שנופל עליו על ידי זה, הכל הוא רק מעשי בעל דבר, שמחליש דעתו כדי להפילו לגמרי חס ושלום. על כן צריכין להתחזק מאד, לילך עם הגלוי הזה שגלה לנו רבנו ז"ל אשר צריכים לחפש ולבקש בעצמו בכל פעם איזה מעט טוב ונקודות טובות וכו', ועל ידי זה יחיה וישמח את עצמו, ויצפה לישועה עדין, ויוכל להתפלל ולזמר ולהודות להשם יתברך, בסוד

(תהלים קמ"ז) "אֲזַמְרָה לְאֱלֹקֵי בְעוֹדַי", וְעַל יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְשׁוּב בְּאֵמֶת אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ].

לְדַעֲתִי אִם תִּלְךָ בְּדַרְךָ זוֹ - תְּמִיד לְדוֹן אֶת עֲצֻמְךָ לְכַף זְכוּת, וּלְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעֲצֻמְךָ רַק אֶת הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּךָ, אֲזִי כָּבֹר לֹא תִצְטָרֵךְ לְדַאֵג עַל הָעָבֵר וְכוּ', וְלֹא תִצְטָרֵךְ לְחַשֵּׁב שׁוּם מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל הַבָּל וְכוּ', אֲלֵא תְּמִיד תּוֹכַל לְהַחֲיוֹת עֲצֻמְךָ עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' קנה.

**בְּעָלִי לֹא מְקַשֵּׁיב לִי וְתְּמִיד מוֹצִיא אוֹתִי אֲשָׁמָה.
אֵיךְ עָלִי לְהַתְנַהֵּג אִתּוֹ?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת עֲדָנָה: שְׁלוֹם כְּבוֹד הָרַב.

בְּעָבֵר שְׁאֵלֹתַי אֶת הָרַב לְגַבִּי הַנִּתְוֹק שֶׁיֵּשׁ בֵּינִי לְבִין בְּעָלִי, וְהָרַב אָמַר לִי לְהִיּוֹת יוֹתֵר פְּתוּחָה וּלְהִגִּיד לְבְּעָלִי אֵיךְ אֲנִי מְרַגֵּשָׁה. רְצִיטִי שֶׁהָרַב יִסְבִּיר לִי יוֹתֵר אֶת הַדְּבָרִים כִּי אֲנִי מְרַגֵּשָׁה שְׁאֲנִי כֵּן מְדַבֵּרֶת אִתּוֹ פְּתוּחָה, וְכֵן אוֹמְרֶת לוֹ אֵיךְ הֵייתִי רוֹצֶה שְׁיִתְנַהֵּג אִתִּי וְמֵה מְפָרִיעַ לִי, הַבְּעֵיָה הַיָּהוּא לֹא בְּאֵמֶת מְקַשֵּׁיב וְרַב הַזְּמַן מְנַסֶּה לְסוֹבֵב אֶת הַדְּבָרִים וְלִגְרָם לִי לְהַרְגִישׁ אֲשָׁמָה. הוּא לֹא בְּאֵמֶת מְקַבֵּל אֶת דְּבָרֵי, וְהוּא גַם לֹא מְקַבֵּל מִשׁוּם רַב אוֹ סְמִכוֹת אַחֲרָת.

מְדַבֵּר בְּאֵדָם שֶׁהֵיָה שְׁחָקוֹן וְחָזַר בְּתִשׁוּבָה וְיֵשׁ לוֹ הִרְבֵּה גְּאוּהָ, הוּא לֹא בְּאֵמֶת מוֹכֵן לַעֲשׂוֹת עֲבוּדָה פְּנִימִית כְּדֵי לְהִשְׁתַּנּוֹת, וְלָכֵן אֲנִי מְרַגֵּשָׁה בְּשִׁקָּר. הִרְבֵּה פְּעָמִים בְּשַׁעַת מְרִיבָה הוּא מְדַבֵּר אֵלַי לֹא יִפֶּה וּפּוֹגֵעַ בִּי מְאֹד, וְאֵז בְּכָלֵל קָשָׁה לִי לְנַסּוֹת

להסתדר אתו. הייתי רוצה שְהָרַב יִבְהִיר לִי אֶת הַנִּקְדָּה הַזֹּאת
וְיִדְרִיף אוֹתִי אִיף לְהַתְנַהֵג אִתּוֹ, תּוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁמַיִם וְיִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיֵּרָא, י' חֲשׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל עַדְנָה תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שְׁעֵבוֹר 'חֻכְמַת הַחַיִּים' צְרִיכִים לְהִיּוֹת חֻכָּם
כְּשֶׁלֵּמָה הַמֶּלֶךְ, וְלִצְעָרְנוּ הָרַב עַדִּין אֵין בֵּית חֲרָשֶׁת שְׁמִיּוֹר שְׁכָל וְדַעַת,
וְאֵין קִנְיֹן שְׁמוֹכֵר שְׁכָל וְדַעַת וְכוּ', וְלִכֵּן צְרִיכִים תָּמִיד לְהִבְיֵן
דְּבָר מִתּוֹךְ דְּבָר - בְּדֶרֶךְ כָּלֵל גְּבֵר הוּא גְּאוּתָּה גְּדוּל מְאֹד, וּבִפְרָט שְׁפַעַם
הִיָּה מִשְׁהוּ וְכוּ', אַזִּי בּוֹדָאֵי הַגְּאוּהָ שְׁלוֹ לֹא נוֹתְנָת לּוֹ לְהַתְכוּפֵף וְכוּ',
עַם כָּל זֹאת אָמַר הַחֻכָּם מְכָל אָדָם (מְשָׁלֵי י"ד א') "חֻכְמוֹת נָשִׁים בְּנִתָּה
בֵּיתָה וְאוֹלֶת בִּידֵיהָ תִּהְרָסְנוּ"; אֲשֶׁה יֵשׁ לָהּ כַּחוֹת הַנֶּפֶשׁ בְּלִתֵּי רִגְלִים
לְסוֹכֵב אֶת בְּעֵלָה לְרִצּוֹנָה, הַעֲקָר הִיא צְרִיכָה לְהִיּוֹת פְּקֻחִית לְדַעַת אִיף
לְהַשְׁפִּיעַ עַל הַבַּעַל וְכוּ', וּבְדֶרֶךְ כָּלֵל אֲשֶׁה הִיא חֲלָשֶׁת אִפִּי וְכוּ', אַזִּי
הִיא תִּכְף נִשְׁפָּרֵת כְּשֶׁהַבַּעַל מוֹצִיא אֶת הַעֲצָבִים שְׁלוֹ עֲלֶיהָ וְכוּ', אֲכַל
אִם הָאֲשֶׁה הִיָּתָה פְּקֻחִית וְהִיָּתָה סְבֻלְנִית עִם בְּעֵלָה, אַזִּי עִם חֻכְמָה
הִיָּתָה יְכוּלָה לְהַפְּךָ אֶת דַּעְתּוֹ אֶל דַּעְתָּה וְכוּ' - גְּבֵר שְׂאוּהָב כְּבוֹד
נוֹתְנִים לּוֹ כְּבוֹד, גְּבֵר שְׂאוּהָב מִחֻמָּאוֹת נוֹתְנִים לּוֹ מִחֻמָּאוֹת, מֵהָ אֲכַפֵּת
לָךְ לְתַת לּוֹ אֶת זֶה בְּשַׁעַת שִׁיּוֹצָא מִזֶּה אַחֵר כִּף טוֹבָה לְעִצְמָךְ, שְׁתוֹכְלוּ
לְגוֹר בִּיחֹד בְּאַהֲבָה גְּדוּלָה מְאֹד וּלְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶחָד אֶת הַשְּׁנֵי, שְׁזֵה
נִקְרָא שְׁלוֹם בֵּית אֲמָתִי.

בְּאֲמַת אָנִי תָּמִיד אוֹהֵב לְשִׁמְעַת אֶת שְׁנֵי הַצְּדָדִים וְלֹא רַק צַד אֶחָד,
כִּי יְכוּל לְהִיּוֹת שְׁבַעֲלָךְ יֵשׁ לּוֹ סְפוּר אַחֵר לְגִמְרֵי הַפּוֹךְ עַל הַפּוֹךְ, אֲשֶׁר
כְּבָר אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בִּיּוֹצָה ל"ב:) מִי שֶׁאֲשַׁתּוֹ מוֹשְׁלַת עֲלָיו חֲיָיו
אֵינָם חַיִּים; כִּי יֵשׁ נָשִׁים שֶׁהֵן מְאֹד מְאֹד קָשׁוֹת וְעַקְשָׁנוֹת וְכוּ', וְהֵן
רוֹצוֹת שֶׁהַכָּל יִלָּךְ כְּפִי שֶׁהֵן רוֹצוֹת, וּמְמַרְרוֹת אֶת הַחַיִּים שֶׁל הַבַּעַל,

אזי חיינו אינם חיים וכו', ולא בחנם שרוצה להתגרש, כי נמאסים לו החיים לגמרי, ולכן לדעתי תהיי פקחית ורק תחזקי ותעודדי ותשמחי אותו ותתני לו מה שיותר מחמאות וכו' וכו', והקדוש-ברוך-הוא יעזר שתסדרו על הצד הכי טוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קנו.

רבי נחמן מברסלב אמר שצריכים לתת צדקה כסכום הבקשה שמבקש. איך מקימים זאת?

שאלה:

מאת אברהם: מובא בספר המדות שיש תפלות שאינו מתקבלות עד שיתנו צדקה כמנין התפלה, ורבי נחמן מברסלב נוקט לדגמא "תן לי בנים". האם זה עובד גם בדברים אחרים, כגון "תן לי פרנסה"?
 ואיך יודעים מה הדבר הנכון לבקש? לדגמא בענין מציאת הזוג - האם צריכים לבקש ולתת צדקה כמנין "תן לי שדוך" או כמנין "תן לי זוג"?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וירא, י' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות צדקה חלק ב' סימן י"ד) יש תפלות שאינם נתקבלים למעלה אלא עד שנותנים כל כך מעות לצדקה כפי מספר האותיות של התפלה השיך לזה הדבר, למשל כשמתפלל אלו התבות "תן לי בנים" צריך לתן צדקה כמספר אותיות "תן לי בנים";

וכן הוא לכל דבר מה שאדם צריך, שיתן צדקה כפי מספר הדבר שצריך, ולכן אם אדם צריך פרנסה שיתן צדקה כמספר תבות "תן לי פרנסה", ואם הוא צריך זוג שיתן צדקה כמספר "תן לי זוג", כי כל אדם יש לו את בת זוגו, כמאמרם ז"ל (סוטה ב.) ארבעים יום קדם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני, וכמוכן שצדקה זה רק הפתח לפתח לו את שערי השמים, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ד') שעל צדקה נאמר (דברים ט"ו ח') "פתח תפתח" - כי על ידי רבוי צדקה פותח יותר ויותר את הפתח שיתקבלו התפלות שלו, כי צדקה פותחת את שערי התפלה, כי העקר זה תפלה, וככל שאדם מרבה בתפלה זוכה להמשיך על עצמו ישועות גדולות, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפלתו שאני מבקש ומתפלל בעדך שתצליח דרכך, וכל מה שאתה צריך שתקבל בנקל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קנז.

מה דעתו של הרב בענין למוד רפואה סינית?

שאלה:

מאת רות: לכבוד קדשת הצדיק מוהר"א ש שליט"א.
אין בי מלים להודות לקדוש-ברוך-הוא על כל החסד שעשה ועושה עמי, ועל זה שהפגיש אותי אתכם. תודה על הכל!
רציתי לשאל את הצדיק מה דעתו בנושא למודים אקדמיים גבוהים, והאם זה משנה באיזה מוסד לומדים. ומה הרב חושב על למודי רפואה סינית?

כמו כן, רצייתי לשאל: מה הדרך הכי נכונה להודות לקדוש-
ברוך-הוא על כל הטוב?
בתודה גדולה ובשמחת הלב, חדש טוב ושנה טובה מתוך
בריאות איתנה והגשמת כל חלומות הצדיק בקרוב ממש!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וירא, י' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל רות תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר בחיים הוא רק להיות בשמחה ולא להתבלבל משום דבר,
ואם את רוצה ללמד למודים אקדמיים וכו', לא אכפת איפה שאת
לומדת, רק תשמרי על עצמך מאד, כי היום יש בחוץ כל מיני טיפוסים
אנשים מפקפקים וכו' שבקלות יכולים לפתות ולאמלל בנות וכו'
וכו', ולכן תראי מאד מאד לשמר על עצמך והעקר תראי לשמר שבת,
כי מי ששומר שבת אז השבת שומרת עליו, ואמרו חכמינו הקדושים
(בראשית רבה פרשה י"א סימן א') על הפסוק (משלי י') "ברכת הוי"ה היא
תעשיר ולא יוסף עצב עמה" - "ברכת הוי"ה היא תעשיר" זו השבת,
שנאמר (בראשית ב' ג') "ויברך אלקים את יום השביעי".

בענין רפואה סינית וכו', זה לא הולך כל כך וכו', ועדיף
שתלמי כבר דבר שהולך ותוכלי להתפרנס מזה בכבוד גדול.

אדם צריך להרגיל את עצמו לתת תמיד תודה להקדוש-ברוך-
הוא, שזו מדת הכרת הטוב, שאין עוד מדה יותר יפה מזו, תמיד
רק להודות להקדוש-ברוך-הוא, ולהגיד בתמימות ופשיטות: רבוננו
של עולם! אני מודה לך על הבריאות שנתת לי, ואתה נותן לי,
ואני מבקשת אותך שאזכה להיות תמיד בריאה ושלמה, ואזכה
להיות הכי מאשרת בחיי. נא ונא בורא כל עולמים תמשיך עלי
שמחת החיים, שאזכה תמיד להיות שמחה ועליזה, ולהכיר את
הטוב שאתה עושה עמי, ותזכני לבנות בית נאמן בישראל, ובבית

שְׁאָקִים תִּשְׂרָה שְׁמָה רַק הַשְּׂמֻחָה, עַד שֶׁתְּמִיד אֶכִּיר בְּטוֹב שְׁאֵתָה עוֹשֶׂה עִמִּי וְכו'.

וְכִף תְּבַקְשִׁי בְּכָל יוֹם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְהֶעֱקַר לְהַגִּיד תּוֹדָה, וְכִף הַטְּבִיעוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים שֶׁתַּכְּף וּמִיָּד כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל קָם מֵהַשְּׂנָה שִׁיתֵּן תּוֹדָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהִחְזִיר לוֹ אֵת הַנְּשֻׁמָּה, וְלִכְּן לֹא בַחֲנָם שֶׁאֲנַחֲנוּ אוֹמְרִים בְּעַת שֶׁאֲנַחֲנוּ קָמִים "מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ מֶלֶךְ חַי וְקַיִם שֶׁהִחְזַרְתָּ בִּי נִשְׁמָתִי בְּחֻמְלָה רַבָּה אֲמוּנָתְךָ", שֶׁתַּכְּף וּמִיָּד כְּשֶׁקָּמִים צְרִיכִים לְתַת תּוֹדָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵן בְּמִשְׁךָ כָּל הַיּוֹם כָּל מָה שֶׁמְקַבֵּל צְרִיכִים לְתַת תּוֹדָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִי שֶׁמְרַגֵּיל אֵת עֲצָמוֹ תְּמִיד לְתַת תּוֹדָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזַי כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ כֶּבֶד חַיִּים אַחֲרָיִם לְגַמְרִי, כִּי בְּזֶה שְׁנוֹתָנִים תּוֹדָה מִתְרַחֵב הַלֵּב, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן ב') שֶׁעַל יְדֵי תּוֹדָה וְהוֹדָאָה מִמְּשִׁיכִים עַל עֲצָמוֹ הָאֵרֶת עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה. אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְרַגֵּיל אֵת עֲצָמוֹ תְּמִיד לְתַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' קנח.

לֹא חֶסֶר לִי שׁוּם דְּבַר בְּחַיִּים, וְלִמְרוֹת זֹאת כָּל הַזְּמַן אֲנִי נִמְצָא בְּמַתַּח וְלַחֵץ

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת מֹשֶׁה: לְכַבּוֹד הַצְּדִיק מִיִּבְנָאֵל.

בְּרוּךְ הַשֵּׁם לֹא חֶסֶר לִי שׁוּם דְּבַר בְּחַיִּים, וְלִמְרוֹת זֹאת כָּל הַזְּמַן אֲנִי נִמְצָא בְּמַתַּח וְלַחֵץ כְּאִלוֹ עוֹמֵד לְקִרְוֹת מֹשֶׁהוּ, וְהַמְצַב הַזֶּה לֹא מֵאִפְשָׁר לִי לְחַיּוֹת אֵת הַחַיִּים בְּרַגַּע וּבְשִׁלּוֹה. מָה הָעֲצָה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וירא, י' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת כי הדאגות של האדם מכלות לו את כל החיים, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין ק:): לא תעיל דוּיָא בלִבְךָ דגבְרִי גיבְרִין קטל דוּיָא; [לא תכניס דאגה בלבך, כי הרבה גבורים הרגה הדאגה], ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות עצבות סימן א') מי שלא תקן חטאות נעורים על ידי זה באים לו דאגות; ולכן צריכים לברח מכל מיני דאגות שרק הורסות את האדם לגמרי, וכבר אמר החכם "העבר אין והעתיד עדין, אם בן הדאגה מנין", כי אסור לבלבל את עצמו מהעבר או מהעתיד, רק צריכים לראות להחיות את עצמו עם היום הזה והשעה הזאת שיש לו, וכך יהיה הכי מאשר בחיים, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות בטחון סימן ט') על ידי בטחון אדם נצול מדאגה.

ולכן תתחזק בבטחון חזק שהקדוש-ברוך-הוא לא יעזב אותך, וכן תתחזק בבטחון עצמי שאתה גם בן שוה וכו', ואל תתן שישברו את רוחך וכו', כי זה יהרס לך את כל החיים, כי אם אין לאדם בטחון עצמי אזי תמיד הוא בפחד ובדאגה, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות פחד סימן כ"ו) על ידי דאגה בא פחד, שתמיד הוא חי בפחד, וכן אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות פחד סימן י"א) על ידי דאגה ופחד נעשה הלב עקום.

ולכן תראה לשמר מאד מאד לא לדאג שום דאגות חנם, כי זה יהרס לך את כל החיים, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות עצבות סימן ד') על ידי דאגה בלב נופל על האדם אימת מות; ולכן ראה להרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, ולהתודות על כל מה שעשית עד עכשו, כי עקר התשובה זה ודוי דברים, כמו שכתב הרמב"ם (פרק א' מהלכות תשובה הלכה א') כל מצוות שבתורה, בין עשה בין לא תעשה, אם עבר אדם על אחת מהן בין בזדון בין

בשגגה, כְּשֵׁי־עֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וַיִּשׁוּב מִחֻטְאוֹ חִיב לְהִתְוֹדֹת לְפָנַי הָאֵל בְּרוּךְ הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּמִדְבָּר ה') "אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ" וְגו' "וְהִתְוֹדוּ אֶת חַטֹּאתֵם אֲשֶׁר עָשׂוּ" - זֶה וְדוּוֹי דְּבָרִים. וְדוּוֹי זֶה מִצְוֹת עֲשֵׂה, כִּי־צַד מִתְוֹדִיין? אוֹמֵר אֲנִי הַשֵּׁם, חֻטְאֵי עוֹיְתֵי פֶשְׁעֵי לְפָנַי, וְעֲשִׂיתִי כֹךְ וְכָךְ, וְהָרִי נִחַמְתִּי וּבִשְׁתִּי בְּמַעֲשֵׂי וּלְעוֹלָם אֵינִי חוֹזֵר לְדַבֵּר זֶה, וְזֶהוּ עֲקָרוֹ שֶׁל וְדוּוֹי וְכָל הַמְרֻבָּה לְהִתְוֹדוּת וּמֵאֲרִיךְ בְּעֵנִין זֶה הָרִי זֶה מְשַׁבַּח; וְאָמַר רַבְנּוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת עֲצָבוֹת סִימָן כ"ח) מִי שֶׁאֵין מִתְוֹדֶה עַל עֲוֹנוֹתָיו אֲנַחָה וְדֹאגוֹת בָּאִים עָלָיו; וְלִכֵּן תְּרַבֶּה בְּוִדּוּי דְּבָרִים וְשִׂיחָה בֵּינֶךָ לְבֵין קוֹנֶךָ, וְאִזּוֹ יִתְפָּרְדּוּ מִמֶּךָ כָּל פּוֹעֲלֵי אֶזְרוֹ וַיִּצְאוּ כָּל הַדֹּאגוֹת מִלְּבָבְךָ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' קנט.

**הָאֵם גַּם מִי שֶׁאֵינוֹ נֹצֵרָךְ יִכּוֹל לְהִנּוֹת מֵהַכֹּנֶסֶת הָאוֹרְחִים
בְּבֵית הַתְּבַשִּׁיל 'אֵהֶל אַבְרָהָם'?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דָּן: שְׁלוֹם לְצַדִּיק הַיָּקָר

בִּימֵי בֵין הַזְּמַנִּים הַגַּעְתִּי לִיבְנָאֵל וְהִתְפַּעַלְתִּי מְאֹד מֵהַכֹּנֶסֶת הָאוֹרְחִים שֵׁישׁ בְּמִקוֹם. בְּקֶרְתִּי בְּבֵית הַתְּבַשִּׁיל 'אֵהֶל אַבְרָהָם' וְרֵאִיתִי אִיךָ מְחַלְקִים שָׁם אֶכֶל טָעִים וּמִזִּין בְּשִׁפְעַ גְּדוֹל, וְמָה גַּם שֶׁהִגַּשְׁתָּ הָאֶכֶל נֶעֱשְׂתָה בְּצוּרָה מְכַבֶּדֶת וְאִדִּיבָה תוֹף כְּדִי שְׂמִירָה עַל נִקְיוֹן וְסֻדָּר מוֹפְתִי בְּכָל מִתְחַם חֲלָקֶת הָאֶכֶל. שְׂאֵלְתִי הִיא: הָאֵם מְתָר לְכָל אָדָם (גַּם לְאֵלוֹ שִׁיָּדָם מִשְׁגָּת) לְהִנּוֹת מֵהַכֹּנֶסֶת הָאוֹרְחִים שֶׁל הַקְּהֵלָה אוֹ שִׁזָּה מִיעַד אֶף וְרַק לְאִנְשִׁים שֶׁפִּרְנָסוֹתָם דְּחוּקָה אוֹ לְמִטְוִילִים שֶׁנִּתְקַעוּ בְּלִי אֶכֶל? אוֹדָה לְרַב עַל תְּשׁוּבָתוֹ.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וירא, י' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הקמתי את בית התבשיל 'אהל אברהם' לכל רעב ולכל צמא, כל דכפין ייתי ויאכל, זה פתוח לכל אחד שרעב וצמא בלי יוצא מן הכלל, כי אין לה עוד צדקה יותר גדולה מזו, כמאמרם ז"ל (בבא בתרא ט) אין בודקין למזונות; הינו בכל דבר יכולים לרמאות בני אדם וכו', אבל אם בא אחד והוא אומר שהוא רעב וצמא שמה הוא לא יכול לרמאות אותך, כי מי שבאמת רעב או צמא הוא יאכל וישתה, ומי שלא רעב וצמא הוא לא יאכל ולא ישתה.

ולכן אין צדקה יותר גדולה מלתת לאכל לרעבים וצמאים, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (מדרש משלי פרשה י"ד) בא וראה כמה גדול כחה של צדקה, שהיא נתונה בימינו של הקדוש-ברוך-הוא, שנאמר (תהלים מ"ח י"א) "צדק מלאה מינך". גדולה צדקה, שבה נשתבח הקדוש-ברוך-הוא בשעה שעתיד להביא תשועה לישראל, שנאמר (ישעיה ס"ג א) "אני מדבר בצדקה רב להושיע". גדולה צדקה שמנחלת כבוד וחיים לעושיה, שנאמר (משלי כ"א כ"א) "רדף צדקה וחסד" - בעולם הזה, "ימצא חיים צדקה וכבוד" - ליום הדין. ומשום דרודף צדקה ימצא צדקה? אלא הקדוש-ברוך-הוא ממציא לו מעות כדי לעשות מהן צדקה לבני אדם מהוגנין, לעשות להן צדקה כדי לקבל מהן שכר. גדולה צדקה שבה נשתבח אברהם אבינו, שנאמר (בראשית ט"ו ו) "והאמן בהוי"ה ויחשבה לו צדקה", ואומר (שם י"ח י"ט) "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמו דרך הוי"ה לעשות צדקה ומשפט", "למען הביא הוי"ה על אברהם את אשר דבר עליו". ובה נשתבח דוד, שנאמר (שמואל ח' ט"ו) "ויהי דוד עשה משפט וצדקה לכל עמו".

תהלה לאל הקמתי קהלה כל כך קדושה ביבנאל שאין קהלה כזו בכל העולם כלו, והטבעתי בהם מדת החסד שאחד עושה עם הזולת, כי זה מה שחשוב כביכול בעיניו יתברך, כמאמרם ז"ל (ילקוט הושע רמז תקכ"ב) אמר הקדוש-ברוך-הוא: חביב עלי חסד שאתם גומלים זה לזה יותר מכל הזבח שזבח שלמה לפני אלף עולות; ואמרו (ילקוט תהלים רמז תתל"ד) אמר רבי סימון: בשעצה שבא הקדוש-ברוך-הוא לברא אדם הראשון נעשו המלאכים כתות כתות, מהם אומרים יברא ומהם אומרים אל יברא, חסד אומר יברא שהוא גומל חסדים; הרי שלך לפניך גדל הזכות של לעשות חסד עם הזולת.

כמוכן שאין מקום אצלנו לתמהונים וכו', מסממים וכו', ושאר ארחי פרחי וכו', כי השם של רבנו ז"ל יותר מדי יקר שישתובבו בחדרו אנשים כאלו, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות צדיק סימן ס"ט) מי שאהב את הצדיק צריך לשמר את הצדיק שלא יצא עליו שם רע; ולכן צריכים מאד לשמר שבחדרו של רבנו ז"ל לא יסתובבו לא תמהונים, לא מסממים, לא הומלסים וכדומה וכו' וכו', שמו של רבנו ז"ל יותר מדי יקר ויותר מדי קדוש, וצריכים מאד מאד לשמר על כתר המלך שלא יצא חס ושלום שם רע על הצדיק.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קס.

**אני מאד בקרתית כלפי בעלי
וקשה לי לראות את הטוב שבו**

שאלה:

מאת לאה: אני מאד בקרתית כלפי בעלי, וכמה שאני מנסה לראות את הטוב שלו - רק החסרונות שלו צפים ותופסים את כל המקום. אשמח לקבל עצה בעניין.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וירא, י' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל לאה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את עושה עולה גדולה מאד מאד בזה שאת יורדת לחיי בעלך וכו', ואני מזהיר אותך שלא יקח הרבה זמן והכל יתפוצץ לך בפנים וכו', ואז תתחרטי, ואני מפחד שיהיה אז כבר מאחר וכו'. חכמינו הקדושים אמרו (ביצה ל"ב): מי שאשתו מושלת עליו חיייו אינם חיים; כי זה לא יתכן שאשה תצנח ותצרח כמטרפת וכו', ותשתלט על בעלה, ותחשב שנשואין כאלו יכולים להחזיק מעמד וכו'. בעלך עובד קשה ועובר עליו מה שעובר, ובמקום לשמע ממך מלים יפות וכו', מחמאות ושבחים וכו', את מתנפלת עליו כמו נמרה מטרפת וכו', וכבר אמרו (יבמות ס"ג): אשה רעה מצוה לגרשה, דכתיב (משלי כ"ב י') "גרש לץ ויצא מדון וישבת דין וקלון"; ואמרו (שבת י"א). כל רעה ולא אשה רעה; ואמרו (עירובין מ"א): מי שיש לו אשה רעה אינו רואה פני גיהנם; כי כבר יש לו את הגיהנם בזה העולם.

ולכן תראי לשנות את הגישה שלך כלפי בעלך ותפסיקי לעשות עליו בקרת, ואל תגידי שאת לא יכולה, הבחירה בידיך.

אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא שתשתני לטובה לפני שיהיה מאחר, ואז כבר לא יוכלו לעזר לכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קסא.

מה הסגלה בנושאת ערבות חבוטות
ובשתית המים שבהם בשלו?

שאלה:

מאת אברהם: שמחתי מאד שזכיתי לקבל מהצדיק עליה של ערבה חבוטה ביום הושענא רבא. אני יודע שרבנו אומר שזה מסגל לבטל את הפחד, וברצוני לשאל: האם יש בזה עוד סגלות?

בנוסף לכה, ראיתי באחד מהמכתבים בספר אשר בנחל שכתבתם למישהו שיקח עלי ערבה ויבשלם וישתה מהמים. מה הסגלה בזה? אהיה אסיר תודה לקבל תשובתו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וירא, י' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות פחד סימן ט"ז) הושענות חבוטים מסגלים לבטל הפחד; וכן אמר (ספר המדות אות דרך סימן ו') מי שרוכב על סוס יוליד עמו הושענות; זאת אומרת כשאחד נוסע ברכב או באניה או במטוס וכו', או כל נסיעה שנוסע, שיקח אתו עליה של ערבות, וזה מסגל לשמירה. וכן מי שאין לו ילדים יכול לקחת את העלה של ההושענות ולבשל את זה, ושתיהם - הפעל והאשה ישתו מזה ויפקדו בזרע של קימא.

תעשה כל מה שביקלתך רק להיות בשמחה, כי הסמך-מ"ם עובד על כל אדם כל כך חזק להפילו בעצבות ובמרירות ובדפאון וכו' רק על ידי הדמיונות שמכניס בו וכו' וכו', כל אחד כפי בחינתו וענינו, ולכן אתה מכרח לעשות כל מיני פעולות שבעולם רק להיות

בשמחה, והרגע שתהיה בשמחה זה ירחיב לך את הדעת לגמרי, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י') מה שבני אדם רחוקים מהקדוש-ברוך-הוא, זה מחמת חסרון ישוב הדעת, ולמה אין ישוב הדעת? כי חסר מהשמחה, ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה ואז תזכה לגדלות המחין וכבר לא יחסר לך שום דבר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קסב.

**האם ביום הדין לאחר פטירתו של האדם
הוא יכול לדבר עם השם יתברך?**

שאלה:

מאת בנימין: שלום לכבוד מוהרא"ש שליט"א, השם ישמרכם ויחייכם.

רבי נחמן מברסלב אמר שהעצות שהוא נתן לנו יועילו לנו בעולם הזה ובעולם הבא. שאלתי היא לגבי עצת ההתבודדות: האם אחרי 120 שנה כשאדם יעמד לדין בעלמא דאתי הוא יוכל להתבודד להשם, או שהוא לא יוכל לדבר רק אם יקבל רשות לכך? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וירא, י' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל בנימין נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם, כל זמן שנמצא בזה העולם יש לו זכות הדבור, ויכול לטען עם הקדוש-ברוך-הוא מה שהוא רק רוצה, ואדרבה, ככל שאדם מתודיה להקדוש-ברוך-הוא על חטאיו ועל עוונותיו המרבים,

ומספר לו יתברך מה מביא אותו לחטאים, והוא מתודה בשברון לב ומספר לו יתברך בפרטי פרטיות איך קרה לו שנפל בפח כזה, אזי כשיבוא למעלה והמקטרג יקטרג עליו, הקדוש-ברוך-הוא יגרש את המקטרג מעליו, ויצא זכאי בדין.

ולכן אדם צריך להיות חכם, ודיקא כל זמן שחי אז הוא הזמן לטען את כל הטענות שיש לו לפניו יתברך, ולבקש ולהתחנן על נפשו, ועל ידי זה הוא יציל את עצמו ממשפט דלעילא, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר חלק א' סימן ט"ו) כשאדם שופט את עצמו בזה העולם אזי אין לו שום דין למעלה, וכמו שמוכא בזהר (פינחס רל"א). מאן דמפרש חוביה - בי דינא בדילין מיניה, בגין דבר נש קריב לגרמיה, ולא אתדן על פומיה, ותו לא שביק למקטרגא לאולפא עליה חובא, מומא דבר נש יקדים ויימא, ולא יהיב דוכתא לאחרא למימר, כדין קודשא בריך הוא מחיל ליה, הדא הוא דכתיב (משלי כ"ח י"ג) "ומודה ועזב ירחם" נמי שמפרש את חטאיו לפניו יתברך, הינו שמתודה על חטאיו, עוזבים אותו בית דין של מעלה ואין דנים אותו וכו', ומה גם כשבא המקטרג לקטרג עליו, הקדוש-ברוך-הוא שולחו מעל פניו וכו']. וזו המעלה של אדם שזוכה תמיד להתבודד להקדוש-ברוך-הוא, ולפרש את כל שיחתו אליו יתברך, ואז נתקיים אצלו מאמרם ז"ל (ספרי שפטים) כשיש דין למטה אין דין למעלה.

אשרי מי שיש לו שכל וכל זמן שהוא שחי הוא בא וטוען עם הקדוש-ברוך-הוא וכו', ומוחה על הסמ"ך-מ"ם ימח שמו שמחטיאו בחטאים ועוונות חמורים וכו', וכו', והוא בוכה ומבכה שמים וארץ:

רבנו של עולם! תראה מה שהסמ"ך-מ"ם עושה עמי, חוס וחמל עלי ותוציאני מהשאול תחתית ומתחתיו שנפלת לי לשם, כי אתה לבד יודע שאני רוצה לעשות את רצונה, ולהיות נכלל בך לגמרי, אבל מה אעשה שהסמ"ך-מ"ם הרשע מחטיא אותי בכל פעם בחטאים ועוונות חמורים, ואני מנסה עם כל הכחות לצאת מהמלכדת שהסמ"ך-מ"ם הרשע שם תחת רגלי,

ומרב טמטום ובלבול הדעת איני יכול להתגבר עליו. ולכן אני
מאד מבקש אותך רבוננו של עולם, חוסה על נפשי ותוציאני
מהפח יקוש שנפלתי שם, ותמתיק ממני כל הדינים בעולם הזה
ובעולם הבא, ואזכה להכלל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

תאמין לי אם תטען בכל יום את הטענות שלך לפניו יתברך, לא
יהיה לך שום דין למעלה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קסג.

האם רבי נחמן מברסלב תקן גם סדר למוד תורה בעיניו?

שאלה:

סאת ישראל: ידוע לכלם סדר הלמוד שתקן לנו רבי נחמן
מברסלב לגבי למוד בקיאות. האם רבי נחמן תקן גם סדר
למוד תורה בעיניו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וירא, י' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל ישראל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לה, לא כל אחד יודע את סדר דרך הלמוד של רבנו
ז"ל, כי אם היו יודעים ולומדים כפי סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל
היו כלם בקיאים בכל התורה כלה, ולצערנו הרב גם אצל אנשי
שלומנו לא נתקבל דבר זה, כי אף אחד לא מדבר מזה כאלו זה לא
קיים בכלל, וכאלו שאני המצאתי את זה.

בודאי רצה רבנו ז"ל שנלמד גם שעור בעיניו, ואשרי מי שזוכה

לעשות לעצמו שעור בש"ס כסדרן, ללמד אליבא דהלכתא, הינו כשלומד קטע מהגמרא שכבר ילמד גם את הרמב"ם והטור והשלחן ערוך שמצין בעין משפט, וכן ילמד את כל המפרשים על הרמב"ם השיכים לגמרא זו, ואז יראה נפלאות, עד שיברר לעצמו את ההלכה בשלחן ערוך עד האחרון שבאחרונים וכו', ויראה חדושים כאלו שלא תאר ולא שער כלל, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"א) אשרי הזוכה להרגיש נעימות התורה, כי יש נעימות בתורה וזה העקר לזכות להרגיש הנעימות שיש בתורה.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קסד.

**בזו אותי בזמן ההפצה, ומאז אני בחלישות הדעת
ולא מסגלת להפיץ שוב**

שאלה:

מאת דינה: שלום לכבוד מוהרא"ש שליט"א.
היום יצאתי להפיץ כמו שאני משתדלת לעשות תמיד, ובזמן ההפצה עבר שם מישהו ואמר לי בטון גבוה שכל מי שעבר שם שמע: "סליחה שאני אומר לה, אבל מה שאת עושה זה נוגד את הדת". מאד נחלשתי והרגשתי צער גדול. בעלי חזק אותי ואמר לי שהכל לטובה ולקחת את זה ככפרת עוונות, אבל עדין זה מציק לי. אשמח אם תוכלו לחזק ולעודד אותי להמשיך בהפצה, כי בכל פעם שאומרים לי דברים כאלו קשה לי מאד לחזר להפצה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וירא, י' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל דינה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (במדבר רבה פרשה י"ד סימן י') מלמד שהיה אברהם מגיר את האנשים ושרה מגירת את הנשים; ולכן זה דבר גדול מאד שאשה תפיץ את ספרי רבנו ז"ל לנשים דיקא, ולא לגברים, ואין לתאר ואין לשער גדל הזכות של האשה שזוכה להפיץ את ספרי רבנו ז"ל לנשות ישראל, כי בעוונותינו הרבים כל כך הרבה נשים ובנות רחוקות וכו', ועובר עליהן מה שעובר צרות ויסורים ומרירות ומכאובים וכו' וכו', עצבות ודכאונות וכו' וכו', ורק רבנו ז"ל יכול לעזור להן, וחבל מאד שלא מפיצים לנשות ובנות ישראל את ספרי רבנו ז"ל, ששמה טמונה כל ההתחזקות שבעולם.

את לא צריכה להתבלבל מזה שנכח וכו', כי בודאי הוא היה שליח של הסמ"ך-מ"ם שמאד שונא את רבנו ז"ל, כמו שספר לנו רבנו ז"ל שקדם שירדה נשמתו הסמ"ך-מ"ם עשה רעש בשמים ואמר: "אם הנשמה הזו תרד אין לי כבר מה לעשות" וכו', וכן כתב רבנו ז"ל לאנשי שלומנו שביום שהוא מקרב את כלם להקדוש-ברוך-הוא, אזי עיני הסמ"ך-מ"ם לטש עליו ושניו חרק עליו, ולכן אין לך מה לדאג ולא להתבלבל משום מונע ומעכב, כי צריכים לזכר שזה הסמ"ך-מ"ם בעצמו או השליח שלו.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שנזכה לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בכל העולם בלו, והעקר להאיר לכלם את האור הגנוז הזה שיכולים לדבר עם הקדוש-ברוך-הוא ולספר לו כל מה שעובר עלינו, אשר זו המתנה הכי יפה שקבלנו מרבנו ז"ל, אשרי האשה שהיא זוכה להפיץ את ספרי רבנו ז"ל לנשים דיקא, כי זה מעקר הצניעות שאשה תפיץ רק לנשים, וגברים פיצו רק לגברים, ובוה נקרב את הגאולה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קסה.

איך אפשר לזכות שבכל שבת ישרו בביתנו רגע ושלווה?

שאלה:

מאת גלית: ברוך השם אנוחנו שומרים שבת, אבל בכל ערב שבת בקדוש ובסעודה יש אצלנו בבית חסר רגיעה, בעקר מצד בעלי. אני מנסה לעבד על זה ולשפר את האווירה, אף המצב לא משתפר הרבה. מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וירא, י' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל גלית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריכם ואשרי חלקכם שאתם זוכים לשמר שבת, ובנידאי השבת תשמר עליכם, ואתם צריכים לדעת שכל העשירות של האדם באה רק כשזוכה לשמר את השבת כהלכתה ושמתחיל מאד בשבת קדש, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה פרשה י"א סימן א') על הפסוק (משלי י') "ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה" - ברכת הוי"ה היא תעשיר זו השבת, שנאמר (בראשית ב' ג') "ויברך אלקים את יום השביעי".

והנה צריכים לזכור שבערב שבת בכל בתי ישראל נמצא הסמ"ך-מ"ם שרוצה לעשות פרודים בין הבעל והאשה, כי הוא מאד מאד מפתח כשבעל ואשה מקבלים את השבת בשמחה עצומה ויש ביניהם אהבה והבנה הדדית, ולכן צריכים מאד לשמר בערב שבת שלא יהיה שום מריבה או פגום בין הבעל והאשה, וכך מובא מהגאון הקדוש החיד"א זכותו יגן עלינו (בספרו "עבודת הקדש" מורה באצבע אות ק"מ) בערב שבת בעלות המנוחה הוא עת מסכן למחלקת בין איש לאשתו ומשרתיו וכו', והסטרא אחרא טורח מאד לסכסך

ולחרחר ריב וכו', ולכן כל איש ירא השם יכוף את יצרו, וימנע מכל הקפדה וכעס ומחלוקת, ואדרבה, יאיר פניו לבקש שלום, עיין שם.

ואמרו (גיטין נ"ב.) הנהו בי תרי דאיגרי בהו שטן דכל בי שמשי הוו קא מינצו בהדי הדדי, איקלע רבי מאיר להתם עכבינהו תלתא בי שמשי עד דעבד להו שלמא, שמעיה דקאמר ווי דאפקיה רבי מאיר לההוא גברא מביתיה נהיו שני אנשים שרבו ביניהם כל ערב שבת, והתנא רבי מאיר הגיע למקום ההוא והתישב ביניהם, וכמוכן לפניו התבישו מלריב והפסיקו לריב, אז שמעו קול שהשטן אמר: וי לי שגרש אותי מהבית הזה]. הרי שלך לפניך איך שצריכים לשמר כבר בערב שבת שלא יהיו שום מריבות או וכוזחים עם אף אחד, ומכל שכן עם אשתו וילדיו וכו'.

ולכן תעשו כל מה שביכולתכם לא לריב בערב שבת, ולא להכנס בשום וכוזחים, כי זה מאד מאד מסכן, ואשרי האיש והאשה שיש להם שכל ודעת לא לריב ולא להתוכח ולא להקפיד ולא להכנס בעצבים בערב שבת, ואז דיקא יקבלו את השבת בשמחה עצומה, ויאיר להם אורו יתברך בהארה נוראה ונפלאה מאד.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קסו.

**קבלתי הטר להפסקת הריון, אך בעלי מלחיץ אותי
ומכניס בי רגשות אשם**

שאלה:

מאת צופית: שלום כבוד הרב.

לאחרונה אני מאד מטרדת ולכן החלטתי לכתב לה שאלה:
לפני שנה ילדתי ברוך השם בת, אך היה לי הריון קשה מאד
- גם פיזית הייתי חצי הריון מעלפת במטה, וגם נפשית אני

ובעלי עמדותינו להתגרש, ובנוסף להכלל - יש לי בעיה שאת כל הילדות שלי אני צריכה ללדת בנתיח קיסרי.
 מאז הילדה ברוך השם אני ובעלי יותר מסתדרים, אבל עדיין אני בטראומה מההריון, חולמת בלילות על כל מה שעברתי וגם על הילדה הקשה. פשוט מתה מפחד וזה הורג אותי!
 קבלתי מהרב התר להפסקת הריון במשך שנה, וכשדברתי איתו שוב על כל מה שאני עוברת הוא הורה לי להמתין חצי שנה נוספת. הבעיה היא שמאז שבבעלי שמע את זה הוא לא מפסיק להציק לי ולהפחיד אותי, הוא גורם לי רגשות אשם והוא אומר לי שאני עוד אצטער על זה שאני מחכה עם ההריון. מצד אחד אני מאד רוצה, אבל אני מרגישה שנפסית אני לא מסגלת כרגע לעבר את זה שוב. הנושא הזה גורם לנו לבעיות רבות בשלום בית ואני פשוט על סף יאוש. מה עלי לעשות? אודה על תשובתך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וירא, י' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל צופית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להתחזק להיות בשמחה עצומה שזכית לעבר את ההריון וכבר הכל מאחוריך וכו', העקר רק לשכח את העבר ולזה זוכים על ידי תקוף השמחה לשמח מאד מאד, ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן כ"ד) שגם חכמי הרופאים אמרו שכל המחלות והחלאים רעים באים רק מחמת חסרון השמחה.

ולכן אני מאד מבקש אותך ואת בעלך שתראו למסר את נפשכם על מדת השמחה כי אין דבר יותר חשוב כמו שמחה, וכל כך קשה לאדם להגיע למדת השמחה יותר מכל העבודות הכי קשות, קל יותר לצום וכו' ולסגף את עצמו עם סגופים קשים ומרים וכו', העקר

לא להיות בשמחה, ולכן על שמחה צריכים מסירות נפש גדולה, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמיצר היום מיצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם. ואם תהיו בשמחה כל החיים שלכם ילכו כבר בצורה אחרת לגמרי, כי תזכו לישוב הדעת כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י') מה שבני אדם רחוקים מהקדוש-ברוך-הוא זה מחמת חסרון ישוב הדעת. ולמה אין ישוב הדעת? כי חסר מהשמחה, ולכן תמסרו את נפשכם להיות בשמחה ואז תזכו לגדלות המחין וכבר לא יחסר לכם שום דבר.

אני מאד מאד מקנה שבעלך יבין את המצב הנפשי שלך, ולא ידחק עליך עכשו להביא עוד ילדים וכו', וכדאי לחכות עד שתבריאי לגמרי, והיה טוב מאד אם היה אחד שיכול להסביר לבעלך את גדל הסכנה שהיית בה וכו', ואת גדל הנס שעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא שעברת את הכל וכו'. אשרי הבעל שיש לו שכל ודעת להבין את הרגישות של אשתו, ולחזק ולעודד ולשמח אותה, אשר אין עוד מצוה יותר גדולה מזו, וזה מראה את גדל האהבה שהוא אוהב את אשתו, כי סוף כל סוף האשה היא חלק ממנו, כמאמרם ז"ל (ירושלמי ברכות פ"ק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה. ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולים מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י') זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית זה נקרא 'שלום בית', הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

ולכן אני מאד מבקש אתכם שתשתדלו לדון אחד את השני לכף זכות, ולא לדחק דעתו עליה, ולהבין את המצב הנפשי והרגשי וכו', ובזה שיהיו שלום ואהבה ביניכם תתברכו ממעון הברכות, ותחיו ביחד חיים נעימים ומאשרים, כי (סוטה יז.) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן, ועקר הכלי להמשכת השכינה זה רק שלום, כי כף

אָמרו חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עוקצין פֿרק ג') לֹא מִצָּא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּלִי מִחֲזִיק בְּרָכָה לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא הַשְּׁלוֹם, שְׁנֹאֲמַר (תהלים כ"ט) "הוֹי" הַ עוֹ לַעֲמוֹ יִתֵּן הוֹי"ה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם".

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' קסז.

אָנִי מִשְׁדָּךְ עִם בַּחֲוָרָה טוֹבָה וּמִשְׁכִּילָה, אַךְ עֵדִין יֵשׁ לִי סְפֻקוֹת שְׁמַקְשִׁים עָלַי לְהַתְקַדֵּם

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אַבְרָהָם: לְכַבֹּד הָרַב שְׁלִיט"א.

אָנִי בַחֲוֹר חֲסִידֵי בֵן 22, עוֹבֵד בַּעֲבוּדָה מְסֻדָּרֶת וְקוֹבֵעַ עֵתִים לַתּוֹרָה. הַצִּיעוּ לִי בַחֲוָרָה לְשִׁדּוּךְ וְנִפְגָּשְׁנוּ כְּכָר שְׁלֹשׁ פְּעָמִים. הִיא נִרְאִית לִי בַחֲוָרָה טוֹבָה וּמִשְׁכִּילָה וְאָנִי רוֹצֵה לְהַתְקַדֵּם, אָבֵל מִצַּד שְׁנֵי עֵדִין יֵשׁ לִי סְפֻקוֹת וּפְתָדִים שְׁמַקְשִׁים עָלַי לְהַגִּיד כֵּן. אִיךְ אָנִי יִכּוֹל לְדַעַת שֶׁהִיא בַת-זוּגִי הָאֲמִתִּית?

תְּשׁוּבָה:

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֻדְר וִירָא, י"א חֲשׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אַבְרָהָם נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְךָ.

אֲתָה צְרִיךְ לְדַעַת שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הִזְהִירָנוּ לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה הָרֵאשׁוֹנָה - לְהִתְחַתֵּן, וְלָכֵן בָּזָה שְׁתַּתְחַתֵּן אֲתָה עוֹשֶׂה אֶת הָרִצּוֹן שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלָכֵן אָנִי לֹא מִבִּין לָמָּה אֲתָה כָּל כֵּךְ מְסַפֵּק? אִין זֶה אֲלֵא שְׂאִין לָךְ בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, כִּי אִם הִיָּה לָךְ בְּטַחֲוֹן עֲצָמֵי הַיִּתְּ קוֹפֵץ וְרוֹקֵד מֵרַב שְׁמֻחָה שֶׁהִזְמִין לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁדוּךְ כָּל כֵּךְ טוֹב, וְלָכֵן עָקַר הַבְּעִיָּה שְׁלָךְ שְׁעֵדִין אִין לָךְ בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, אֲתָה צְרִיךְ לַעֲבֹד

הרבה על בטחון עצמי ותמיד לחשב שיהיה רק טוב, ובודאי יהיה טוב, כי אתה בחור בגיל עשרים ושנים שזה נקרא די מבגה, ויש לך עבודה טובה, אזי למה אתה צריך לפחד להתחתן?

ולכן ראה לחזק את עצמך ביתר שאת וביתר עז ולא לפחד משום דבר, ותראה לעבד הרבה על בטחון עצמי, ואז תצליח את דרכך בחיים.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתזכה לבטחון עצמי ותצליח בחייה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קסח.

**מדוע צריכים סגלות לפרנסה,
הרי הכל נקצב בראש השנה?**

שאלה:

מאת אסתר: לכבוד הרב שליט"א.

יש לי שאלה שאינני מוצאת לה תשובה שמניחה את הדעת: אם פרנסתו של אדם קצובה לו מראש השנה, אז מדוע אנו זקוקים לסגלות נוספות עבור פרנסה טובה כגון שמירת שבת שהיא מקור הברכה, נטילת ידים בשפע ובכבוד המזון בקול ובשמחה? האם הכל קבוע מראש השנה או שזה בר שנוי? שאלה נוספת: כמה אדם צריך להוציא על צרכי וענג שבת? האם אדם יכול להוציא בלי חשבון ולהאמין שהשם יחזיר לו? ואיך יודעים מהו הגבול בין הוצאות עבור ענג שבת ובין פרנסות? תודה רבה, ברכה והצלחה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וירא, י"א חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל אסתרת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את השאלה שלך כבר שאלו חכמינו הקדושים, וזה נמצא במסכת ראש השנה (י"ז): על הפסוק (דברים י"א י"ב) "עיני הוי"ה אלקיך בה" - עתים לטובה עתים לרעה, עתים לטובה כיצד? הרי שהיו ישראל רשעים גמורין בראש השנה ופסקו להם גשמים מועטים, לסוף חזרו בהן, להוסיף עליהן אי אפשר שכבר נגזרה גזרה, אלא הקדוש-ברוך-הוא מורידן בזמן על הארץ הצריכה להן, הכל לפי הארץ. עתים לרעה כיצד? הרי שהיו ישראל צדיקים גמורין בראש השנה, ופסקו עליהן גשמים מרבין, לסוף חזרו בהן, לפחות מהן אי אפשר שכבר נגזרה גזרה, אלא הקדוש-ברוך-הוא מורידן שלא בזמן על הארץ שאינה צריכה להן.

נמצא שאפלו נגזרה לאדם פרנסה בשפע על כל השנה, אבל כיון שחטא נלקחה ממנו וכו', ואחר כך כשחוזר בתשובה הוא צריך סגלות שיגיעו לו בזמן הנכון ובמקום הנכון.

על הוצאות שבת אמרו חכמינו הקדושים (ביצה ט"ו): אמר להם הקדוש-ברוך-הוא לישראל: בני, לוו עלי וקדשו קדשת היום והאמינו בי ואני פורע; ואדם צריך לראות שיהיה לו מכל טוב על שבת, ושלא יחסר לו שום דבר, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י"ז) צריך להזהר מאד להיות שמח וטוב לב בשבת, כי מעלת וקדשת שבת גדולה ויקרה מאד שאי אפשר לתאר ולשער כלל. וצריך לנהג שמחה גדולה בשבת קדש, ולבלי להראות שום עצבות ודאגה כלל, רק להתענג על השם יתברך, ולהרבות בתענוגי שבת בכל מיני תענוג, הן באכילה ושתייה, הן מלבושים כפי מה שיוכל, כי אכילת שבת כלה

רוחנית כלה קדש ועולה למקום אחר לגמרי מאכילת חל, ולכן אסור לקמץ על הוצאות שבת.

הרב הקדוש רבי יעקב יוסף מפולנאה זכותו יגן עלינו (בעל מחבר "תולדות יעקב יוסף") תלמידו הגדול של הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו שאל, פעם כתוב בדברי חכמינו הקדושים (ביצה ט"ו): לוו עלי ואני פורע, ופעם כתוב בדברי חכמינו הקדושים (שבת קי"ח). עשה שבתך חל ואל תצטרך לבריות; והרי מאמרים אלו סותרים אחד את השני וכו', ותרץ, כשיש לאדם אמונה פשוטה בו יתברך שבפרוש אמר "לוי עלי ואני פורע", אזי שיקים את זה בתמימות ובפשיטות גמור והקדוש-ברוך-הוא יחזיר לו, אבל אם אדם מסכן ועדין לא בטוח בעצמו ויש לו ספקות באמונה וכו', אזי נותנים לו חכמינו הקדושים עצה "עשה שבתך חל ואל תצטרך לבריות".

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתמיד תהיי שמחה ועליזה, ותהיה לך אמונה בו יתברך, וכן תחזקי את בעלך ואת כל המשפחה ואת כל חברותיך באמונה פשוטה בו יתברך, והיה זה שכרה, כי אין עוד שכר יותר גדולה מלחזק את אחרים באמונה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קסט.

**האם אשה ששולחת את בעלה לאומן זוכה גם לכל
ההבטחות של רבי נחמן מברסלב?**

שאלה:

מאת אילת: שלום לכבוד קדשת מוהרא"ש.
רפואה שלמה לצדיק ולרבנית, השם יאריך ימיכם בטוב
ובנעימים ותזכו לכל טוב סלה.
ברוך השם מזה כשש שנים בעלי נוסע לאומן בראש השנה,

ואני שולחת אותו בשמחה גדולה למרות כל הנסיבות שיש
 בכל שנה מחדש. רציתי לשאל: האם גם אשה ששולחת את
 בעלה זוכה שרבי נחמן מברסלב יעביר אותה ראשונה בדין?
 והאם גם אשה זוכה לכל הדברים שזכרים על ידי הצדיק
 בראש השנה?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר וירא, י"א חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל אילת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי אשה שמזרזת את בעלה לנסע אל ציון רבנו ז"ל על ראש
 השנה, ועוד מחזקת ומעודדת ומשמחת אותו שישע אל רבנו ז"ל
 לראש השנה, כל השכר מגיע לה, וכל התקונים שרבנו ז"ל מתקן
 את אנשי שלומנו זה סובב גם על האשה ועל הילדים, ובפרט בשעה
 שהאשה היא זו שגרמה לבעלה לנסע אצל ציון רבנו ז"ל על ראש
 השנה.

ואמרו חכמינו הקדושים (ברכות יז.) גדולה הבטחה שהבטיחן
 הקדוש-ברוך-הוא לנשים יותר מן האנשים וכו'; הרי שלך לפניך,
 שהשכר של הנשים הרבה יותר גדול משל הגברים, כי כשאשה
 מזרזת את בעלה ללמד תורה, אזי היא מקבלת את השכר על זה, וכן
 אשה שעוזרת לבעלה לנסע לראש השנה אל רבנו ז"ל, היא מקבלת
 את כל השכר על זה, והלואי שממך ילמדו המון נשים וכו', כי יש
 כל כך הרבה נשים שמפחדות שבעליהן יסעו לראש השנה אל רבנו
 ז"ל וכו', בשעה שכל ההצלחה של האדם בביתו במשך כל השנה,
 היא רק בזכות שזכה להיות אצל רבנו ז"ל על ראש השנה וכו', ולכן
 מי יתן שעוד נשים ילמדו ממך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קע.

**אבינו האלמן הכיר אשה חדשה שמנסה להשתלט לו
על כל הכסף. מה עושים?**

שאלה:

מאת שמעון: שלום כבוד הרב.

אמי נפטרה לפני שנה וחצי, ושלושה חודשים לאחר פטירתה
אבא שלי הכיר בחורה, ומאז הוא התחיל לרזות ולבזבז
כספים ללא הרף. הלכתי לכמה רבנים והם אמרו שהיא
עושה לו כשופים.

אבא שלי הוא איש מסרתי דתי ומעולם לא פגע באיש, הוא
עובד בצבא קבע וצריך לצאת לפנסיה ולקבל סכום כסף
גדול, והאשה הזאת רוצה לקחת את כל הכסף. אבא שלי
מספר לה כל מה שאנחנו חמשת הילדים שלו, מדברים
אתו, והיא אומרת לו מה לעשות עם הכסף - למי לתת ולמי
לא. אנא עזר לי כי אני כבר אובד עצות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וירא, י"א חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שמעון נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה ושאר הילדים לא מבינים שמסכן האבא שנשאר לבד ואין
לו אף אחד וכו', אתם כלכם יש לכם בית משלכם, והאבא נשאר
לבד גלמוד וכו', וסוף כל סוף מצא עזר כנגדו שיכול לבלות את
החיים שלו בנשואין שניים וכו', בודאי מתר לו לעשות עם הכסף
מה שהוא רוצה שזה הכסף שלו שהוא עבד על זה והוא התיגע על
זה כל ימי חייו.

אני מאד מאד מבין את החמשה ילדים שקשה להם מאד מאד

לראות את האבא הולך להתחתן עם אשה אחרת, בודאי זה כואב וכו', אבל ילדים מסורים לאבא מכרחים להסכים לזה וכו', כי איך יכולים לראות שהאבא נשאר לבד גלמוד בין ארבעה קירות וכו', אין זה אלא שהילדים כבר מסתכלים על הכסף של האבא וכו', ואיך שאשה אחרת תקח את זה וכו', ולדעתי זו עולה גדולה שהילדים חושבים ככה וכו', סוף כל סוף זה הכסף שלו שהוא עבד על זה, ומתן לו לעשות מה שהוא רוצה עם הכסף שלו.

אתם יכולים לדבר בשקט ובנימוס עם האבא ולבקש ממנו שיזכר גם אתכם בעניני הירשה וכו' וכו', זה עדין עולה על הדעת, אבל להכתיב לו מה לעשות? זה בכלל לא לענין, ואין זה כבוד אב ואם כלל, ואתם צריכים לזכר מה שאמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פרשה כ"ו) כל העולם כלו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות - כבוד את אביך ואת אמך; ואמרו (קידושין ל:) שלשה שתפין הן באדם - הקדוש-ברוך-הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבדוני; רואים מזה שאם מכבדים את אבא ואמא בזה מכבדים את הקדוש-ברוך-הוא.

שוב פעם, אני מרגיש את הכאב שלכם, אבל אתם צריכים להבין גם את האבא, כי ילדים הולכים הביתה ויש לכל אחד אשה וילדים וכל אחד עם המשפחה שלו וכו' וכו', אבל האבא נשאר גלמוד לבד וכו' וכו'.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קעא.

**פְּטְרוּ אוֹתִי מִהַעֲבוּדָה וְאֲנִי שׁוֹקֵלֶת לַפְּנוֹת לַתְּחוּם הַצִּיּוֹר.
מֵה דַעַתְכֶם?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אַרְיֵאלָה: שְׁלוֹם רַב לְכַבוֹד הָרַב. תּוֹדוֹת רַבּוֹת עַל כָּל פְּעֻלָּה, רְפוּאָה שְׁלֵמָה וְהַמְּשֹׁךְ פְּעִילוֹת בְּקִדְשָׁה. הַחֲבֵרָה בְּה אֲנִי עוֹבְדָת מְצַמְצֶמֶת מְאֹד אֶת פְּעִילוֹתָהּ, וְאֲנִי בֵּין הַמְּפֹטְרִים. כִּיּוֹן שֶׁצְּבוּר הַפְּרִנְסָה שֶׁל הַבַּיִת הוּא דֶרֶךְ הָעֲבוּדָה הַזֹּאת, חָשׁוּב שֶׁאֲנִי אֲמַשִּׁיךְ לַעֲבֹד. בְּרַצוֹנִי לַפְּתֹחַ עֶסוֹק חֲדָשׁ - צִיּוֹר - הָאֵם אֲנִי יְכוּלָה לְנַסּוֹת לְמַכֵּר אֶת צִיּוֹרִי גַם דֶּרֶךְ אֶתֶר אֵינְטֵרְנֵט? בְּבִרְכַּת שְׁנָה טוֹבָה וּמְבֹרָכַת וּבְהַעֲרָכָה רַבָּה, יְבָרַךְ הַשֵּׁם אֶת כָּל מַעֲשֵׂיךְ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וִירָא, י"א חֲשׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל אַרְיֵאלָה תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֶת צְרִיכָה לְהַתְחִיזֶךָ בְּבִטְחוֹן עֲצָמִי וְלֹא לַפְּחַד מִשׁוּם דְּבָר, אֶלֶּא לְהִיּוֹת חֲזָקָה בְּעֲצָמֶךָ שֶׁאֵת תְּצַלִּיחִי, וְתִשְׁתַּדְּלִי מְאֹד לְהִיּוֹת עֲצָמָאִית, וְלֹא לַפְּחַד לְקַפֵּץ בְּעֶסֶק חֲדָשׁ, וְלִהְיוֹת כְּלִי לְפְרִנְסָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁפִיעַ עָלֶיךָ שְׁפַע גְּדוֹל מְאֹד, הַעֲקֵר צְרִיכִים אִמְךָ בְּחַיִּים.

אֶת צְרִיכָה לְזַכֵּר שֶׁתְּמִיד כְּדָאִי לְהִיּוֹת עֲצָמָאִי יוֹתֵר מִלְּעֲבֹד אֶצְל הַזּוּלָת וְכוּ', אֲבָל עַל זֶה צְרִיכִים בְּטַחֲחוֹן עֲצָמִי, וְלֹא לַפְּחַד כָּלֵל, כִּי מִי שֵׁיֵשׁ לוֹ לֵב אֲמִיץ וְחֲזָק הוּא יְכוּל לַעֲשׂוֹת גְּבוּרוֹת גְּדוּלוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן רמ"ט) עֲקַר הַגְּבוּרָה בְּהֵלֵב, כִּי מִי שֶׁלְבוֹ חֲזָק וְאֵינוֹ מִתְיָרָא מִשׁוּם אָדָם וּמִשׁוּם דְּבָר יְכוּל לַעֲשׂוֹת גְּבוּרוֹת נוֹרָאוֹת וְלִכְבֵּשׁ הַמְּלַחְמוֹת עַל יְדֵי חֲזָק וְתַקְּףָה לְבוֹ שֶׁאֵינוֹ מִתְיָרָא וְרִץ

לתוך תקף המלחמה וכו', עיין שם. וככל שיש לאדם אמץ לב ולא מפחד משום דבר אזי הוא יצליח מאד מאד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קעב.

**בן-זוגי נפרד ממני אחרי קשר של עשרה חדשים.
האם לנסות לחזור אליו או להמשיך הלאה?**

שאלה:

מאת מיכל: לכבוד הצדיק שלום.

אני בת 26, ויצאתי במשך עשרה חדשים עם בחור בן 31. במהלך הזוגיות הכרתי לעמק את כל משפחתו ובליתי במחויצתם רבות, והיה נראה שזה קשר רציני, אף לאחרונה הוא נפרד ממני בטענה שאנחנו רבים הרבה ולא מתאימים. הפרדה מאד קשה לי ורציתי לדעת האם הוא הזוג שלי או שעלי להמשיך הלאה. אודה לך מאד על המענה והעזרה, מיכל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וירא, י"א חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל מיכל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

על פי רב כשבחור או בחורה פוגשים אחד את השני ומתחילים

להסתובב זמן רב עד שמחליטים שהם מתאימים אחד לשני וכו', ולאחד מהם יש כבר יותר בטחון עצמי מהשני וכו', אזי הוא מתחיל להתנפח ולריב וכו' עם הצד השני, וכמוכן שממריבות או וכוחים לא יוצא טוב, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה פרשה ל' סימן י"ז) על הפסוק (שמות כ"א) "כי יריבן אנשים והכה איש את רעהו" - אין דבר טוב ואין שלום יוצא מתוך מריבה, ק"ן לא נגע באחיו אלא מתוך מריבה.

ולכן כל בחור או בחורה שנפגשים לתכלית אחת - להתחתן יחד ולבנות בית נאמן בישראל, עליהם לזכר שצריכים מאד מאד לשמר לא לריב ולא להתנפח, ולא להכאיב אחד לשני, ואז יש הצלחה בנשואין כאלו, אבל אם כבר לפני החתונה מתחילים להתנפח ולריב וכו', זה מראה שאחד מהם לא בסדר וכו'. ולכן החכם עיניו בראשו ושומר על עצמו שלא יצאו מריבות ואי הבנות ביניהם כל החיים, ומכל שכן כשעדין לא התחתנו וכו' וכו'.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתבשרו לי בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קעג.

**כָּבֹד עֶשֶׂר שָׁנִים אָנִי מְעַכֵּב אֶת הַגִּט שֶׁל אִשְׁתִּי.
הֲאֵם לְעִשׂוֹת אֶת הַצַּעַד הַגּוֹרְלִי וְלָתֵת לָהּ אוֹתוֹ?**

שאלה:

מאת שמעון: לכבוד הרב שיק השם ישמרהו ויחיהו.
הרב מכיר את הספור שלי באפן אישי, וכעת אני רוצה להתיעץ עם הרב בדבר גורלי: כידוע לרב אני פרוד מאשתי כבר עשר שנים, ואני לא מוכן לתת לה גט מכמה סבות. הרבנים בבית הדין לא מתחשבים בדעתי, אומרים שאני

רשע וְשָׁעוּן תְּלוי על צוֹאֲרֵי. מה דַּעְתּוֹ שֶׁל הָרֵב בְּעֵינָיו: הָאֵם
עָלֵי לַעֲשׂוֹת אֶת הַצַּעַד הַגּוֹרְלִי וְלַתֵּת לָהּ גִּט?

תשובה:

בְּעֵזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וִירָא, י"א חֲשׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל שְׁמֵעוֹן נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

כָּלֵל זֶה תִּקַּח בְּיַדֶּיךָ מֵה שְׁאֲנִי תְּמִיד מְעוֹרֵר אֶת אַחֲרִים "אֵם
אֶחָד לֹא רוֹצֶה אוֹתִי - אֲזִי אֲנִי לֹא צָרִיךְ אוֹתוֹ מִלְּיוֹן פְּעַם", אִם זֶה
כִּבְר עֲשׂוֹר שְׁנַיִם שֶׁהִיא לֹא רוֹצֶה אוֹתְךָ וְכוּ', אֲזִי מָה אֶתָּה מִתְעַקֵּשׁ
לֹא לַתֵּת גִּט?

לְצַעֲרֵי הָרֵב נִכְנַסְתִּי בְּתוֹךְ הַתְּמוּנָה וְשִׁמְעֵתִי אֶת כָּל הַצְּדָדִים וְכוּ',
וְלִכְּן הִתְכַּרַח לוֹמֵר לָךְ שֶׁהִיא צוֹדֵקָת, הָרֵי הַתְּנַהֲגָתְ אֲלֵיָּה בְּרִשְׁעוֹת
וְאֶכְזָרִיוֹת כְּזוֹ שֶׁלֹּא מִתְאַיִם לִיהוּדֵי כָּלֵל, וְאֶפְלוּ אִם גּוֹי הִיָּה מִתְנַהֵג
כְּכֹה לְגַבִּי אֲשֶׁתוֹ זֶה כִּבְר יוֹתֵר מְדִי וְכוּ', וְלִכְּן דַּע לָךְ שֶׁזוֹ רִשְׁעוֹת
וְאֶכְזָרִיוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד שֶׁאֶתָּה מְעַגֵּן אֶת אֲשֶׁתְךָ, וְעוֹוֹן הַעֲגוּן זֶה נוֹרָא
וְאִים, וְלֹא מְשֻׁנָּה אִם הִבְעַל מְעַגֵּן אֶת אֲשֶׁתוֹ אוֹ אֲשֶׁתוֹ מְעַגֵּנָת אוֹתוֹ,
שֶׁלֹּא רוֹצִים לְקַבֵּל גִּט אוֹ לֹא רוֹצִים לַתֵּת גִּט, עֲגוּן זֶה עוֹוֹן חֲמוּר מְאֹד
מְאֹד.

וְלִכְּן אִם לֹא מִסְתַּדְרִים, מָה הַתְּכַלִּית לְרִיב וְלִלְכַת לְבַתִּי מִשְׁפָּט,
וְלִהְמָשִׁיךְ לְמֵרֵר אֶת הַחַיִּים שֶׁל עֲצָמוֹ וְאֶת הַחַיִּים שֶׁל הַזּוּלָת, וְאֶת
הַחַיִּים שֶׁל כָּל הַמְּשַׁפָּחָה, וְלִגְרַם מַחְלוּקוֹת וּמְרִיבוֹת, דִּינֵי תוֹרָה וְכוּ'
וּבַתִּי מִשְׁפָּט וְכוּ' זֶה בְּכֹה וְכוּ' וְזֶה בְּכֹה וְכוּ', מִתְגַּרְשִׁים וְנִגְמָר הַסְּפוּר
וְכוּ', אֵינן זֶה אֶלֶּא מִי שֶׁמְעַגֵּן אוֹ הִבְעַל אֶת הָאִשָּׁה, אוֹ הָאִשָּׁה אֶת
בַּעֲלָהּ - זוֹ רִשְׁעוֹת וְאֶכְזָרִיוֹת שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר כָּלֵל, וְהִלּוּאֵי שְׂאָדָם
הִיָּה מְכַנִּס בְּדַעְתּוֹ אֶת דְּבַר זֶה "אִם אֶחָד לֹא רוֹצֶה אוֹתִי - אֲזִי אֲנִי לֹא
צָרִיךְ אוֹתוֹ מִלְּיוֹן פְּעַם", מֵה יֵשׁ לְחַפֵּשׂ אֶצְל אָדָם שֶׁלֹּא רוֹצֶה אוֹתְךָ?
וְלִכְּן לְדַעְתִּי תֵּן גִּט וְכֻלָּם יוֹשְׁעוּ וַיִּשְׁקֻטוּ הַמְּרִיבוֹת בֵּין הַמְּשַׁפָּחוֹת,

ויפסק חלול השם שיוצא מזה שתולים פשקווילים אחד על השני, שזה עוון חמור מאד מאד, כמאמרם ז"ל (סוכה כ"ט.) מאורות לוקין על כותבי פלסטר; וגיהנם יכלה וכו' וענשם לא יכלה של כותבי פלסטר ומלהבים מחלקת בין עם ישראל.

אני מאד מקנה שתעשה את רצוני ותפטר מהצרה הזו, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קעד.

האם זה נכון שיום הכפורים נועד לתת לנו מנוחת הנפש בכל השנה?

שאלה:

מאת עזריאל: שלום לכבוד קדשת מוה"רא"ש. שמעתי הרצאה של דוקטור מפרסם, ובין דבריו הוא אמר דבר מענין - הוא הסביר שבפעם היהדות צריכה לעשות את כלנו חולי נפש, שהרי אם לא נעשה את הכל כהלכה - נענש בגיהנם, ואם כן לא שייך לחיות במנוחת הנפש כלל. ולכן הוא מחדש שזו היא התכלית של יום הכפורים - שפעם אחת בשנה הקדוש-ברוך-הוא מוחל לנו על כל חטאינו כדי שכל השנה נחיה במנוחת הנפש, שאף אם נחטא אין זה רע כל כך שהרי נקבל כפרה ביום הכפורים. ומכיון שלפי דבריו היום של מנוחת הנפש הוא היכלת "לחיות עם הספק", ממילא בכל השנה אנו יכולים לחיות עם הספק שאולי אין אנו מדקדקים בהלכה כראוי, שהרי נקבל מחילה ביום הכפורים. והנה גישה זו היא להפך מכל מה שלמדנו בענין יום הכפורים ומי הדין, שהרי כלנו למדנו שימי הדין צריכים לעורר בנו

פחד ורעדה, ולכן נקראו "ימים נוראים", ואנו צריכים לדאג
 שפא לא נזכה בדין, ואלו אותו דוקטור אומר להפך ממש -
 שבלי יום הכפורים הנו צריכים להיות בפחד, אבל עכשו שיט
 לנו את יום הכפורים אנו יכולים להיות בשלח ובמנוחה!
 והנה אותו דוקטור אינו גדול בתורה, ואין אנו צריכים לישב
 את דבריו, אבל אולי יש קצת אמת בדבריו, שלכאורה כל
 אדם צריך לדעת מה פועל יותר עבורו - אם הפחד מימי
 הדין מעורר אותו לקיים תורה ומצוות - אז הוא צריך להרגיש
 את הפחד של הימים הנוראים, אבל אם הפחד של ימי הדין
 מחליש את הקיום של התורה והמצוות - אז בשבילו העבודה
 של ימי הדין היא להיות בשמחה שהקדוש-ברוך-הוא ברחמיו
 מכפר על כל חטאינו פעם אחת בשנה כדי שנוכל לקיים את
 תורתו במנוחת הנפש. מה דעתו של הרב בענין?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וירא, י"ב חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל עזריאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תתאר לעצמך אם סנדלר יכנס לבית חולים עם פלי העבודה
 שלו כגון מרצע וכו' וכו', ויתחיל לטפל עם כל חולה וחולה בנפרד,
 ויגיד מבינות על כל חולה וכו', מה כבר ישאר מכל החולים? אותו
 דבר אם רופא מפרסם מתחיל להתערב ביהדות וכו', ואומר את
 הדעות שלו מה זו יהדות וכו', אין זה אלא חולה נפש שהוא צריך
 בעצמו להתאשפז בבית חולים לחולי נפש, ושם יזכה במשך הזמן
 להגיע אל "מנוחת הנפש".

הקדוש-ברוך-הוא ברא את כל העולם בלוי רק בשביל תכלית
 אחת - שנוזכה להפיר אותו מפרטי הבריאה, כמובא (בא מ"ב) בגין
 דישתמודעין ליה; כל הבריאה נבראה רק כדי להפירו יתברך, וככל

שְׁאָדָם מוֹרִיד אֶת כָּל הַלְבוּשִׁים מִגִּשְׁמֵי יוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל בְּפִנְיֵימִית הַבְּרִיאָה - דּוּמָם צוֹמַח חַי וּמְדַבֵּר, אָזִי רוֹאֵה שֶׁהֵם כֻּלָּם לְבוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וּבִשְׂבִיל זֶה נִתֵּן לָנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הַתְּרִי"ג מְצוּוֹת, שְׁאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מְדַרֵּשׁ אַגְדָּה) רַמ"ח אֵיבָרִים יֵשׁ בְּאָדָם וּכְנַגְדָם יֵשׁ לָנוּ רַמ"ח מְצוּוֹת עֲשֵׂה, שְׁס"ה גִּידִים יֵשׁ בְּאָדָם וּכְנַגְדָם יֵשׁ לָנוּ שְׁס"ה מְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה; וְאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא תַצֵּא) רַמ"ח מְצוּוֹת עֲשֵׂה יֵשׁ בַּתּוֹרָה כַּמְנִין אֵיבָרִין שְׁבָאָדָם, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם צוֹעֲקִים אֶל הָאָדָם עֲשֵׂה אוֹתָנוּ שִׁתְּחִיָּה בְּזוֹכְתָנוּ וְתֹאֲרִיף יָמֵים; וְכֵן אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שׁוֹחֵר טוֹב מִשְׁלֵי ל"א) בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִצְטוּוּ עַל רַמ"ח מְצוּוֹת עֲשֵׂה כְּנַגְדֵי הָאֵיבָרִים, כָּל אֶבֶר וְאֶבֶר אוֹמֵר לוֹ לְאָדָם בְּקִשָּׁה מִמֶּךָ עֲשֵׂה בִּי מְצוּוֹה זֹה; וְאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מַכּוֹת כ"ג) שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מְצוּוֹת נִאֲמְרוּ לוֹ לְמִשָּׁה - שְׁס"ה לְאוֹיֵן כַּמְנִין יְמוֹת הַחַמָּה וְרַמ"ח עֲשֵׂה כְּנַגְדֵי אֵיבָרֵינוּ שֶׁל אָדָם; וּכְשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל זוֹכֵה לְקִים מְצוּוֹת עֲשֵׂה מִהֶרַם"ח מְצוּוֹת עֲשֵׂה, עַל יְדֵי זֶה נִדְּלַק אֶבֶר מֵאֵיבָרֵינוּ שֶׁשִּׁיף אֶל הַמְצוּוֹה הַזֶּה, וּמֵאִיר בּוֹ אוֹר הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא וּמִתְעַנֵּג בְּזֵיו שְׂכִינַת עַזוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְכֵן כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְשָׁמֵר עַל אֵיזֵה מְצוּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, שְׁלֹא עוֹבֵר עַל לְאוֹ שְׂעוּהַ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא תַעֲשֶׂה דְּכַר זֶה, כְּמוֹ כֵן נִמְשָׁף בּוֹ אוֹר הָאֵין סוֹף בְּתוֹךְ גִּידָיו, וְאָז מְרַגֵּשׁ כָּל מֵינֵי עֲרֻבוֹת וּנְעִימוֹת יְדִידוֹת זֵיו חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֶת הַתְּעַנּוּג הַזֶּה אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל, וְזוֹ הֵיְתָה תְּכֵלִית הַבְּרִיאָה - שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רָצָה שְׁאָדָם שֶׁהוּא גּוֹשׁ עֶפֶר חֲמֹר וְכוּ' הַנִּמְצָא בְּעוֹלָם הַמֵּלֵא הָעֵלְמוֹת וְהַסְּתָרוֹת, שִׁיזְכֶּה לְמִצָּא גַם שָׁם אֶת אֲמֵתַת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשׁוֹזְכֶה לְקִים אֶת כָּל מְצוּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ בְּשִׁלְמוֹת, עַל יְדֵי זֶה הֶרַם"ח אֵבֶרִים שְׁלוֹ וְהַשְׁס"ה גִּידִים שְׁלוֹ מִמְשִׁיכִים בּוֹ אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזוֹכֵה לְהַכִּיר אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִתְגַּלֶּה לוֹ אוֹר נוֹרָא וְנִפְלֵא מְאֹד, כִּי הַבְּרִיאָה נִבְרָאָה בְּצוּרָה כְּזוֹ שֵׁשׁ סְתִים וְגִלְיָא, הֵינּוּ מְצַד אֶחָד נֶעְלָם וְנִסְתָּר מִכָּלֵם הָאוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא שֶׁזֶה הָאוֹר הַגְּנוּז, וּבִפְרָט מֵאלוֹ שְׂרַחֲוִקִים לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וְכוּ', אֲבָל גִּלְיָא לְאֵלוֹ שְׁזוֹכִים לְקִים

מצוותיו יתברך בשמחה עצומה, ונזהרים לא לעבר על לא תעשה שבתורה. וככל שאדם יותר שמח עם קיום המצוות המעשיות, וכן נזהר לא לעבר על לא תעשה, כמו כן מאיר בו האור הגנוז, ומתענג בזיו שכינת עזו יתברך, ואין עוד נעם וערכות יותר מזה, וזו התכלית שבאנו לזה העולם - להכיר את הקדוש-ברוך-הוא, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות שמחה סימן א') כשאדם עושה מצוה בשמחה בידוע שלבו שלם עם אלקיו.

ולכן ראוי לכל בר ישראל לשמח מאד מאד שזכה להברא מזרע ישראל, והוא בן להקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (דברים י"ד א') "בנים אתם להוי"ה אלקיכם", וזו התכלית - שהבן יעשה את רצון אביו, וככל שאדם זוכה לקים את מצוותיו יתברך, ולשמר לא לעבר על מה שהזהיר לא לעשות, כמו כן נדבק באין סוף ברוך הוא, ומרגיש כל מיני ערכות ומתיקות ונעימות בחיים, וככל שאדם מתרשל בקיום מצוות מעשיות הן שלא מקים חס ושלוש איזו מצוות עשה, והן שעובר על מצוות לא תעשה, כמו כן נכבה ממנו האור שזה השמחה והדבקות באין סוף ברוך הוא, וממשיך על עצמו עצבות ומרירות ודכאון פנימי וכו' וכו', ולכן צריך כל בר ישראל לקים את רצון אביו שבשמים, ולהיות בשמחה עצומה בעשית כל מצוה ומצוה, ואין עוד תכלית יותר גדולה מזו, כי רק בשביל זה נברא להכירו יתברך מפרטי הבריאה.

וכדי לקים את המצוות צריכים ללמד תורה כדי לדעת איך מקימים כל מצוה ומצוה מהתרי"ג מצוות, וכן צריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא שיזכה לזכך את המוח שלו, עד שתמיד רק יחשב ממנו יתברך, שזה התענוג הכי גדול יותר מכל התענוגים שבעולם, ואין עוד מנוחת הנפש ושלות הנפש ומתיקות הנפש, יותר מזה שזוכה להתענג בזיו שכינת עזו יתברך, ומרגיש תמיד את אמתת מציאותו יתברך, וזוכה לדבר אתו כאשר ידבר איש אל רעהו, וזוכה

ללמד את התורה הקדושה שהיא חכמתו יתברך, ומה עוד צריכים בזה העולם יותר מזה?

ואם אדם נכשל באיזו עברה וכו' או באיזה קיום מצוות מעשיות וכו', על זה יכולים תמיד לחזור בתשובה שלמה, כי עצם התשובה היא בעצמה מצות עשה שאדם מתודה על חטאיו ומתחרט על מעשיו, ומקבל על עצמו לחזור אליו יתברך, אז מתחיל להמשך עליו חזרה אורו יתברך, ומאיר לו השכל מאד, ועל זה נתן לנו הקדוש-ברוך-הוא יום אחד בשנה שהוא יום הכפורים שזה מכפר על כל העוונות שאדם חטא בינו לבין הקדוש-ברוך-הוא, כי עצומו של יום מכפר, כמובן למי שמאמין בזה, ואמרו חכמינו הקדושים (יומא כ.) שטן ביומא דכיפורי לית ליה רשותא לאסטוני - ביום הכפורים אין לשטן רשות לקטרג על עם ישראל; ואמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה כ"א סימן ד') יום השטן גימטריא שס"ד - שכל ימות השנה השטן מקטרג וביום הכפורים אינו מקטרג; אבל בכל יום ויום אדם גם כן יכול לחזור בתשובה שלמה, והקדוש-ברוך-הוא מוחל לו.

אל כל זה יכול לזכות רק אדם שמבטל את דעתו ושכלו המדמה לגמרי, ומכניס את עצמו באמונה פשוטה בו יתברך, שאמר הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו "אמונה זה הדבקות, והדבקות זה אמונה", וזה כלל נשמות ישראל כל זמן שלא יצאו מהדת וכו', הם ירגישו את כל זה, ואפלו אם חס ושלוש נכשלו במשהו וכבר חוזרים בתשובה שלמה, כבר מתחיל להאיר להם חזרה האור אין סוף ברוך הוא, מה שאין כן אחד שפטים את עצמו עם נבלות וטרפות כל ימי חייו מאז שנולד, וטמא את עצמו עם כל מיני עריות וכו', ועשה כל מיני מעשים מגנים וכו', לא היה לו לא פסח לאכל מצה, לא יום הכפורים לצום וכו' וכו', אלא אכל חמץ בפסח, וטרפות ונבלות בעצם יום הכפורים, ומחלל שבת כל ימיו וכו' וכו', איך אדם כזה יכול להרגיש ערבות ידידות זיו חיות אלקותו יתברך? איך אדם כזה

יכול להיות בשמחה אמתית ושנשמתו תהיה קשורה דבוקה ואבוקה באורו יתברך?

ולכן רופא שיחזור לעבודתו להתעסק עם חולים ולא יתערב ביהדות וכו', וכן הסנדלר יחזור לתקן נעלים קרועות וסנדלים בלויים וכו' וכו', אבל אם מתחילים לערב, אז זה וזה לא עולה בידו, ובאמת המציאות מראה שאפלו רופא גוי שמאמין בהקדוש-ברוך-הוא, ומפל שפן שתמיד מזכיר שם שמים בפיו וכו' יש לו הצלחה בחכמת הרפואה, מה שאין כן מספן יהודי שכופר בהכל וכו' ואינו מדבר ממנו יתברך וכו', אזי צריכים לשמר ממנו מאד מאד, ולא להתרפאות אצלו כי בקלות הוא יכול לקלקל יותר ממה שיכול לתקן וכו' וכו'.

כדי לזכות להפיר ולהבין את כל זה, בשביל זה מכרחים להיות מקרבים אל הצדיק האמת שהוא מאיר את אורו יתברך במקרבו, כמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן רפ"ב) כשנפדין חס ושלום מהצדיקים כאלו עובדין עבודה זרה, כי איתא בזהר הקדוש (תקוני זהר תקון כ"א) שהצדיק הוא קוצא דאות דל"ת, וכשנפדין ממנו חס ושלום אזי מפרידין קוצא דאות דל"ת דאחד (דברים ו' ד') ונעשה חס ושלום אחר (שמות ל"ד י"ד) שהוא אל אחר כפירות גמור, כי עקר אמונת היחוד הוא על ידי הצדיקים האמתיים שהם קוצא דאות דל"ת דאחד; הרי שלף לפניך - לזכות להגיע לשמחה אמתית ולהיות דבוק בחי החיים בו יתברך, לזה זוכים רק על ידי שמתקרבים אל הצדיק האמת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קעה.

בְּחֻדְשֵׁי הָאֲחֻרוֹנִים הַתְּקַרְבָּתִי לְבִרְסֵלֵב. הָאֵם כְּדַאי לִי לְנֹסֵעַ לְאוֹמֵן כָּבֵר בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּרוֹב?

שְׂאֵלָה:

מֵאת אֱלֹהֵי יוֹסֵף: שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְכָבוֹד הָרַב הַצַּדִּיק הַקְּדוֹשׁ מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א, שֶׁכָּבֵר זָכָה לְהַחֲזִיר בְּתִשְׁבֻּעַ וּלְהַאֲוִיר אֶת דְּרָךְ רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ רַבִּי נַחֲמָן מִבִּרְסֵלֵב זְכוּתוֹ יְגַן עֲלֵינוּ לְרַבְבוֹת אֶלְפֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

תַּחֲלֶה רְצִיטִי לְהוֹדוֹת לְכָבוֹד קִדְשָׁתוֹ שְׁלִיט"א עַל גְּדֹל הַחֲזוֹק וְגְדֹל הָאוֹר שֶׁזְּכִיטִי לְהַרְגִּישׁ לְאַחֲרוֹנָה בְּדֶרֶךְ רַבְּנֵי זְכוּתוֹ יְגַן עֲלֵינוּ מֵאֵז שֶׁזְּכִיטִי לְהִתְקַרֵּב לְדֶרֶךְ הַקְּדוֹשָׁה בְּמִשְׁפַּח הַשְּׂבִיעָה חֻדְשֵׁי הָאֲחֻרוֹנִים. כָּל הַחַיִּים שְׁלִי הַשְּׂתַנּוּ מִן הַקְּצָה אֶל הַקְּצָה, מִמָּשׁ לֹא יֵאֻמָּן - הַתְּחִלָּתִי לְהַרְגִּישׁ טַעַם בְּעֻבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ וּבְהַתְּבַוְּדוֹת, וְהַתְּחִלָּתִי לְדַבֵּר אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ בְּכָל עֵת מִצָּא, וְהַכֹּל בְּזְכוּתוֹ שֶׁל כָּבוֹד קִדְשָׁתוֹ שְׁלִיט"א.

הֵיִוֵּת שֶׁכָּל הַתְּקַרְבוֹתִי לְדֶרֶךְ הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל רַבְּנֵי נַחֲמָן מִבִּרְסֵלֵב זְכוּתוֹ יְגַן עֲלֵינוּ הוּא דְבַר חֻדֵּשׁ אֶצְלִי, וְכָל מִשְׁפַּחְתִּי מִסְּבִיב לֹא יוֹדְעִים מִזֶּה בְּכֹלֵל, הַבְּנֵי וְאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁיְהִי לִי קִשְׁיִים גְּדוֹלִים מְאֹד לְנֹסֵעַ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לְאוֹמֵן כְּפִי רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנֵי רַבִּי נַחֲמָן מִבִּרְסֵלֵב זְכוּתוֹ יְגַן עֲלֵינוּ, אֲבָל אֲנִי מְאֹד מְאֹד רוֹצֶה לְהִיֹּת שְׂמֵחַ בְּפֶרֶט שֶׁלֹּא הֵיִיטִי שְׂמֵחַ מְעוֹלָם. הָאֵם כְּדַאי לִי לְנֹסֵעַ כָּבֵר בְּשָׁנָה הַבָּאָה עֲלֵינוּ לְטוֹבָה עַל אֶף כָּל הַקְּשִׁיִּים שֶׁיֵּשׁ מִסְּבִיב, אוֹ שְׂמוּטָב שֶׁלֹּא לְנֹסֵעַ הַשָּׁנָה כְּדִי שֶׁלֹּא לְעוֹרֵר אֶת רִגְזָם שֶׁל בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה? בְּבִרְכַּת תּוֹדָה וּבִרְכָה, הַמְּצַפֶּה לְתִשְׁבֻּעַ בְּכִלְיוֹן עֵינָיִם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וירא, י"ב חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אליהו יוסף נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שזכית לטעם את הטעם הגנוז של רבנו ז"ל, שהוא האור הגנוז שיתגלה לכל העולם כלו בעת הגאולה, וכל מי שזוכה עוד עכשו בשעה שהעלמה וההסתרה גדולה מאד וכו' וכו' להתקרב אל רבנו ז"ל, אין לתאר ואין לשער את גדל מעלתו, כי כן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ס"ז) שהצדיק הוא החן והיפי והפאר של כל העולם כלו, אבל עכשו הוא נעלם ונסתר מעיני כל וכו'.

ולכן ראה להתמיד בספרי רבנו ז"ל ושם תמצא מרגוע לנפשך, והעקר רק לקים בתמימות ובפשיטות כל מה שהוא מבקש.

א. להיות תמיד בשמחה להחיות עצמו עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו, כי כל בר ישראל אפלו הכי רחוקים מלאים מצוות כרמון, כמאמר ז"ל (ברכות נ"ז) על הפסוק (שיר השירים ד') "כפלח הרמון רקתך" - מאי רקתך? אפלו ריקנין שבך מלאים מצוות כרמון; ואמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות פ"ק ט' הלכה ה') תני בשם רבי מאיר: אין לך אחד מישראל שאינו עושה מאה מצוות בכל יום - קורא את שמע ומברך לפניו ולאחריה, ואוכל את פתו ומברך לפניו ולאחריה, ומתפלל שלשה פעמים של שמונה עשרה, וחוזר ועושה שאר מצוות ומברך עליהן. וכן היה רבי מאיר אומר: אין לך אדם בישראל שאין המצוות מקיפות אותו - תפלין בראשו ותפלין בזרועו, ומזוזה בפתחו, מילה בבשרו, ארבע ציציות בטליתו מקיפין אותו. הוא שדוד אמר (תהלים קי"ט) "שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך", וכן הוא אומר (תהלים לד') "חנה מלאך הוי"ה סביב ליראיו ויחלצם".

ב. להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם

שלו, אשר זה מדביק את האדם בו יתברך, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ה) ההתבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבץ לו על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו יהיה בלשון שמדברים בו וכו', והנהגה זו הוא גדולה במעלה מאד מאד, והוא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שכולל הכל. כי על כל מה שייחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך, על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך, ואפלו אם לפעמים נסתתמין דבריו, ואינו יכול לפתח פיו לדבר לפניו יתברך כלל, אף על פי כן זה בעצמו טוב מאד. דהינו ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך, וחיפץ ומשתוקק לדבר, אף שאינו יכול, זה בעצמו גם כן טוב מאד, וגם יוכל לעשות לו שיחה ותפלה מזה בעצמו. ועל זה בעצמו יצעק ויתחנן לפניו יתברך, שנתרחק כל כף, עד שאינו יכול אפלו לדבר, ויבקש מאתו יתברך רחמים ותחנונים, שיחמל עליו ויפתח פיו, שיוכל לפרש שיחתו לפניו.

ג. להתמיד בלמוד התורה הקדושה, ולקבץ לעצמו סדר לזכות לעבר ולטיל ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה, כמו שרצה רבנו ז"ל שנלמד על פי דרכו המובאת (שיחות הר"ן סימן ע"ו) שאז במשך ימי חייו הוא זוכה לסים את כל התנ"ך וששה סדרי משנה, וש"ס בבלי, ירושלמי, ותוספתא, וכל המדרשים כלם, וכן רמב"ם, טור, ושלחן ערוך, וכו', וכו', ספרי חסידות, וספרי מוסר וכו' וכו', ואז יש לו עם מה לעזוב את העולם, פי התורה תלוגה אותו למעלה למעלה, אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל.

ועוד המון עצות ודרכים והנהגות ישרות שיש בספרי רבנו ז"ל, שעל ידם יכול להפך את החיים שלו לגן עדן מממש.

וזה שיש עכשו התנגדות על דרכי רבנו ז"ל וכו' וכו', זה מפני

שְׁהֶסְמֵךְ-מ"ם יֵשׁ לוֹ אֶת הַשְּׁלִיחִים שְׁלוֹ לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר אֶת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, כִּי הַמַּחְלָקֶת הִיא הֵן מִבְּחוּץ וְהֵן מִבְּפְּנִים, וְלִכֵּן צְרִיכִים הֵרֵבָה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְדַעַת אֵיךְ לְקַיֵּם אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְּׁכָלוֹת כָּלֵל, וְלֹא לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן נ"א) אֵת זֶה תִּקְבְּלוּ מִמֶּנִּי שְׁלֹא יִטְעֶה אֶתְכֶם הָעוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם מִטְעֶה מְאֹד, וְהָעֶקֶר רַק לִינוּק דּוּבִשָּׂא וְחִלְבָּא דְּבִשׁ וְחִלְבּ מִסְפָּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא לְבַלְבֵּל אֶת עַצְמוֹ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְאִזּוֹ דִּיקָא תְּצַלִּיחַ, וְכַמוּכֵן צְרִיכִים לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר אֶת הַהִתְקַרְבוֹת שֶׁלְךָ מִכָּל הַמְּשַׁפְּחָה כְּדִי שְׁלֹא תִתְעוֹרֵר עָלֶיךָ מַחְלָקֶת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן כ"ב) כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר קוֹל דְּקַדְשָׁהּ וְכוּ' מִתְעוֹרֵר נִגְדוֹ קוֹל דְּסִטְרָא אַחֲרָא וְכוּ', וְלִכֵּן הֵכִי טוֹב לְהַעֲלִים וּלְהַסְתִּיר אֶת כָּל הַהִתְקַרְבוֹת, רַק לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְלְהִתְמַיֵּד בְּשִׂקְיָהּ נוֹרָאָה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִלְמַד בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְהַמְּשַׁפְּחָה תִרְאֶה אֵיךְ שְׁנִשְׁתַּנֵּית לְטוֹבָה וְכוּ', וְיִהְיֶה מְאֹד מְאֹד שְׂמִיחִים וְעַלְיָוִים.

וּבַעֲנֵין רֹאשׁ הַשָּׁנָה, עֲכָשׁוּ אֲנַחְנוּ עוֹד בְּחֹדֶשׁ חֲשׁוֹן, מָה אֵתָּה צְרִיךְ לְדַאֵג? יֵשׁ לְךָ שָׁנָה שְׁלֵמָה לְחֹשֵׁב מְזֵה וְכוּ', וְלָמָּה לְךָ לְהִתְבַּלְבֵּל עֲכָשׁוּ מְזֵה? עֲכָשׁוּ תִקְבַּע עֵתִים לְתוֹרָה, וְתַמְסֵר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִתְפַּלֵּל אֶת הַשֵּׁלֶשׁ תְּפִלוֹת - שְׁחִרִית, מְנַחָה וְעֶרְבִית בְּמִנְיַן דִּיקָא וּבְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְכֵן תִּתְבּוֹדֵד הֵרֵבָה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וְדַע לְךָ שְׁמֵאלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְיִכּוּלִים לְהִתְבּוֹדֵד עִמוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל מְקוֹם שֶׁרַק הוֹלֵךְ, וּמָה יוֹתֵר מְזֵה אֵתָּה צְרִיךְ?

יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתִּזְכֶּה לְטַעַם טַעַם אֲמִתִּי וְנִצְחִי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְאִזּוֹ טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' קעו.

**מאז שפטרתי ואני מבטלת
אני מרגישה יותר ויותר את היחס הרע של בעלי**

שאלה:

מאת רנה: אני בת 57, נשואה כארבעים שנה ויש לנו שלשה בנים גדולים. במשך השנים קבלתי מבעלי אלימות פיזית וגם מלולית ונפשית, אך היו לנו גם זמנים טובים בעקר בתקופה שעבדתי בגלל שהייתי עסוקה ומלאה בעשייה ולא התיחסתי להשפלות שלו.

כיום אני לא עובדת כבר 3 שנים כי סגרו את המחלקה בה עבדתי ופטרתי. קבלתי את זה קשה מאד ונפגעתי גופנית ונפשית מהנושא, ובעקבות זה אני מרגישה יותר את היחס המטפיל של בעלי שהולך ומחמיר אגב, אני דתיה ובעלי לא. איך עלי להתנהג עם בעלי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וירא, י"ב חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל רנה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי המצב לא כל כך גרוע כמו שאת עושה את זה וכו' וכו', אלא עד עכשו לא היה לך זמן אפלו לחשב מבעלך וכו', שזו אחת מהסבות שהבעל שלך התעלל בך פיזית, מלולית ונפשית וכו', מה שעדין אני מספק בזה וכו', כי צריכים לשמע גם את הצד שלו וכו', וכפי דבריך התעלמת הרבה ממנו וכו' וכו', ועכשו כשאין לך כבר עבודה ואת שבורה מזה וכו', ויש לך זמן לחשב איך עברו לך החיים וכו', אזי צץ לך במחשבה שפעם הוא התעלל בך פיזית, פעם הוא

התעלל בך מלולית, ופעם הוא התעלל בך נפשית וכו' וכו', ושכחת מה את עשית לו וכו'.

ולכן לדעתי תראו להשלים ביניכם, ותראו שהשמחה והנחת ישרו בתוך ביתכם שאין לך עוד דבר כל כך חשוב כמו השלום, כמאמרם ז"ל (עוקצין פרק ג') לא מצא הקדוש-ברוך-הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, שנאמר (תהלים כ"ט) "הוי"ה עז לעמו יתן הוי"ה יברך את עמו בשלום"; ותרוו יחד נחת משלשת הבנים שהבאתם לזה העולם.

מה אמר לך, כל כך כואב לשמע שזוגות רבים ביניהם, צועקים אחד על השני, מתוכחים יומם ולילה, וממררים לעצמם את חייהם - הבית נהפך לגיהנום עד כדי שנאה שאחד שונא את השני ולא יכול לדבר אתו וכו', וכך אחד יש לו את הספור שלו וכו', ואף אחד לא שם לב שאנחנו כמו דגים בים, וכמו שאמר החכם מכל אדם (קהלת ט) "כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה וכצפירים האחזות בפח כהם יוקשים בני האדם לעת רעה כשתפול עליהם פתאום", וחכמינו הקדושים דרשו על זה (סנהדרין פ"א:) מאי דכתיב (קהלת ט) "כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה" - מאי מצודה רעה? אמר ריש לקיש: חכה. ופרש רש"י: שהוא רע וחלש וקטן ואוחז בו דגים גדולים פתאום ואינו רואה, ואינו דומה לנאחז ברשתות על ידי מארב ותחבולות; הינו אדם נמצא בתוך הים הסוער שבעולם הזה, וכמו דגים שנמצאים בתוך הים ובכל עת באים דיגים ומורידים רשתות לתוך המים ומוציאים משם דגים, כך הוא בעולם הזה - בכל פעם פתאום מוציאים כמה בני אדם מזה העולם וכו', ואף אחד לא לומד מוסר השכל מזה, שזה יכול לקרות גם לו יום אחד וכו', ותמיד נדמה שרק לזולת זה קורה אבל לי זה אף פעם לא יקרה וכו', ולכן מחמת קטנות הדעת והמחזין האלו האיש ואשתו רבים ביניהם, ולא מסתדרים יחד, עד שמתגרשים, ורחמנות גדולה על הילדים שהם נשארים יתומים חיים וכו', והם

צריכים לסבל כל החיים, כי אם ההורים מתגרשים זה נשאר צלקת על הילדים למשך כל ימי חייהם.

אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא שתכניסי את הדבורים האלו בתוך לבך, ותשלימי עם בעלך, כי חבל לכם לריב ביום ובלילה ולהיות ברגז אחד עם השני, שזה לא מביא אל שום תועלת ואל שום דבר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קעז.

אני לא מצליחה להרגיע את עצמי שלא הייתי בראש השנה במירון כהרגלי

שאלה:

מאת לילך: שלום לרב היקר

אני מאד מקוה שתענו לשאלתי כי זה ענין שכוּאב לי מאד: כָּבֵר כַּפָּה שָׁנִים אֲנִי נֹסַעַת לְמִירוֹן לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה יחד עם קבוצת נשים וזה נתן לי הרגשה מאד בטוחה לשנה החדשה, אף השנה היו לי בלבולים שהרי זה לא פשוט לשהות שם ארבעה ימים, ולבסוף ותרתי.

כחוצרת בתשובה אני מרגישה שאם אינני יכולה להיות בראש השנה אצל רבנו נחמן מברסלב באומן, אז לפחות עלי להיות בציון הרשב"י, וזו ההגנה שלי ושל משפחתי. אני לא מבינה איך ותרתי ולא נסעתי למירון, ואני מרגישה שלא היה לי ראש השנה, ממש ככה! חסרו לי התפלות ופתיחת הלב והכל כל מה שקורה אצל רשב"י בראש השנה, ואני לא יכולה לתאר כמה צער אני מרגישה בדיעבד.

אני יודעת שאין חייב על זה, ולכן אין מי שמבין את הצער

שְׁלִי. זֶה מִשְׁהוֹ אִישִׁי, וְאוֹלִי רַק חֲסִיד שֶׁנִּבְצַר מִמּוֹנוֹ לְהִיּוֹת
בְּאוֹמֵן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יְכוּל לְהִבִּין אוֹתִי. אֲנִי כּוֹעֶסֶת עַל עֲצָמִי
שֶׁנִּפְלָתִי לְסַפֵּקוֹת וְלֹא נִסְעַתִּי לְמִירוֹן כְּהַרְגְּלִי, וּבִמְקוֹם תְּפִלוֹת
וְהַתְקַדְּשׁוֹת הָיָה לִי חֵג שֶׁל אֶכֶל וּסְבִיבָה לֹא מִחֻזְקָת. אֲנִי
דוֹאֶגֶת מַה יְהִיָּה עִם הַשָּׁנָה הַקְּרוּבָה, אֲנֵא חֲזַק אוֹתִי! תּוֹדָה
רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבִיעִי לְסֵדֶר וַיְרֵא, י"ב חֲשׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל לִילְךָ תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן כ"ד) מִצְוָה גְדוֹלָה לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה תְּמִידָה, וְלִהְתַּגַּבֵּר לְהַרְחִיק הָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה שְׁחוּרָה בְּכָל כּוֹחַ.
וְכָל הַחוּלְאֵת הַבָּאִין עַל הָאָדָם, בְּלִם בָּאִין רַק מִקְּלוּל הַשִּׂמְחָה וְכוּ',
וְכַפִּי קְלוּל הַשִּׂמְחָה וְהַנְּגוּן בֵּן בָּא הַחוּלְאֵת עַל הָאָדָם, וְגַם חֲכָמֵי
הַרוֹפְאִים הֶאֱרִיכוּ בְּזֶה שֶׁכָּל הַחוּלְאֵת עַל יְדֵי מְרָה שְׁחוּרָה וְעֲצָבוֹת,
וְהַשִּׂמְחָה הוּא רְפוּאָה גְדוֹלָה בֵּין בְּגִשְׁמֵי בֵּין בְּרוּחָנִי. וְצָרִיךְ לְהַתְּגַבֵּר
מְאֹד בְּכָל הַכּוּחוֹת לְהִיּוֹת אֶךְ שִׂמַח תְּמִידָה, כִּי טַבַּע שֶׁל הָאָדָם לְמַשֵּׁךְ
עֲצָמוֹ לְמְרָה שְׁחוּרָה וְעֲצָבוֹת מַחֲמַת פְּגִיעֵי וּמְקַרֵי הַזְּמַן, וְכָל אָדָם מְלֹא
יִסּוּרִים, עַל כֵּן צָרִיךְ לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ בְּכַח גְּדוּלָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה
תְּמִידָה וּלְשִׂמַח אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל אֲשֶׁר יוּכַל.

וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (תַּיִי מוֹהַר"ן סִימָן תַּקצ"ג) שֶׁאֶפְלוּ בְּעַת הַצַּעַר וְהַרְחוֹק
מִעֲבוּדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וְכוּ', וְכֵן מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים
וּמְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים וְכוּ', עִם כָּל זֹאת צָרִיכִין לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת אֶךְ שִׂמַח
תְּמִידָה, וּלְשִׂמַח אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מַה דְּאֶפְשָׁר בְּמַה שֶׁמוּצָא בְּעֲצָמוֹ אִיזוֹ
נִקְדָּה טוֹבָה עֲדִין, כִּי כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל מְלֹא נִקְדוֹת טוֹבוֹת, כְּמֵאמָרָם
ז"ל (בְּרִכּוֹת נ"ז.) עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ד') "כְּפִלַח הַרְמוֹן רִקְתָּךְ" - מֵאֵי
רִקְתָּךְ? אֶפְלוּ רִיקָנִין שֶׁבְּךָ מְלֵאִים מִצְּוֹת כְּרַמּוֹן; וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל

צריך לשמח במה שזכה שלא עשני גוי כגויי הארצות וכו', ולהפך את כל היגון ואנחה והצער והיסורין לשמחה גדולה, וצריכים לשמר מאד מאד מעצבות ומרירות ומדכאון שזה אבי אבות הטמאה וכו', ואפלו שהסמ"ך-מ"ם רוצה לשבר אותו לגמרי ולומר לו שאין לו כבר שום תקנה ותוחלת, עם כל זאת ראוי לו לומר לעצמו, אף על פי שאני כמו שאני וכו' אף על פי כן זכיתי להיות מזרע ישראל, ולקים את המצוות ששיכות לכל אשה וכו', וכן אני נותנת צדקה, מדליקה גרות לכבוד שבת ושומרת שבת, ואוכלת כשר, וכיוצא, ואף על פי שגם בעשית המצוות הם כמו שהם וכו', אף על פי כן על כל פנים יש בהם בודאי נקודות טובות מאד שנעשים מהם שעשועים גדולים למעלה בכל העולמות, כי הרי אפלו על ידי המצוות שנעשין על ידי פושעי ישראל, כי כל זמן ששם ישראל נקרא עליו, מתפאר בו השם יתברך הרבה, כמו שכתוב (ישעיה מ"ט) "ישראל אשר בך אתפאר".

וצריכים לדעת אשר המרה שחורה והעצבות מתגברות על האדם יותר מן הכל, וקשה לשברה יותר מכל המדות, ומזקת להאדם מאד יותר מהכל. וכל עקר התרחקות של כל אדם מהשם יתברך, היא רק מחמת עצבות ומרה שחורה ודכאון שמתגברים עליו, על כן צריכין לראות לשמח את עצמו בכל הכחות בכל מה דאפשר אפלו בעת שצר להאדם ודחוק לו מאד בגשמיות וברוחניות, הן בפרנסת הנפש, הן בפרנסת הגוף, אף על פי כן צריך לראות לבטח תמיד בהשם יתברך שסוף כל סוף לא יעזב השם יתברך אותו וכו', ולכן ראוי לשמח את עצמו בכל מה דאפשר; וזו התכלית והשלמות שאדם צריך להגיע אל זה, וזה מה שרבנו ז"ל מלמד אותנו, ולא צריכים להוסיף על זה ולגרע מזה.

אף צדיק בעולם לא בקש שיבואו אל קברו, רק רבנו ז"ל בעצמו אמר שבכל פעם שנבוא אליו ונתפלל שמה, ונלמד שמה, יהיה לו מזה תענוג גדול מאד מאד, ובפרט צוה אותנו בצוואה שאנחנו מרחמים להיות אצלו בראש השנה כל ימי חיינו, אבל שום צדיק בעולם לא

בקש שׁיבואו אליו ובפרט על ראש השנה, אלא אנחנו רגילים לבוא ולבקר במשך השנה בקברי צדיקים ולהתפלל שמה ולבקש ממנו יתברך בזכות הצדיק הקדוש שנמצא פה, כמוכא (ספר המדות אות צדיק סימן קע"ג) על ידי השתטחות על קברי הצדיקים הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות אף על פי שאינו ראוי לכך; וכן אמר (ספר המדות אות אמונה סימן ט') מי שנאבד אמונתו ממנו, ילך על קברי הצדיקים ויספר החסדים שעשה לו הקדוש-ברוך-הוא.

ולכן אני לא יודע למה את מבלבלת את עצמך כל כך בבלבולים שאת לא יכולה לצאת מזה וכו', למה לא היית בראש השנה במירון, אף אחד לא אמר שצריכים להיות בראש השנה במירון, יכולים למצא את הקדוש-ברוך-הוא בכל העולם כלו, איפה שנמצא - שמה נמצא הקדוש-ברוך-הוא, רק רבנו ז"ל הוא הצדיק היחידי שבקש אותנו שנגלה ונפרסם לכלם שמי שמאמין בו שׁיבוא אליו על ראש השנה באומן, אבל סתם לשבר את עצמו לגמרי מפני שלא זכית להיות בראש השנה במירון, עד כדי כך שאת לא יכולה להרגיע את עצמך ואת כועסת על עצמך וכו' וכו', אין זה אלא שגעון, כי התכלית בזה העולם הוא רק לעשות את רצונו יתברך ולהיות בשמחה עצומה, והעקר להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו, שכל דבור ודבור שמדברים עמו יתברך זה הצלחה נצחית הצלחה כזו שאין לתאר ואין לשער כלל.

ולכן למה את צריכה לדאג? כי הדאגה הורסת את האדם לגמרי, וכך אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין ק): לא תעיל דוּיא בלבך דגברי גיבירין קטל דוּיא [לא תכניס דאגה בלבך כי הרבה גבורים הרגה הדאגה], ולכן צריכים לברח מפל מיני דאגות שרק הורסות את האדם לגמרי, וכבר אמר החכם "העבר אין והעתיד עדין, אם כן הדאגה מנין?", כי אסור לבלבל את עצמו מהעבר או מהעתיד, רק צריכים לראות להחיות את עצמו עם היום הזה והשעה הזאת שיש לו, וכך יהיה הכי מאשר בחיים.

אני מאד מקנה שתכניסי את הדבורים האלו בתוך לבה, ותתחילי התחלה חדשה רק להיות בשמחה עצומה, ולהרבות בשיחה בינו לבין קונו שאין למעלה מזה, וזה השער והפתח להכנס אל הקדוש-ברוך-הוא, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן פ"ד) וזה יכולים בכל מקום, איפה שרק את נמצאת את יכולה לדבק את עצמך בו יתברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קעח.

**הורי ומשפחתי מזלזלים בי ונותנים לי הרגשה רעה.
מה עלי לעשות?**

שאלה:

מאת לי: כבוד הרב, אני בת 31 ועדין רוקה. כלם מסביבי מרחמים עלי, ואמא שלי מזלזלת בי כי אני לא נשואה בזמן שאחותי הקטנה מסני התחתנה כבר, ואחות אחת בדרך לחתנה, ואני הגדולה עדין לא התחתנתי. למדתי וסימתי תאר משפטים נחשק, אך בגלל שאני מרגישה שאני לא שוה כלום, עדין לא התחלתי לעבד בתחום. הורי מזלזלים בי, וכשאני מגיעה אליהם הביטה אין מצדם יחס, ולפעמים גם אחיותי קרות כמותם. אני משתדלת להתרחק מהמשפחה כי הם נותנים לי הרגשה רעה, ואני רוצה לברח לארץ אחרת... מה עלי לעשות? אגא ברך אותי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וירא, י"ב חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל לי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כלל גדול תקחי בידך - שאף אחד בעולם שלא יוכל לשבר אותך, את צריכה תמיד להסתכל על טובת עצמך ולא להתבלבל ממה שאחרים אומרים עליך, ואם היית הולכת בצורה כזו לא היית נשברת משום דבר. הן אמת עברת בחיים הרבה מאד השפלות וכו', והתעללו בך וכו', וכנראה שאת היית הכבשה השחורה בבית וכו', עם כל זאת דיקא את אחר מה שעברת בחיים, את יכולה לבנות את עצמך חזרה בצורה כזו שאת בעצמך לא יכולה לתאר, סוף כל סוף את בחורה פקחית וסימת תאר במשפטים וכו', אזי עליך ללכת בדרך שלך, ואל תבלבלי את עצמך מכל מה שעובר עליך.

הרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא ולבקש ממנו יתברך כל מה שאת צריכה, כי אין עוד דבר יותר חשוב בחיי האדם כמו לדבר עמו יתברך, כי מלא כל הארץ כבודו והוא יתברך שומע תפלות כל פה, ואף שבהתחלה ידמה לך שאף אחד לא שומע אותך וכו' - אין זה ככה, אלא מפני העוונות נדמה לך שהוא יתברך לא נמצא על ידך ולא שומע אותך וכו', כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות אמונה סימן כ"ב) הפשע של אדם מכניס כפירה לאדם; ואמר הנביא (ישעיה נ"ט ב') "כי אם עונתיכם היו מבדלים בינכם לבין אלקיכם וחסאותיכם הסתירו פנים מכם משמוע", וכדי להוריד מעצמך את המסך המבדיל בינך לבין הקדוש-ברוך-הוא, צריכים להרבות ולדבר עמו יתברך, ולבסוף יתגלה אליך הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, ותראי איך שתרגישי אשה אחרת לגמרי, ויבנה אצלך מחדש הבטחון העצמי, והקדוש-ברוך-הוא יזמין לך את החתן שלך, ותחתני ותבני בית נאמן בישראל, ותהיי הכי מאשרת בחיך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קעט.

**בעלי עובד כעצמאי אבל לא רואה הצלחה.
האם ללחץ עליו שיתחיל לעבד כשכיר?**

שאלה:

מאת שרית: שלום וברכה לכבוד מוהרא"ש.
כבר עשר שנים שבעלי מחזיק עסק ונמצא בבטח גבית
כספים מלקוחות עד שהדבר מגיע לחובות ושאינו לנו כסף
לקנות דברים חשובים ונצרכים לבית. מצד אחד הוא נמנע
מוכוחים עם לקוחות כדי לא לעשות חלול השם, ומצד שני
הוא לוקח את הדברים אל הלב.
אני רוצה שהוא יעבד כשכיר בלי השעות הארוכות והלחץ.
האם ללחץ עליו שיעבד שכיר או להמשיך לתמוך בו כבעל
עסק?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וירא, י"ג חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל שרית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שמי שיש לו עסק עם לקוחות וכו' צריך
לעשות לעצמו גדר עד כמה הוא יכול לתת אשראי וכו', אחרת
הוא יקרה לגמרי וכו', כי לצערנו הרב בני אדם חיים בזלזול ובאי
אכפתיות מהזולת וכו', ולכן כל מי שיש לו עסק הוא צריך לעשות
לעצמו גדר עד כמה הוא יכול לתת אשראי, וזה צריך להיות היסוד
הראשון בעסק, אחרת הוא קורס וכו' או יקרה לגמרי וכו'.

אסור לך להלחץ את בעלך בשום פנים ואפן, את הבעל צריכים
רק לחזק ולעודד ולשמח, אבל כדאי לדבר יחד ולהתיעץ יחד האם

לא שנה יותר להיות שכיר אצל הזולת וכו' מאשר שיהיה לו לחץ תמידי ויקרס חס ושלום.

תמיד אשה צריכה להיות החזקה ולחזק את בעלה שלא יקרס וכו', ואז שניהם יוצאים מרוחים, כי זוג שרוצים להצליח בחיים אסור להם לעשות בקרת אחד על השני, אלא לחזק אחד את השני.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קפ.

אבי נוטה להרדם בזמן התפלה. האם עלי להעיר אותו?

שאלה:

מאת אלעד: שלום רב לכם!

אבא שלי שיהיה בריא הולך תמיד לתפלה ואני מתפלל לידו, ובדרך כלל הוא נרדם בהרבה קטעים מהתפלה. האם עלי להעיר אותו כשאני רואה שהוא נרדם או שיש בזה בעיה של כבוד הורים? תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר וזרא, י"ג חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אלעד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדון את האבא לכף זכות, כי מי יודע איזה לחץ וקשי הוא עובר בחיים וכו', ולא בחנם שהוא נרדם באמצע התפלה

וכו', עם כל זאת אסור לכן להעיר את האבא בשום פנים ואפן מצד כבוד אב ואם שזה מאד מאד חמור, וכך אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פרשה כ"ו) כל העולם כלו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות - כבוד את אביך ואת אמך; ואמרו (קידושין ל:) שלשה שתפין הן באדם - הקדוש-ברוך-הוא ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבודוני; וואים מזה שאם מכבדים את אבא ואמא בזה מכבדים את הקדוש-ברוך-הוא.

תמשיך לכבוד וליקר את ההורים שלך, ובזכות זה יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא שגם אתה תהיה בעזרתו יתברך שמו אבא, והילדים יכבדו אותך, כי מה שעושים להורים מקבלים חזרה מהילדים שלהם, אם לא מכבדים את ההורים ועוד מזלזלים בהם וכו', נכון יהיה לבו בטוח שיקבל את זה חזרה כפול כפלים מהילדים שלו, ולהפך - כשמכבדים ומיקרים את ההורים וכו' מקבלים את זה אחר כך חזרה מהילדים שממשיכים נחת להורים וזה ברור.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קפא.

לפני שידעתי מה רבי נחמן מברסלב כתב על ספרי חקירות, קראתי בספר כזה. איך מתקנים?

שאלה:

מאת שי: שלום לכבוד הצדיק מוהרא"ש.

אני בעל תשובה, ולפני שראיתי מה שרבי נחמן מברסלב אומר בענין חקירות, קראתי בספר חקירות שחבר רב כלשהו. למרות שגליתי דברים יפים, הבנתי שזה לא נקרא אמונה,

וְאֵי רוּצָה לְשַׁכַּח אֶת כָּל הַחֲכָמוֹת וְהַחֲקִירוֹת שֶׁקָּרָאתִי בִסְפָר
הַזֶּה וְלַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּלִי חֲכָמוֹת וּבְלִי שִׁכְל. מָה עָלַי
לַעֲשׂוֹת כְּדִי לְתַקֵּן זֹאת?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וִירָא, י"ג חֶשְׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל שֵׁי גֵרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל לְמַד אוֹתָנוּ לְמוֹד עֵמֶק עֵמֶק בְּחַיִּים הַגְּשָׁמִיִּים וּבְחַיִּים
הַרוּחָנִיִּים, וְאָמַר (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן כ"ו) אֶצֶל הָעוֹלָם הַשְּׂכָחָה הוּא חֲסָרוֹן
גָּדוֹל בְּעֵינֵיהֶם, אָבֵל בְּעֵינֵי יֵשׁ בַּשְּׂכָחָה מַעֲלָה גְדוֹלָה. כִּי אִם לֹא הִיְתָה
שְׂכָחָה, לֹא הִיְתָה אֲפָשָׁר לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבָר בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִם
הִיָּה זוֹכֵר כָּל מַה שֶּׁעָבַר, לֹא הִיְתָה אֲפָשָׁר לוֹ לְהָרִים אֶת עַצְמוֹ לַעֲבֹדוֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ בְּשׁוּם אִפֶּן, גַּם הָיוּ מְבַלְבְּלִים אֶת הָאָדָם מְאֹד כָּל הַדְּבָרִים
שֶׁעוֹבְרִים עָלָיו. אָבֵל עֲכָשׁוּ עַל יְדֵי הַשְּׂכָחָה נִשְׁכַּח מַה שֶּׁעָבַר.

וְאֶצְלוֹ, אָמַר רַבְּנוּ ז"ל, הוּא הַדְּרָךְ שֶׁכָּל מַה שֶּׁעָבַר וְהֵלֶךְ נִפְסָק
וְהוֹלֵךְ לְחִלוּטִין וְאִינוֹ חוֹזֵר בְּדַעְתּוֹ עוֹד כָּלֵל, וְאִינוֹ מְבַלְבֵּל כָּלֵל עַצְמוֹ
עוֹד בְּמַה שֶּׁכָּבַר עָבַר וְהֵלֶךְ וְכוּ'.

וְעַנִּין זֶה הוּא דְרָךְ עֲצָה טוֹבָה וּגְדוֹלָה מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
כִּי עַל פִּי רַב יֵשׁ לְאָדָם בְּלִבּוֹלִים רַבִּים וְעַרְבוּב הַדַּעַת מְאֹד מִמָּה
שֶׁחָלַף וְעָבַר בְּפֶרֶט בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, שְׂאֵז בְּאִים עָלָיו כָּל הַבְּלִבּוֹלִים
וּמְעַרְבָבִים וּמְעַקְמִים אֶת דַּעְתּוֹ מִמָּה שֶׁכָּבַר עָבַר. לְפַעְמִים יֵשׁ לוֹ
בְּלִבּוֹלִים מְעַנִּין הַמִּשָּׂא וּמַתֵּן שְׁלוֹ וְעַסְקֵי בֵיתוֹ וְכִיּוּצָא, בְּאֲשֶׁר כִּי
לֹא טוֹב עֲשֶׂה בְּעַנִּין זֶה וְכִיּוּצָא וְכֵן הִיָּה צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת וְכִיּוּצָא בְּזֶה
הַדְּבָר. וַיֵּשׁ שְׂמִיכְלָבְלִים אוֹתוֹ בְּעַת עִבּוּדוֹתוֹ בַּתּוֹרָה אוּ בַתְּפִלָּה וְכִיּוּצָא,
בְּהַפְגָּמִים שֶׁפָּגַם מִקִּדְּם בְּאֲשֶׁר שֶׁבְּעַנִּין זֶה לֹא עֲשֶׂה כַּהֲגֵן נִגְדוֹ יִתְבָּרַךְ
וְכִיּוּצָא בְּזֶה הַרְבֵּה מְאֹד כְּאֲשֶׁר יְדוּעַ לְכָל אָדָם בְּעַצְמוֹ. עַל כֵּן הַשְּׂכָחָה
הִיא עֲצָה טוֹבָה גְדוֹלָה מְאֹד לְזֶה, שֶׁתִּקַּף וּמִיד שְׂחוֹלָף וְעוֹבֵר הַדְּבָר

יַעֲבִיר וְיִסְלַק אוֹתוֹ מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרִי, וְיִסְיַח דַּעְתּוֹ מִזֶּה לְגַמְרִי, וְלֹא יִתְחִיל לַחֲשֹׁב עוֹד בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ בְּעִנְיַן זֶה כָּלֵל.

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ שְׁתַּלַּךְ עִם הָעֶצֶה הַזֶּה לְשַׁכַּח אֶת כָּל הָעֵבֶר וְתַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְתִכְנִיֵּס אֶת עֲצֻמָּךְ בְּתוֹךְ אַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ אֲשֶׁר אֵין עֲרֵךְ אֵלֶיהָ, כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ אַמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיִוָּדַע וְעַד שְׁמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִיהוּ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין וּבְתוֹךְ כָּל עֲלָמִין וְהוּא נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, אֲזִי הוּא תְּמִיד מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבִן אֶל אָבִיו, וְחֵי חַיִּים טוֹבִים, חַיִּים מְאֻשְׂרִים, וּמִי שֶׁחֲזַק בְּאַמוּנָה כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ חַיִּים אַחֲרֵים לְגַמְרִי, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן ל"ב) כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּתַמִּימוֹת בְּאַמוּנָה לְבַד בְּלֵי שׁוּם חֲקִירוֹת יִכּוֹל לְזַכּוֹת שְׂיַעֲזֹר לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שִׁיבּוֹא לְבַחֲחִינַת רְצוֹן שֶׁהוּא לְמַעְלָה מִחֻכְמָה. כִּי בְּאַמֶּת חֻכְמָה דְקַדְשָׁה הִיא לְמַעְלָה מְאַמוּנָה, אָבֵל אֵף עַל פִּי כֵּן אָנוּ צְרִיכִים לְבִלִּי לִילֵךְ בְּחֻכְמוֹת וּחֲקִירוֹת רַק בְּאַמוּנָה לְבַד, כִּי אַמוּנָה הִיא דְבַר חֲזַק מְאֹד, וְאֲזִי כְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּאַמוּנָה לְבַד בְּלֵי חֲקִירוֹת וּחֻכְמוֹת, אֲזִי זוֹכֵה לְבוֹא לְבַחֲחִינַת רְצוֹן שֶׁהוּא לְמַעְלָה אִפְלוּ מִחֻכְמָה, דִּהְיֵנוּ שְׂיִזְכֶּה שְׂיִהְיֶה לוֹ רְצוֹן מְפֻלֵּג חֲזַק מְאֹד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּהַשְׁתַּוְקוּקוֹת נִמְרָצֶת מְאֹד, עַד שֶׁלֹּא יַדַּע מַה לַעֲשׂוֹת כָּלֵל מִגְּדֵל הַהִשְׁתַּוְקוּקוֹת, וְיִצְעַק אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּתַשׁוּקָה עֲצוּמָה שְׁאֲנִי רוֹצֵה לְהַכְּלִיל בָּךְ לְגַמְרִי וְכו'.

אֵךְ יֵשׁ חֲקָרָן שֶׁהוּא בְּתוֹךְ לֵב בְּנֵי אָדָם, דִּהְיֵנוּ הַבַּעַל דְּבַר שֶׁהוּא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הַמְכַנִּיֵּס חֲקִירוֹת בְּלֵב הָאָדָם, וְצְרִיכִין לְהַכְנִיעוֹ וּלְגַרְשׁוֹ לְגַמְרִי מִלְּבוֹ שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם חֲקִירוֹת כָּלֵל, רַק לְחֲזוֹק אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלֵי שׁוּם חֻכְמוֹת וְהַשְׁפָּלוּת כָּלֵל וְכו', וְלִכֵּן חֲזַק וְאַמֵּץ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְאַתָּה צְרִיךְ לְדַעַת מִי שֵׁישׁ לוֹ אַמוּנָה שְׁלֵמָה בְּרְצוֹן, הֵינּוּ שְׂיִוָּדַע שֶׁהַכֵּל רַק בְּרְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲזִי זוֹכֵה לְשִׁמְחָה גְּדוּלָה, וְכָל הַיְרָאוֹת וְהַפְּחָדִים שֵׁישׁ לוֹ מְאִיזָה דְבַר שְׁבַעוּלָם, כֵּלָם נִתְהַפְּכִין לְשִׁמְחָה

גדולה, כי על ידי זה הוא חוזר להשם יתברך ויודע שהכל לטובה, כמאמרם ז"ל (מנחות נ"ג:) מה זית אינו מוציא שמנו אלא על ידי כתיבתו, אף ישראל אין חוזרין למוטב אלא על ידי יסורין; ואמרו (בראשית רבה פרשה ט' סימן ח') טוב מאד - זו מדת יסורין שעל ידיה הבריות באות לחיי העולם הבא.

ולכן ראה לחזק את עצמך ביתר שאת וביתר עז בכל מה שעובר עליך, ושום דבר שלא יוכל לשבר אותך, רק תחזיק מעמד ותרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בתמימות ופשיטות, ותברח אליו יתברך, ותראה את הנסים הנגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, ואמרו חכמינו הקדושים (שוחר טוב תהלים צ"ד) חביבין יסורין, שכשם שהקרבות מרצין כך היסורין מרצין. בקרבנות הוא אומר (ויקרא א' ד') "ונרצה לו לכפר עליו", וביסורין הוא אומר (שם כ"ו מ"א) "אז ירצו את עונם", ולא עוד אלא שיסורין חביבין מן הקרבנות, שהקרבתן במקומו והיסורין בגוף; ולכן חזק ואמץ מאד ותעשה כל מיני פעולות שבעולם רק להיות בשמחה, כי כל רגע ודקה ושניה שאתה בשמחה, אתה מקים מצוות עשה של יחוד הבורא יתברך שמו, כי כל שמחתך זה רק "שלא עשני גוי", ושמחה זו עולה על כל השמחות, ולכן אסור לך להמשיך אחר הצער והיסורין, אלא תשתדל למצא רק את הטוב בעצמך, ואז הכל יתהפך לטובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קפב.

**המשדכת שלי מאד מפחדת מחתנה.
מה אפשר לעשות לגבי זה?**

שאלה:

מאת עדן: לצדיק שלום וברכה.

אני נמצא בשדוך עם בחורה מדהימה כבר שבועה חודשים. יש לנו קשר נפלא, תקשורת טובה וזוגיות מדהימה, ואנחנו ממש משלימים אחד את השנייה. אני כל כך אוהב אותה ורואה את עצמי בונה אתה בית נפלא שעושה שעשועים להשם ויתברך. היא כלי ועזר גדול בשבילי בעבודת השם ובחיים בכלל. הבטיחה לא מצליחה להתעורר רגשית מספיק בשביל ללכת לכוון חתונה, ובכל פעם שהיא כן מתעוררת נכנס בה פחד לאחר יום והיא מתהפכת לכוון השני ואף רוצה לסיים את הקשר מחמת הכאב והבלבולים. התיעצנו עם שני מקבלים והם אמרו שיש התאמה וזה מצין, ואפילו אחד מרבני ברסלב נתן את ברכתו, אף אנחנו אובדי עצות ומלאים בכאב וחלשה מהמצב הזה של הרצוא ושוב. אני לא יודע אם יש קשה אבל ברצוני לציין שהיא בת להורים גרושים, וגם שבעבר היא הייתה צריכה להתחתן ובטלה החתונה. אשמח שהצדיק יתן לנו עצה אמיתית מה לעשות.

תשובה:

בעזרת השם ויתברך, יום חמישי לסדר וירא, י"ג חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל עדין נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שכשיוצאים לפגישות אסור להלחיץ את הבחורה שאתה רוצה כבר להתחתן אתה וכו', כי הרבה פעמים הבחורה עדין לא מוכנה נפשית להתחתן, כמו השדוך שלך וכו', כי בודאי עברה טראומה מאד קשה שההורים התגרשו וכו', ולכן תן לזמן שיעשה את שלו, ואל תדחק עליה כלל, רק תמשיכו להפגש ולחזק אחד את השני וכו', רק תשמרו שלא יצא מזה חס ושלום נגיעות וכו', כי צריכים לשמר על זה מאד מאד.

אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא שאם תצית אותי ולא תלחיץ

אוֹתָהּ, אֲדַרְבָּהּ, תִּחְזַק וּתְעוֹדֵד וּתְשַׂמַּח אוֹתָהּ וְכוּ', אֲשֶׁר כִּנְרָאָה שְׁזָה
מֵה שְׁחָסַר לָהּ חֵם וְאַהֲבָה שְׁלֵא קִבְּלָהּ בְּבֵית וְכוּ' - אִזּוּ בּוֹדְאֵי הַכֹּל
יִזְמַר בְּכִי טוֹב.

רק תפלה - תמשיך להתפלל להקדוש-ברוך-הוא שהכל יסתדר
על הצד הכי טוב, כי מה שתפלה עושה שום דבר בעולם לא פועל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קפג.

**אֶחָד הַקְּרוֹבִים שְׁלִי לֹא מַפְסִיק לְהַעִיר לִי הָעֲרוֹת
עוֹקְצָנִיּוֹת. מָה אַתֶּם מְמַלִּיצִים לִי לַעֲשׂוֹת?**

שאלה:

מאת גדי: לכבוד הרב האהוב והצדיק רבי אליעזר שלמה
שיק.

יש לי מישהו קרוב שאני לא מתחבר אליו, הוא נהנה בחברתי
אבל אני לא אוהב את הצורה שהוא מדבר אתי - הוא מעיר
לי הערות כאלו בצחוק, לדגמא: "למה אתה עושה כף? ולמה
זה ככה? ותעשה ככה!" - סוג של דבור תוכחה מציק במקום
להגיד לי ברמיזה. לא נעים לי בחברתי, ואני לא יודע איך
להגיד לו שייפסיק מבלי לפגוע בו כי הוא לא מבין רמזים. מה
אתם ממליצים לי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וירא, י"ג חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל גדי נרו ואיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אף אחד לא מכריח אותך להתחבר עם מי שאתה לא רוצה להתחבר, ולכן תראה להתחמק ממנו בצורה יפה וכו', העקר אל תתן שאחד ישלט על החיים שלך שזה הדבר שהכי קשה לקבל, מספיק שיש לאדם בעיות יום יומיות וכו', הוא לא צריך שאחד יוכיח אותו בכל יום מחדש וכו', ואחד ילחיץ אותו וכו', אדם צריך להיות תמיד שש וששח ולא להתבלבל משום דבר, ולהשתדל להקל ממנו את החיים ולא להכביד עליו את החיים.

תעשה כל מה שביכולתך רק להיות בשמחה, כי הסמ"ך-ד"מ"ם עובד על כל אדם כל כך חזק להפילו בעצבות ובמרירות ובדכאון וכו', רק על ידי הדמיונות שמכניס בו וכו' וכו', כל אחד כפי בחינתו וענינו, ולכן אתה מכרח לעשות כל מיני פעולות שבעולם רק להיות בשמחה, והרגע שתהיה בשמחה, זה ירחיב לך את הדעת לגמרי, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י') מה שבני אדם רחוקים מהקדוש-ברוך-הוא, זה מחמת חסרון ישוב הדעת. ולמה אין ישוב הדעת? כי חסר מהשמחה, ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה ואז תזכה לגדלות המחין וכבר לא יחסר לך שום דבר, ולא תפחד להתחמק ממי שאתה רוצה וצריך להתחמק וכו'. אל תחיה בלחץ מאף אחד בעולם, ושאלך אחד לא יוליך את החיים שלך וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, וכל מה שאתה צריך תבקש רק ממנו יתברך, כי אין עוד דבר יותר טוב וחשוב כמו שיחה בינו לבין קונו שזה עולה על הכל, ואם אדם מרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא אזי הוא אף פעם לא לבד, איפה שהוא הולך יש לו עם מי לדבר, כמאמר ז"ל (ילקוט דברים רמז תתכ"ה) על הפסוק (דברים ד' ז) "כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרבים אליו כהויה"ה אלקינו בכל קראנו אליו" - מעשה בספינה אחת שהיתה בלה של נכרים, והיה בתוכה יהודי אחד. הגיעו לנמל אחד, אמרו לאותו יהודי: טל מעות ועלה לנמל וקח לנו משם מאומה. אמר להם: לא אכסנאי אני, ואיני מכיר

להיכן אלך? אמרו לו: יש יהודי אכסנאי? בכל מקום שאתה הולך אלקיף עמה, הרי "אשר לו אלקים קרבים אליו"; זאת אומרת יהודי הוא אף פעם לא לבד, איפה שהוא הולך הוא הולך עם הקדוש-ברוך-הוא, ויכול לדבר עם הקדוש-ברוך-הוא, והוא חי בלי שום לחץ משום בריה שבעולם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קפד.

בְּכָל פֶּעַם שְׁאַנְחֵנוּ הוֹלְכִים לְמִפְגֵּשׁ מִשְׁפַּחְתִּי יוֹצֵא מִזֶּה רִיב. מַה הָעֵצָה?

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אַבְרָהָם: כִּמְעַט בְּכָל פֶּעַם שְׁאַנֵּי וְאַשְׁתִּי הוֹלְכִים לְמִפְגֵּשׁ מִשְׁפַּחְתִּי אֲנַחְנוּ. מִגִּיעִים לְוֹכוּחִים וְלִרִיב - אוּ בִינֵי לְבִינָה אוּ בִינֵינוּ לְבִין מִשְׁפַּחְתָּה. נִמְאָס לִי כָּבֵר מִזֶּה, אֲךָ מִצַּד שְׁנֵי אֵי אֶפְשָׁר לֹא לִפְגֹּשׁ אֶת הַמִּשְׁפָּחָה. מַה הָעֵצָה בְּמִקְרָה כְּזֹה?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קֹדֶשׁ לְסֵדֵר וִירָא, י"ד חֶשְׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אַבְרָהָם נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

הָכִי טוֹב בְּחַיִּים לְמַעַט בְּדַבּוּר וּבְזֶה נִצּוּל מִהֲרַבָּה צְרוּת, הֵן עִם אִשְׁתּוֹ וְהֵן קְרוֹבֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ וְכוּ', וּכְבָר אָמַר הַחֶכֶם מְפָל אָדָם (מְשָׁלִי כ"א, כ"ג) "שִׁמְרֵ פִיו וּלְשׁוֹנוֹ שִׁמְרֵ מִצְרוֹת נִפְשׁוֹ"; כִּי לֹא יִמְלֹט כְּשֶׁאָדָם מְרַבֵּה לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ שְׁלֹא יֵצֵא מִזֶּה קְלָקוּל גְּדוּל, כִּי אַחַר כֵּךְ בָּאִים לִידֵי וּכְוָחִים וְכוּ', עַד שְׁבָאִים לְמַחְלָקָת וּמְרִיבוֹת וְכוּ', עַד שְׁנֵאָה גְמוּרָה וְכוּ', וְחָבַל מְאֹד עַל דְּבַר זֶה, שְׁמִזְבוּב עוֹשִׂים פִּיל וְכוּ'.

ורבנו ז"ל פרש (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל"ח) את הפסוק (תהלים קמ"ז) "רוח סערה עשה דברו" - עקר הרוח סערה בראשו של אדם נגרמת על ידי שמפקיר את פיו, ומדבר כל העולה על רוחו וכו', ומזה יוצאות הן מריבות, והן לחצים במח האדם עד שנלחץ לו המח. וכן הוא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ט) שגיד הלשון צריך להיות נקי בלי רבב, ועל ידי זה זוכים למחין נקיים, ואינו נלחץ במח וכו', אבל כשפוגם בדבורו אזי נלחץ במחו שמזה באה הנפילה, ולכן אשרי מי ששומר על דבור פיו ואז ינצל מכל מיני מחלקת או מריבות או וכוותים וכו', והכל עובר ונשכח לגמרי, וגם עם אשתו צריכים להתנהג כך - לא להרבות בפטפוטי דברים כי לבסוף יוצאת מזה הרבה עגמת נפש בחנם.

העקר רק לדבר עם הקדוש-ברוך-הוא תמיד, וכל מה שאדם צריך עליו להרגיל עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, שכל זה נקרא התבודדות - שיחה בינו לבין קונו, שזה מזכך את המח לגמרי, וזוהי למחין נקיים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קפה.

**שְׁלֹשׁ וְחֲצִי שָׁנִים לֹא עָשִׂיתִי דָבָר בְּעֵינֵי הַגְּרוּשִׁין מִבְּעָלֵי.
הָאֵם הִגִּיעַ הַזְּמַן לִפְעֹל?**

שאלה:

מאת אתי: לכבוד הצדיק שלום רב.

לכבוד רב הוא לי לכתב טוב לצדיק שכן זכיתי לתשובות חשובות בעבר, כמו כן זכיתי להיות אצל הצדיק ביבנאל ולהתברך בעצתו.

בעבר שתפתי את הצדיק במצוקתי - בעלי עזב את הבית

לפני שלש וחצי שנים ומאז הוא מתעקש על גרושין, על מכירת הבית ועל חלוקת החובות באפן שונה. כיום אני מוכנה נפשית לגרושין לאחר שעברתי לא מעט יסורים ממנו, ואני מודה להשם שהוא הלך.

אני ממתנה זמן רב שיותר על דרישותיו, אך הוא עקשן גדול. בעוד הוא חי עם אשה אחרת ללא גט, אני ממתנה להשתחרר, מרצות בילדים ובפרנסת המשפחה, ומשתדלת לעסק בטוב ולצפות לישועה, אך אני מרגישה כמו אשה עגונה. כיום הוא מוכן להמתין עם מכירת הבית עד שהבן הצעיר יגיע לגיל 18 (כיום הוא בן 12 וחצי) דהינו עוד כחמש שנים, אך ליותר מזה הוא לא מוכן. כמו כן, כאמור, הוא עומד בתקף על חלוקת החובות.

בעצת הצדיק נקטתי ב"שב ואל תעשה" במשך השנים הללו - לא פניתי לבית משפט או לבית הדין הרבני, וגם הוא לא עשה זאת כי כנראה לו פחות בוער לקבל גט כי ממילא הוא נוהג כרצונו, בנגוד אלי שאני שומרת על עצמי מאד.

אני מאד רוצה להתגרש ולהתחתן שוב בעזרת השם. יש לי הרבה מה לתת, ואני מתפללת על זה הרבה בזמן ההתבודדות, אך לא אעשה צעד, לא אפנה בתביעות לבית הדין ולא אעשה ותורים ללא הסכמת הצדיק. חמשת ילדי (בגילאי 12-24) מביעים בפני רצון שאתגרש ואתחתן שוב. הם ילדים טובים והם דואגים לי, אם כי אינני בטוחה שזה יהיה להם קל. זה המצב, ועל אף שבטוחני שהצדיק עסוק מאד למען כלל ישראל, אשמח מאד לקבל תשובה והנחיה כיצד לפעל בהקדם. בכבוד רב ובתודה מעמק הלב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חיי שרה, ט"ז חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל אתי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

מאד מאד אני מצטער בצערך הקשה איך אדם נואף יכול לעזוב אשה מסורה שיילדה לו חמשה ילדים וכו', ולא מספיק שהוא עזב אותך וחי באסור עם אשה אחרת, אלא עוד מתעלל בך ודורש להתחלק עם הרכוש והחובות וכו', לדעתי תפני אל בית דין ומשם תלכי אל בית משפט וכו', בלי שום טפת רחמנות, כי הוא פשוט אכזר גדול מאד במה שעשה לך, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא מצרע) כל שנעשה רחמן על האכזרי לסוף נעשה אכזר על הרחמנים; הוא אמלל אשה, אמלל את הילדים שלו על לא דבר, רק על תאות לבו בנאוף וכו', כי סופו מוכיח על תחלתו וכו', ולכן זו דעתי - תכנסי בו עם כל הכחות, ואל תותרי על זכותך בשום פנים ואפן וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא שאמר לעולמו די יאמר לצרותיך די, ונשמע ונתבשר תמיד בשורות משמחות.

ראי רק לחזק את הילדים כי הם מסכנים נשארו עם צלקת על נפשם וכו'.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קפו.

**האם כשלומדים לקוטי מוהר"ן ולקוטי הלכות צריכים
ללמד אותם עם פרוש כלשהו?**

שאלה:

מאת אלי: האם כשלומדים לקוטי מוהר"ן או לקוטי הלכות

צריכים ללמד אותם עם פרוש כלשהו? והאם יש חלוק בין לקוטי מוהר"ן ולקוטי הלכות בענין זה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חיי שרה, ט"ז חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אלי גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת אשר למוד "לקוטי הלכות" שחבר מוהרנ"ת ז"ל, אין למעלה מלמוד זה, כי בפרוש גלה לנו מוהרנ"ת ז"ל, ואמר: מי שאינו חושב בכל יום מהתכלית הנצחית שיצטרך פעם לעזוב את זה העולם הוא נדמה בעיני כבהמה ממש, אבל מי שכן חושב על יום האחרון וכו', עליו בודאי עובר מה שעובר וכו', ועל אדם כזה חברתי את ספרי "לקוטי הלכות" כדי לחזקו ולאמצו ולעודדו ולשמחו, שידע איך לעבר את זה העולם בקלות; ולכן אשרי מי שקובע לעצמו ללמד בכל יום שעור בספרי "לקוטי הלכות", שבפרוש אמר מוהרנ"ת ז"ל שזה הגן עדן של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אשרי מי שמטיל בגן עדן הזה בכל יום. בהתחלה זה קשה רק עד שמתגלים ללשון שלו שזו לשון קלה מאד מאד (ומה שמבלבל את האדם זה שכתוב הרבה וזה בחינת' וכן כתוב הרבה 'כנ"ל', ומי שלא רגיל בזה זה מבלבל אותו, ונדמה לו כאלו זה ספר קשה, אבל צריכים לדעת ולחשב בעצמו איפה שכתוב 'וזה בחינת' כוננתו וזה סוד' ומה שכתוב 'כנ"ל' כי דבריו מקשרים זה בזה, ולכן כותב בכל פעם 'כנ"ל' הינו 'כנזכר לעיל', ומי שיודע את זה אזי כבר קל לו מאד ללמד בספרי "לקוטי הלכות", ובאמת מי שקובע את עצמו בקביעות חזקה בלמוד "לקוטי הלכות" תהיה לו התחזקות על כל החיים, כי ההתחזקות והמשיכה למשך את נשמתו אליו יתברך על ידי דבריו הקדושים, אין בשום ספר חסידי אחר למי שמודה באמת ומסתכל בעין האמת.

אבל הספר הקדוש "לקוטי מוהר"ן" זה עמק עמק מי ימצאנו, ותהלה לאל הקדוש-ברוך-הוא עזר לי לחבר פרוש על כל ה"לקוטי

מוהר"ן בשם "שפת הנחל", ונדפס כבר עד תורה נ"ז, ומי יתן שאזכה להדפיס את כל שאר החלקים, וזה פרוש פשוט וקל מאד להבין פשוטן של דברים של הספר הקדוש "לקוטי מוהר"ן", ולכן אשרי מי שלומד בכל יום מאמר אחד מ"לקוטי מוהר"ן" ואומר עליו את התפלה מ"לקוטי תפלות", שזה גם כן פרוש על ה"לקוטי מוהר"ן", ואתה צריך לדעת שרבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד ללמד בספרו "לקוטי מוהר"ן", ואמר (חיי מוהר"ן סימן שמ"ו) שהספר הקדוש שלו לקוטי מוהר"ן שיצא בעולם הוא אתחלתא דגאולה, ואמר: מאחר שיצא בעולם אני חפץ מאד שילמדו אותו, כי צריכים ללמד אותו הרבה עד שיהיה שגור בעל פה, כי הוא מלא מוסר והתעוררות גדול מאד להשם יתברך אשר אין ערוך אליו. אחר כך אמר בפרוש שהלמוד בחבוריו הקדושים הוא אתחלתא דגאולה.

ואמר, שטוב לקבע לעצמו שני שעורים ללמוד ספריו הקדושים: שעור אחד פשוט - ללמד במהירות הרבה מאד כדי שיהיה שגור בעל פה, ושעור אחד ללמד בעיון גדול, כי יש עמקות גדולה ונפלאה בספריו, ולכן אשרי מי שלומד הרבה את ה"לקוטי מוהר"ן", כדי שיהיה שגור על פיו, וזוכה לסיים כל חדש את כל ה"לקוטי מוהר"ן", ומלבד זאת לומד שעור אחד בעיון גדול מאד, ויחדש בו חדושים כפי מחו והשגתו, ואמר (חיי מוהר"ן סימן שמ"ט) שיכולין להיות נעשה בעל תשובה גמור על ידי למוד הספר שלו וכו', ואמר שיהיו בני אדם שילמדו ויתפללו על ידי הספר הזה וכו', ואמר שמי שישב ויעסק בספריו רק בלי קנטור ונצחון, ויסתפל בו באמת אז בודאי יהיו נבקעין אצלו כל גידי קשיות לבבו. ואמר בזו הלשון: "סע וועט אים אלע אדערן טרענען" [שיפתח קשיות גידיו].

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך שתתמיד בספרי רבנו ז"ל אשר אין למעלה מזה, ומי שקובע לעצמו קביעות חזקה בלמוד בספרי רבנו ז"ל כגון "לקוטי מוהר"ן", "ספורי מעשיות", "ספר המדות" ושיחותיו הקדושות שבספרי "שיחות הר"ן" ו"חיי מוהר"ן" - ירגיש

טעם אחר בחייו, כי אין דבר יותר חשוב כמו להתמיד בספרי רבנו ז"ל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קפז.

האם לפי דברי רבי נחמן בספר המדות מובן שלחברים טובים מתר לספר לשון הרע?

שאלה:

מאת עמרם: לרב שלום!

רבי נחמן מברסלב כותב בספר המדות, אות לשון הרע: "בני אדם שאוהבים זה את זה מתר לומר זה לזה מאיזה דבר ששמע מאיזה אדם, גם חברו מתר לקבל דבריו ואין בו משום לישנא בישא". מה הכוונה בזה?

ראיתי מישהו שכתב שמתר לספר לשון הרע לאדם שאתה אוהב, אך נראה פשוט שלא זאת כוונתו כי זו לא ההלכה, וחשבתי שאולי שהכוונה היא שכאשר יש חברת אנשים שאוהבים אחד את השני, מתר להם לספר רכילות (לא דבר רע) אחד על השני בתוך החברה כי זה לא מתפרש כשלילי. האם זה נכון? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חיי שרה, ט"ז חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל עמרם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה שאתה שואל על מה שכתוב (ספר המדות אות לשון הרע סימן ז') בני אדם שאוהבים זה את זה, מתר לומר זה לזה מאיזה דבר

ששמע מאיזה אדם, גם חברו מתר לקבל דבריו ואין בו משום לשנא בישא; לדעתו הפרוש פשוט, כשבני אדם אוהבים אחד את השני באהבה אמיתית וחסים אחד על השני שלא יפגעו בו, מתר לספר לו דבר ששמע מאחרים שרוצים לעשות לו רעה, ואין זה בכלל לשון הרע, ואת זה אנחנו מוצאים אצל גדליה בן אחיקם שכתוב (ירמיהו מ' י"ג) "ויוחנן בן קרח וכל שרי החילים אשר בשדה באו אל גדליהו המצפתה: ויאמרו אליו הידע תדע כי בעלים מלך בני עמון שלח את ישמעאל בן נתניה להכתף נפש ולא האמין להם גדליהו בן אחיקם" וגו', "ויאמר גדליהו בן אחיקם אל יוחנן בן קרח אל תעשה את הדבר הזה כי שקר אתה דבר אל ישמעאל" וגו', ואחר כך כתוב (שם מ"א ב') "ויקם ישמעאל בן נתניה ועשרת האנשים אשר היו אתו ויכו את גדליהו בן אחיקם בן שפן בחרב וימת אתו אשר הפקיד מלך בכל בארץ: ואת כל היהודים אשר היו אתו את גדליהו במצפה ואת הכשדים אשר נמצאו שם את אנשי המלחמה הכה ישמעאל".

הרי שלך לפניך, אם בני אדם אוהבים אחד את השני ואחד דואג בשביל שלום חברו, ורואה שרוצים להרע לו או להזיקו וכו', מתר לו להגיד את האמת ואין זה בכלל לשון הרע, ואדרבה, מפני שגדליה בן אחיקם לא שמע בקול רעהו על ידי זה הרגו אותו, ואנחנו צמים על זה עד היום, ודבר זה טוב לדורי דורות, כי אם אחד אוהב את השני הוא מכרח לגלות לו אם הוא שומע שאחד רוצה להזיק לו, או לעשות לו איזה רע וכו' וכו', צריכים לגלות לו כדי שלא יהיה נזוק מהם וכו', ואם הוא לא מגלה הרי הוא בעצמו זה ששפך את הדם, כמאמרם ז"ל (נדה ס"א.) על הפסוק (ירמיה מ"א ט) "והבור אשר השליך שם ישמעאל את כל פגרי האנשים אשר הכה ביד גדליה", וכי גדליה הרגן והלא ישמעאל הרגן? אלא מתוך שהיה לו לחוש לעצת יוחנן בן קרח ולא חש מעלה עליו הכתוב כאלו הרגן; הרי שלך לפניך שאם אחד לא מספר לחבר או לאוהב שלו שהולכים להזיק לו, אז הוא בעצמו המזיק וכו', ומצוה רבה לגלות לאוהב הנאמן אם אחד רוצה להזיק לו כדי שיוכל לשמר ממנו.

צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשַׁמֵּר מְשׁוּנְאִים אַרְוּרִים שְׁמוּכְנִים לְהִזִּיק לְזוּלַת עַל לֹא דְבָר, וְעוֹד לְשֵׁלֶם לֹו רְעָה תַּחַת טוֹבָה וְכוּ' וְכוּ', כִּי אֵלֹו הֵם רְשָׁעִים אַרְוּרִים, וְצְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשַׁמֵּר מֵהֵם, וְלְצַעֲרֵי הָרַב לְמִדְתֵּי אֶת זֶה עַל בְּשָׂרֵי וְכוּ', שֶׁלֹא גָלוּ לִי וְכוּ', וּבְנִסִּים וְנִפְלְאוֹת נִצְלַתִּי הָרַבָּה פְּעָמִים מִרְשָׁעִים אַרְוּרִים שָׂרְצוּ לְהִזִּיק לִי, וְנִתְקַיֵּם אֲצִלִּי הָרַבָּה פְּעָמִים (תְּהִלִּים קכ"ד ו') "הַפַּח נִשְׁבֵּר וְאֲנַחְנוּ נִמְלָטְנוּ", שֶׁהַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ הִצִּיל אוֹתִי בְּנִסֵּי נִסִּים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' קפח.

כִּיצַד עָלִי לְנַהֵג עִם אֲנָשִׁים שֶׁלֹא מַחְזִירִים אֶת הַהֲלוּאָה שֶׁקָּבְלוּ מֵהַגַּמ"ח שְׁלִי?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֵלֵיהוּ: לְכַבֹּד הַצְּדִיק שְׁלִיט"א, שְׁלוֹם וּבְרַכַּת חֶרֶף בְּרִיא. יֵשׁ לִי גַמ"ח הַלּוֹאוֹת עַל שֵׁם אָבִי זְכָרוֹנוּ לְבְרָכָה, וּבִסְיַעֲתָא דְשִׁמְיָא עֲזַרְתִּי כְּבָר לְעִשְׂרוֹת אֲנָשִׁים בְּהֲלוּאוֹת נּוֹחוֹת. הַבְּעִיָּה הִיא שְׂאֲחוֹז מִסָּיִם מִתּוֹף הַלוֹוִים עוֹשֶׂה בְּעִיּוֹת וְלֹא מַחְזִיר אֶת הַכֶּסֶף בְּזִמְנָן אִו לֹא מַחְזִיר בְּכֻלָּל. מָה עָלִי לַעֲשׂוֹת בְּמִקְרָיִם כָּאֵלֹו?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדֵּר חַיֵּי שָׂרָה, ט"ז חֶשְׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל אֵלֵיהוּ נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

מִצּוֹת גְּמִילוֹת חֲסִדִּים זֹו מִצְוָה גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד וְחֻשׁוּבָה בְּעֵינֵי הַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא, אָבֵל מִצַּד שְׁנֵי צְרִיף הַלוּוָה לְשֵׁלֶם, כִּי אִם לֹא זֹו

נקראת גנבה וגזלה, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות גנבה וגזלה סימן א') מי שנפתה לבו לגזול, וכיון שהתיר לעצמו גזלת חברו הרי הוא מוכן לכל חטא ועון, ואין תקנה להסירו מדרך הרעה.

ובאמת זו בעיה רצינית, ואדם שיש לו גמ"ח והוא מלוה כסף, הוא צריך לקחת שני ערכים, כי אחרת הוא ישאר תקוע וכל הלווים שלוו את הכסף הם אף פעם לא ישלמו, והרי הוא יפשט רגל ויאבד את כל הכסף, וזו אינה מצוה כלל, ולכן כל מי שמלוה כסף לזולת צריך שילוה רק עם שני ערכים, כי אם הלווה לא ישלם אזי הערכים נכנסים במקום הלווה.

וכבר אמרתי על מה שאמרו חכמינו הקדושים (אבות פרק ב') רבי יוחנן בן זכאי היו לו חמשה תלמידים, ואמר להם: צאו וראו, איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם? רבי אליעזר אומר: עין טובה. רבי יהושע אומר: חבר טוב. רבי יוסי אומר: שכן טוב. רבי שמעון אומר: הרואה את הנולד. רבי אלעזר אומר: לב טוב וכו'. ואחר כך אמר להם צאו וראו, איזוהי דרך רעה שיתרחק ממנה האדם? רבי אליעזר אומר: עין רעה. רבי יהושע אומר: חבר רע. רבי יוסי אומר: שכן רע. רבי שמעון אומר: הלווה ואינו משלם. אחד הלווה מן האדם, כלוה מן המקום ברוב, הוא, שנאמר (תהלים ל"ז) "לוה רשע ולא ישלם, וצדיק חונן ונותן". רבי אלעזר אומר: לב רע.

ומפרשים, מילא כל תנא ענה דרך ישרה - זה אמר עין טובה, או חבר טוב, או שכן טוב, או לב טוב, וממילא מה זו דרך רעה? הינו בדיוק ההפך - עין רעה, חבר רע, שכן רע, לב רע, אבל למה רבי שמעון אמר שהדרך הישרה שתסתכל על הנולד מה יצא מזה, הינו בכל דבר תסתכל על העתיד מה יצא מזה - זו הדרך הישרה, אבל כשפא להגיד מהי דרך הרעה, הוא אומר הלווה ואינו משלם? איך זה מתאים אחד לשני? אלא רבי שמעון לומד אתנו דרך ישרה בזה העולם - על כל דבר תסתכל מה שיכול לצאת מזה, כגון כשאתה הולך להלוות למישהו כסף, תקח בחשבון שהוא אף פעם לא ישלם

לך את זה, ואף שזו מצות עשה לעזור לזולת, וכך להלוות לעני וכדו', עם כל זאת צריכים לראות את הנולד, הינו מי הלווה? ומה מצבו? האם הוא יוכל פעם לשלם לי את זה? האם הוא לא יפיל אותי בפח?

הקדוש-ברוך-הוא ישמר אותך שלא תפול בפח, אבל גם אתה צריך לשמר על עצמך לא לפזר הלוואות לכל מי שבא, כי אתה יכול להיות תקוע עמם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קפט.

**כל הזמן שורים עלי עצבות ודכאון,
ואני לא מצליח להתנתק מזה**

שאלה:

מאת יואל: כל הזמן שורים עלי עצבות ודכאון, ואני לא מצליח להתנתק מזה. אשמח לקבל את עצת הצדיק בענין, תודה ותברכו מפני עליון.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חיי שרה, ט"ז חשון ה'תשע"ה.

שלוש וברכה אל פנחס נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך, כשאדם חוטא בר מינן הוא בורא קלפות ומשחיתים סביבו, שלא נראים בעין הגשמית, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ו) תניא אבא בנימין אומר: אלמלי נתנה רשות לעין לראות אין כל ברירה יכולה לעמד מפני המזיקין. אמר אביי: אינהו נפיש מינן וקיימי עלן כי כסלא לאוגיא. אמר רב הונא: כל חד וחד

מינן אלפא משמאליה ורבתא מימיניה; ומה הם אלו הקלפות? אדם יכול להרגיש את זה עם המחשבות המבהלות והמבלבלות שלו וכו', וכן עם המרירות והעצבות והדכאון שמסבבים אותו וכו', כי אדם שנמצא בדכאון ועצבות עמקה, וכן הוא מבהל ומבלבל, כל זה בא מרוחות וקלפות שהתלבשו בו וכו', ואף שאנשים צוחקים מזה ואומרים שאין דבר כזה שדים ורוחות וכו', עם כל זאת שיבחנו בעצמם מדוע פתאום הם מבהלים ומבלבלים וכו', ופתאום נכנסים בלחץ ובדכאון פנימי, ממה זה נובע? אזי בכל מקום שחכמינו הקדושים מזכירים "רוח רעה" מפרש רש"י שרוצה להיות לבד בחשך וכו', או שנכנסות בו מחשבות להתאבד וכו', או שמתחיל לרוץ ואינו יודע לאיפה הוא רץ וכו', וזו מציאות ועבדה קימת. ומאיפה זה בא? מהחטאים שאדם חוטא, ומזה באים כל הספקות והאי-ודאות וכו', ומרגיש מבהל ומבלבל וכו', מלא ספקות וכו', וזה מאד מאד מצער את האדם שנכנס בזה, וזו האמת הברורה למי שמודה בדברי חכמינו הקדושים.

עם כל זאת, עליך לדעת שעל כל דבר יכולים לחזור בתשובה, כמו שכתב הרמב"ם (פרק א' מהלכות תשובה הלכה א') כל מצוות שבתורה, בין עשה בין לא תעשה, אם עבר אדם על אחת מהן בין בזדון בין בשגגה, כשיעשה תשובה וישוב מחטאו חייב להתודות לפני האל ברוך הוא, שנאמר (במדבר ה') "איש או אשה כי יעשו וגו' והתודו את חטאתם אשר עשו" - זה ודוי דברים. ודוי זו מצוות עשה, כיצד מתודין? אומר אנא השם, חטאתי עויתי פשעתי לפניך, ועשיתי כך וכך והרי נחמתי ובשתי במעשי, ולעולם איני חוזר לדבר זה. וזהו עקרו של ודוי, וכל המרבה להתודות ומאריך בענין זה הרי זה משבח.

ולכן עצתך לשוב בתשובה שלמה ותרבה להתודות להקדוש-ברוך-הוא, ועליך לדעת שעל כל דבר יש תקנה, ואסור להתיאש כלל, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקיטי מוהר"ן חלק ב' סימן קי"ב) אם אתה

מאמין שיכולים לקלקל תאמין שיכולים לתקן, העקר לקבל על עצמו מהיום והלאה לשמר מהחטא המגנה הזה, ותרגיל את עצמך להתודות אליו יתברך שבפרוש אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ד') שעוונותיו של אדם חקוקים על עצמותיו, כמו שכתוב (יחזקאל ל"ב) "ותהי עונתם חקוקה על עצמותם", וזה מה שהורג את האדם, כמו שכתוב (תהלים ל"ד) "תמותת רשע רעה", ועל ידי ודוי דברים יוצאים מעצמותיו החטאים שחקוקים עליהם; ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות תשובה סימן צ"ז) הקדוש-ברוך-הוא נתפס על ידי ודוי, ודומה כאלו בנה מזבח והקריב קרבן; ולכן זה דבר גדול מאד להתודות שעל ידי זה נבנית ונשלמת דעתו, ולאט לאט חוזר אליו הדעת והשכל, ולכן אשרי מי שרגיל להתודות בכל יום אליו יתברך, ולספר לו יתברך מה שעבר עליו, ויהיה עקשן גדול מאד על זה, ועל ידי זה יתבטלו ממנו הדאגות שמסבבים אותו, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות עצבות סימן כ"ח) מי שאין מתודה על עוונותיו אנהה ודאגות באים עליו.

ולכן תהיה חזק מאד בדבר זה - לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, ורק להתודות בכל פעם, ועל ידי זה לאט לאט יצאו העוונות מעצמותיה, ותזכה להיות מישב היטב בדעתך ולא תהיה מבהל ומבלבל, אלא תזכה לישוב הדעת אמתי, רק אל תכנס בעצמך שזה הדבר הכי גרוע, כמו שצעק רבנו ז"ל בקול עמק (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ח) אין שום יאוש בעולם כלל! אין דבר כזה להתיאש, כי תמיד יכולים לתקן את הכל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קצ.

כל הזמן יש ביני לבין אשתי מתח ומריבות. איך אפשר לצאת מהמעגל המציק הזה?

שאלה:

מאת חנן: לכבוד הרב שלום ושבוע טוב.
כל מה שאני לא עושה לא עושה לא עושה, וכל הזמן יש ביני לבין אשתי מתח ומריבות. אני כל כך מתפלל שתהיה לנו בבית שלווה, ותמיד הכל חוזר לאותו בלגן. איך אפשר לצאת מהמעגל המציק הזה?

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום ראשון לסדר חיי שרה, ט"ז חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל חנן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

החכם מפל אדם אומר (משלי י"ז א) "טוב פת חרבה ושלווה בה מבית מלא זבחי ריב"; יותר טוב לאכל חתיכת לחם יבשה אבל שיהיו שלווה ושלום בבית, מאשר שיהיה בשר מפטם אבל הבית מלא ריב, כי מה זה כבר שוים החיים אם הבעל והאשה תמיד רבים ביניהם ולא מסתדרים?

אתה צריך לדעת שכל ענין הפעם בא מאנוכיות וכו' ומאגואיזם וכו' שזהו מצב בו האדם שם את עצמו, צרכיו ומחשבותיו וכו' וכו' בראש מעיניו, ולא אכפת לו מהזולת כלל וכו', והוא הראשון לסדר העדיפויות שלו באופן קבוע וכו', ובאמת נשואין זה בדיוק ההפך מאנוכיות ומאגואיזם וכו', כי הנשואין זה ענין של שתפות שצריכים לאהב אחד את השני, לכבד ולהבין אחד את השני, ולתת יחס אחד לשני, כמו שאמר החכם מפל אדם (קהלת ד') "טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם: כי אם יפלו האחד יקים את חברו ואילו האחד שיפול ואין שני להקימו: גם אם ישכבו שנים וחס להם

ולאחד איך יחס", ולכן כל מי שרוצה שלום בית אמתי, צריך לדעת שהאיש והאשה הם גוף אחד, וצריכים לומר אחד לשני, ואם בכל זאת יש איזו אי הבנות וכו' או איזה פגום וכו', יכולים לפתור את הבעיות על ידי הדברות, ולא על ידי צעקות וצרחות וקללות וכו' וכו', ולא על ידי כעס והתפרציות וכו' וכו', זה רק מראה שהאדם הזה או האשה הזאת מחשבותיהם ודרכיהם הם בראש מעיניהם ולא אכפת להם מהזולת, וכך אי אפשר לחיות ביחד, וזה לא נקרא נשואין מצלחים, אלא כשלוך בחיי הנשואין.

ולכן אם אתם רוצים שיהיו לכם חיים טובים ונעימים ומאשרים, אתם מוכרחים להשלים ביניכם ולהתישב טוב טוב בדבר זה, כי אחרת לבסוף יהיו גרושין, ומי יהיה הקרבנות? רק הילדים! שזה הדבר הכי חמור להרס את הילדים בעת שלא יכולים לעצור את הכעס והרציחה שנוכנס בה מחמת חטאיך המרבים ובפרט פגם הברית בהוצאת זרע לבטלה וכו', כי על ידי כעס יכולים להפיר את האדם, ורבונו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן קפ"ד) על ידי החטם יכולים להפיר את הנואף; כי באמת מובא בדבריו (שיחות הר"ן סימן רמ"ט) על הפסוק (בראשית ל"ח ז) "ויהי ער רע בעיני הוי"ה", למה לא כתוב 'רשע' אלא 'רע'? אלא מי שעובר על החטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה והוא נואף, על ידי זה הוא תמיד ככעס שנקרא רע, לשון בייז - הוא תמיד עצבני, וזה מה שכתוב בזהר (נשא קל"ז): בחוטמא אשתמודע פרוצופא [הינו על ידי החטם מכירים את פרוץ האדם], בהאי חוטמא אתפרשא מילה, דכתיב (שמואל ב' כ"ב) "עלה עשן באפ"ו וגו'; הינו דרך האף בא הכעס והרציחה, ולכן על ידי הכעס של האדם מכירים את כל האדם, והוא מגלה את כל ענינו וכו', והעבר שלו וכו', ולכן צריכים לשמור מאד מאד לא להיות בכעס ובעצבים, כי את קלוננו הוא מגלה ברבים איך שהוא שקוע בחטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה, כי זה מטמטם את דעתו ומבלבל ומעקם את לבו וכו' וכו', ולכן ראה לחזור בתשובה שלמה ותקנה לעצמך את מדת הרחמנות והוורננות, ואז יתפרדו כל פועלי און ממך, ותזכה שיהיה לך תמיד שלום בית אמתי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קצא.

**מה המקור למנהג החסידי לערוך סיום מסכת בכל יום
מראש חדש אב עד תשעה באב כד'**

שאלה:

מאת אבי: שמעתי שיש מנהג חסידי לערוך סיום מסכת בכל יום מתשעת הימים שמראש חדש אב עד תשעה באב כד' שיוכלו לאכל בשר. מה המקור למנהג זה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חיי שרה, ט"ז חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אבי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מובא בשם החדושי הרי"מ זכותו יגן עלינו מה שמנהג בין החסידים לעשות סיום מסכת בהתשעה ימים שמן ראש חדש אב עד תשעה באב, ואמר הטעם, משום שבית המקדש נחרב משום שנאת חנם שהיה ביניהם, כמובא (יומא ט) ועדין מרקד בינן השנאת חנם, ומובא בדברי חכמינו הקדושים (שבת קי"ח) אמר אביי: תיתי לי דכי חזינא צורבא מרבנן דשלים מסכתיה עבידנא יומא טבא לרבנן, רואים מזה שאחד מהחכמים שסים מסכתא, החברים שלו היו עושים סעודה ושמיחין זה עם זה, וזהו הפך שנאת חנם, ומשום שבימים אלו של אב על חרבן בית המקדש שהיה משום שנאת חנם, לכן עושים הסיום בצותא חדא עם החברים ושמיחים יחד, וזה תקון לעוון שנאת חנם, והבן.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קצב.

אֲשֶׁתִּי וְיַלְדֵי גֹרְמִים לִי הֲרַבָּה צַעַר, וְגַם בְּעִבּוּדָה יֵשׁ לִי מְרִיבוֹת. בְּמָה חֲטָאתִי?

שְׂאֵלָה:

סַמַּת אוּרֵי: לְכַבּוֹד הָרַב שְׁלוֹם וְיִישׁוּר כַּח עַל הַתְּשׁוּבוֹת הַמְּחֻזְקוֹת וּמְעוֹדְדוֹת אֶת הַנֶּפֶשׁ.
הַחַיִּים שְׁלִי לֹא קָלִים - אֲשֶׁתִּי וְיַלְדֵי גֹרְמִים לִי הֲרַבָּה צַעַר, וְגַם בְּעִבּוּדָה יֵשׁ לִי מְרִיבוֹת עִם הָאֲנָשִׁים שְׂעוּבָדִים אוֹתִי. לָמָּה נִדְבָקִים בִּי כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה? בְּמָה חֲטָאתִי?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר חַיֵּי שְׂרָה, ט"ז חֶשְׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל אוּרֵי גֵרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אָסוּר לְאָדָם לִפְלַל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל אֶף שְׂעוּבָרִים עָלָיו כָּל מִינֵי מְשֻׁבְּרִים וְגַלִּים וְכוּ', וְהוּא סוֹבֵל בְּחַיֵּי הַיּוֹם יוֹם לְחֻצִּים בֵּין מַעְצָמוֹ בֵּין מְאֻשְׁתּוֹ וְיַלְדָיו, בֵּין מְאֻנְשִׁים שְׂמַדְבָּרִים עָלָיו כָּל דְּבַר אָסוּר אֶפְלוּ דְבָרִים שְׁלֹא עָלוּ עַל דַּעְתּוֹ מְעוֹלָם וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אָסוּר לְתַת שְׂהַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּכָאוֹן הַפְּנִימִי יִתְפָּסוּ אוֹתוֹ וְכוּ', וְצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבָעוּלָם לְשַׂמַּח אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מָה שְׂיִכּוֹל, וּבַפֶּרֶט לְשַׂמַּע כְּלֵי זֶמֶר - קַלְטוֹת שֶׁל שְׂמֻחָה, כִּי הַנְּגוּנִים יֵשׁ לָהֶם כַּח גְּדוֹל לְהַגְבִּיחַ כַּחוֹ שֶׁל אָדָם מְעַלָּה מְעַלָּה וְכוּ', וְצָרִיכִים לְשַׁמֵּר מְאֹד מַעֲצָבוֹת רוּחַ, רוּחַ נִכְאָה וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁהַזְּהִירָנוּ עַל זֶה רַבְּנוֹ ז"ל בִּיּוֹתָה.

הַעֲקָר אֶף פַּעַם לֹא לְהַכְנִס בְּכּוֹחֵים עִם אֶף אֶחָד, כִּי עִם וְכוֹחֵים לֹא מְגִיעִים לְשׁוֹם מְקוֹם, אֲדַרְבָּה, זֶה הַכְּשָׁלוֹן שֶׁל הָאָדָם כְּשֶׁהוּא מְתוֹכַח עִם כָּל אֶחָד וְרוֹצֵה לְהִרְאוֹת אֶת צְדָקָתוֹ וְכוּ', וְכִשְׁהַשְׁנִי מִנְצָחוֹ אֲזִי נִשְׁבֵּר לְגַמְרֵי וְעוֹלָם לוֹ סְפָקוֹת גְּדוֹלִים וְכוּ', וְלָבוֹ מִתְעַקֵּם לְגַמְרֵי

וכו', עד שנסבֵּר באין עוזר וכו', ולכן מה אתה צריך להוכיח שאתה צודק, אשר ממילא לא יתקבלו דבריך? וכו', ואם כן מה ולמה אתה צריך להשֵׁבֵר?

מספֵּר שֶׁהֵרֵב הַקְדוּשׁ הַבֵּעַל הַתְּנַיָּא זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ לַעֲתֹת זְקַנְתּוֹ לֹא הָיָה יָכוֹל לִשְׁמַע, הֵינּוּ שֶׁהָיָה כְּבֹד שְׁמִיעָה, וּבִקְשׁוּ בְּנֵי: רַבִּי, אֵתָה עוֹזֵר לְכֹלָם וּמְבַרֵךְ אוֹתָם וּבְרִכּוֹתֵיכֶם מִתְקַיְּמוֹת, תַּעֲזֹרוּ לַעֲצָמְכֶם וְתִתְפַּלְלוּ שֶׁתִּשְׁמָעוּ! עֲנֵה וְאָמַר לָהֶם בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: מָה אֲנִי צָרִיךְ לִשְׁמָע? מָה שִׁישׁ לִי לְהַגִּיד הֲרִי אֲנִי אוֹמֵר, וּמָה שֶׁאַחֲרִים אוֹמְרִים לֹא אֶכְפֵּת לִי, אִם כֵּן מָה אֲנִי צָרִיךְ לִשְׁמָע? וַיֵּשׁ בְּדַבְּרוּרִים אֱלוֹ עֲמֻקּוֹת גְּדוּלָּה, כִּי הִרְגַע שֶׁמִּתְבַּלְבְּלִים מִמָּה שֶׁאַחֲרִים אוֹמְרִים - כְּבֹר הָאֲדָם נִשְׁבֵּר, וְכִמּוֹ שֶׁסִּפֵּר לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (סְפֹרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מַעֲשֵׂה י"ג מִיּוֹם שְׁנִי) שֶׁהִחְרַשׁ, בְּשִׁבִיל שְׁלֹא שָׁמַע מָה שֶׁקוֹרָה בְּעוֹלָם עַל יְדֵי זֶה הָיָה חַי חַיִּים טוֹבִים, עַיִן שָׁם; כִּי בְּאֵמַת הַשְּׁלֵמוֹת הִיא רַק לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִמִּיד לְצִיַּת בְּדַעְתּוֹ אֵיךְ שֶׁמְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִיהוּ מְמַלֵּא כָּל עֲלָמִין, וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וּבִתְוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְלִכֵּן צָרִיכִים לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁזֵה בְּנֵין הָאֲמוּנָה, וְכִשְׁשִׁישׁ לְאָדָם אֲמוּנָה שֶׁהִכַּל מְנַנּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי חַי חַיִּים טוֹבִים, כִּמּוֹ שֶׁאֲמַר הַחֶכֶם מְכַל אָדָם (מְשַׁלֵּי כ"ח) "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרִכּוֹת", כִּי כָּל צַעַר וְעֲגַמַת נַפְשׁ שִׁישׁ לוֹ הֵן מְבַנִּי אָדָם וְהֵן מְאַשְׁתּוֹ וְיִלְדָיו - הַכֹּל מִחַמַּת עוֹנוּתָיו כְּמֵאֲמַר הַבֵּעַל שֵׁם טוֹב הַקְדוּשׁ זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ: כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בְּמַחְשַׁבְתּוֹ סוֹבֵל מִיִּלְדָיו, כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בְּדַבְּרוֹ סוֹבֵל מִאֲשֵׁר, וְכִשְׁאָדָם פּוֹגֵם בְּמַעֲשָׂיו אֲזִי סוֹבֵל מְבַנִּי אָדָם, וְלִכֵּן אֲשֵׁרִי מִי שֶׁעוֹבֵד עַל עֲצָמוֹ לְתַקֵּן אֶת הַמַּחְשְׁבָה, דְּבֹר וּמַעֲשִׂים שְׁלוֹ, אֲזִי יִתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעֲלֵי אֹן וְהַכֹּל יִתְבַטֵּל מִמֶּנּוּ וַיְהִי בֶן חוֹרִין אֲמַתִּי.

אֵתָה צָרִיךְ לְדַעַת כִּי לְפַעְמִים הָאָדָם רוֹדֵף אֶת עֲצָמוֹ יוֹתֵר מִמָּה שֶׁאַחֲרִים רוֹדְפִים אוֹתוֹ, וְלִכֵּן אֲשֵׁרִי מִי שֶׁזֹּכֵה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁאֲזִי כָּל הַחַיִּים שְׁלוֹ הוֹלְכִים כְּבֹר בְּדֶרֶךְ אַחֲרַת לְגַמְרִי, וּמִתְעַנֵּג בְּזִיו שְׁכִינַת עִזּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצִּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' קצג.

האם כדאי לבטל חלק מהשפוצים שתכננו כדי להקטין את המשכנתא, או שאין ממה לפחד?

שאלה:

מצאת לימור: לכבוד הצדיק שלום.

ברוך השם קנינו בית ותכננו לערוך בו כל מיני תוספות, כך שאנחנו צריכים לקחת משכנתא יותר גדולה משחשבנו. מצד אחד אני מאד חוששת מהמשכנתא הכבדה, אבל מצד שני לא רצינו להתפשר ורצינו בית משדרג. האם כדאי לבטל חלק מהשדרוגים ולקחת משכנתא קטנה יותר ויהיה לנו בית פחות יפה משרצינו או שלא צריך לחשש ממשכנתא גדולה? תודה רבה, לימור.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חיי שרה, ט"ז חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל לימור תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הקדוש-ברוך-הוא עזר לכם בזכיות חנם לקנות בית, והרצון שלכם היה רק להגדיל את הבית, אז תקבלו על עצמכם לעשות הרבה מצוות בבית הזה, והעקר מפעם לפעם לקבע שם שעור תורה לרבים, וכן לאסף נשים שמה ולאפות ביחד חלות, שכל אשה תזכה להפרשת חלה מן העסה, ועוד מצוות ומעשים טובים תעשו בבית הזה כגון הכנסת אורחים וכו' וכו', אזי אין לכם מה לחשש, ותקפצו בזה, והקדוש-ברוך-הוא ירחיב לכם בגשמיות וברוחניות, ויהיה לכם מאיפה לשלם את כל החובות.

העקר תקבלו על עצמכם לשמר שבת כהלכתה, כי בשכר שבת מתעשרים, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה פרשה י"א סימן א') על הפסוק (משלי

י) "ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסף עציב עמה" - "ברכת הוי"ה היא תעשיר" זו השבת, שנאמר (בראשית ב' ג') "ויברך אלקים את יום השביעי"; ואמרו חכמינו הקדושים (שבת קי"ט.) על הפסוק (דברים י"ד כ"ב) "עשור תעשור" - עשור בשביל שתתעשר. במה הן זוכין לזה? בשביל שמכדין את השבת, דאמר רבי חייא בר אבא: פעם אחת נתארחתי אצל בעל הבית בלודקיא, והביאו לפניו שלחן של זהב משווי ששה עשור בני אדם, ושש עשרה שלשלאות של כסף קבועות בו, וקערות וכוסות וקיתוניות וצלוחיות קבועות בו, ועליו כל מיני מאכל וכל מיני מגדים ובשמים, וכשמניחים אותו אומרים (תהלים כ"ד) "להוי"ה הארץ ומלוואה" וגו', וכשמסלקין אותו אומרים (תהלים קט"ו ט"ו) "השמים שמים להוי"ה והארץ נתן לבני אדם". אמרתי לו: בני, במה זכית לכה? אמר לי: קצב הייתי, ומכל בהמה שהיתה נאה אמרתי זו תהא לשבת, אמרתי לו אשריך שזכית וברוך המקום שזכך לכה.

רק תשמרו מאד מאד על השלום בית שלכם, כי כשיש שלום בית אזי השכינה בבית, ובמקום שהשכינה שורה שם הברכה מצויה. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קצד.

קשה לי לטוס לאומן. האם כשאומן למישהו אחר את הוצאות הנסיעה זה יחשב שנסעתי בעצמי?

שאלה:

מאת אבי: לכבוד קדשת מורנו הרב הצדיק אליעזר שלמה שיק שליט"א. רפואה שלמה ברחמים גמורים בלי יסורים לצדיק ולכל ישראל.

אני לא נוסע לאומן בגלל שיש לי חרדות וכבדות, וגם באפן כללי אני בן אדם שלא מתרחק כל כך מהבית וקשה לי להיות

במקום הומה אדם. האם אוכל לתת לחסיד ברסלב צדקה למטון כל הוצאות הנסיעה לרבי נחמן בראש השנה וזה יחשב שאני נסעתי בעצמי? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חיי שרה, ט"ז חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אבי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שמה שאתה לא נוסע על ראש השנה לאומן זה לא בגלל החרדות והכבדות שיש לך וכו', אלא בגלל העצבות והעצלות שנפלו עליה, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קפ"ט) עקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות; ולכן אל תהיה בטלן קח את עצמך בידך, ותעבד על נקדת השמחה שתהיה תמיד שש ושמת, שזו התכלית בזה העולם להיות תמיד בשמחה ולשמח את עצמו עם המצוות שנתן לנו הקדוש-ברוך-הוא, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות שמחה סימן א') כשאדם עושה מצוה בשמחה בידוע שלבו שלם עם אלקיו; והשמחה תביא אותך לזריזות ולהרחבת הדיעת, ותראה שהכל דמיון אחד גדול מאד, ואין מה להתפחד משום בריה שבועולם.

וכדאי להביא את הגוף והנשמה אל ציון רבנו ז"ל על כל פנים פעם אחד בחייו, ומכל שכן לבוא בכל ראש השנה, שזה דבר גדול מאד מאד, עד כדי כך שאמר רבנו ז"ל לענין ראש השנה שלו (חיי מוהר"ן סימן ת"ו) שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף על פי כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף על פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים. כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות; עמד וראה והשתומם ותתפלא על גדל יקרת האדם הזוכה להיות אצל רבנו ז"ל בראש

השנה, והסמ"ך-מ"ם יודע מזה, ולכן הוא עושה כל מיני עכובים ומניעות וכו' ומכניס באדם בלבולים ופחדים יתרים שלא יבוא על ראש השנה.

ובענין הבלבולים שיש לה דוקא על ראש השנה וכו', כבר ידוע מה שאמר רבנו ז"ל לאחד מאנשי שלומנו (עין חיי מוהר"ן סימן ת"ד) שאמר לרבנו ז"ל שהיה ניחא לו יותר להיות אצלו על שבת תשובה ולא על ראש השנה כי אין לו מקום לעמד שם בבית המדרש, וגם אין לו אכסניא טובה לאכל וללון, ומחמת זה דעתו מבלבלת מאד ואינו יכול להתפלל בכונה, על כן היה טוב לפניו יותר להיות אצלו בזמן אחר ולא בראש השנה. השיב לו רבנו ז"ל בזו הלשון: אם לאכל אם שלא לאכל, אם לישן אם שלא לישן, אם להתפלל אם שלא להתפלל (רצונו לומר שלא להתפלל בכונה כראוי), אך ורק שתהיו אצלי על ראש השנה יהיה איך שיהיה! ואמר בלשון אשכנז בזו הלשון: "יא עסין ניט עסין, יא שלאפין ניט שלאפין, יא דאווינען ניט דאווינען, אבי דו זאלסט ביי מיר זין אויף ראש השנה". (ובאמת כל דברים הללו הם רק דמיונות ופתויים של הבעל דבר וכו', כי תהלה לאל נראה בחוש שעל פי הרב מתפללין יותר בכונה בכלל הקבוץ הקדוש על ראש השנה, ממה שהיה מתפלל בביתו).

ומה שאתה שואל האם בזה שתתן ממוין לאחד מאנשי שלומנו על הוצאת הנסיעה שישע על ראש השנה האם זה חשוב כמו שאתה נסעת? אז אם כל יום ויום תתן את ארוחתך לזולת שהוא יאכל בשבילך כדי שאתה לא תצטרך לאכל וכו', אם אתה תוכל להראות את זה, אז גם בענין הנסיעה לראש השנה תוכל לממן לאחד את הנסיעה שלו כדי שלא תצטרך לנסע... הקדוש-ברוך-הוא יכניס בנו דעת ושכל שנזכה לציית את הצדיק האמת ולבוא אליו על ראש השנה באומן אפלו במסירות נפש הכי גדולה, ושלא יטעה אותנו הסמ"ך-מ"ם כלל רק לבוא ולקבל את התקון שלנו אצל רבנו ז"ל.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קצה.

יִצְאֲתִי עִם בַּחֹר,

וּמֵאֵז שְׁנִפְרַדְתִּי מִמֶּנּוּ הוּא לֹא יוֹצֵא לִי מֵהַלֵּב

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֹר: לְכַבּוּד קְדֻשַׁת מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.

נִפְגַּשְׁתִּי בְּמִשְׁךָ חֲדָשִׁים עִם בַּחֹר אֲשֶׁר בְּרַגַע הָאֵמֶת לֹא
הִצְלִיחַ לְהַחֲלִיט אֶת הַהַחְלָטָה לְפָנָיו אוֹ לְפָנָיו, וּבְגִלְלָה שֶׁהוּא
הֶרְגִישׁ מְבַלְבֵּל וּמְפֹחֵד חֲתַכְתִּי אֶת הַקֶּשֶׁה. אֲנִי יוֹדַעַת שְׁעֵשִׂיתִי
אֶת רְצוֹן הַשֵּׁם, אָבֵל קֶשֶׁה לִי לְהִתְגַּבֵּר וְלִשְׁכַּח אוֹתוֹ וְהוּא לֹא
יוֹצֵא לִי מֵהָרֹאשׁ וּמֵהַלֵּב.

הַלֵּב שְׁלִי כָּבֵד כּוֹאֵב מְכַל נְסִיוֹנוֹת הַשְּׂדוּכִים הָאֵלוּ, אֲנִי בְּאֵמֶת
מִשְׁתַּדֵּלֶת לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה אָבֵל לְפַעְמִים אֲנִי כָּבֵד לֹא רוֹאָה
אֶת הַסּוּף. כִּמּוֹה עוֹד אֶצְטָרֵךְ לְעֵבֵר בְּשִׁבִיל לְהִתְחַתֵּן? אֲנִי בְּרַף
אוֹתִי וְעֵזֶר לִי, תוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר חַיֵּי שְׂרָה, ט"ז חֶשְׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל אֹר תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

לְדַעְתִּי אֶת עֲדִין לֹא בִשְׁלָה לְהִתְחַתֵּן וְכוּ', וַיֵּשׁ לְךָ עֲדִין סְפָקוֹת
וּמְפֹחֵדִים לְהִתְחַתֵּן וְכוּ', כִּי אִם הָיָה לְךָ בְּטָחוֹן עֲצָמִי וְהִיִּית יוֹדַעַת מָה
אֶת רוּצָה, וְאֶת בְּאֵמֶת רוּצָה לְהִתְחַתֵּן, אֲזַי לֹא הִיָּתָה לְךָ בְּעֵינָה לְהִתְחַתֵּן,
כִּי לֹא חָסַר בַּחֹרִים לְהִתְחַתֵּן עִמָּהֶם וְכוּ'.

בְּסֵךְ הַכֵּל נִפְגַּשְׁתָּ עִם בַּחֹר חֲדָשִׁים, וְאֶת כּוֹתֶבֶת שֶׁהוּא עֲדִין לֹא
הִחֲלִיט לְהִתְחַתֵּן וְכוּ', אָבֵל לְדַעְתִּי אֶת לֹא חֲזָקָה לְהִתְחַתֵּן, וְלִךְ יֵשׁ

פחדים להתחמתן וכו', ולכן תראי לבנות את הבטחון העצמי שלך, ואין לך מה לפחד להתחמתן ולבנות בית נאמן בישראל. להתחמתן זו אחריות גדולה, אבל לא פחד ולחץ גדול וכו', הכל תלוי כפי שלוקחים את החיים בידיים וכו' - אם מתחנתים מפני שעושים את הרצון של הקדוש-ברוך-הוא שצוה אותנו להתחמתן, וזו המצוה הראשונה בתורה להתחמתן - אזי עושים את זה בשמחה עצומה, ומתחנתים לשם שמים לעשות את רצונו יתברך, שזה יסוד מוסד לבנות בית נאמן בישראל, ורק כך מצליחים בחיי הנשואין - אם מתחנתים לשם שמים לעשות את רצונו יתברך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קצו.

**האם יש בעיה כאשר בחורה חוזרת בתשובה מבית דתי
יוצאת לשדוך עם בחור חרדי מבית?**

שאלה:

מאת מורן: שלום לכבוד הרב הצדיק.
האם יש בעיה כאשר בחורה חוזרת בתשובה מבית דתי
יוצאת לשדוך עם בחור חרדי מבית?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר חַיֵּי שָׂרָה, ט"ז חֲשׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל מוֹרֵן תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת הַזְכוּת שֶׁל אָדָם שְׂזוּכָה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עַד כְּדֵי כֶּף שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת ל"ה) בְּמִקּוּם שְׁבַעֲלֵי תִשׁוּבָה עוֹמְדִים - אֵין צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד; וּמִי שְׁחֹזְרֵת בְּתִשׁוּבָה הִיא מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבָה בְּשָׂמִים, וְלִכֵּן אֵין שׁוֹם שְׂאֵלָה וּסְפֻקוֹת וְכוּ' לְהִתְחַתֵּן עִם בְּחֹר חֲרָדִי מִבֵּית, אֲדַרְבָּה, בָּנִים וּבָנוֹת צְרִיכִים לְהִתְחַתֵּן מֵה שְׂיוֹתֵר מֵהָר, וְלִשְׁמֹר עַל עֲצָמָם.

וּרְבֵנוּ ז"ל הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד עַל דְּבַר זֶה שֶׁהַדְּבָר הֵרָאשׁוֹן צְרִיכִים לְהִתְחַתֵּן, כִּי לְפָנָי שְׂמִתְחַתְּנִים הֵם רַק פְּלֵג גּוֹף - חֲצִי גּוֹף, וְאֵין לָהֶם שְׁלֵמוֹת, לֹא הַבֵּן וְלֹא הַבַּת, וְלִכֵּן כְּדֵי לְהַשִּׁיג שְׁלֵמוֹת מְכַרְחִים לְהִתְחַתֵּן מֵה שְׂיוֹתֵר מֵהָר, וְלִבְנוֹת בֵּית נֶאֱמָן בִּישְׂרָאֵל, וְאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יוֹמָא ע"ב): עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים יט) "יִרְאֵת הַיְוֵי"ה טְהוֹרָה עוֹמְדָת לְעַד" - אָמַר רַבִּי חֲנִינָא: זֶה הַלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּטְהֵרָה. מֵאִי הִיא? נוֹשֵׂא אִשָּׁה וְאַחַר כֶּף לּוֹמֵד תּוֹרָה; וְכֵן אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אֲבוֹת פָּרָק ה') בֵּן שְׂמוֹנָה עֶשְׂרֵה לְחֻפָּה; וְנִפְסַק לְהִלְכָה (שְׁלַחן עָרוּךְ אָבֵן הַעֲזָר סִימָן א' סַעִיף ג') מִצְוָה עַל כָּל אָדָם שֶׁיִּשָּׂא אִשָּׁה בֵּן שְׂמוֹנָה עֶשְׂרֵה; וְכָתְבוּ הַפּוֹסְקִים שֶׁהַכּוֹנֵה הִיא בְּתַחֲלַת שְׂמוֹנָה עֶשְׂרֵה, הֵינּוּ כֵּיּוֹן שְׂמִינֵי לְגִיל שְׁבַע עֶשְׂרֵה וְיוֹם אֶחָד, הוּא נִכְנָס כְּכֹר בְּשֵׁנַת הַשְּׂמוֹנָה עֶשְׂרֵה, וְאִזּוּ הוּא צָרִיךְ לְהִתְחַתֵּן, וְכֵן הוּא הַחֹק הַקָּיָם בְּהִרְבֵּה מְדִינוֹת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׂתַבְּשְׂרֵי לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' קצז.

**בעלי יוצא הרבה עם החברים שלו, ולי הוא לא מאפשר
כמעט לצאת מהבית**

שאלה:

מאת מעין: שלום לכבוד הצדיק.

בזמן האחרון בעלי יוצא הרבה עם חברים ואני זאת שצריכה להיות בבית עם הילדים. אין לי משג מה הוא עושה אתם, וכשאני מכרחה לצאת הוא מציב לי תנאים גדולים מאד... לפעמים כשאני חושבת על זה בא לי למות ואני לא מבינה למה בכלל התחנתתי, והראש שלי מתמלא בכל מיני קשיות למה באתי לעולם הזה והגעתי למצב שאני צריכה להשפיל את עצמי כדי שהוא יסכים לי לצאת מדי פעם. אודה לכם מאד שתיעצו לי מה לעשות כי כבר אין לי סבלנות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חיי שרה, ט"ז חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל מעין תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי את חייבת בכל זה, כי את צריכה לפתח את הפה ולהגיד חד משמעית לבעלה, שככה את לא יכולה להמשיך אתו, אין דבר כזה שהבעל יעלם מהבית עם חברים וכו', וישאיר את אשתו לבד עם הילדים, מילא אם הוא הולך להביא פרנסה זה דבר אחד, אבל סתם להסתובב עם חברים ולעזוב את האשה בבית זה בכלל לא לענגן ולא בסדר, והאשה צריכה למחות בבעלה ולהגיד לו בתקף שהיא לא מסכימה לזה.

וגו שרוצים להצליח בחיי הנשואין מכרחים לותר אחד לשני, ושניהם צריכים להיות שתפים בכל פרט ופרט בבית, פעם את יוצאת

מהבית להתאורר ופעם הוא יוצא מהבית להתאורר וכו', והכי טוב שלוקחים אחת ששומרת על הילדים (שמרטפית) ויוצאים שניכם ביחד, שזו השלמות להתחלק יחד עם החיים וזה נקרא חיי נשואים מאשרים וכו'.

וכלל זה צריכים כל זוג להכניס בדעתם - אשר איש ואשה צריכים להיות ותרגים אחד לשני, ולתת תשומת לב אחד לשני, וזו שלמות הבית, ועל ידי זה ממילא יש אהבה והבנה הדדית, אבל הרגע שרוצים אחד להשתלט על הזולת, דעו לכם שזה הסמ"ך-מ"ם שבא לשבר את הבית. הזהר הקדוש קורא איש לבדו פלג גופא - חצי גוף, נמצא כשאדם מתחתן זה גוף שלם, כמו שכתוב (בראשית ב' כ"ד) "ודבק באשתו והיו לבשר אחד", הינו שניהם חצי חצי, וכיחד הם שלם, מה שאין כן כשאחד רוצה להשתלט על הזולת - זה הסמ"ך-מ"ם, הינו ששים על ארבעים, אני יותר ממך וכו', והרגע שהבעל או האשה חושבים שאחד יותר מהשני עם עשרה אחוזים, וההוא פחות ממני עם עשרה אחוזים, זה כבר נקרא סמ"ך-מ"ם - ששים על ארבעים.

ולכן כל מי שרוצה שלום בית אמתי, צריך לדעת שהאיש והאשה הם גוף אחד, וכמו שאמר החכם מכל האדם (קהלת ד') "טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם: כי אם יפלו האחד יקים את חברו ואילו האחד שיפול ואין שני להקומו: גם אם ישכבו שנים וחס להם ולאחד איך יחס", ולכן אם רוצים שלום בית אמתי זה צריך להיות משני הצדדים, הן מהבעל והן מהאשה, ולותר אחד לשני, ואז הם חצי חצי שתפים שלמים, ותמיד יחיו ביחד באהבה ובהבנה הדדית, ויצליחו בתי נשואיהם.

ולכן אשה שיש לה בעל תקיף, אזי האשה צריכה גם כן להיות תקיפה ולא לתת שבעלה ישפיל אותה וכו', וישתלט עליה וכו'. הקדוש-ברוך-הוא נתן לאשה תשעה קבין שיחה והיא יכולה להתבטא ולהגיד כל מה שהיא צריכה וכו', ולא לתת שהבעל יעשה

ממנה שפחה וכו', ורבנו ז"ל הקפיד על זה מאד מאד, ואמר (שיחות הר"ן סימן רס"ד) שצריכים לכבד וליקר את אשתו. כי אמר הלא הנשים הם סובלים צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהם, צער העבור והלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובם וצערם ויסוריהם בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו' וכו', על כן ראוי לרחם עליהם וליקרם, ולכבדם. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא ג"ט.) אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתהיו עשירים], וכן אמרו (רכמות ס"ג.) דיינו שמגדלות את בנינו ומצלת אותנו מן החטא, ולכן צריכים לכבד וליקר אותן מאד מאד. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קצח.

נסיתי לגשר בין אחי לבין אשתו, ובסוף שניהם רבו אתי. מה עלי לעשות?

שאלה:

מאת יעל: שלום רב לכבוד מוה"רא"ש.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח לכם רפואה שלמה וּשְׁנֵזֶכָה לחיות במחיצתכם עוד המון שנים. אני מודה לקדוש ברוך שצרכי להיות בדור הזה ולהכיר אתכם, כי הדבורים שלכם ממש מחיים את הנפש שלי בכל פעם מחדש.

רציתי להתייעץ אתכם לגבי מריבה שקרתה ביני לבין אחי ואשתו: תמיד דאגתי ועזרתי להם בהכל, הייתי אתם יד ביד בכל מה שבקשו, יעצתי להם וחזקתי אותם. לא מזמן היה ריב ביניהם, ואחי בקש ממני להתערב, ולמרות שבהתחלה לא רציתי להתערב, בסוף התערבתי ונסיתי לעזר להם, אך בסוף יצא מצב שהם השלימו ביניהם, אך אשתו של אחי בקשה ממנו לא לדבר אתי יותר. אני ואחי חברים ממש טובים, וממש

נפגעתיה מהם, כי אני מרגישה שזו כפיות טובה לכן אדם
 שפגוע בהם כל כך הרבה.
 האם אני צריכה לבקש מהם סליחה למרות שרק נסיתי לעזר
 ולדעתי לא אמרתי שום דבר פוגע? אני לא רוצה להשאיר את
 הדברים ככה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חיי שרה, ט"ז חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל יצל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי כדאי לך לבקש סליחה ובזה יגמר כל הספור וכו', כי
 סוף כל סוף זה האח שלך ואתם עוזרים אחד לשני וכו', ולכן כדאי
 בשביל השלום לבקש סליחה ובזה תגמר הקנאה והשנאה והמריבות
 והמחלוקת שבאו מאי הבנה וכו'.

כלל גדול תקחי בידיך - כשאת רואה שני אנשים רבים אל
 תתערבי, כי לבסוף הכל יפל עליך פשוטו כמשמעו, בלי שום רחמנות,
 וכבר אמר החכם מכל אדם (משלי כ"ו י"ז) "מחזיק באזני כלב עבר
 מתעבר על ריב לא לו", ופרש רש"י: "מחזיק באזני כלב" - העובר
 להתערב על ריב לא לו, הרי הוא כאוחז באזני כלב הגורם שישכנו
 על חנם; וחכמינו הקדושים מספרים (פרכות ג"ו) שרבא ישב בבית
 המדרש ולמד כל היום, והנה נכנסו שני עורים ורבו אחד עם השני,
 ובא רבא להפריד ביניהם, אז שני העורים התנפלו עליו והוא קבל
 את המכות. ולכן מה את צריכה להכניס בדברים שלא שיכים אליך?
 ואף שהכוונה שלך היתה לטובה, עם כל זאת תמיד איפה שרואים
 מחלוקת כדאי לברח משם וכו', או להיות חכם כשלמה המלך לדעת
 ללכת בין הטפות ולא להרטב וכו'.

חכמינו הקדושים אמרו (עוקצין פרק ג) לא מצא הקדוש-ברוך-

הוא כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, שנאמר (תהלים כ"ט)
 "הוי"ה עז לעמו יתן הוי"ה יברך את עמו בשלום".

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' קצט.

**מה היה הסוד של רבי שלמה קרליבך שבזכותו זכה
 לקרב כל כף הרבה יהודים?**

שאלה:

מאת עידו: לכבוד קדשת מורי ורבי שליט"א.
 היום, ט"ז בחשוון, חל יום פטירתו של רבי שלמה קרליבך
 זכרונו לברכה המכונה בפי העולם רבי שלום מל'ה הרבי
 המרקד. ידוע שהיתה עליו מחלקת גדולה מצד הצבור החרדי
 ואין כאן המקום להאריך בזה, אך מצד שני רואים איך שהוא
 קרב אלפי נשמות לתורה ולמצוות, ועוד מהאנשים הכי
 רחוקים מהקדשה.

והנה, לא רק ששיריו וספוריו מושרים ומספרים עד היום,
 נראה בחוש שמשנה לשנה לא נס לחו, והנגונים שלו
 מתפרסמים יותר ויותר בעולם. מה היה הסוד של רבי שלמה
 קרליבך שבזכותו זכה לקרב כל כף הרבה יהודים אל הקדוש-
 ברוך-הוא? האם זה בזכות המוזיקה שלו או בזכות התמימות
 שלו?

בנוסף, ידוע שהוא דבר המון מהתורות והעצות של רבנו
 נחמן מברסלב ואף נפגש אתכם כמה פעמים. האם תוכלו
 לספר לנו על כך?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר חַיֵּי שָׂרָה, ט"ז חֶשְׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל עֵידוֹ נָרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הוא הִיָּה אִישׁ כָּשֶׁר וְהַחֲזִיר בְּתִשׁוּבָה הַמּוֹן נוֹשְׂרִים מִכְּתֵי חֲרָדִים שְׁאֵנִי מְכִיר אִישִׁית, וְהוא הִיָּה תַלְמִיד שֶׁל הַגָּאוֹן הַגְּדוֹל רַבִּי אֶהֱרֵן קוֹטְלֶר זְכוֹר צְדִיק לְבְרָכָה וְאַחַר כֵּן הִתְקַרַּב אֶל חֲסִידוֹת חַב"ד, וּמִשָּׁם הִלֵּךְ אֶל חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב, וְהָיָה בְּעַל כָּשָׁרוֹן גְּדוֹל וְכֵן הָיָה לוֹ כַח הַמּוֹשֵׁף לְמִשְׁךְ הַמּוֹן נְפוֹלִים וִירוּדִים וְכוּ' וְכוּ' וְהַחֲזִירָם לְמוֹטָב, וְעָשָׂה הַמּוֹן בְּעֵלֵי תִשׁוּבָה.

הוא בְּעֶצְמוֹ הָיָה אִישׁ כָּשֶׁר מְאֹד, אָבֵל מַעֲשֵׂיו לֹא הָיוּ מִתְאִימִים לְהִלָּכָה וְכוּ', וְלִכֵּן הָיְתָה עָלָיו הַמּוֹן הַתְּנַגְּדוֹת מִצַּד הַצְּבוּר הַחֲרָדִי, אָבֵל כָּלֵם הַחֲזִיקוּ שֵׁשׁ לוֹ כַח גְּדוֹל לְהַחֲזִיר בְּתִשׁוּבָה עִם נְגוּנָיו שֶׁהָיוּ נְגוּנִים מִהֶלֶב, וְהַנְּגוּנִים שֶׁלוֹ יֵשׁ לָהֶם חֵן מִיָּחָד וְכוּ' שֶׁהֵם מוֹשְׁכִים אֶת לֵב הַשׁוֹמְעִים וְכוּ'.

אַחַר כֵּן הִלֵּךְ בְּדֶרֶךְ שֶׁל חֲסִידוֹת אִיזְבִּיצָא וְתַמִּיד דִּבֵּר מִתּוֹרַת חֲסִידוֹת אִיזְבִּיצָא. הַכְּרַתִּי אוֹתוֹ טוֹב טוֹב, הוּא הָיָה רְגִיל לְבוֹא אֵלַי הַרְבֵּה, וְגַם חִבֵּר וְהִלְחִין בְּבֵית מְדַרְשֵׁי כְּמָה נְגוּנִים מְפָרְסָמִים שֶׁלוֹ, יְהִי זְכוֹר בְּרוּךְ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה'ה

**מאז ששמעתי דבורים בגנות חסידות ברסלב
קשה לי לעבד את השם יתברך**

שאלה:

מאת תמר: שלום לכבוד הרב. ברוך השם זכיתי להיות לפני כשנה באומן, ומאז אני מחברת מאד לרבי נחמן מברסלב ולדרכו, ובזכות זה גם למדתי השנה במדרשה. לפני מספר ימים שמעתי שעור תורה מפי רב גדול שאני מאד מעריכה (הוא לא קשור לברסלב ולא היה באומן, ותוף כדי השעור נכנסנו לנושא של ברסלב, והוא ממש יצא על כל הענין של הברסלבים שרוקדים ברחובות. הוא דבר בעקר על "בעיית החצר" - שכל מה שהרב אומר עושים, וזה לא נכון, כי צריכים להפעיל גם שקול דעת, ואם מה שהרב אומר לא נשמע הגיוני אז צריכים לשאל עוד רב שלא קשור לברסלב...

האמת היא שבמשך כל השעור לא הסכמתי עם הדברים שלו, אך בסופו של דבר אני מודה שקצת השתכנעתי, ומאותו שעור כל עבודת השם שלי שהתקדמה מאד בזכות רבנו התערעה לי. אשמח אם הרב יוכל לעזר לי ולהדריך אותי. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר חיי שרה, ט"ז חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל תמר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שחסידות ברסלב זו מתנה לכל העולם כלו, כי גם אצל אמות העולם מתפשט דבר רבנו ז"ל על ידי ספריו

שמתרגמים בהרבה לשונות, כי רבנו ז"ל יש לו דבורים והתחזקות לכל הירודים והנפולים והמשלכים וכו', ויכול להגביה את נפש כל חי וכו', עד כדי כך שאפלו גויים מחיים את עצמם בספרי רבנו ז"ל, כי הלמוד של רבנו ז"ל זה עמק עמק מי ימצאנו, והוא מחזק ומעודד ומשמח את כלם, ומגלה את אמתת מציאותו יתברך בגלוי רב ונפלא מאד, עד שפותח את פיו של האדם שיוכל לדבר אליו יתברך, כי על ידי תקף האמונה שמחזיר בהשומעים דבריו ושוקדים בספריו נתגלה להם שהוא מלא כל הארץ כבודו, והוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא.

ולכן אם אדם צריך משהו עליו לפנות רק אל הקדוש-ברוך-הוא, שזה נקרא 'התבודדות' – 'שיחה בינו לבין קונו', וידוע מה שאמר רבנו ז"ל על ענינו (חיי מוהר"ן סימן של"ט) איתא במדרש (בראשית רבה פרשה ל"ד סימן כ"א) על הפסוק (יחזקאל ל"ו כ"ו) "ונתתי לכם לב בשר", אל תקרי בשר אלא בסר, שיהיה כל אחד בוטר בחלק של חברו, לב בסר אותיות ברסלב; הינו שכל הצרות שעם ישראל סובלים הן מפני שיש לנו לב אבן, שאחד לא מבין את השני, ולא מענין להבין את השני, כמו שתי אבנים וכו', וזה מה שאומר הנביא (שם) "והסרתי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר", שזו תהיה הגאלה – שאדם יהיה לו לב של בשר. ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פד.) אהבה דוחקת את הבשר; הרגע שיש לאדם לב בשר, הוא יבין את השני ויאהב את השני ויעזר לשני, וזה כל הענין של חסידות ברסלב, שהם אותיות לב בסר, כי אות ש' מתחלפת באות ס', כי אדם צריך לעבד על מדותיו לעקר ממנו את הלב האבן שזו מדת האכזריות שיש בו, מדת האנוכיות שיש בו, ואז דיקא יזכה ללב בשר, לאהב את כל בר ישראל, ולהרגיש בכאב הזולת, וישתדל לעזר, שזה כל חסידות ברסלב.

וזה לא שיף לזרם אחד וכו', זו מתנה לכלל נשמות ישראל ולכל העולם כולו, ולכן לא בחנם שלאחרונה מתפרסם הלמוד העמק של

רבנו ז"ל בכל העולם בלו, ולא רק נשמות ישראל נמשכות אל רבנו ז"ל מכל החוגים ומכל החסידיות ומכל השיטות וכו', אלא אפלו אמות העולם מתענינים בלמוד העמק של רבנו ז"ל, איך שמחזק ומעודד ומשמח את כל הנשמות הנפולות, ומחזק את כלם, ומדריך את כלם בדרך הנכונה. אשרי מי שיתמיד בספרי רבנו ז"ל, ואז יתהפך לבו לב האבן, שזה היצר הרע, הסמ"ך-מ"ם, שענינו רק לעשות רע לזולת וכו', ויהיה נעשה לבו לב בשר, שזה היצר טוב שענינו רק לעשות טוב לזולת וכו'.

והנה את צריכה לדעת שיען שרבנו ז"ל מתנה לכל העולם בלו, אזי באים ומתחברים אליו גם כל מיני תמהונים וכו' וחסרי דעת וכו', כמו כשאדם מדליק פנס בליל חשוך אזי מסתובבים סביב האור כל מיני יתושים וכו' ומשתגעים וכו', כמו כן אחר שדבר רבנו ז"ל פתוח לכל, אזי מתחברים כל מיני טיפוסים אנשים שגם כן רוצים להתרפאות וכו', וגם כן רוצים לבא לתקונם וכו', אבל צריכים לדעת איך לקחת את האור הזה וכו', שלא יהיה רבוי אור שמביא אחר כך רבוי חשך וכו', וכל אלו שרוקדים וקופצים ומשתוללים על הרחובות וכו', אם נתבונן ונסתכל בחיי היום יום שלהם וכו', הם לגמרי רחוקים אפלו מפשטות היהדות וכו'.

יסוד היסודות אצל רבנו ז"ל היה 'הלכה', ועוד לא היתה חסידות ששמה את הדגש על 'הלכה', עד כדי כך שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן כ"ט) שצריכים להקפיד מאד מאד על למוד הלכות בשלחן ערוך, וכל בר ישראל מחייב ללמד בכל יום הלכות בשלחן ערוך, כי אסור לצאת מהשלחן ערוך כהוא זה, וזה יסוד מוסד בחסידות ברסלב - לא לצאת מהלכה, וללמד ולשקד בהלכה תמיד, ואחד מהיסודות הכי חשובים בחסידות ברסלב זה ללמד בכל יום שלחן ערוך, ולכן הרב הזה ששמעת שדבר נגד ברסלב וכו', אני בטוח שהוא לא מכיר את חסידי ברסלב האמתיים ששוקדים ומתמידים בלמוד התורה הקדושה, ולומדים על פי סדר דרך הלמוד

של רבנו ז"ל המובא באריכות (שיחות הר"ן סימן ע"ו) שרצה רבנו ז"ל שנלמד מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכה ואגדה ולהיות ולטיל בכל חלקי התורה הקדושה, וכן להתפלל את השלש תפלות - שחרית, מנחה וערבית במנין דיקא, בחיות ובדבקות בו יתברך, ועל כלם להיות רגיל לשיח ולספר את כל אשר עם לבבו אליו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו, שזה נקרא 'התבודדות', וכן לעסק הרבה בצדקה וחסד לעזר הרבה לכל בר ישראל, ואני בטוח שהרב שממנו שמעת דברי התנגדות וכו', לא מכיר מקרוב את חסידי ברסלב האמתיים העוסקים בתורה ובתפלה ובעבודת השם יתברך בחיות ובשמחה ומרבים בצדקה וחסד.

וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן קפ"ב) עלי אין חולקים כלל, רק הם חולקים על מי שעשה כן כמו שבודים החולקים עליו, ועל איש כזה בודאי ראוי לחלק. כלומר כי החולקים בודים עליו כזבים ושקרים אשר לא עלו על לבו שעשה כן וכך מה שהכל שקר וכזב, ועל איש כזה שעשה כן כמו שאומרים הם, בודאי ראוי לחלק. נמצא שעליו אינם חולקים כלל, כי אם היו יודעין גדל צדקתו וקדשתו ומעלתו וכו' בודאי לא היו חולקים עליו, רק אדרבא, היו רצים אחריו בהתלהבות נפלא כראוי, רק הם חולקים על מי שעשה מעשים כאלה כמו שהם אומרים. על איש כזה בודאי ראוי לחלק. ואמר שהם חתכו וצירו לעצמם אדם וחולקים עליו - זייא האבין זיף אויס גישניצט אה מענטש אין קריגן אויף איהם (היגו שאינם חולקים עליו, רק על זה האיש שצירו לעצמן בשקר שעשה כן).

עליך לדעת, וכן כל מי שרוצה להתקרב אל חסידות ברסלב עליו לדעת שהסמ"ך-מ"ם לא יתן לו להתקרב אל רבנו ז"ל, והוא ימציא כל מיני מונעים וחולקים ומתלוצצים על דרכי רבנו ז"ל, וכבר ספר רבנו ז"ל (ספורי מעשיות מעשה ז' מהזבוב והעכביש) שקדם שירדה נשמתו לזה העולם עשה הסמ"ך-מ"ם רעש בכל העולמות, ואמר: "אם הנשמה הזו תרד אין לי כבר מה לעשות בזה העולם, כי הוא

יחזיר את כלם בתשובה", ואמרו לו: "הנשמה הזו מכרחת לרדת, ואתה צא ותמצא לעצמך עצה" וכו', ויצא וחזר עם איזה זקן וצחקו, ואמר: "אני כבר לא מפתח מהנשמה הזו והיא יכולה לרדת" וכו' ואמרו על זה אנשי שלומנו שזו העצה שמצא הסמ"ך-מ"ם - שתמיד יעשו צחוק ולעג מחסידי ברסלב וכו' וכו', ולכן יש בחירה מאד מאד גדולה וחזקה להתקרב אל רבנו ז"ל - החפץ יחפץ והחידל יחידל, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכלם יטעמו את האור הגנוז של רבנו ז"ל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רא.

**מי קבע את סדר התורות בלקוטי מוהר"ן?
והאם זה נקבע על פי הוראת רבי נחמן בעצמו?**

שאלה:

מאת שלמה ברוך: שְׁלוֹם וְכֹל טוֹב סְלָה.

ברשותכם יש לי כמה שאלות בענין סדר התורות בלקוטי מוהר"ן:

- א. מי קבע את סדר התורות בלקוטי מוהר"ן, ועל פי מה? לכאורה, הספר הראשון הדפס בחי' רבנו ז"ל, לכן בטח רבנו הסכים וראה את הסדר לא כן?
- ב. ידוע הספור שרבנו שלח את רבי זלמן הקטן עם המאמרים לצדיקים. האם זה היה באותו סדר שאנחנו מכירים היום?
- ג. האם זה אמת שרבי אברהם ברבי נחמן אמר שהסדר של התורות הוא בדוקא, ודרשינן 'סמוכין' מה הטעם שתורה זו נסמכה לתורה שלידה? אודה מאד לצדיק על התשובה, כי היא חשובה לי מאד.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר חיי שרה, י"ז חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שלמה ברוך נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שהדפסת ספר "לקוטי מוהר"ן" הייתה עוד בחיי רבנו ז"ל. בשנת תקס"ח שלח רבנו ז"ל להדפיסו, והיה בערך שני שליש ממה שיש לנו היום, והיו חסרות המון תורות שלא הדפיסו אותן.

את ההדפסה השנייה הדפיס מוהר"ן ז"ל אחר הסתלקות של רבנו ז"ל לעילא ולעילא וכו', ושם סדר את כל ה"לקוטי מוהר"ן" כמו שיש לנו היום. גם בהדפסה הראשונה לא הייתה התורה הראשונה "אשרי תמימי דרך", וכן את כל הסדר סדר מוהר"ן ז"ל, אלא מפני פחד הצנזור הדפיסו על השער שנדפס בשנת תקס"ט, ואת זה הדפיס מוהר"ן ז"ל בשנת תקפ"א בביתו שהקים בית דפוס בהצנע כדי שלא ידעו הצנזור שהיה אז מאד מאד בתקפו (עד שמסרו אותו מתנגדים רשעים ארורים).

כשמוהר"ן ז"ל הדפיס את ה"לקוטי מוהר"ן" הוא סדר את הסדר הזה, ולא ידוע אם היה איזו כוונה בזה, הינו שיהיה הסדר דיקא כמו שהוא, כמובן הרגע שזה סדר בסדר הזה הוא בהשגחה פרטית, כי כל דבר שכבר נעשה וכו' זה בודאי בהשגחה פרטית וכו', וממילא יכולים לקשר בין תורה לתורה, כי דברי רבנו ז"ל ממקום הכי גבוה באים וכו', ורבנו ז"ל בפרוש אמר שלקח את התורה שלו ממקום שאף אחד לא לקח משם תורה וכו' וכו', ומי שבקי בדבריו ז"ל יכול לקשר בין תורה לתורה, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל שעם כל תורה ותורה יכולים לעבר את כל התורה כלה, הינו על פי הקדמותיו הקדושות יכולים לפרש את כל התנ"ך וששה סדרי משנה וכל מאמרי חז"ל שבבבלי ירושלמי ומדרשים וכו', כדגמה

שְׁהֲרָאָה הָרַב הַקְדוֹשׁ מְטַשְׁעֲרִין זְכַר צְדִיק לְבִרְכָה שֶׁחִבֵּר סֵפֶר "נַחַת הַשְּׁלֶחָן" וּפָרַשׁ אֶת שְׁלֹשֶׁת חֻלְקֵי הַשְּׁלֶחָן עֲרוּךְ - אֲרַח חַיִּים, יוֹרֵה דְעָה וְאִבְנֵי הַעֲזָר עַל פִּי תוֹרָה אַחַת בְּ"לִקְוֵטֵי מוֹהַר"ן, הֵינּוּ עַל פִּי הַמַּאֲמָר "אֲשֶׁרִי תְּמִימֵי דֶרֶךְ".

לֹא יְדוּעַ לִי אִם רַבֵּי אֲבָרְהָם בֶּן רַבִּי נַחֲמָן זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָה אָמַר דְּבַר זֶה, שֶׁסֵּדֵר הַתּוֹרוֹת הוּא בְּדוּקָא כָּהֵן, וְדַרְשִׁינָן סְמוּכִין וְכוּ', אָבֵל זֶה מוּבָן מִמֵּילָא שְׂיִכּוּלִים לְקֶשֶׁר מִתּוֹרָה לְתוֹרָה בְּקִלּוֹת, כִּי דְבָרֵי רַבְּנּוּ ז"ל נֶאֱמָרוּ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ מִמְּקוֹם כָּל כֶּף גְּבוּהָ עַד שְׂיִכּוּלִים עִם הַקְּדָמוֹתֵינוּ לְפָרֵשׁ כָּל מֵה שֶׁרַק רוּצִים וְכוּ', עַד כְּדֵי כֶּף שֶׁאֶפְלוּ גִשְׁמִיּוֹת שֶׁבְּגִשְׁמִיּוֹת סִפּוּרֵי הָעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ', יְכוּלִים לְפָרֵשׁ עַל פִּי דְבָרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, כַּמּוּבָא בְּדְבָרֵי רַבְּנּוּ ז"ל, שֶׁאָמַר (שִׁיחוֹת הֶר"ן סִימָן ר"ד) מִי שֶׁבָּקִי הֵיטֵב בְּתוֹרָתוֹ וּבְשִׁיחוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, דֵּהֵינּוּ בְּסִפְרֵי הַקְּדוֹשִׁים, רָאוּי לוֹ לְמַצֵּא כָּל שִׁיחוֹת הָעוֹלָם בְּתוֹךְ תּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה. וְאִין שׁוּם שִׁיחָה וְעַנְיָן בְּעוֹלָם שְׁלֵא יוּכַל הַשָּׁלֵם לְמַצֵּא בְּתוֹךְ תּוֹרָתוֹ. (פְּרוּשׁ: כִּי בּוֹדָאֵי בְּאַמַּת כָּכָל הַדְּבָרִים וְשִׁיחוֹת שֶׁל הָעוֹלָם בּוֹדָאֵי יֵשׁ בָּהֶם תּוֹרָה בְּהֶעֱלֵם. אָבֵל אִין מִי שֶׁיִּזְכֶּה לְגִלּוֹת זֹאת, לִידַע הַנְּסִתְרוֹת שֶׁנַּעֲלָם בְּשִׁיחוֹת בְּנֵי אָדָם, כִּי אִם אֲנָשִׁים גְּדוּלִים בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד. אָבֵל עַל יְדֵי הַתְּגַלּוֹת תּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה וְהַנּוֹרְאָה שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל, מִי שֶׁבָּקִי בְּסִפְרֵי הֵיטֵב הֵיטֵב וַיֵּשׁ לוֹ שְׁכָל קֶצֶת, יוּכַל לְמַצֵּא בְּכָל שִׁיחוֹת הָעוֹלָם רְמָזִים בְּהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אֶפְלוּ אִם לֹא יִהְיֶה גְּדוֹל בְּמַעֲלָה בְּיֹתֵר).

כִּי בְּאַמַּת אִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלָקוֹת גְּמוּר הוּא, וְדוּמִם צוּמַח חַי מְדַבֵּר זֶה לְבוֹשׁ לְגַבֵּי אִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְכָל מֵה שֶׁקּוֹרָה בְּעוֹלָם דְּבַר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן יֵשׁ בְּזֶה כּוֹנֵה עֲמָקָה עֲמָק עֲמָק מִי יִמְצָאנוּ, וּגְדוּלֵי מְבַחְרֵי הַצְּדִיקִים מְבִינִים מְכָל פֶּרֶט וּפְרֵט מִפְּרֵטֵי הַבְּרִיאָה אֶת סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת מֵה שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דְּבַר וְדָבָר מִפְּרֵטֵי הַבְּרִיאָה, כִּי אֶפְלוּ דוּמִם צוּעֵק וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (חִבְקוֹק ב' י"א) "אִבְנֵי מִקְיָר תִּזְעַק", וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית י"א). אֲבָנֵי בֵיתוֹ שֶׁל אָדָם וְקוֹרוֹת בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם מְעִידִים בוֹ, שֶׁכָּל זֶה הוּא דוּמִם, וְכְמוֹ

כַּן צוֹמַח מְגַלֶּה סְתָרֵי נִסְתָּרוֹת, כְּמֵאמָרָם ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָשָׁה י"ג סִימָן ב') עַל הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית ב' ה') "וְכָל שֵׁיחַ הַשְּׂדֵה" - כָּל הָאֵילָנוֹת כְּאֵלוֹ מְשִׁיחִין אֵלוֹ עִם אֵלוֹ, כָּל הָאֵילָנוֹת כְּאֵלוֹ מְשִׁיחִין עִם הַבְּרִיּוֹת וְכוּ'; כִּי הֵן דוֹמִים וְהֵן צוֹמַח מְגַלִּים סְתָרֵי נִסְתָּרוֹת, וּמְכַל שְׂכָן חַיּוֹת שְׂנוּהָמוֹת וְכוּ', שְׂכָל חַיָּה מוֹצִיָּאָה קוֹל אַחֵר וְכוּ', וְצִפְצוּף הַצְּפָרִים וְכוּ', הַכֹּל הֵם כְּרוֹזִים מִהַשְּׁמַיִם שְׂמֻגְלִים וּמְפָרְסָמִים סוּדוֹת נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, וּמְכַל שְׂכָן בְּנֵי אָדָם שְׂמַדְבָּרִים וּמְסַפְּרִים סְפוּרִים וְהֵם אֶפְלוֹ לֹא יוֹדְעִים מִה שֶׁהֵם מְדַבְּרִים וּמֵה שֶׁהֵם מְסַפְּרִים, וְאִם עוֹמֵד שֶׁם צָדִיק הַדְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּבִטּוֹל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו וְכוּ', הוּא מְבִין אֶת פְּנִימִיּוֹת שִׁיחוֹתֵיהֶם וְכוּ', מֵה שְׂמֻגְלִים וּמְפָרְסָמִים לְהַצְדִּיק הַזֶּה סוּדוֹת הַתּוֹרָה.

וּכְבָר אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (שִׁיחוֹת הֶר"ן סִימָן נ"ב) מְכַל הַדְּבָרִים צוֹעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֶפְלוֹ מְסַפְּרֵי הַגּוֹיִים צוֹעֵק גַּם כֵּן כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים צ"ג) "סִפְרוּ בְּגוֹיִם כְּבוֹדוֹ" - שְׂאֶפְלוֹ בְּסַפּוּרֵי הַגּוֹיִים צוֹעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. כִּי כְבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ צוֹעֵק תְּמִיד וְקוֹרָא וּמְרַמֵּז לְהָאָדָם שִׁיִּתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ יִקְרַב אוֹתוֹ בְּרַחֲמִים בְּאַהֲבָה וּבְחַבְּבָה גְדוֹלָה; וְכוּ' עֵינֵי שֵׁם. עִם כָּל זֹאת מְגַלֶּה לָנוּ רַבְּנּוּ ז"ל שֶׁעַל יְדֵי תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה שְׂגָלָה לְעַם יִשְׂרָאֵל, עַל יְדֵי הַקְּדָמוֹתָיו אֶפְלוֹ אָדָם פְּשוּט שְׂבָקִי בְּסַפְּרֵיו יְכוֹל לְהִבִּין אֶת הַרְמְזִים וְהַסּוּדוֹת שְׂמַרְמְזִים וּמְגַלִּים לוֹ מִהַשְּׁמַיִם, שְׂזָה נִקְרָא שִׁיחַת חַיּוֹת וְעוֹפוֹת, שִׁיחַת דְּקָלִים וְאֵילָנוֹת וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁרֵי עֵינֵי רְאֵתָה זֹאת מֵה יְכוֹלִים לְזַכּוֹת עַל יְדֵי שְׂקִידָה רַבָּה בְּסַפֵּר הַקְּדוּשׁ "לְקוֹטֵי מוֹהַר"ן.

וּבְאֵמַת מוֹבָא בְּדַבְּרֵי מוֹהַרְנ"ת ז"ל (לְקוֹטֵי הַלְכוֹת תְּפִלִּין הִלְכָה ה' אוֹת ל"ח) כִּי עַל פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה (הֵינּוּ עַל פִּי דְבָרֵי רַבְּנּוּ ז"ל) וְהִיּוֹצֵא בָהֶם הַמְּבֹאָרִים בְּדַבְּרֵינוּ, תּוֹכֵל לַעֲשׂוֹת לָךְ דֶּרֶךְ לְהִבִּין מְעַט מְזַעֵר בְּדַרְכֵי הַקְּבִלָּה שֶׁל הַזֶּהָר הַקְּדוּשׁ וְהָאֲרִיז"ל לְהוֹצִיא מֵהֶם דְּרָכִים וְעֲצוֹת לְמַעֲשֵׂה, עַל פִּי הַקְּדָמוֹת נוֹרָאוֹת וְעֲצוֹת אֲמִתִּיּוֹת שֶׁל דְּבָרֵי תּוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל, שְׂכָל תּוֹרָה וְתוֹרָה וְכָל מַעֲשֵׂה וּמַעֲשֵׂה הִיא פּוֹתַחַת

שְׁעָרִים רַבִּים שֶׁל הַשָּׁגַת אֱלֻקוֹת, שְׁעַל יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְהִבִּין גַּם כָּל דְּרָכֵי הַקְּבִלָּה, אִם תִּזְכֶּה לְשַׁקֵּד עַל תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה יוֹם יוֹם בְּשִׁקְיָה רַבָּה; עֵינַי שָׁם. הֵינּוּ מִי שְׂרוּצָה לְהִבִּין פְּנִימִיּוֹת דְּפְנִימִיּוֹת וְכוּ' שֶׁל כְּתָבֵי הָאֲרִיז"ל וְסוּדוֹת הַתּוֹרָה וְרוּזֵי דְרָזִין וְכוּ', הוּא יְכוּל לַעֲשׂוֹת אֶת זֶה דֶּרֶךְ שִׁקְיָה רַבָּה בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל וּמוֹהַרְנ"ת ז"ל, אֲשֶׁר לֹא וְאֲשֶׁר חָלְקוּ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' רב.

**מה דעתכם בענין העליה להר הבית בזמן הזה:
מתר או אסור?**

שאלה:

מאת שוחם: שלום וברכה לכבוד הצדיק מ'בנא'ל שליט"א.
מה דעתכם בענין העליה להר הבית בזמן הזה - האם זה
מתר או אסור?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר חיי שרה, י"ח חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שוחם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י"ב) כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ אַחַר שְׁכָלוֹ וְחֻקְמָתוֹ יוֹכֵל לִפְלֵ בְּטַעוֹתַיִם וּמְכַשׁוֹלוֹת רַבִּים, וְלָבוֹא לְיַדֵי רַעוֹת גְּדוֹלוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם. וַיֵּשׁ שֶׁקְלָקְלוֹ הַרְבֵּה, כַּגּוֹן הַרְשָׁעִים הַגְּדוֹלִים מְאֹד הַמְּפָרְסְמִים, שֶׁהִטְעוּ אֶת הָעוֹלָם, וְהִכֵּל הָיָה עַל יְדֵי חֻקְמָתָם וְשִׁכְלָם. וְעַקְר הַיְהוּדוּת הוּא רַק לִילֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת בְּלֵי שׁוֹם חֻקְמוֹת,

וְלַהֲסַתְּפֵל בְּכָל דְּבַר שְׁעוֹשֶׂה שִׁיְהִיָּה שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלִבְלִי לְהַשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל כְּבוֹד עֲצָמוֹ. רַק אִם יֵשׁ בְּזֶה כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲשֶׂה, וְאִם לֹאוֹ לֹאוֹ, וְאִזִּי בּוֹדָאֵי לֹא יִכְשַׁל לְעוֹלָם; אִם חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל הַדּוֹרוֹת הִזְהִירוּ בְּאֶסוּר חֲמוּר לֹא לְעֵלוֹת אֶל הַר הַבַּיִת כִּי זֶה גּוֹבֵל עִם אֶסוּר כְּרִתוֹת, אִזִּי אֵין מַה לְהַכְּנִס בְּשׁוּם וּפְנֻחִים, וְצָרִיכִים לְזַכֵּר שֶׁבְזָמַן הַזֶּה אֶסוּר לְהַכְּנִס בְּהַר הַבַּיִת שֶׁזֶה אֶסוּר כְּרִת, וְלֹא לְהַסְתַּכֵּל עַל אֵלוֹ הַקָּלִים וְהַרִיקִים וְהַפּוֹחִזִים וְכוּ' שֶׁמְטַהְרִים אֶת הַשָּׁרִץ בְּקו"ף-נו"ן טְעָמִים וּפּוֹסְקִים שֶׁמִּתַּר לְעֵלוֹת אֶל הַהַר הַבַּיִת וְזֶה עוֹד מִצְוָה רַבָּה מְאֹד, אוֹי לָנוּ שֶׁכָּךְ עָלְתָה בְּיָמֵינוּ שִׁיְכוּלִים לְסַנּוֹר בְּנֵי אָדָם וְלַהֲסִיתֶם לְעֵלוֹת אֶל הַר הַבַּיִת בְּזָמַן הַזֶּה שֶׁכָּלְנוּ טְמְאֵי מֵתִים, וְזֶה אֶסוּר כְּרִת לְהַכְּנִס בְּהַר הַבַּיִת.

מְלַבֵּד זֹאת, יֵשׁ בְּזֶה אֶסוּר חֲמוּר שֶׁל 'הַתְּגָרוֹת בְּאֵמוֹת' שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (כְּתוּבוֹת קִיא.) שֶׁהַשְּׁבִיעַ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא יִתְגָּרוּ בְּאֵמוֹת, וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אָמַר לָהֶם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל אִם אַתֶּם מְקִימִין אֶת הַשְּׁבוּעָה מוֹטָב, וְאִם לֹאוֹ אֲנִי מִתִּיר אֶת בְּשָׂרְכֶם כְּצַבָּאוֹת וּכְאֵילוֹת הַשָּׂדֶה. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ שֶׁכָּל אֵלוֹ שֶׁעָלוּ לְהַר הַבַּיִת וְהַתְּגָרוּ בִּישְׁמַעְאֵלִים עַל יְדֵי זֶה גָּרְמוּ שֶׁהֵם מִתְּפָרְעִים וְהוֹרְגִים יְהוּדִים חַפִּים מִפְּשַׁע.

הָרִי שֶׁלֶף לְפָנֶיךָ שְׂאֶסוּר בְּאֶסוּר חֲמוּר לְעֵלוֹת לְהַר הַבַּיִת עַד עַתָּה בְּדָבָר, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ יִבְנֶה לָנוּ אֶת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' רג.

האם שיך שבחורה שלא משתייכת לברסלב תצא לשדוך עם ברסלבר?

שאלה:

מאת מורן: שלום כבוד הרב.
האם שיך שבחורה שלא משתייכת ואף לא חושבת להשתייך
לחסידות ברסלב תצא לשדוך עם בחור חסיד ברסלב מפני
שיש מציאת חן בעיניהם? חשוב לציון שהבחורה אוהבת את
הזרם של ברסלב ולוקחת קצת מכל זרם, אף בכל ההנהגות
שלה היא מתנהגת לפי מרן עובדיה יוסף זכר צדיק לברכה.
מה דעת הרב?

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום שלישי לסדר חיי שרה, י"ח חשוון ה'תשע"ה.
שלום רב אל מורן תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא מבין את השאלה שלך - מה זה קשור לחסידות ברסלב?
אם מציאת בחור שמוצא חן בעיניה, ויש ביניכם משיכה, למה שלא
תתחתנו? ובכלל, האם את יודעת מה זה חסידות ברסלב? הלא רבנו
ז"ל בעצמו גלה לנו מה זה חסידות ברסלב, ואמר (חיי מוה"ר"ן סימן
של"ט) **איתא במדרש** (בראשית רבה פרשה ל"ד סימן כ"א) **על הפסוק** (יחזקאל
ל"ו כ"ו) **"ונתתי לכם לב בשר"**, אל תקרי בשר אלא בסר, שיהיה כל
אחד בוסר בחלק של חברו, לב בסר אותיות ברסלב; הינו שכל
הצרות שעם ישראל סובלים הן מפני שיש לנו לב אבן, שאחד לא
מבין את השני, ולא מעניין להבין את השני, כמו שתי אבנים וכו', וזה
מה שאומר הנביא (שם) **"והסרתי את לב האבן מבושרכם ונתתי לכם
לב בשר"**, שזו תהיה הגאולה - שאדם יהיה לו לב של בשר.

ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פד.) אהבה דוחקת את
הבשר; הרגע שיש לאדם לב בשר, הוא יבין את השני ויאהב את
השני ויעזר לשני, וזה כל הענין של חסידות ברסלב, שהם אותיות
לב בסר, כי אות ש' מתחלפת באות ס', כי אדם צריך לעבד על
מדותיו לעקר ממנו את הלב האבן שזו מדת האכזריות שיש בו, מדת
האנוכיות שיש בו, ואז דיקא יזכה ללב בשר, לאהב את כל בר ישראל,
ולהרגיש בכאב הזולת, וישתדל לעזר, שזה כל חסידות ברסלב. וזה
לא שיה' לזרם אחד וכו', זו מתנה לכלל נשמות ישראל ולכל העולם
כלו, ולכן לא בחנם שלאחרונה מתפרסם הלמוד העמק של רבנו
ז"ל בכל העולם כלו, ולא רק נשמות ישראל נמשכים אל רבנו ז"ל,
מכל החוגים ומכל החסידיות ומכל השיטות וכו', אלא אפלו אמות
העולם מתענינים בלמוד העמק של רבנו ז"ל, איך שמחזק ומעודד
ומשמח את כל הנשמות הנפולות, ומחזק את כלם, ומדריך את כלם
בדרך הנכונה. אשרי מי שיתמיד בספרי רבנו ז"ל, ואז יתהפך לבו
לב האבן, שזה היצר הרע הסמ"ך-מ"ם שענינו רק לעשות רע לזולת
וכו', ויהיה נעשה לבו לב בשר, שזה היצר טוב שענינו רק לעשות
טוב לזולת וכו'.

ולכן אם מצאת בחור ויש מציאת חן בעיניך למה שלא תתחתנו
תכף ומיד? ומה השאלה שאת מתנהגת לפי מרן הגאון רבי עובדיה
יוסף זכותו יגן עלינו, הלא רבנו ז"ל בפרוש אמר לנו שלא ישנו מנהג
אבותיהם, שכל אחד יחזיק במנהג אבותיו.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתרגילי את עצמך לדבר אליו יתברך
כאשר ידבר איש אל רעהו, שזה נקרא בלשון רבנו ז"ל 'התבודדות'
שעל ידי זה זוכים לטהרת המוח מחשבה, ולשוב הדעת גדול מאד,
ולהיות דבוק בו יתברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רד.

האם בברסלב לא מקפידים להתפלל מנחה לפני השקיעה כמו אצל רב העולם?

שאלה:

מאת נחמן: שלום לכבוד הרב שיק שליט"א.
כשהתארחתי ביבנאל שוחחתי עם החסידים היקרים על כל מיני ענינים בעבודת השם, ועל המנהגים של חסידות ברסלב, ובין יתר הדברים הם אמרו לי שלעתים כבודו מתפלל מנחה אחרי השקיעה. וברצוני לשאל, ולא מתוך קנטור חלילה: האם בברסלב לא מקפידים להתפלל מנחה לפני השקיעה כמו אצל רב העולם?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר חיי שרה, י"ח חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל נחמן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לכתחלה צריכים להתפלל מנחה קדם השקיעה, כמוכא בזהר (פי תצא רע"ח). ולא תבוא עליו השמש - דא צלותא דמנחה, דאי עבר יומו בטל קרבנו; כי בקלות יכולים לעבר את זמן תפלת מנחה, ויהיה כבר ודאי לילה, ואז יצטרך להתפלל פעמים שמונה עשרה של ערבית, ולכן אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ו:): לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה, שכן אליהו לא נענה אלא בעת תפלת המנחה; כי אז דינים שורין, הינו אדם הוא באמצע מלאכתו ועסוק מאד, ומרב טרדותו הוא מבהל ומבלבל וכו', ולכן הזמן הכי טוב להתפלל מנחה קטנה בשעה שלש אחר הצהריים, כי אז הוא הזמן של הקרבת תמיד של בין הערבים שקרב בתשע שעות ומחצה, הינו בין השעה שלש ושלוש וחצי, וזהו הזמן הכי לכתחלה.

עם כל זאת צריכים לדון את כל אדם לכף זכות, כי זמן צאת הכוכבים לפי רבנו תם זה שבועים ושתיים דקות אחר השקיעה, ולכן יש עוד מספיק זמן להתפלל אחר השקיעה, ולא צריכים להתעקש עם בני אדם, ומכל שכן לא לצעק עליהם ולא להתפרץ "שקיעה! שקיעה!" כאלו כל התורה תלויה ב"שקיעה! שקיעה!", כי אחר השקיעה יש עוד שבועים ושתיים דקות עד צאת הכוכבים, ולכן אם אחר עדין יש לו זמן בדיעבד להתפלל מנחה אחר השקיעה בלי שום פקפוק כלל.

ומה שאני מתפלל הרבה פעמים אחר השקיעה, זה מחמת טרדות רבים של צבור מרי נפש ששוקדים על דלתי ביתי, ולפעמים זה בכלל פקוח נפש ממש, וטרחא דצבורא עלי וכו', אבל אין ללמד מזה כלל, כי בודאי טוב יותר להתפלל הרבה קדם השקיעה, עם כל זאת לא צריכים לעשות רעש "שקיעה! שקיעה!" כאלו כל התורה תלויה רק ב"שקיעה".

ידוע שהרב הקדוש מסאטמאר זכותו יגן עלינו בעל "דברי יואל" הקפיד להתפלל דיקא אחר השקיעה מטעמים אשר לו, וכשבא לארצות הברית באו אליו בטרוניא היתכן שמתפלל כל כך מאחר הרי "שקיעה, שקיעה?" וכו', ענה ואמר: חדוש ופלא אצלי - נשותיכם הולכות עם שערות מגלות לגמרי שעל זה מגיע גט, כי דת יהודית זה אשה ההולכת עם שערות מגלות שצריכים לגרשה, וכן יש הרבה שהולכות בפריצות נוראה וכו', וכן אוכלים מכל הבא בידו, קונים בשר מחנות שכתוב על הדלת "בשר כשר", ומי יודע מה מוכרים שמה? מי המשיגים? ומי השוחט? הרי זה יכול להיות טרפות ונבלות וכו'... על דבר זה לא מקפידים, אבל "שקיעה, שקיעה" בזה תלויה כל התורה?

והמבין יבין, יכול לעבר רב היום או כל היום שלא לומדים תורה כלל, רק מבילים את הזמן בפטפוטי דברים בטלים ולשון הרע ורכילות, על זה לא מקפידים כלל, אבל "שקיעה, שקיעה" צא ובדק

את אלו שצועקים "שקיעה שקיעה", האם הם נזהרים בכל שאר המצוות בדקדוק רב כמו זה.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רה.

האם יש בעיה להתבודד ליד בית עלמין?

שאלה:

מאת משה: לכבוד מוה"ר א"ש שלום.
השם ישלח לכם ולרבני רפואה שלמה, אנו מתפללים
עבורכם בכל יום כפה וכמה פעמים.
שאלה: האם יש בעיה להתבודד ליד בית עלמין?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר חיי שרה, י"ח חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם יכול להתבודד איפה שהוא רק רוצה, כי מלא כל הארץ כבודו, והקדוש-ברוך-הוא נמצא בכל מקום, ובודאי אם אדם מתבודד סמוך לבית עלמין אזי אם אין לו לב אטום וכו' ואם עיניו לא משחדות עם כסף וכו', אזי המקום הזה יעורר אותו יותר אל הקדוש-ברוך-הוא, וחבל מאד מאד שבני אדם לא חושבים על התכלית הנצחית, ומסיתים ומדיחים אחד נגד השני וכו', ורבנו ז"ל בא לעקר את אלו השקרנים הרמאים והצבועים וכו' העובדים על בני אדם וכו', כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן א') כשאדם מתבודד להקדוש-ברוך-הוא וכל ענינו זה רק תפלה וכו', על ידי זה נופלים כל המפרסמים של שקר וכו', עין שם; כי על ידי תפלה

והתבודדות הוא נכלל בו יתברך, וממילא כל השקרים המעלימים ומסתירים את אמתת מציאותו יתברך נופלים וכו'.

אשרי אדם שתמיד מתבודד להקדוש-ברוך-הוא וזוכה לזכור את היום האחרון, אשר אז אין לו כבר ראש ומח להסית ולהדיח אחד נגד השני, ולהרבות מחלוקת בישראל בהסתות פרועות בכל מיני תקסיסים וכו', ואף אחד לא שם לב שאנחנו כמו דגים בים, וכמו שאמר החכם מכל אדם (קהלת ט') "כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה וכצפרים האחזות בפח כהם יוקשים בני האדם לעת רעה כשתפול עליהם פתאום", וחכמינו הקדושים דרשו על זה (סנהדרין פ"א: א) מאי דכתיב (קהלת ט') "כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה" - מאי מצודה רעה? אמר ריש לקיש: חכה. ופרש רש"י: שהוא רע וחלש וקטן, ואחז בו דגים גדולים פתאום ואינו רואה, ואינו דומה לנאחז ברשתות על ידי מארב ותחבולות; הינו אדם נמצא בתוך הים הסוער שבעולם הזה, וכמו דגים שנמצאים בתוך הים ובכל עת באים דגים ומורידים רשתות לתוך המים ומוציאים משם דגים, כך הוא בעולם הזה - בכל פעם פתאום מוציאים כמה בני אדם מזה העולם וכו', ואף אחד לא לומד מוסר השכל מזה, שזה יכול לקרות גם לו יום אחד וכו', ותמיד נדמה שרק לזולת זה קורה, אבל לי זה אף פעם לא יקרה וכו'.

אבל מי שזוכה להתבודד בכל יום עמו יתברך, הישוב הדעת שלו הוא כבר בצורה אחרת לגמרי, וכל החיים הולכים עמו יתברך, ואל כל זה רבנו ז"ל רוצה לזכות אותנו, כי מי שתבודד ושופט את עצמו בזה העולם, אזי אין לו שום משפט למעלה, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ט"ו) כשאדם שופט את עצמו בזה העולם אזי אין לו שום משפט בעולם הבא. וכן הוא בזהר (פינחס רל"א). מאן דמפרש חוביה - בי דינא בדילין מיניה, בגין דבר נש קריב לגרמיה, ולא אתדן על פומיה, ותו לא שביק למקטרגא לאולפא עליה חובא, מומא דבר נש יקדים ויימא, ולא יהיב דוכתא לאחרא למימר, כדין

קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא מְחִיל לִיָּה, הֲדָא הוּא דְכָתִיב (משלי כ"ח י"ג) "וּמוֹדָה וְעֵזב יִרְחֹם" [מִי שֶׁמְפָרֵשׁ אֶת חֲטָאָיו לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, הֵינּוּ שֶׁמִּתְוֹדֶה עַל חֲטָאָיו, עוֹזְבִים אוֹתוֹ בֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה וְאֵין דְּנִים אוֹתוֹ וְכוּ', וְמָה גַם כְּשֶׁבָא הַמְקַטְרֵג לְקַטְרֵג עָלָיו, הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹלְחוֹ מַעַל פְּנָיו וְכוּ']. וְזוֹ הַמַּעֲלָה שֶׁל אָדָם שׁוֹכָה תְּמִיד לְהִתְבּוֹדֵד לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׁיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִז נִתְקַיֵּם אֲצִלוֹ מֵאֲמָרָם ז"ל (ספרי שפטים) כְּשֵׁישׁ דִּין לְמִטָּה אֵין דִּין לְמַעֲלָה.

אֲשַׁרִּי מִי שֶׁמְצִיֵּת אֶת רַבְּנוֹ ז"ל וְעוֹסֵק בְּשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ מְדִי יוֹם בְּיוֹמוֹ.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה'רו.

מה מקור המנהג לכתב פתק, לקרא אותו בציון של צדיק ולהשאיר אותו שם?

שאלה:

מֵאֵת אַבְרָהָם: הֵיִיתִי בְּצִיּוֹן שֶׁל צְדִיק גָּדוֹל, וְרָאִיתִי שֶׁהַפּוֹקֵדִים אֶת צִיּוֹנוֹ נוֹהֲגִים לְכַתֵּב אֶת כָּל מִשְׁאֲלוֹתֵיהֶם עַל דָּף וְלִקְרֹא אֶת זֶה לְצַדִּיק, וְאַחַר כֵּן קוֹרְעִים וְזוֹרְקִים אֶת הַפְּתָק בְּשִׁטַּח שֶׁלְּפָנָיו הַצִּיּוֹן. מָה הַעֲבִין בְּזֶה?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר חַיֵּי שָׂרָה, י"ח חֲשׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל אַבְרָהָם נְרוֹ יֵאִיר

לְנֶכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

זֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד לְהִיּוֹת אֶצֶל צִיּוֹן שֶׁל צַדִּיק כִּי שָׁם מִתְקַבְּלוֹת הַתְּפִלוֹת בְּנֶקֶל, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבְנּוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת צַדִּיק סִימָן קע"ג) עַל יְדֵי הַשְּׁתַּטְּחוֹת עַל קְבְרֵי הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה לוֹ טוֹבוֹת אֲף עַל פִּי שְׂאִינוֹ רְאוּי לְכֹד; וְכֵן אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת אָמוּנָה סִימָן ט') מִי שֶׁנֶּאֱבַד אָמוּנָתוֹ מִמֶּנּוּ, יֵלֶךְ עַל קְבְרֵי הַצַּדִּיקִים וְיִסְפֹּר הַחֲסָדִים שֶׁעָשָׂה לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; וְשָׁם שׁוֹרֶה אֲוִיר הַנֶּחַם וְהַזֶּךְ שֶׁל הַצַּדִּיק, כִּי אֵינָא בּוֹהֵר הַקְּדוֹשׁ (אַחֲרֵי ע"א): צַדִּיקִיא שְׂכִיחֵי יִתִּיר בְּהַאי עֲלָמָא בְּתַר דְּאִסְתַּלְקוּ; וְלִכֵּן זֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד לְפָקֵד קְבְרֵי צַדִּיקִים וְלִהְתַּפְּלֵל שָׁם, שֶׁבְּזַכּוּתָם נוֹשַׁע וְיִתְקַבְּלוּ תְּפִלוֹתֵינוּ.

בְּעֵינֵי הַהֲנַהֲגוֹת אֶצֶל צִיּוֹנֵי צַדִּיקִים וְכוּ' - כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מִנְהַגוֹ, וּבּוֹדָאי יֵשׁ לָהֶם עַל מַה לְסַמֵּךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' רז.

קְרָאנוּ לְבִתְנוֹ 'אֲבִישֶׁג'. הָאֵם זֶה שֵׁם טוֹב?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת סוּהָרָה: לְכַבֹּד קִדְשַׁת מוֹהֲרָא"ש שְׁלוֹם. בְּרוּךְ הַשֵּׁם אַחֲרֵי כִּפּוּהַ שְׁנַיִם שָׂאֲנִי מַחְכֶּה לִילְדִים יְלֻדְתִּי בְּשָׁעָה טוֹבָה בֵּת וְקְרָאנוּ לָהּ אֲבִישֶׁג. רְצִיתִי לְדַעַת אִם הַשֵּׁם הַזֶּה טוֹב, וְמָה הַצַּדִּיק אוֹמֵר עַל הַשֵּׁם הַזֶּה. תּוֹדָה וּרְפוּאָה שְׁלֵמָה לָכֶם וְלִרְבֵּינֵי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר חיי שרה, י"ח חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל סהרה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריכים לשמר מאד איזה שם נותנים לילדים, כי כפי השם כך נמשכים נשמת ומזל הילדים, לכן מה טוב ומה נעים לתת שם אחר צדיק או אחר אחד משמות האבות והאמהות הקדושים, או הנביאים והנביאות וכו', שם תנכ"י, כמוכא מהצדיק הקדוש הרבי רבי אלימלך מליזענסק זכותו יגן עלינו (נעם אלימלך - במדבר) שהשם יתברך ברוך הוא גזר בבריאת העולם שיהא כך וכך שמות ראובן וכך וכך שמות שמעון, ועתה כשנתגלגל איזה אדם בעולם ונותנין לו שם בשם צדיק אחד שיהיה כבר בעולם זה גורם לאיש הלזה שיהיה גם כן צדיק מחמת שנתעורר האור של הצדיק שהוא בעולם העליון.

אבישג זה שם טוב, ואמרו חכמינו הקדושים (פרקי דרבי אליעזר פרק ל"ג) שיהא היתה אחותה של השונמית שברכה אלישע בבן, ומוכא בזהר (בשלח מ"ד:) שהבן הזה היה חבוק הנביא, ולכן כל שם תנכ"י זה שם מאד מאד מסגל, וצריכים לשמר לא לתת שמות בדויים וכו' שאין להם שום יסוד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רח.

יש לנו שתי בנות וכבר חמש שנים אשתי לא מצליחה להרות. האם ללכת לטפולי פוריות?

שאלה:

מאת יאיר: אנחנו מתפללים בכל יום לרפואתכם השלמה וגם לרפואת הרבנית שתחי'.
ברוך השם יש לנו שתי בנות, וכבר חמש שנים שאשתי לא מצליחה להרות. במרפאה המליצו לה ללכת למכון פוריות. מה הצדיק חושב שאנו צריכים לעשות? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר חיי שרה, י"ח חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יאיר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תראו לשמח עם הבנות שנתן לכם הקדוש-ברוך-הוא מתנה, ולמה אתם צריכים לדחק את השעה? יבוא הזמן הנכון, אזי אם תזכו יתן לכם הקדוש-ברוך-הוא עוד ילדים, רק לא לדחק את השעה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ס"ה) כל הדוחק את השעה - שעה דוחקתו, וכל הנדחה מפני השעה - שעה נדחית מפניו; ואנשים במקום לשמח על חצי כוס המלאה, הם תמיד מסתכלים על חצי הכוס הריקה ובוכים על זה, וממררים את חיייהם בחנם וכו', ומכל שכן שאצלכם הכוס מלאה, ואיך מלאה - שיש לכם שתי בנות מתוקות שנתן לכם הקדוש-ברוך-הוא מתנה, אזי תראו לשמח עם המתנה הזו, ואל תדחקו את השעה כלל, ואז טוב לכם כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה'רט.

**הרב הורה לי ללכת עם בעלי בחמרת הדין.
איך עלי להתמודד עם ההשלכות?**

שאלה:

מאת אסתר: לכבוד הצדיק שלום רב. לשמחתי הרבה זכיתי היום לתשובה מכבודו על שאלתי. נחמה גדולה היתה עבורי כשראיתי שהצדיק מבין את כאבי ומצוקתי הגדולה עקב עזיבת הבעל ודרישותיו לגרושין תוך דרישה לותר על הרכוש וחלקת החובות. נחמתי שיט צדיק אמתי המבין ללבי ולעול שנעשה לי ומאיר לי את הדרך, ובכונתי לקיים הלכה למעשה את עצתכם הקדושה ללכת אתו בחמרת הדין.

יחד עם זאת, לפני שאני עושה את הצעד המשמעותי של הגשת תביעה בבית הדין הרבני, מחובתי לשתף את הצדיק בשני ענינים חשובים באותו ענין כדי להשלים את התמונה: א. עורך הדין שלי אמר לי שאם אגיש תביעה בבית הדין, מייד אחריה עלי לצפות לכך שהוא יגיב בתביעה בבית המשפט לפרוק שתוף על הדירה והדירה תמכר לאלתר, שהרי בית המשפט לא מונע מאדם המבקש למכר דירתו לעשות זאת, ולי לצערי אין יכולת כספית לקנות ממנו את חלקו בדירה.

ב. אבי היקר כבר אדם מבגה והוא בקש ממני להשתדל ולהמנע מבתי דין ובתי משפט ולסיים את הנשואין ללא תביעות. אבא אדם רגיש מאד ומדאג ממצבי, ואינו רוצה שאכנס להליכים משפטיים. אינני רוצה לצערו, אף אם לאחר כל זאת הצדיק ינחה אותי לא לותר וללכת עם הבעל ביד קשה של בתי דין ובתי משפט - אעשה זאת בלב שלם למרות האמור לעיל. אני שמחה ובטוחה שיש לי על מי להשען. בכבוד רב ובתודה מעמק הלב, אסתר.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר חיי שרה, י"ח חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל אסתר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא מכיר את החקים וכו', ולכן את צריכה ללכת רק כפי שהעורך דין מנחה אותך, כי אני לא רוצה להפיל אותך חס ושלום בפח, כי את צריכה לדעת שמי שהוא נואף וכו' אצלו אין שום סנטימנטים להרס את הזולת וכו', ובכלל, כשרואים אדם שהולך ברציחה כזו נגד אשתו וילדיו צריכים לדעת שזה נואף שגרתי וכו', ומבחוץ מראה פנים כמו איש תם וישר וכו', וכלל זה מפרסם - מי שלא מרחם על אשתו ועל ילדיו, זה נואף גדול כמו במצב שלך שהוא בגד בך באפן מגעיל וכו', והכל תחת ומאחורי הגב וכו'.

בענין האבא וכו', אם זה רצונו לא ללכת לבתי דין ובתי משפט כי זה מצער אותו, אזי חדלי מהכל כי אי אפשר לתאר ולשער מה זו מצות כבוד אב ואם, כמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה פרשה כ"ו) כל העולם כלו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות כבוד את אביך ואת אמך; ואמרו (קידושין ל:): שלשה שתפין הן באדם - הקדוש-ברוך-הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבדוני; רואים מזה שאם מכבדים את אבא ואמא בזה מכבדים את הקדוש-ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא יתיר אותך מכבלי העגוץ וכבר יהיו לך חיים שקטים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רי.

**אשתי טבלה ב'מקוה מלכה' ביבנאל וזכינו לישועה.
האם כדאי לעשות זאת שוב?**

שאלה:

מאת שלמה: לכבוד קדשת מורנו ורבנו שליט"א, שלום
וברכה.

רציתי לשאל שאלה בענין מקוה מלכה ביבנאל: זכינו שאחר
שאשתי טבלה שם מיד היא נפקדה (כשנה אחר החתונה),
וברוך השם יש לנו ילד חמוד וחכם באפן יוצא מן הכלל בן
כשנה, ואנו שמחים ומאשרים בו ומרגישים שיש לו נשמה
מיוחדת, ואנו מאמינים שכל זה בזכות המקוה הקדוש ומכיוון
שאנחנו רוצים לזכות בעוד ילדים כאלו אנחנו שואלים: האם
אכן כדאי לנו לנסע מהמרכז במיוחד בשביל זה? והאם אכן זה
יביא לנו את התועלת הזו? בתודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר חיי שרה, י"ח חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שלמה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה השאלה, אם ראייתם נס גלוי במקום הזה למה שלא תחזרו
שם עוד פעם ותראו עוד נסים? ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א'
סימן ז') שנסים, אמונה, תפלה, ארץ ישראל וצדיק תלויים זה בזה,
ולכן אשרי מי שזוכה לצית את הצדיק ומקים את מאמרו, וזוכה
לאמונה ברורה ומזככת, ועל ידי זה הוא מרבה בתפלה ושיחה בינו
לבין קונו ומבקש ממנו יתברך כל מה שהוא צריך, וכדאי על ידי זה
יראה עוד נסים נגלים כהנה וכהנה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' ריא.

**אני שוקלת לעזב את העבודה כדי להתחיל ללמד
במדרשה ולהתקרב להשם. מה דעתכם?**

שאלה:

מאת רחל: שלום לה זכיתי לעשות שבת ביבנאל ולקבל מורה ברכה, ואני גם זוכה לתרם למוסדות ביבנאל בכל חודש. אני בחרה בת 33 וחייה בעולם דתי-לאומי. עד לפני שלשה חודשים הייתי הולכת עם מכנסים וחלצות שרוול קצה, וכבר עשרה חודשים אני מתחזקת באמצעות הרצאות מרבות ולומדת סוף סוף מה היא יהדות אמיתית ומה השם מצפה ממני כבת מלה. אף פעם לא הבנתי מה הסבה והמשמעות לכל דבר שאני עושה, והיום יש לי את הדעת.

לשאלה העקרית: אני אשה עם קריירה שרק עולה ועולה כמו שרציתי, והיום אני מבינה שזה לא העקר. אין לי זמן לשעורי תורה כמו שהייתי רוצה בעקבות שעות עבודה מרבות. למרות הצעת קדום ותוספת שכר שאני אמונה לקבל בימים הקרובים, ולמרות שאני אדם מחשב שלא לוקח סכונים בחיים החלטתי בכל זאת לעזב הכל וללכת למדרשה בירושלים למספר חודשים.

לאחר התענינות רבה, ובזכות אתר אינטרנט שמראה צפנים שפתיים בתורה ומה צפוי לנו בשנה הקרובה אני מוכנה לעשות שנוי משמעותי בחיי - אני רוצה לעבד על המדות, להתחזק באמונה ולדעת את עמק הדברים למעשים שלי ביום יום. אני צמאה לידע, ובנוסף, בעקבות פמות הגרושים שיש היום, אני מרגישה שאני חייבת לקבל הדרך מלאה אף להתנהג מול בעלי לעתיד בשביל להצליח בנשואים.

לא נשאר עוד הרבה זמן כי השנה הזאת היא גורלית ואני רוצה לזכות בעזרת השם להתחנת ולקבל את המשיח

שְׁיָגִיעַ בְּקָרוֹב. אֲנִי מֵאֵד רוֹצֵה לְלַמֵּד בְּמִדְרָשָׁה, וְאִם לֹא - אֲרָגִישׁ בְּהַחֲלֵט פְּסוּסוֹ. חָשׁוֹב לִי לְצִיָּן שְׁבַע־שָׁרֵת הַחֲדָשִׁים הָאֲחֵרֹנִים אֲנִי צוֹפֶה בְּהַמּוֹן הַרְצָאוֹת יְהוּדוֹת אֲבָל הַנִּשְׁמָה שְׁלִי צְרִיכָה הַרְבֵּה יוֹתֵר מִזֶּה. מֵאֵז שֶׁהִתְחַלֵּיתִי לְשׁוֹר עַל הַצְּנִיעוּת אֲנִי מְרַגֵּשׁה הָאִשָּׁה הַכִּי מְאֹשֶׁרֶת בְּעוֹלָם וְרוֹאֶה נְסִים כָּל רֶגַע וְרֶגַע, וְיודַעַת שְׁאֲנִי בְּדֶרֶךְ הַנְּכוּנָה, וְשֶׁהַשֵּׁם מֵאֵד שְׂמַח מֵהַדֶּרֶךְ הַחֲדָשָׁה שְׁלִי.

מֵאֵז הֵהֲתַעֲוֵרוֹת שְׁלִי שֶׁהִפְכָּה אוֹתִי לְאָדָם אַחֵר לְגַמְרִי לְטוֹבָה, נִכְנָסְתִי לְמִינוֹס שְׁבַחִיִּים לֹא הִגַּעְתִּי. אֲנִי מְבִינָה שְׁמַנְסִים אוֹתִי בְּאִמוּנָה וּבְטוֹחָה שְׂאִיכְשֶׁהוּ אִצָּא מִזֶּה. יֵשׁ לִי מִשְׁכַּנְתָּא וְהוֹצֵאוֹת מְרֻבּוֹת, וְאִם אוֹדִיעַ עַל פְּטוּרִים וְיִתְּנוּ לִי פְצוּיִים אוֹלֵי אוֹכַל לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד. הַשְּׂאֵלָה הִיא הָאֵם לַעֲזֵב הַכֹּל וְלִהְיוֹת קָרֵב לְהַשֵּׁם וְלִהְיוֹת שְׂהַכֵּל יְהִיָּה בְּסוֹדֵר?

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר חַיֵּי שָׂרָה, י"ט חֶשׂוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל רַחֵל תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ דֶרֶךְ קָלָה וְנִכְוֵנָה לְלַכֵּת עִמָּה, וְהוּא לְהַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוּ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְאִף שְׁבִהֵתְחַלְהֵה יְדָמָה לוֹ שְׂאֵף אֶחָד לֹא שׁוֹמֵעַ אוֹתוֹ וְכוּ', כָּל זֶה בָּא מִחֲמַת הַכְּפִירוֹת וְהָאִפְיֻקוּרְסוֹת שֶׁנִּכְנָסוּ בְּאָדָם מִחֲמַת עֲוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ שְׂאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת אֲמוּנָה סִימָן כ"ב) הַפֶּשַׁע שֶׁל אָדָם מְכַנֵּס כְּפִירָה לְאָדָם; וְאָמַר הַנְּבִיא (ישַׁעְיָה נ"ט ב') "כִּי אִם עֲוֹנֹתֵיכֶם הִיוּ מִבְּדָלִים בֵּינְכֶם לְבֵין אֱלֹקֵיכֶם וְחַטָּאוֹתֵיכֶם הִסְתִּירוּ פָּנִים מִכֶּם מִשְׁמוּעַ". וְלָכֵן אָדָם צְרִיף לְהִיּוֹת חֲזָק בְּזֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, עַד שֶׁנִּכְנָנִית אֲצִלוֹ הָאֲמוּנָה בְּשְׁלֵמוֹת, וְאֵז יְכוּל לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִכָּל דְּבָר, וְשׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יְכוּל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ וְכוּ' אוֹ לְבַלְבֵּל אוֹתוֹ וְכוּ' אוֹ

להפיל אותו וכו', כי על ידי שיחה בינו לבין קונו זוכה לשוב הדעת אחר לגמרי, וזו האמת של רבנו ז"ל - להיות רגיל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ואז זוכים לשוב הדעת אמתי, לישוב את עצמו היטב מה התכלית בזה העולם, ואיך יכולים לקשר רוחניות וגשמיות ביחד.

ולכן אני מאד מבקש אותך - אל תלכי שולל אחרי מה שאת שומעת וכו' שזו שנת גורלית וכו', או כל מיני דמיונות שבני אדם מפחידים וכו', ולכן זרקת את העבודה שלך וכו'.

כלל גדול יש במציאת הזווג, ואם ילכו עם הכלל הזה הן רוק והן רוקה, אזי הם ימצאו את הזווג שלהם, ואם יזלזלו בזה יחכו עד שילבינו השערות וכו', ואת הידיעה הזו צריכים להכניס טוב טוב בדעת - חכמינו הקדושים אמרו (יבמות ס"ג). נחית דרגא נסיב איתתא; את צריכה לרדת מדרגה ואז תמצאי את הזווג שלך, כי בדרך כלל בחורה היא גאותנית וכו' ולא מתאים לה לקחת את זה או את זה וכו', וחושבת לעצמה: "אני הכי חכמה והכי יפה וכו', אקח את זה?" או "אני הכי חכמה והכי יפה משכילה וכו', אקח את זה?", והיא מסתובבת ומחפשת את בן הזוג שלה כפי הדמיון שגננס בה כאלו מי יודע מה היא, והיא רוצה שיבוא אליה זווג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפשת וכו' ומסתובבת ויוצאת לפגישות פן ואולי אמצא את בחיר לבבי שיבוא אלי על סוס לבן עם שקים מלאים כסף וכו', ובשביל זה הבחורה מחכה עד שיולד זווג כזה, ובין כך היא לא קולטת שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופסת את עצמה רואה שהיא כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה (יבמות ג). נחית דרגא נסיב איתתא - תרדי מדרגה ואל תחזיקי מעצמך כל כך גדולה וכו', ואז תמצאי בקלות בן זוג שייתאים לך.

הקדוש-ברוך-הוא ימשיך עליך ישוב הדעת ותזכי לדעת איך להתנהג, ואם תציתי בכל מה שכתוב פה תזכי למצא את בן זוגך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' ריב.

**לבנותי קוראים יובל ונועה.
האם השמות האלו טובים בשבילן?**

שאלה:

מאת רות: שלום רב.

אני זקוקה לעצת הצדיק: יש לי שתי בנות - יובל בת 15 ונועה בת 9. יובל לא מרגישה טוב ויש לה הרבה דכאונות. האם השם שלה טוב? ומה לגבי השם של נועה?
אני אם חד הורית ואני עוברת קושי רב בפרנסה. אני מאמינה ומתחזקת ברוח השם - אני שומרת שבת, מתפללת בכל יום שחרית ואומרת 'נשמת כל חי', ומשתדלת לעשות את כל המצוות. אגא ברוך אותי! תודה רבה, השם ישלח לכם רפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר חיי שרה, י"ט חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל רות תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לצערי הרב השמות שיש לבנות שלך הן לא שמות, יובל זה שם של בן ולא של בת, וצריכים מאד לשמר איזה שמות נותנים לילדים שלא יהיו שמות מצוצים מהאצבע וכו' או שזה שם יפה וכו', השם זה הנפש כמו שכתוב (בראשית ב') "וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו", כי השם הוא הנפש, ולכן צריכים מאד לשמר לא לתת שמות ברויים לילדים שאין להם שום ערך וכו', ועל בן אם את יכולה להוסיף שם לשתי הבנות זה יועיל מאד מאד, אבל רק שם תנכ"י של אחת מהאמהות או מהנביאות וכו'.

ומה שאת כותבת שהן בדכאונות וכו', את צריכה להבין שהן

עוברות זמנים מאד מאד קשים, הן לבד בלי אבא והדחק בבית לא עוזר וכו'.

כל גבר וכל אשה צריכים לזכר טוב טוב שאם מביאים בן או בת לעולם, צריכים לדאג להם הכל בכל מכל כל וכו', ואי אפשר להפקיר ילדים, כי להוליד ילדים זו אחריות גדולה מאד, וההורים צריכים לזכר את זה טוב טוב, אי אפשר לעשות מה שעושים וכו' וכו' ואחר כך מפקירים ילדים וכו', זה לא הולך ככה.

ולכן לא בחנם שעל פי רב מאשימים את ההורים בהזנחת ילדים, ובצדק! כי הורים מתגרשים והבעל זורק את הילדים על האשה, והאשה זורקת את הילדים על הבעל וכו', ובין כך מי סובל? הילדים! אשה עושה מה שהיא רוצה וכו', מביאה ילדים לזה העולם ונקראת בלשון מכבדת 'חד הורית'... ואחר כך יש לה טענות לכל העולם למה שלא עוזרים לה וכו'.

כל מי שמוליד ילדים עליו לדעת שיש עליו אחריות גדולה מאד מאד, הבאת ילדים לזה העולם - תראה לפרנס אותם, תן להם חם ואהבה, שתהיה להם סבלנות אליהם ואל תזניח אותם, כי אחרת אתה פושע, ולבסוף אתה תשלם על זה מחיר כבד, אין תרוץ אני לא יכול וכו', אין לי פת וכו', אין לי עצבים וכו', אם יכלת להביא ילדים לזה העולם אזי אתה צריך לשמר עליהם וכו', ולדאג עבורם וכו', אחרת אתה פושע, וזה שיך הן לגבר והן לאשה.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' ריג.

**אָבִי בַּמָּצֵב קְרִיטִי וּלְדַבְּרֵי הַרוֹפְאִים יִמְיוֹ סְפוּרִים.
אִיךָ מֵתַחֲזָקִים בַּמַּקְרָה כִּזְהָ?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אַבְרָהָם: מוֹרֵי וְרַבֵּי אָבִי נִמְצָא בַּמָּצֵב קְרִיטִי וְהַרוֹפְאִים לֹא
נוֹתְנִים לוֹ סְכוּי לְהַבְרִיא. אֲנִי צְמוּד לְמַטְתּוֹ כֹּל הַזְּמַן, וְהַלֵּב שְׁלִי
נִקְרַע לְגַזְרִים לְרֹאוֹת אוֹתוֹ בַּמָּצֵב כִּזְהָ, וַיּוֹתֵר מִזֶּה מֵהִיִּדְיָעָה
שְׂיִמְיוֹ סְפוּרִים. אִיךָ מֵתַחֲזָקִים בַּמָּצֵב כִּזְהָ?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר חַיֵּי שְׂרָה, י"ט חֲשׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אַבְרָהָם נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק עֲצָמְךָ עִם כָּל הַכּוֹחוֹת כִּי אֵין זֶה עֲצָה לְפַל בְּדַעְתְּךָ.
בּוֹדָאֵי זֶה נְסִיוֹן קָשֶׁה עַד מְאֹד לְרֹאוֹת אֶת אָבִיךָ בַּמָּצֵב כִּזְהָ וְכוּ', עִם
כָּל זֹאת אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ מִן הַרְחָמִים כָּלֵל, וְלִזְכּוֹר מַה שְּׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת י) אֶפְלוּ חָרַב חֲדָה מִנְחַת עַל צְנוּאָרוֹ שֶׁל אָדָם אֲסוּר
לְהִתְיַאֵשׁ מִן הַרְחָמִים; בְּעֵת צָרָה אֵין עֲצָה אַחֲרֵת אֶלָּא לְבָרַח אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּגִים בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וְהַשְׁפָּלוֹת כָּלֵל, רַק
לְדַבֵּר וְלִשְׁיַח וּלְסַפֵּר אֶת כָּל הַלֵּב לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הָעֶבֶר, וּלְבַקֵּשׁ עַל לְהַבָּא.

הָעֶקֶר לְקַחַת מִזֶּה מוֹסֵר הַשְּׁכָל אִיךָ שְׂיִמְיָנוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וְאָמַר
נְעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל (תְּהִלִּים צ) "יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בְּהֵם שְׁבַעִים שָׁנָה וְאָם
בְּגִבּוֹרֹת שְׂמוֹנִים שָׁנָה", וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן ס"א)
שֶׁהַשְּׁבַעִים שָׁנָה פּוֹרְחִים כְּרַבַּע שְׁעָה וְכוּ', וְלִכֵּן אֲשַׁרֵּי שְׂזוֹכֵר הַיֵּטֵב
אֶת הַזְּכוּרֹן בְּעֵלְמָא דְאֲתֵי שְׂיֵשׁ עוֹד עוֹלָם וְכוּ', וְכָלֵל שְׂאָדָם מְדַבֵּיק

מחשבתו באין סוף ברוך הוא, כמו כן הולכים לו החיים בצורה
אחרת וכבר אינו מתפחד מהמיתה כלל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' ריד.

**האם זה נכון שלחם מקמח מלא נחשב 'לחם של עניים'
ועדיף שלא לאכל אותו?**

שאלה:

סאת נתן: למוהרא"ש הקדוש. אנו מאחלים לכם ולרבניתי
רפואה שלמה במהרה ומתפללים לשלומכם.
אנו נוהגים לאכל לחם מקמח מלא מטעמי בריאות, ושמענו
שלחם זה נחשב "לחם של עניים" ועדיף לאכל לחם מקמח
לבן. האם זה נכון?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר חיי שרה, י"ט חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל נתן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אל תשמע למה שאחרים אומרים, תאכל מה שטוב בשבילך
ומה שאומרים שאתה צריך לאכל.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן א') כשאדם עוסק בתפלה
ומבקש ממנו יתברך כל דבר שהוא צריך, על ידי זה הקדוש-ברוך-
הוא מביא ברכה בלחם ובמים שהוא אוכל ושותה וזוכה לרפואה,
שזה פרוש הפסוק (שמות כ"ג כ"ה) "ועבדתם את הוי"ה אלקיכם וברוך
את לחמך ואת מימך והסרתי מחלה מקרבך" - כשאדם מרבה

בתפלה שזוה "ועבדתם את הוי"ה", ואמרו חכמינו הקדושים (בבא קמא צ"ב) עבודה זה תפלה - אזי "וברוך את לחמך ואת מימך" - שהברכה באה בתוך הלחם והמים, אזי "והסרתי מחלה מקרבך", כי מי שתמיד עוסק בתפלה, על ידי זה הקדוש-ברוך-הוא ממשיך לו רפואות בתוך הלחם והמים שאוכל ושותה, ולכן העקר תמיד רק להתפלל להקדוש-ברוך-הוא שתהיה לו רפואה שלמה על ידי הלחם והמים שאוכל ושותה, ולא יצטרך אל שום תרופות, ומה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל.

ובודאי צריכים לשמר על כשרות האכילה, כי בקלות יכולים להכשל באכילת טרפות ונבלות פשוטו כמשמעו, וגדל הענש של אדם שנכשל בנבלות וטרפות אי אפשר לתאר ולשער כלל, וכך אמרו חכמינו הקדושים (שיר השירים רבה פרשה ו' סימן ד') הקדוש-ברוך-הוא מזהיר להם לישראל, ואומר להם אל תנבלו את עצמכם בדבר רע, ואני נותן לכם שכר טוב; וכן מובא בזהר (שמיני מ"א) כל מאן דאכיל מאינון מאכלי דאיסורא אתדבק בסטרא אחרא; ולכן צריכים ללכת בחמרה רבה מאד כשבא בעניני כשרות, כי אי אפשר להקל בדברים אלו, וידוע מה שכתב הרמב"ם (אגרת תימן) שכל מי שמפטם את עצמו באכילת טרפות ונבלות על ידי זה הדם שלו מתעכר וכבר קשה לו להשיג אמונה.

ולכן צריכים מאד מאד לשמר על כשרות המאכלים שלא יכשלו באכילת טרפות ונבלות, אבל אם אין בעיה של כשרות, אדם יכול לאכל מה שהוא רוצה, ואף אחד שלא יכתוב לו מה לאכל ומה לא לאכל.

המאכל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רטו.

**מהי שיטתו של רבי נחמן מברסלב
בענין הצמצום והחלל הפנוי?**

שאלה:

מאת שלמה: לכבוד הצדיק שלום וברכה.
ראיתי מכתב של הרבי מליובביץ' לשני חסידיו חב"ד בו הוא מדבר אודות סוד הצמצום שגלה האר"י הקדוש, והרבי כתב להם שעוד בדורו של האר"י ז"ל היתה מחלקת אודות ענין הצמצום בין בעלי תריסין מן הקצה אל הקצה בשני ענינים עקריים: א. האם הצמצום הוא כפשוטו אם לא - סלוק או העלם, ב. ואם הצמצום הוא רק באור או גם במאור, ויש בזה ד' שיטות: א. הצמצום הוא כפשוטו וגם בעצמיותו, ב. הצמצום הוא כפשוטו אבל רק באור, ג. הצמצום שלא כפשוטו אבל גם במאור, ד. הצמצום הוא שלא כפשוטו ורק באור. ועוד כתב הרבי שהאדמו"ר הזקן אוחד כמו השיטה הרביעית, בעל נפש החיים כשיטה השלישית, והגר"א כשיטה הראשונה. רציתי לשאל את הצדיק: מהי שיטת רבנו הקדוש והנורא רבי נחמן מברסלב?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר חיי שרה, י"ט חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שלמה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה טוב ומה נעים באם היית לומד את המאמר העמק עמק 'בא אל פרעה' (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ד) ועליו תלמד את ההלכות ב'לקוטי הלכות', שמוהרנ"ת ז"ל מבאר היטב הדק, הדק היטב את המאמר הזה. והיוצא מדבריהם שלפי דעת רבנו ז"ל 'הצמצום הוא

במח של האדם, כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ודומם צומח חי מדבר זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, ומה שאדם לא משיג את זה וכו', זה מפני צמצום וקטנות המח שלו שהוא לא יכול להבין את זה. ואפלו משכיל שנכנס במשפלות, גם כן אם לא יזרק את השכל שלו גם כן לא יבין את זה, אלא להתחזק באמונה פשוטה שגם בתוך החלל הפנוי שם נמצאת אלקותו יתברך, ואף שיש קשיות על זה וכו', הקשיות האלו הן בעצמן החלל הפנוי שנמצא במח האדם שהוא לא יכול להבין במשפלות.

ולכן העקר הוא אמונה פשוטה בו יתברך, שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ד) בשביל זה עם ישראל נקראים עברים, שעל ידי אמונה הם עוברים מעבר אל עבר, ואשרי מי שזוכה להחביא את עצמו בתוך האמונה הקדושה שזו המתנה הכי יפה, כי אמונה אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל"ה) זה כמו שנה, הינו כשאדם מבהל ומבלבל הוא צריך ללכת לישן, וכשישן אזי הוא זוכה לישוב הדעת, וכשקם הוא אדם אחר לגמרי, כמו כן ויותר מכן כשבר ישראל מתחזק באמונה פשוטה אשר מלא כל הארץ כבודו, ואינו חוקר ומקבל, אלא מעמיד את הכל על אמונה, על ידי זה הוא עובר על הכל, ואין לו שום קשיות וספקות, ועל ידי זה בעצמו הוא זוכה לדברים עליונים עד מאד, וכמו שגלה לנו מוהר"ן ז"ל על הפסוק (יחזקאל א' א') נפתחו ה' שמים וראוה מראות אלקים, ראשי תבות אמונה, כי על ידי אמונה נפתחים לו השמים ושמי השמים, וזוכה להשיג סתרי נסתרות וגנוי נעלמים.

אשרי עין ראתה זאת אל מה יכולים לזכות על ידי אמונה פשוטה שזה יסוד כל היהדות, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י"ב) שעקר היהדות הוא תמימות ופשיטות, ואמר (שיחות הר"ן סימן ט"ו) שהיא חכמה ומלאכה גדולה להיות כמו בהמה. וזה בחינת (שמות ל"ו א') "כל אשר נתן הוי"ה חכמה בהמה", הינו שהוא חכמה

לעשות עצמו כבהמה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (חולין ה): על הפסוק (תהלים ל"ו ז) "אדם ובהמה תושיע הוי"ה" - אלו בני אדם שערומים בדעת ומשימין עצמן כבהמה, וכמו שאמר אסף (תהלים ע"ג כ"ב) "ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך"; אשרי מי שזוכה להגיע אל מדת התמימות.

וכבר ספר לנו רבנו ז"ל (ספורי מעשיות מעשה ט' מהחכם ותם) אל מה זכה התם וכו' שנעשה מיניסטר על כל המיניסטריין, צדיק על כל הצדיקים, עין שם. וזה רק על ידי תקף האמונה שעל ידי זה עוברים את כל החלל הפנוי שממש באים כל הספקות והקשיות והעקמומיות שיש בלב כל אדם וכו', ולכן הוא לא יכול להבין איך י"ש וכן אי"ן שנראים כשני הפכים, אף על פי כן הם ענין אחד, זאת אומרת שגם בחלל הפנוי נמצאת אלקותו יתברך, והצמצום זה רק במח האדם שהוא לא יכול להבין איך י"ש ואי"ן שני הפכים, הם אחד.

מובא מהרב הקדוש רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זכותו יגן עלינו (קדשת לוי - בראשית) האי"ן הוא מתנהג הכל למעלה מהטבע, והי"ש מתנהג בטבע, אמנם ההתחברות שאנו מחברים הי"ש באי"ן, הוא על ידי המצוה והתורה, שנקראת (יחזקאל א' י"ד) "והחיות רצוא ושוב", וזה שכתב הזהר (אחרי ע"א): כי המצוות והתורה הוא סתום ואתגליא, כי סתום הוא מרמז לאי"ן, ואתגליא מרמז לי"ש, שהוא התחברות י"ש באי"ן, ואי"ן בי"ש, ולכן נקראת מצוה, כי מ"צ הוא בא"ת ב"ש י"ה, דהיא בחינת האי"ן, ואותיות ו"ה של מצוה הוא בחינת י"ש, ולכן אותיות י"ה הוא סתום, כי אי"ן הוא סתום וכו', עין שם.

הרי שלך לפניך, שעל ידי למוד התורה הקדושה שהיא המשכת חכמתו יתברך למטה, ועל ידי קיום המצוות המעשיות שהם המשכת האור אין סוף ברוך הוא ממטה למעלה, כי הרי הוא מקיים מצוות מעשיות שהם רצונו יתברך, ובזה הוא מעלה את האור ממטה למעלה, וביחד מאיר אורו יתברך בגלוי רב ונפלא מאד.

מי שמתבונן בכל זה רואה שאין פה שום אי הבנות וכו', ואין פה שום חלוקי דעות, אלא כל צדיק הולך לפי דרכו, ורבונו ז"ל מישר את כל הדרכים, כי על ידי תמימות ופשיטות יכולים להגיע לכל טוב אמתי ונצחי, ולהיות נכלל באין סוף ברוך הוא, הינו יכולים להסתובב בזה העולם עם גופו הגשמי, ואף על פי כן מח מחשבתו יהיה דבוק באין סוף ברוך הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה'רטז.

האם תוכלו להסביר לבננו שעליו להקשיב להוראות שקבלנו מהרב קניבסקי?

שאלה:

מאת יפה: לכבוד הרב הצדיק והקדוש שליט"א. בננו הוא חסיד של רבי נחמן מברסלב, הוא היה באומן בראש השנה עם אביו, ולומד בכל יום מספריו של רבי נחמן. בביתנו אנחנו שואלים כל ספק את הרב חיים קניבסקי שליט"א, וההנהגה בביתנו לקיים "ועשית ככל אשר יורוך". כעת בננו בן 18, והוא לא מענין להמשיך ללמד בישיבה. פנינו לרב קניבסקי שליט"א בענין זה, וקבלנו תשובה שהבן יתחתן ועד אז שילמד איפה שלבו חפץ בבני ברק, והרב הוסיף וברך: "שיתחתן בקרוב". לבננו קשה לקבל את דעתו של הרב קניבסקי בטענה שהרב שלו הוא רבי נחמן, והוא מוכן לקבל רק את דעת תלמידיו של רבי נחמן, ולכן הוא מוכן לקבל רק את דעת התורה של כבוד תורתו. האם כבוד הצדיק יכול לכתב לבננו שעליו לכבד את דבריו של הרב קניבסקי? ידוע לנו שלאביו של הרב קניבסקי - הסטיפלער זכר צדיק לברכה היה מונח על שלחן למודו באפן קבוע ספר "לקוטי

מוהר"ן" ואנחנו מאמינים שגם הרב חיים קניבסקי שליט"א ממשיך בדרך. נשמח מאד לקבל תשובה שתאיר לנו את הדרך בברכת כל טוב ותודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חיי שרה, כ' חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל יפה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

התורה הקדושה הזהירה אותנו מאד על דבר זה - לשמע בקול חכמינו הקדושים, כמו שכתוב (דברים י"ז, י"א) "על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל", ופרש רש"י: "ימין ושמאל" - אפלו אומר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין, וכל שכן שאומר לך על ימין ימין ועל שמאל שמאל; וכן אמרו חכמינו הקדושים (במות כ.) מצוה לשמע דברי חכמים.

ולכן לדעתי תציתו מה שהגאון שליט"א פסק לכם, תנו לו ללמד בכל מקום שלבו חפץ, ואתם מאד מאד צריכים לשמח שיש לכם בן שרצה ללמד, ולומד על פי סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל בהתמדה גדולה מאד, אבל תשתדלו לחתן אותו כמו שהזהיר הגאון שליט"א, וידוע שרבנו ז"ל רצה מאד מאד שנתחתן בגיל צעיר כדי להיות שמורים מחטאות נעורים.

ומצינו בדברי חכמינו הקדושים (קידושין כ"ט): משתבח ליה רב חסדא לרב הונא בדרך המנונא דאדם גדול הוא. אמר לו: כשיבוא לידך הביאהו לידך. כי אתא, חזייה דלא פריס סודרא, אמר לו: מאי טעמא לא פריסת סודרא? אמר לו: דלא נסיבנא. אהדרינהו לאפיה מיניה, אמר לו: חזי דלא חזית להו לאפי עד דנסבת. רב הונא לטעמיה, דאמר: בן עשרים שנה ולא נשא אשה כל ימיו בעברה, בעברה סלקא דעתך? אלא אימא כל ימיו בהרהור עברה. אמר רבא

וכן תנא דבי רבי ישמעאל: עד עשרים שנה יושב הקדוש-ברוך-הוא ומצפה לאדם מתי ישא אשה, כיון שהגיע עשרים ולא נשא - אומר תפח עצמותיו; ולכן תציתו את הגאון שליט"א והקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם שתרוו רב נחת דקדשה ממנו ומכל יוצאי חלציקם.

העקר לא להלחיץ את הבן רק להתפלל עבורו, והקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע את תפלתכם, ותראו הרבה נחת אצלו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' ריז.

האם מתר ללכת לנפש שמתאם לצבור החרדי בבית מלון באילת?

שאלה:

מאת אסף וחנה: שלום לכבוד קדשת מוהרא"ש.
האם מתר ללכת לנפש שמתאם לצבור החרדי בבית מלון באילת, או שבגלל שזה נקרא חוץ לארץ אז אסור לנסע לשם? מה דעת הצדיק בענין?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חיי שרה, כי חשון ה'תשע"ה.
שלום וברכה אל אסף וחנה שיחיו
לנכון קבלתי את מכתבכם.

אתם יכולים ללכת לנפש, כמובן רק במקום שאין שמה פריצות והפקרות וכו' וכו', כי צריכים לשמר על מדת הצניעות שהיא מאד מאד יקרה בעיניו יתברך, והעקר לשמר על העינים כי במקום כזה רבו ההפקרות והפריצות וכו', וכו', כי כך אמרו חכמינו הקדושים

(סנהדרין מה.) אין יצר הרע שולט אלא במי שעניו רואות; ואמר החכם "אין חוצץ בפני התאוה כעצימת העינים", ואמר "אין לך אבר באברי האדם שיגרום לו מכשול כמו העינים".

וכן צריכים לשמר על האכל שיהיה בתכלית הכפשות, כי במלונות יכולים להכשל מאד מאד באכילת טרפות ונבלות אם אין שם הכשר ומשגיח ירא שמים, ודבר זה שייך בכל מקום שרק הולכים לנפש, וצריכים להקפיד על דברים אלו שלא יהיה מקום פרוץ ומפקר שיכולים להכשל בקלות עם העינים וכו', וכן שיהיה בהכשר משגיח ירא שמים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם שתהיה לכם הצלחה מרבה ובכל אשר תפנו תשכילו ותצלחו.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ה' ריח.

**אני סובלת כמעט שנה מבעיות בדרכי העכול.
מה עלי לעשות כדי להרפא?**

שאלה:

מאת רבקה: לכבוד קדשת מוה"ר א"ש שליט"א, שלום רב.
מזה כִּתְשָׁעָה חֲדָשִׁים אֲנִי סוֹבֵלֶת מִבְּעִיּוֹת בְּדַרְכֵי הָעוֹלָם.
לאחר כִּסָּה חֲדָשִׁים גָּלוּ זְהוּם מְגֵלְתִי וְעִבְרַתִּי נִתְּוַח לְהִסְרֵת
הַמְּגֵלָה שֶׁהָיָה אֲמוֹר לְעִבֵר לְאַחַר חֲדָשׁ, אֲךָ שׁוֹב אֲנִי סוֹבֵלֶת
מִעֲצִירוֹת וְהִנְתַּוַּח לֹא הַחֲלִים לְגַמְרִי.
אֲנִי מוֹשְׁתַּדֵּלֶת לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה וּבִשְׂמִיחָה, וְאֲנִי יוֹדַעַת שֶׁזֶה
כִּפְרַת עוֹנוֹת שְׁלִי, אֲךָ אֲנִי מִפְחָדֶת וְלוֹחוֹצָה וְרוֹצָה שֶׁזֶה יַחֲלִים
וְיַעֲבֵר. מַה עָלַי לַעֲשׂוֹת? וְכִיצַד עָלַי לְהִתְחַזֵּק? אֲשַׁמַּח לְקַבֵּל
תְּשׁוּבָה, תּוֹדָה רַבָּה, רַבָּה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חיי שרה, כ' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל רבקה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להבדק אצל רופא ממחה בתחום הזה, והקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד, ואין לך מה להלחץ מזה, רק תמשיכי להתפלל להקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל, ואמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה נ"ג סימן י"ד) יפה תפלת החולה לעצמו יותר מכל; ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות תפלה סימן ס"ד) החולה שמתפלל על עצמו בדמעות, בודאי הקדוש-ברוך-הוא ירפא אותו ויקבל תפלתו.

העקר זה שמחה - להיות בשמחה עצומה, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקיטוי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) שגם חכמי הרופאים אמרו שכל המחלות ויחלאים רעים באים לאדם מחמת חסרון השמחה, ולכן תתחזקי בשמחה עצומה, והשמחה תביא לך רפואה שלמה מן השמים.

נא ונא חזקי ואמצי באמונה פשוטה בו יתברך, כי גדול אדונינו ורב להושיע, ובפרט כשמתפללים בודאי רואים ישועות גדולות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' ריט.

מאז שהתחננתי הכל הפך להיות קשה - גם בגשמיות וגם ברוחניות. מה עושים?

שאלה:

מאת עפר: שלום וברכה.

אני נשוי 4 שנים ועדין אין לנו ילדים, וגם בנושא הפרנסה קשה לי מאד. אחרי החתנה כל דבר הפך לי לקשי גדול מאד - גם ברוחניות וגם בגשמיות. האם עלי להחליף את השם שלי או להוסיף שם נוסף?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חיי שרה, כ' חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל עפר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמך ביתר שאת וביתר עז לשמח את אשתך, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא י:): מה יעשה אדם ויהיו לו בנים זכרים? רבי אליעזר אומר: יפזר מעותיו לעניים, רבי יהושע אומר: ישמח אשתו לדבר מצוה; ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית י"ב) "ולאברם היטיב בעבורה". והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא אוקירו לנשיכוו כי היכי דתתערתו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו], ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ט) שעקר העשירות באה בזכות האשה.

ובענין השם שלך וכו', כדאי שתוסיף עוד שם, כי 'עפר' זה לא שם מצלח, כי רש"י פרש על הפסוק (שיר השירים ב' ט) "דומה דודי לצבי או לעפר האילים" - "עפר" איל בחור; ולכן תראה להוסיף שם, וכן לאשתך הייתי ממליץ לטבל במקוה שלנו ביבנאל, שזה מסגל לפקידת עקרות, והרבה נשים נפקדו על ידי מקוה זה, שנבנה במסירות נפש הכי גדולה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רכ.

בשבועים האחרונים חלמתי כמה פעמים על הציין של רבנו. מה זה אומר?

שאלה:

מאת אברהם: הייתי אצל רבנו נחמן מברסלב כבר שלש פעמים בראש השנה. בשבועים האחרונים שאני חולם המון שאני מגיע שוב לציין הקדוש - בחלום אחד ראיתי שיש שם בית כנסת גדול עם הרבה זהב בפנים, והגיעו אנשים עם אריות לבנים קשורים בחוט, ובחלום אחר הציין היה עטוף בזכוכית גדולה ואני הייתי שם עם אשתי והבן הקטן שלי. מדוע אני חולם הרבה על הציין?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר חיי שרה, כ' חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות חלום סימן ב') לחלום טוב תאמר בלשון תמיהה - וכי חלומות שוא ידברו? והא כתיב (במדבר י"ב) "בחלום אדבר בו"?; ולכן אתה צריך מאד מאד לשמח שאתה חולם חלומות נעימים כאלו, שאתה זוכה להיות בצייון רבנו ז"ל, ואמר (ספר המדות אות אמת סימן מ"ד) על ידי חלומות ידע אדם אם לבו אמת עם אלקיו; ולכן מאחר שאתה חולם כל כך הרבה מצייון רבנו ז"ל זה דבר גדול מאד מאד.

העקר שבכל העקרים תראה לקיים את שני היסודות שרבנו ז"ל הטביע בנו: א. שמחה - להיות תמיד בשמחה עצומה, ותהלה לאל יש לנו במה לשמח שזכינו להבראות מזרע ישראל, ולא עשנו גוי כגויי הארצות, וכן במה שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל. ב. התבודדות

- תרגיל את עצמך לדבר אליו יתברך, ולהתיעץ עמו יתברך על כל פרט ופרט שאתה צריך, ולהרבות בדבר זה, כי זה מזכך את המחזין.

אשריך ואשרי חלקך שזכית להיות אצל ציון רבנו ז"ל ככר עשר פעמים, שזה עשרה ראש השנה, שאין למעלה מזה, והנה רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד (שיחות הר"ן סימן רס"ד) שצריכים לכבד וליקר את אשתו, כי אמר הלא הנשים הם סובלים צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהם, צער העבור והלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובם וצערם ויסוריהם בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו' וכו', על כן ראוי לרחם עליהם וליקדם, ולכבדם. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט.) אוקירו לגשייכו כי היכי דתתעתרו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתהיו עשירים], וכן אמרו (יבמות ס"ג.) דיינו שמגדלות את בנינו ומצלת אותנו מן החטא, ולכן צריכים לכבד וליקר אותם מאד מאד, וזה יסוד גדול בחסידות ברסלב, שהבעל מכרח לעזור לאשתו, ואם הוא רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל ולצית אותו, עליו הדבר הראשון לעזור לאשתו בכל המובנים, כי רבנו ז"ל הקפיד על דברים אלו מאד מאד, על אלו שמשפילים את נשותיהם, ומי שהיה לו סכסוך עם אשתו, רבנו ז"ל לא רצה לקבל אותו לגמרי, ולא רצה אפלו לראות אותו.

בענין פרנסה וכו', ידוע מה שאמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן תק"א) שחפץ מאד שתהיה לנו פרנסה, אף על פי שבטחון גם כן טוב מאד, אף על פי כן טוב מאד כשזוכין שיש לו מעמד פרנסה, כי במקום עבודה הבטחון במקום זה יעשה עבודה אחרת, כלומר כי אם לא יהיה לו מעמד פרנסה ויהיה לו בלבול הדעת מהפרנסה, ויצטרך בכל פעם לחזק עצמו במדת הבטחון, במקום זה יעסק בעבודה אחרת והתחזקות אחר בשאר עניני עבודת השם. ולכן תקח איזו עבודה שרק מציעים לה, כמו שספר לנו רבנו ז"ל ב'מעשה מבעל בטחון', שלקח כל עבודה שרק הציעו לו, וכבר אמרו חכמינו הקדושים

(קידושין פ"ב:) אין ענינות מן האומנות, ואין עשירות מן האומנות, אלא למי שהעשר שלו, שנאמר (תגי ב' ח') "לי הכסף ולי הזהב".

ולכן תקח מה שמושבך אותך, והקדוש-ברוך-הוא יעזור לך בפרנסה בנקל, והעקר שיהיה בבית שלום ואהבה והבנה הדדית, ותכבדו ותיקרו אחד את השני, ואז השכינה תהיה בביתכם, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה נמצאת, כי (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פ"ק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה. ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רכא.

אני חשה ששמי משפיע עלי נפשית לא טוב. האם הצדיק ממליץ לי להחליף אותו?

שאלה:

מאת שירלי: לצדיק שלום.

אני בעלת תשובה, ואני חשה ששמי משפיע עלי נפשית לא טוב מאז שאני קטנה. האם הצדיק ממליץ להחליף את השם לשירה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חיי שרה, כ' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל שירלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לשנות את השם שלך אל 'שרה', והכל יתהפך לך לחסד ורחמים לששון ולשמחה, ותהיי הכי מאשרת בחייה, כי צריכים מאד מאד לשמר איזה שם נותנים, כי השם הוא הנפש של האדם, כמו שכתוב (בראשית ב') "וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו" כי השם הוא הנפש, ולכן צריכים מאד מאד לשמר לא לתת שמות בדויים לילדים שאין לזה שום ערך וכו'.

את יכולה לקחת את השם 'שרה' ויכולים לקרא אותך בלשון חבה 'שרי', אבל עקר השם יהיה 'שרה', כי שם יש לו משמעות גדולה מאד, ואסור לשחק עם שמות.

נא ונא ראי להיות בשמחה עצומה, ותשתדלי מאד מאד לא לתת לעצבות ולדכאון שיתפסו אותך, כי הסמ"ך-מ"ם רוצה רק לשבר את האדם ולהפילו בעצבות ובמרירות ודכאון, כי זה כל כחו, ורבנו ז"ל הזהירונו מאד מאד על מדת השמחה, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) שצריכים להכריח את עצמו עם כל הכחות להיות בשמחה, ואת צריכה לדעת שלהיות בשמחה זה בא במסירות נפש הכי גדולה, ולכן אשרי מי שמכריח את עצמו להיות בשמחה, ואז טוב לו כל הימים, וכן הרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אשר אין טוב מזה, כי כל דבור ושיחה שאדם מדבר ומשיח לפני הקדוש-ברוך-הוא נשמעים ונתקבלים בכל העולמות, וגורמים נחת רוח למעלה, אשרי האשה שחזקה בזה בכל יום.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רכב.

האם יש בכלל כח לתפלה היוצאת מפה כמו שלי?

שאלה:

מאת קרן: שלום רב לכבוד הצדיק.

אני זוכה לקרא את תשובותיך בדבר כח התפלה, ואני חושבת ושואלת: הרי אני מטנפת בעברות וחטאים, ובלשון הרע ורכילות, ואפלו שאני לומדת מוסר ומשתדלת להסנע ולהתאפק מלדבר רע ואף חוזרת בתשובה על כף - איך בכלל נשמעות התפלות שלי... האם השם שומע או מקשיב להן? מי אני שיכולה להשפיע בתפלה על גורלי עם כל כף הרבה חטאים? האם יש בכלל כח לתפלה היוצאת מפה כמו שלי? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חיי שרה, כ' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל קרן תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את לא יכולה לתאר ולשער את גדל הזכות של אדם שמתפלל להקדוש-ברוך-הוא, אפלו שהוא נמצא בעמקי עמקים בשאול תחתית ומתחתי וכו', כי מעלת התפלה עולה על הכל, ואפלו שאדם הוא הכי רחוק וכו', ועשה מה שעשה וכו', עם כל זאת כשכא לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הקדוש-ברוך-הוא מקבל אותו תכף ומיד בשמחה עצומה, ואם היית יודעת איזה רעש את גורמת למעלה בשמים עם התפלות שלך, ובפרט שתספרי להקדוש-ברוך-הוא בפרטי פרטיות מה שעשית שזה ודוי דברים, שכל התשובה תלויה בזה, כמו שכתב הרמב"ם (פרק א' מהלכות תשובה הלכה א') כל מצוות שבתורה, בין עשה בין לא תעשה, אם עבר אדם על אחת מהן בין בזדון בין בשגגה,

כְּשִׁיעֵשָׁה תְּשׁוּבָה וַיָּשׁוּב מִחֻטְאוֹ חָיֵב לְהִתְדוּדוֹת לְפָנָי הָאֵל בְּרוּךְ הוּא, שְׁנֵאמַר (בְּמִדְבַר ה') "אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ" וּגְו' "וְהִתְדוּדוֹ אֶת חֻטְאֹתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ" - זֶה וְדוּוֹי דְּבָרִים. וְדוּוֹי זֶה מִצְוֹת עֲשֵׂה, כִּי צַד מִתּוֹדִינָ? אֹמֵר אֲנִי הַשֵּׁם חֻטְאֵי עוֹיֵתִי פִּשְׁעֵי לְפָנָי, וְעֲשִׂיתִי כָךְ וְכָךְ, וְהָרִי נִחְמֵתִי וּבִשְׁתִּי בְּמַעֲשֵׂי וּלְעוֹלָם אֵינִי חוֹזֵר לְדַבֵּר זֶה, וְזֶהוּ עֲקָרוֹ שֶׁל וְדוּוֹי וְכָל הַמְרֻבָּה לְהִתְדוּדוֹת וּמֵאֲרִיךְ בְּעֵנִין זֶה הָרִי זֶה מְשַׁבַּח; כִּי כָךְ אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן ד') שְׁעוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם חֲקוּקִים עַל עֲצָמוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִחְזָקָא ל"ב) "וְתָהִי עוֹנֵתָם חֲקוּקָה עַל עֲצָמוֹתָם", וְזֶה מֵה שֶׁהוֹרֵג אֶת הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים ל"ד) "תְּמוֹתַת רָשָׁע רָעָה", וְעַל יְדֵי וְדוּוֹי דְּבָרִים יוֹצְאִים מֵעֲצָמוֹתָיו הַחֻטְאִים שֶׁחֲקוּקִים עֲלֵיהֶם.

וְלִכֵּן דִּיקָא אִם אֶת תְּתַחֲלִילִי לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְתִסְפְּרִי לוֹ אֶת כָּל הַזְּכָל וְהַלְּלוּךְ וְכוּ', וְכוּ', שְׁעִבְרַת בְּהֶם וְכוּ' וְכוּ', עַל יְדֵי זֶה כָּל הָעוֹנוֹת יֵצְאוּ מֵעֲצָמוֹתֶיךָ, וְתִזְכְּרִי שֶׁתְּפַלְתְּךָ תִּתְקַבַּל בְּשָׁמַיִם וְכוּ', וְלִכֵּן אֵל תִּסְתַּכְּלִי עַל זֶה שֶׁהִסְמַ"ךְ-מ"ם מְסִית אוֹתְךָ כְּאִלּוּ שְׂאֵת הַכִּי גְרוּעָה וְהַכִּי טְבוּעָה בְּעִבְרוֹת חֲמוּרוֹת, וְכִבֵּר לֹא מוֹעִילוֹת הַתְּפִלוֹת שֶׁלְּךָ וְכוּ', אֵל תֹּאמְרִי זֹאת, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְתַאֵר וּלְשַׁעַר מַעְלַת הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שׁוּחַר טוֹב תְּהִלִּים ק') בְּשַׁעַר שְׂאֵתָה עוֹמֵד וּמִתְּפַלֵּל יְהֵא לְבָךְ שְׂמַח, שְׁנֵאמַר (תְּהִלִּים ק') "עֲבָדוּ אֶת הַיְי"ה בְּשִׂמְחָה", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲדָרִין כ"ב.) הַמִּתְּפַלֵּל צָרִיךְ שִׁירָאָה עֲצָמוֹ כְּאִלּוּ שְׂכִינָה כְּנִגְדּוֹ, שְׁנֵאמַר (תְּהִלִּים ט"ז) "שׁוֹיֵתִי הַיְי"ה לְנִגְדֵי תְּמִיד", וְאָמְרוּ (יוֹמָא כ"ט.) לְמָה נִמְשְׁלוּ תְּפִלְתְּךָ שֶׁל צְדִיקִים כְּאִילָּת? לֹמַר לָךְ מָה אֵילָּה זֶה כָּל זְמַן שֶׁמִּגְדַּלְת קַרְנֶיךָ מִפְּצִילוֹת אֶף צְדִיקִים כָּל זְמַן שֶׁמְרַבִּין בַּתְּפִלָּה תְּפִלְתְּךָ נִשְׁמַעַת; וְכֵן אָמְרוּ (סוּפָה י"ד.) לְמָה נִמְשְׁלָה תְּפִלְתְּךָ שֶׁל צְדִיקִים כְּעֵתֶר? לֹמַר לָךְ מָה עֵתֶר זֶה מְהַפֵּךְ אֶת הַתְּבוּאָה בְּגֵרֵן מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, אֶף תְּפִלְתְּךָ שֶׁל צְדִיקִים מְהַפְּכַת דַּעְתּוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִמְּדַת אַכְזָרִיוֹת לְמַדַּת רַחֲמָנוּת; וְכֵן אָמְרוּ (סְנֵהֲדָרִין מ"ד:) כָּל הַמְּאָמֵץ עֲצָמוֹ בַּתְּפִלָּה מְלַמְטָה אֵין לוֹ צָרִים מְלַמְעָלָה; וְאָמְרוּ (תְּנַחֲמוּא וַיְרָא) אָמַר לְהֵן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לִישְׂרָאֵל

הוּו זְהִירִין בְּתַפְלָה שְׁאִין מְדָה אַחֲרֵת זָפָה הַיְמָנָה, וְהִיא גְדוּלָה מְכֹל
הַקָּרְבָּנוֹת וְכוּ', וְאָפְלוּ אֵין אָדָם כְּדָאֵי לַעֲנוֹת בְּתַפְלָתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד
עִמוֹ, כִּיּוֹן שְׁמֵתַפְלֵל וּמְרַבֵּה בְּתַחֲנוּנִים אֲנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמוֹ, וְזֶה שִׁיף
לְכֹל בְּרַי יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה וְיִהְיֶה אִיף שִׁיְהִיָּה, וְיִהְיֶה בְּאִיזָה מַצָּב
שֶׁהוּא נִמְצָא, תַּפְלָה תְּמִיד מְאֹד חֲשׂוּבָה בַּשָּׁמַיִם.

וְלִכֵּן אֲשַׁרִי מִי שֶׁלֹּא מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ, וְאָפְלוּ שְׁנִמְצָא בְּמַצָּב הַכִּי
יְרוּד וְהַכִּי שֶׁפֵּל שֶׁלֹּא יִתְיַאֵשׁ עַצְמוֹ מִן הַרְחָמִים, וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת י.) אָפְלוּ חָרַב חֲדָה מִנְחַת עַל צְוָאָרוֹ שֶׁל אָדָם אֵל יִמְנַע
עַצְמוֹ מִן הַרְחָמִים; וְלִכֵּן אֵל תְּבַלְבְּלֵי אֶת עַצְמָךְ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם,
וְרַק תִּמְשִׁיכֵי לְהַתְפַּלֵּל, וְתִרְאֵי אֵל אִיזָה יִשׁוּעוֹת תִּגְיַעֵי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' רכג.

**מַה מְקוֹר הַמְּנַהֵג לְקִרְאָתְךָ אֶת כָּל סְפָרֵי רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרִסְלָב
בְּחֻדוֹשׁ אֱלוּל?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דָּוִד: לְכַבֹּד כְּבוֹד קִדְשֵׁי הָאֲדָמוֹ"ר שְׁלִיט"א.
מַה הַמְּקוֹר לַמְּנַהֵג לְקִרְאָתְךָ אֶת כָּל סְפָרֵי רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרִסְלָב
בְּחֻדוֹשׁ אֱלוּל?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר חַיֵּי שָׂרָה, כִּי חֲשׂוֹן הִתְשַׁע"ה.
שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֶל דָּוִד נְרוּ יְאִיר
לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

פַּעַם דְּבָרוֹ לְפָנַי מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל מְעַנֵּין שְׁנוֹהֲגִים לוֹמְרֵי כָּל יְמֵי אֱלוּל
תְּקוּנֵי זֶהר, הֵינּוּ שְׁמַתְחִילִים מְעַרְבֵי רֵאשׁ חֻדוֹשׁ אֱלוּל וְעַד יוֹם הַכַּפּוּרִים

מְסִימִים אֶת כָּל סֵפֶר תְּקוּנֵי זֶהָ, עָנָה וְאָמַר עַל זֶה מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: גַּם אֲמִירַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל שֶׁהֵם "לְקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן", "סִפְּוֹרֵי מַעֲשִׂוֹת", "סֵפֶר הַמְּדוּת", גַּם כֵּן מְסַגְּלִים מְאֹד לְנִשְׁמָה לְאִמְרָם וְלִסְיָמָם מֵעַרְב רֹאשׁ חֹדֶשׁ אֱלוּל עַד יוֹם הַכַּפּוּרִים.

הִיָּה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ שֶׁהִתְחִיל בְּחֻמְשָׁה עֶשֶׂר בְּאָב אֶת סִפְרֵי "לְקוּטֵי הַלְּכוֹת" וְסִיָּמָם עַד שְׁמַחַת תּוֹרָה, וְעוֹד לְפָנָי קְרוּב לְשָׁשִׁים שָׁנָה בְּתַחֲלַת הַתְּקָרְבוּתִי שִׁמְעַתִּי מִכִּמָּה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ מֵהַדוּר הַקּוֹדֵם שֶׁאָמְרוּ בְּעִנְיָן זֶה שֶׁהִתְחִיל מִחֻמְשָׁה עֶשֶׂר בְּאָב "לְקוּטֵי הַלְּכוֹת" וְסִיָּמָם בְּשַׁמַּחַת תּוֹרָה, שֶׁאִם מְסִיָּמִים אֶת זֶה עַד חֲנֻכָּה זֶה גַּם כֵּן עִנְיָן גְּדוֹל מְאֹד.

וְאוֹתוֹ דְּבָר מַה שֶׁאָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל שְׁבִימֵי אֱלוּל כְּדָאֵי לּוֹמַר אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל "לְקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן", "סִפְּוֹרֵי מַעֲשִׂוֹת", "סֵפֶר הַמְּדוּת" - אִם אָדָם לֹא יְכוּל לְסַיֵּם אֶת זֶה עַד יוֹם הַכַּפּוּרִים, לֹא נוֹרָא שְׁמִסְיָמִים אֶת זֶה עַד חֲנֻכָּה, כִּי כִּף מוּבָא מִכִּמָּה סִפְרֵי חֲסִידוֹת וּבִפְרָט בְּסִפְּוֹרֵי "בְּנֵי יִשְׁשֻׁכָּר" שֶׁהִתְקוּנִים שְׁמַתְחִילִים מִחֻמְשָׁה עֶשֶׂר בְּאָב מִסְתִּיָּמִים בְּזֹאת חֲנֻכָּה, וְעַל סִמְךָ זֶה יְכוּלִים לְסַמֵּךְ וּלְהִתְחִיל אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל מִחֻמְשָׁה עֶשֶׂר בְּאָב עַד זֹאת חֲנֻכָּה, שְׁזֵה דְּבָר גְּדוֹל מְאֹד, וְתַהֲלֵה לְאֵל יֵשׁ הַרְבֵּה מִתְּלִמִּידֵי "הַיְכָל הַקֹּדֶשׁ" שְׁמִסְיָמִים בְּכָל חֹדֶשׁ אֶת כָּל הַ"לְקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן", אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקָם.

וְהַכֵּלֶל שֶׁאֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת גְּדֻלַּת הַזְּכוּת שֶׁל אָדָם שְׁזוּכָה לְשַׁקֵּד וּלְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי רַק זֶה נִקְרָא הַתְּקָרְבוּת אֶל רַבְּנוּ ז"ל - כְּשִׁמְתִּמִּיד בְּסִפְּוֹרֵי הַקְּדוּשִׁים, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לְנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֲלָק א' סִימָן קצ"ב) אֲשֶׁר פָּנָיו שְׂכָלוּ וְנִשְׁמָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק נִמְצָאִים בְּסִפְּוֹרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְלָכֵן אִם אָדָם זוֹכֵה וְשׁוֹקֵד עַל דְּלִתֵי סִפְּוֹרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אִזּוֹ יִרְגִישׁ פָּנָיו שְׂכָלוּ וְנִשְׁמָתוֹ.

יַעֲזוֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁנִזְכֶּה תְּמִיד לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְּוֹרֵי הַקְּדוּשִׁים שֶׁהוּא דְּבָר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' רכד.

**היינו קשורים לצדיק גדול, וכשעזבנו אותו לטובת
חסידות ברסלב הוא קלל אותנו**

שאלה:

מאת מיכל: לרבי שלום.

לפני שנים בעלי היה קשור לאחד הצדיקים שבדור שגם אתם מכירים אותו ואוהבים אותו, וכשבעלי עזב אותו לטובת חסידות ברסלב ועברנו לגור בין חסידי ברסלב, אמר הצדיק לבעלי: "לא תראו סימן ברכה מהילדים לעולם".

את זה בעלי ספר לי רק לאחר שנים, והוא טוען שמכיוון שצדיק אף פעם לא מקלל אז צריכים להבין שזו היתה ברכה. כתבתי לצדיק הזה מכתב מהול בכאב ובדמעות בו התחננתי שישלח לנו שעזבנו אותו. האם לדעתכם זה מספיק? אנא תיעצו לנו מה לעשות כי כל הדורות הבאים שלנו תלויים בזה, תודה.

אנו תפלה עליכם ועל הרבנית לרפואה שלמה ובשורות טובות במהרה, אמן.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חיי שרה, כ' חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל מיכל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא יודע מאיזה צדיק את מדברת וכו', ואת כותבת שאני מכיר אותו ואוהב אותו וכו', אני לא מכיר צדיק שמקלל וכו', ומכל שכן שאני לא אוהב אחד שהוא מתנגד על חסידי ברסלב וכו', כי בפרוש אמר מוהרנ"ת ז"ל בזו הלשון: "קדם שלומדים את ספרי רבנו ז"ל מכרח להיות לאדם הרהור תשובה גדול מאד, וקדם שקורעים

את ספרי רבנו ז"ל רחמנא ליצלן, ומדברים על רבנו ז"ל, מכרח להיות שהאדם הזה עבר עברה חמורה, ולכן אני לא יודע ממי את מדברת וכו'.

דבר אחד אני יכול להגיד לך שהכל הבל ורעות רוח, ואין לך מה לדאג כלל, ולא צריכים לפחד משום קללות, כי כבר אמר החכם מכל אדם (משלי כ"ו ב) "כצפור לנווד כדרור לעוף כן קללת חנם לא תבא", ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות קללה סימן ו) סוף שקללת חנם ישוב על המקלל; ולכן אל תעשי עסק מכל הקללות שמקללים אותה, כי אין בזה כלום וכו', וחכמינו הקדושים אמרו (פסחים ק"י:) כללא דמילתא - כל דקפיד קפדי בהדיה, ודלא קפיד לא קפדי בהדיה; הינו אם מכניסים את עצמו בפחדים מכל מיני קללות ולחשים וכו', אזי הם יכולים להזיק לו וכו', אבל אם לא עושים שום עסק מזה, ואדרבה, יודעים שהקדוש-ברוך-הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, על ידי זה הוא לא מפחד משום דבר שבועולם, כי על ידי תקף האמונה שיש באדם, לא יכולים לעשות לו שום דבר.

חזקי ואמצי וכן תשתדלי לשמח ולשמח את בעלך, ותחזיקו את עצמכם ביחד באהבה גדולה מאד, כי (סוטה יז) איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה. ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י) זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רכה.

**לפני תקופה קצרה חזרתי לגרוש שלי, ושוב נפרדנו.
האם עשיתי טוב שעזבתי אותו?**

שאלה:

מאת מירי: שלום.

אני גרושה כבר חמש שנים, לפני תשעה חודשים חזרתי לגרוש שלי ועכשו שוב נפרדנו. הוא בן אדם קשה מאד וחמום מוח. האם עשיתי את הדבר הנכון שעזבתי אותו? גם המצב הכלכלי שלי מאד לא טוב, ואני מעונינת לפתח דוכן תכשיטים בבתי ספר ומכללות. האם כדאי לי? האם תהיה לי פרונסה מזה? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חיי שרה, כ' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל מירי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שלאשה יש כחות הנפש בלתי מגבלים, ואם היא יודעת איך להשתמש עם הכחות שלה היא יכולה בקלות להפך את בעלה לטובה. ורב הנשים שסובלות מבעליהן, הן בעצמן חיבות בזה - אשה אסור לה להיות הסמרטוט של בעלה וכו', אשה צריכה לעמד על הזכיות שלה, ומה הזכיות שלה? שלא לתן לבעל שיעשה ממנה סמרטוט וכו', שלא ישפיל אותה או יגביה עליה את הקול וכו', כי איש ואשה צריכים לחיות ביחד באהבה גדולה ובהבנה הדדית, ואפלו אם יש ביניהם אילו אי הבנות, אזי תמיד יכולים לפתור את כל הבעיות על ידי הדברות, אבל לא על ידי צעקות או ופוחים, והרגע שאחד מגביה את הקול הוא כבר אלים - אם הבעל מגביה את הקול

על אשתו אזי הוא חמום מח וכו', ואם האשה מגביהה את הקול על בעלה היא חמומת מח וכו', ולכן עקר הצלחת הזוג כשפותרים את הבעיות בהדברות וסבלנות אחד כלפי השני, ואף שקורים הרבה חלוקי דעות ביניהם וכו', סוף כל סוף הם שניהם באים מרקע אחר וכו', ולפעמים מעדות אחרות וכו', וצריכים לותר אחד לשני, כי זה סוד הצלחת חיי נשואין מאשרים.

והנה את התגרשת מבעלך לפני חמש שנים, ואף שלפי דבריך הוא אדם קשה מאד וחמום מח, אם כן למה חזרת אליו? מרחק להיות שיש לך עדין רגש אליו, ולכן מאחר שחזרת היית צריכה לעשות אתו כמה תנאים שאת חזרת אליו רק שלא יתפרץ יותר, ולא ירד עליך וכו', וזה סוד שלום בית, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן פ') שעקר השלום הוא כששני הפכים מתאחדים בדעת אהה, ואיפה יש עוד שני הפכים כמו בני זוג? הוא בא מרקע אחד והיא באה מרקע אחר וכו' וכו', וצריכים לחבר אותם יחד ולהרגיל את עצמם לחיות ביחד ובאהבה גדולה, ובחבנה הדדית, ואחד יותר לשני, וזה לא הולך מיום לחברו, זו עבודה קשה ששני בני הזוג צריכים להשקיע בזה.

תאמיני לי, אם היית לוקחת את ההקדמות האלו, אז הייתם זוג נפלא, והייתם לכם פרנסה בשפע, כי במקום שלום שמה שורה השכינה, ובמקום שהשכינה שורה שמה הפרנסה מצויה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רכו.

לאחרונה התקרבותי יותר אל השם יתברך, אך עדיו הפל תקוע אצלי. מה עלי לעשות?

שאלה:

מאת אסתר: שלום כבוד הרב.

הנני רוקה בת 37. תמיד הייתי מאמינה ובעלת מסרת, אך לאחרונה עברתי תהליך של התקרבות לקדוש-ברוך-הוא - התחלתי לשמר שבת ולהקפיד יותר על המצוות, בעקר על כבוד אב ואם, ולהרבות בחסד וצדקה למקומות שונים. בנוסף קראתי את הקנטרס 'מציאת הזוג' ואני מתפללת המון יום יום, גם בקברות צדיקים, אך לצערי הישועה עדיו לא הגיעה. אודה לך מאד אם תוכל לתת לי עצה ולעזר לי מאחר ואני מרגישה שהמצב מאד קשה ותקוע.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חיי שרה, כי חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל אסתר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי לחזק את עצמך להיות בשמחה, כי השמחה מרחבת את הדעת בגשמיות וברוחניות גם יחד, וכן עליך לשמח מאד מאד שהתחלת לשמר שבת, ואת צריכה לדעת ששבת היא הבן ובת הזוג של עם ישראל, ולכן על ידי שמירת שבת כהלכתה ועל ידי שתהיי בשמחה כל השבת, את יכולה לזכות למצא את בן זוגך.

העקר תזכרי מאד מאד שמצות כבוד אב ואם זה מהמצוות הכי קדושות, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פרשה כ"ו) כל העולם כולו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם רק שייכבד אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה

שֶׁבַח־מורוֹת - כִּבֵּד אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אִמְךָ; וְאָמְרוּ (קִידוּשֵׁין ל'): שְׁלֹשָׁה שְׁתַּפִּין הֵן בְּאָדָם - הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָבִיו וְאִמּוֹ. בְּזִמְן שְׂאָדָם מְכַבֵּד אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ, אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיהֶם כְּאִלוֹ דְרַתִּי בִּינֵיהֶם וְכַבְּדוּנִי; רוֹאִים מִזֶּה שְׂאָם מְכַבְּדִים אֶת אָבָא וְאִמָּא בְּזֶה מְכַבְּדִים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכַוְדַי גַּם בְּזִכּוֹת זֶה תִּזְכִּי לְמַצָּא אֶת בֶּן זִוְגָה, רַק אַל תִּכְנָסֵי בִיאוֹשׁ, תִּמְשִׁיכִי לְהַתְּפַלֵּל עַל מְצִיאַת בֶּן זִוְגָה, וְתִרְאִי שְׂלֵא יִקַּח הַרְבֵּה זְמַן שֶׁתִּמְצָאִי אֶת הַחֶתֶן שְׁלֶךְ וְתִתְחַתְּנִי בְּסִימָן טוֹב וּבְמִזְל טוֹב, רַק לֹא לֵהִיוֹת בְּרִנִּית, וְתִאֲמָרִי בְּכָל יוֹם אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּה, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע אֶת תְּפִלוֹתֶיךָ:

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם! חוּס וְחַמַּל עָלַי וְזַכְּנִי לְמַצָּא אֶת בֶּן זִוְגָה, וְאַתָּה בְּעֶצְמָךְ יוֹדַע שְׂאֲנִי מוֹכְנָה כְּכֹר לְהַתְּחַתֵּן כְּדִי לְהַנְצִיל מֵעֲבֻרוֹת חֲמוּרוֹת, אֲךָ מִפְּנֵי מַעֲשֵׂי הַמְּגַנִּים וְהַרְעִים שֶׁעָשִׂיתִי עַד עַכְשָׁו נִתְעַכְּבָה מְצִיאַת זִוְגָה, וְאֲנִי נִמְצָאת בְּצַעַר גְּדוֹל מְאֹד, כִּי אַתָּה גְּלִיתָ עַל יְדֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים כָּל הַשְּׂרוּי בְּלֹא אִשָּׁה שְׂרוּי בְּלֹא שְׂמֻחָה, וּבְלֹא תוֹרָה, וּבְלֹא חוּמָה, וּבְלֹא שְׂמִירָה, וְלִכֵּן הִנְנִי מִתְחַרְטֶת עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי שֶׁעָשִׂיתִי עַד עַכְשָׁו, וְאֲנִי מְקַבֶּלֶת עַל עֲצָמִי לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְגְלִיתָ לָנוּ עַל יְדֵי הַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי (תְּקוּיִי זֵהר תְּקוּן י"ד) עִם כָּל דָּא דְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה, חִזּוֹר וַיְהִיבְנָא לִיָּה בֵּת זִוְגָיָה, וְהִנְנִי שְׂבָה בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלִכֵּן תִּזְמִין לִי אֶת בֶּן זִוְגָה, וְאֶזְכֶּה לְהַקִּים בֵּית נְאֻמָּן בִּישְׂרָאֵל, וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנָךְ וְלַגְרֵם לָךְ נַחַת רוּחַ גְּדוֹל מְאֹד, וְאֶזְכֶּה לְחַיִּים טוֹבִים וְנַעֲמִים, מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן סְלָה.

חֲזָקִי וְאִמְצִי מְאֹד כִּי בֹא יָבוֹא גַם יוֹם יְשׁוּעָתָךְ, וְאֵל תִּתְיָאֲשִׁי בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' רכז.

יש לי רצון חזק לטוס לאומן, אך יש לי חרדה ופחד מהטיסה. האם לטוס למרות זאת?

שאלה:

מאת שיר: שלום לצדיקה, ברכה והצלחה ורפואה שלמה. ברצוני להזמין כרטיסי טיסה לאומן לציין רבנו רבי נחמן מברסלב בחנכה הקרוב, אך יש לי פחדים וחרדות מטיסה כי מעולם לא סטתי. בזמן האחרון אני מאד מתחזקת ואני מרגישה שאני חייבת לטוס לאומן, אבל עדין אני ממש פוחדת ולחוצה מהטיסה. האם בכל זאת לטוס? עצת הצדיק וברכתו חשובה לי מאד, תודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר חיי שרה, כ' חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל שיר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם עדין לא היית אף פעם אצל ציון רבנו ז"ל, הייתי מיעץ לך לקנות כרטיס נסיעה בזמן שנוסעים קבוצה גדולה ואין לך מה לפחד כלל, וגדל הזכות להיות אפלו פעם אחת בחיים אצל ציון רבנו ז"ל זה אי אפשר לתאר כלל, כי רבנו ז"ל הבטיח לנו הבטחה כזו ששום צדיק בעולם לא הבטיח, ולכן דעי לך מאחר שרבנו ז"ל הבטיחנו בחייו אשר מי שיבוא אצלו אחר הסתלקותו הינו אל ציונו הקדוש בעיר אומן ויתן פרוטה לצדקה עבורו ויאמר את העשרה מזמורי תהלים הנקראים תקון הכללי, אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו יוציאו מהשואל תחתית, וזה סובב על כל מיני פגמי הברית ועל כל מיני עברות שבעולם רחמנא לישזבן וכו'.

ולכן אל תדאגי משום דבר, ואל תכנסי בלחץ, כי זה תקון גדול

לנשמה להיות אפלו פעם אחת אצל ציון רבנו ז"ל, כי סוף כל סוף
 חיינו קצרים מאד מאד, ועוד מעט אנחנו חוזרים חזרה מאיפה שבאנו
 וכו', ונצטרך מאד מאד את הטובה של רבנו ז"ל שם בעולם העליון,
 ולכן אל תפחדי ותסעי מה שיותר מהר. וידוע מה שמוכא (חיי מוהר"ן
 סימן רכ"ה) שבפרוש הבטיח רבנו ז"ל בחייו ויחד שני עדים כשרים
 על זה כשיסתלק ויבואו על קברו, ויתנו פרוטה לצדקה, ויאמרו את
 העשרה מזמורי תהלים הנקראים תקון הפללי, אזי יניח רבנו ז"ל
 עצמו לארץ ולרחב, ובודאי יושיע לזה האדם. ואמר שבהפאות יוציא
 אותו מהגיהנם אפלו אם יהיה אותו האדם איך שיהיה, אפלו אם
 עבר מה שעבר וכו', רק מעתה יקבל על עצמו שלא ישוב לאולתו
 חס ושלום.

ובליזה שקדם הסתלקותו אמר לאנשי שלומנו מה לכם לדאג
 מאחר שאני הולך לפניכם? ומה אם הנשמות שלא הכירו אותי כלל
 הם מצפים על תקונים שלי, מכל שכן אתם וכו'.

[נכתב מוהרנ"ת ז"ל וכן אפלו אלו שלא זכו להכיר את רבנו
 ז"ל בחייו, כשיבואו על קברו הקדוש ויסמכו עליו, וילמדו ספריו
 הקדושים, וירגילו עצמם לילך בדרךיו הקדושים הנאמרים בספריו
 הקדושים, בודאי יש להם על מה שיסמכו. אשריהם אשרי חלקם,
 ולא יאשמו כל החסידים בו, כי כבר גלה דעתו בכמה לשונות בפרוש
 וברמז שכל מה שעוסק עמנו אינו בשבילנו לבד, כי אם את אשר ישנו
 פה ואת אשר איננו פה].

אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו שאנו יודעים מרבי
 אמת כזה, רבי נורא ונפלא כזה, רבי שמשמח אותנו, רבי שעוסק
 בתקוננו, טוב להודות להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד הנם שעשה
 עמנו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רכת.

מאז שהתרחקתי מכם הפסקתי ללמד תורה. איך אני יכול לעשות התחלה חדשה?

שאלה:

מאת נפתלי: לכבוד מוהרא"ש שליט"א.

בעבר הייתי מקרב אליכם, וזכיתי להרבה קדשה, תורה ותפלה, אך אחרי כמה שנים החלישו את דעתי כמה אנשים שמתנגדים עליכם, ומאז אני כמעט ולא לומד כלום ונפילתי ביאוש עמוק. איך אני יכול לעשות התחלה חדשה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר חיי שרה, כ"א חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל נפתלי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שאף פעם לא היית מקרב אלי, ואף פעם לא התרחקת ממני, כי מה אני ומה חיי, אני רק שמש אצל רבנו ז"ל זה למעלה מחמשים שנה שאני מגלה ומפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, ותהלה לאל אלהים ורבבות כבוד התקורבו אל רבנו ז"ל בלי שום גזמא, כי רואים בראש השנה כמה רבבות אנשים באים, והכל הודות לספרים שאנחנו מפיצים למעלה מחמשים שנה יום יום לילה לילה בלי הפסק כלל, ויש לנו שלוחים בכל העולם פשוטו כמשמעו, ומתרגמים בשתיים עשרה שפות, וכמעט שאין בית שלא יהיה שמה הקנטרסים והחבורות שהם תמצית דברי רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל, ומחזקים ומעודדים ומשמחים את נשמות ישראל, ומקרבים אליו יתברך.

ולכן אם פעם למדת זה סימן שהיית מקרב אל הצדיק, ועכשוו שהפסקת על ידי כמה לצים שלוחי הסמ"ך-מ"ם, אזי נתרחקת מרבנו

ז"ל ולא ממני, וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות צדיק סימן קנ"ג) מי שמקרב את עצמו להצדיק וקרבתו אינה בתמימות, על ידי זה מתהפך אחר כך לרודף; ומי אתה חושב שהוא רודף? הוא רודף רק את עצמו, כי מי שמתרחק מהצדיק על ידי זה שוכח לגמרי ממנו יתברך, כי אי אפשר להשיג רוחניות חיות אלקות אמונה ברורה ומזככת בו יתברך רק על ידי הצדיק, ואם הוא עזב את הצדיק, על ידי זה הוא עזב את הקדוש-ברוך-הוא, וממילא כבר עזב את התורה, ומבלה את הזמן בהבל וריק וכו', אשר יבוא היום שתתחרט אבל כבר יהיה מאחר.

לצערנו הרב בחור תמים או אברך תמים מתעורר לפעמים לחזור בתשובה שלמה, ומתחיל להתמיד בלמוד התורה הקדושה, ולבסוף באים כמה מצרעים לצנים שפגומים מאד מאד בפגם הברית ועושים לצנות מהכל וכו', ומסכן הבחור התמים או האברך התמים שהולך אחריהם כשור לשחיטה ומאבד את הכל וכו' וכו'.

מה יכולים לעשות, נותנים לאדם אפשרות בכל יום להגביה יהלומים יקרים ששויים מילי מיליונים וכו', אומרים לו הנה אתה צריך רק להתכופף וכו' ולהגביה כמה שאתה רק רוצה וכו', היש טפש או שוטה או חסר דעה שלא יביא סלים וכו', ויתכופף ויאסוף שקים שלמים? והנה נותנים לנו בחירה בזה העולם לאסוף בכל יום מקרא, משנה וגמרא (בבלי ירושלמי תוספתא), מדרש רבה ומדרש תנחומא וכו', ספרי הזהר והתקונים, רמב"ם טור ושלחן ערוך וכו' וכו', והבחירה חפשית לכלם, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (מדרש שמואל כ"ג) תני רבי שמעון בן יוחאי: שלשה כתרים הם - כתר תורה וכתר כהנה וכתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהן. כתר מלכות - זכה דוד ונטלו. כתר כהנה - זכה אהרן ונטלו. כתר תורה מונח לתוכחת לכל באי עולם, לאמר, שאלו היו כתר כהנה וכתר מלכות קימין, הייתי זוכה בהם ונטלן. והרי כתר תורה מונח, כל מי שיזכה בו מעלין עליו כאלו זכה בכלן. וכל מי שלא זכה בתורה - לא זכה באחד מהן.

הרי שלך לפניך - נותנים לנו רשות להתכופף ולהגביה את כתר התורה ולהלביש את זה על ראשנו, ולצערנו הרב אנחנו טפשים ומניחים את כתר התורה כתר המלך על הרצפה וכו', ולא מעניינים להתלבש בזה, ה'יש שטות יותר גדולה מזו? הלא יבוא היום שנתחרט כל כך, היו בידינו אוצרות ואוצרי אוצרות כאלו ופספסנו את זה, אבל אז כבר יהיה מאחר.

הקדוש-ברוך-הוא יכניס בך דעת ושכל, ותראה באיזה ביץ ולכלוך הכניסו אותך, ולכן מהר חזור אל שרשך וכו', ותעשה התחלה חדשה, ותתחיל מחדש ללמד ולהתפלל ולקיים את מצוותיו יתברך בשמחה עצומה, ואז טוב לך לנצח ונצחים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רכט.

האם יהודי צריך לחיות עם חשוב ונהול מדקדק של הוצאותיו והכנסותיו?

שאלה:

מאת מיטל: לכבוד קדשת הצדיק, שלום וברכה!
ידוע שרבנו אמר בספר המדות ש"אמונה טוב לפרנסה", ומכאן נובעת שאלתי: האם אדם צריך לחיות עם נהול וחשוב מדקדק וברור של הוצאותיו והכנסותיו כמו ההדרכה של כל מיני ארגונים פיננסיים שמלמדים אנשים איך לחשב את דרכיהם הפלכליות בצורה מאד מדיקת המקציבה תקציב ברור ומגדר לכל יעד, או שיהודי צריך ללכת בגישה של אמונה בתחום זה, כלומר לא לדקדק אחרי כל מעות שהוא מכניס ומוציא?

ידוע שלגבי שבתות וימים טובים והוצאות בניו לתלמוד תורה

חז"ל מלמדים אותנו ש'על כף הקדוש-ברוך-הוא אומר "לוי עלי ואני פורע", ואני מאד נבוכה ומבלבלת בסגיה זאת, כי המציאות שלי מראה שכשאנו חיים באפן של אמונה ומשליכים את עצמנו על השם יתברך, הרבה פעמים אנו נכנסים למינוס וחובות, ומצד שני להיות מאד מחשבים ומדקדקים זה מכניס למתח וקטנות המחין. מה דרך האמצע? ואיך צריך לנהג באפן כלכלי נכון המביא ברכה לפי דעת רבנו נחמן מברסלב? אודה לצדיק מאד אם יענה על שאלתי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תלדות, כ"ג חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל מיטל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות קמון סימן פ"ג) אמונה הוא טוב לפרנסה; דוד המלך אומר (תהלים ל"ז ג') "בטח בהוי"ה ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה", ופרש רש"י: "בטח בהשם" - ואל תאמר אם לא אגזל ואגנב או אתן לעני צדקה במה אתפרנס?. "ועשה טוב" - ואז תשכן ארץ לארץ ימים. "ורעה אמונה" - תאכל ותתפרנס משכר האמונה שהאמנת בהקדוש-ברוך-הוא לסמך עליו ולעשות טוב; הרי שלף לפניך - אם אדם מתחזק באמונה, על ידי זה נתרחבת דעתו, והקדוש-ברוך-הוא משפיע לו שפע גדול מאד מאד.

עם כל זאת יש לנו הדרך מרבנו ז"ל איך להתנהג פיננסית, שמלמד אותנו איך לחשב את דרכי הפלכלה בצורה מדיקת, ואשרי מי שמצית את רבנו ז"ל שאמר (שיחות הר"ן סימן קכ"ב) שאם לא היה ממתין בבטחון לישועת השם כבר היה איש נוסע ומטלטל כמו כל הנוסעים ומטלטלים עצמם בשביל הפרנסה כנהוג עכשו. והכוונה כי אמר זאת לענין הנהגת הבית בפרנסה ומלבושים ושאר צרכי

הבית שעל פי רב חסר לאדם הרבה, כגון לזה חסר מלבוש פשוט, ויש שחסר להם מלבושים חשובים או דירה וכו', שצריכין להמתין לישועת השם ולבלי לדחק את השעצה (ערויבין י"ג): למלאות החסרון תכף ומיד, רק צריכין להמתין עד ירחם השם. ואמר רבנו ז"ל על עצמו שאם לא היה ממתין, כגון כשהיה חסר לו איזה דבר, אם היה דוחק את השעצה שיהיה דוקא תכף, היה צריך ללוות לעצמו ולהיות בעל חוב עד שהיה מכרח להיות נוסע ומטלטל. כמו שאנו יודעים ענין הנוסעים שהם מכרחים תמיד לסע על המדינה מחמת שהם תמיד בעלי חובות.

וענין זה צריכים לידע מאד, וצריכין ללמד עצמו להרגיל את עצמו בזה מאד. כי לכל אדם חסר הרבה אפלו בעלי בתים ועשירים גדולים, מכל שכן מקבלי אפלו החשובים והגדולים. וצריך לזה להסתפק במעוט ולהנהיג ביתו כפי השעצה והזמן. ואם נדמה לו שצריך מלבוש או לאשתו ובניו, אף על פי שמכרח לו אל ידחק השעצה ללוות ולהקיף ולהיות בעל חוב, אף ימתין עד שיבוא עתו. וטוב לסבל דחק אפלו במזונות וכל שכן במלבושים ודירות וכו' ולא להיות בעל חוב. ומוטב שיהיה בעל חוב לעצמו או לבני ביתו במלבושים מלהיות בעל חוב להחנוני או לאחרים. כי בכל עניני פרנסה צריכין להמתין עד שיבוא עתו, כמו שכתוב (תהלים קמ"ה ט"ו) "עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו".

וזה הנהגה נפלאה מאד מאד, כי יש בני אדם שחיים חיי הפקר וכו', קדם לוים וכו' וקדם קונים וכו', ואחר כך שוברים את הראש מאיפה לקחת את הכסף, שעל ידי זה אדם נשבר לגמרי עד שמסתבך בחובות גדולים ועצומים וכו', כי מוסיפים רבית והצמדה וכו', שזה מכפיל ומשלש את הסכום שהוא חיב וכו', עד שלבסוף הוא לא יכול לצאת מזה. ולכן אם אדם מקים את הרצון של רבנו ז"ל, אזי עם תקף האמונה בו יתברך מתרחבת לו דעתו וימשך לו שפע גדול.

והנה חכמינו הקדושים אמרו (ביצה ט"ז.) כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד יום הכפורים חוץ מהוצאת שבתות והוצאת יום טוב והוצאת בניו לתלמוד תורה, שאם פוחת פוחתין לו ואם הוסיף מוסיפין לו; זאת אומרת על אף שכתבו לכל אחד בראש השנה את התקציב שלו, אבל התקציב של השבת ושל החגים ושל הוצאת בניו לתלמוד תורה זה לא נכתב בתקציב, אלא אם אדם מרבה לקנות לכבוד שבת וחג, הקדוש-ברוך-הוא נותן לו שפע כפול, ובשביל זה תמיד אני מעורר את תלמידי ואנשי שלומנו היקרים שיקנו לכבוד שבת בשפע כזה, כדי שישאר על כל ימי השבוע, ונמצא אפלו שהוא לא מופיע בתקציב ונכתב עליו שתהיה לו רק עניות וכו', עם כל זאת צריך לדעת שכל מה שקנה על שבת, על זה אמר הקדוש-ברוך-הוא (שם ט"ז:) אמר להם הקדוש-ברוך-הוא לישראל בני לוו עלי וקדשו קדשת היום והאמינו בי ואני פורע; וכן הוא בענין הוצאת בניו לתלמוד תורה - אם אדם מקפיד מאד לשלם הדבר הראשון שכר למוד, הוצאת בניו לתלמוד תורה, הקדוש-ברוך-הוא נותן לו שפע כפול, וזה ברור למי שמאמין בדברי חכמינו הקדושים, ולכן על הוצאות שבתות וימים טובים ושכר למוד, על זה מתר ללוות, והקדוש-ברוך-הוא משלם חזרה.

הקדוש-ברוך-הוא ירחיב לך בגשמיות וברוחניות גם יחד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה'רל.

כְּשֶׁנִּוְלַדְתִּי קָרְאוּ לִי אַבִּישֵׁג, וּבִהְמִשְׁךְ אִמִּי שִׁנַּתָּה אֶת שְׁמִי לְמוֹרֵן. הֲאֵם לְחֹזֵר לְשֵׁם הָרִאשׁוֹן?

שְׂאֵלָה:

מֵאת מוֹרֵן: שְׁלוֹם כְּבוֹד הָרַב. כְּשֶׁנִּוְלַדְתִּי הוֹרִי קָרְאוּ לִי אַבִּישֵׁג, וּבִהְמִשְׁךְ אִמִּי שִׁנַּתָּה אֶת שְׁמִי לְמוֹרֵן. שְׁמַעְתִּי שֶׁהֵשֵׁם מוֹרֵן הוּא לֹא טוֹב, וְרִצִּיתִי שֶׁתְּמַלִּיץ לִי הֲאֵם לְשַׁנּוֹת אֶת שְׁמִי בַחֲזָרָה לְאַבִּישֵׁג אוֹ לְהוֹסִיף שֵׁם אַחֵר. תּוֹדָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסִדְרַת תְּלִדוֹת, כ"ג חֲשׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל מוֹרֵן תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְלִיתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הַשֵּׁם 'אַבִּישֵׁג' הוּא שֵׁם טוֹב מְאֹד, וְכִדְאִי לְחֹזֵר אֶל הַשֵּׁם הַזֶּה, וְהִיא הֵיטָה אַחֲוֹתָה שֶׁל הַשׁוֹנְמִית שֶׁבִּרְכָּה אֱלִישֵׁעַ הַנְּבִיא עִם בֶּן, וְהוּא הָיָה חֶבְקוֹק הַנְּבִיא, וְלִכֵּן רוֹאִים שְׁגָם 'אַבִּישֵׁג' הֵיטָה אִשָּׁה גְדוּלָּה עַד מְאֹד, וְלִכֵּן טוֹב לְהִשָּׂאֵר עִם הַשֵּׁם 'אַבִּישֵׁג' שֶׁהַפְּסוּק מַעֲיֵד עָלֶיךָ (מְלָכִים א' א' ד') "וְהִנְעַרְהָ יָפֵה עַד מְאֹד" וְגו'.

וּבְכָלֵךְ צְרִיכִים לְשַׁמֵּר מְאֹד אֵיזָה שֵׁם נוֹתְנִים לְיִלְדִים, כִּי כְּפִי הַשֵּׁם כִּךְ נִמְשָׁכִים נִשְׁמַת וּמִזֵּל הַיְלָדִים, לִכֵּן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים לְתַת שֵׁם אַחֵר צְדִיק אוֹ אַחֵר אֶחָד מִשְׁמוֹת הָאֲבוֹת וְהָאֲמָהוֹת הַקְּדוּשִׁים, אוֹ הַנְּבִיאִים וְהַנְּבִיאוֹת וְכו', שֵׁם תִּנְכ"י, כְּמוֹכָא מֵהַצְּדִיק הַקְּדוּשׁ הַרְבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיזֶעֶנְסֵק זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ (נַעַם אֱלִימֶלֶךְ - בְּמַדְבַּר) שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרוּךְ הוּא גָזַר בְּבְרִיאַת הָעוֹלָם שִׁיְהֵא כִּךְ וְכִךְ שְׁמוֹת רְאוּבֵן וְכִךְ וְכִךְ שְׁמוֹת שְׁמַעוֹן, וְעַתָּה כְּשֶׁנִּתְגַּלְגַּל אֵיזָה אָדָם בְּעוֹלָם וְנוֹתְנִין לוֹ

שם בשם צדיק אחד שהיה כבר בעולם, זה גורם לאיש הלזה שיהיה גם כן צדיק מחמת שנתערר האור של הצדיק שהוא בעולם העליון.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רלא.

איך אפשר להקנות לבתי מדות טובות ובטחון עצמי?

שאלה:

מאת נורית: שלום וברכה לכבוד הצדיק מוהרא"ש שליט"א. ברצוני לבקש מכבוד הרב ברכה ועצה בענין חנוך הילדה שלי בת השבע: אני רוצה להקנות לה מדות טובות, שהיא תהיה יותר נוחה ואתרנית לאחרים ופחות עקשנית, ושהיא תהיה בעלת בטחון עצמי. אני קצת מדאגת מזה שלפעמים אני רואה שיש לה בעיה רגשית שמתבטאת בזה שהיא נפגעת מהר מכל בקרת ואז קשה לתקשר אתה - תכונה שמזכירה לי את אביה (בעלי לשעבר), ואני לא רוצה שהיא תסבל חס ושלום מבעיה דומה בחיים, אלא שתהיה חזקה נפשית עם בטחון עצמי ולא תהיה רגישה מדי או עם רגשי נחיתות. אני משתדלת לתת לה יותר חם ואהבה וגם להתפלל על זה כמובן, ואשמח לשמע עצות נוספות להצלחת חנוך הילדה. אשמח שתברכו את בתי שתזכה לשמירה רוחנית וגשמית מכל הזק שהוא. בברכה, נורית.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תלדות, כ"ג חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל נורית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

שלמות החנוך זה לחנך קדם את עצמה וכו', כי הבת תמיד מחקה את האמא, כמאמרם ז"ל (כתובות ס"ג). הינו דאמרי אינשי רחילא בתר רחילא אזלא, כעובדי אמה כך עובדי ברתא; כמו שהאם מתנהגת כך הבת תתנהג, ויכול מאד מאד להיות שהיא ירשה את זה ממך שאת רגישה וכו', ולכן צריכים תמיד רק לחזק ולעודד ולשמח את הבת, ולהכניס בה בטחון עצמי, אף פעם לא לעשות עליה בקרת, אפלו שיש זמנים שמכרחים לעשות בקרת וכו', עם כל זאת אם היא כל כך רגישה אז לא פדאי לערף עליה בקרת יהיה מה שיהיה, רק לבנות אותה ותמיד לדבר מהשבחים שיש בה, וזה יכניס בה בטחון עצמי, כי את צריכה להבין שילדים מהורים גרושים מאד מאד שבורים וכו', וזה פוגע בהם מאד נפשית וכו', ולכן אף פעם אסור לך לדבר מהגרוש וכו', ואפלו שפעם היא תזכיר אותו וכו', ככר תשני לנושא אחר בלי שתרגיש וכו', ובכלל צריכים לתת לה הרבה חם ואהבה וכו', ושלמות החנוך את צריכה להראות דגמא חיה לבת שלך, ואפלו אם את מדברת עם הזולת ומתלוננת על המזל שלך וכו', זה אסור להיות בנוכחות הבת וכו', אקנה שתביני דבר מתוך דבר.

רק חזקי ואמצי מאד להיות תמיד בשמחה עצומה, ואף שאני יודע שעובר עליך מה שעובר כל מיני משברים וגלים, עם כל זאת מכרחים להכריח את עצמו להיות בשמחה, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רלב.

ההורים שלי חולי דיאליזה. האם יש לזה פתרון על ידי מצוה או סגלה מסיימת?

שאלה:

מאת דוד: שלום ובִּרְכָה לְרַב שְׁלִיט"א, אֲרָךְ יָמִים וְשָׁנוֹת חַיִּים וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ לָךְ.
ההורים שלי חולי דיאליזה. האם יש לזה פתרון על ידי מצוה או סגלה מסיימת או שאין בררה אלא לבצע השתלת כליה? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תלדות, כ"ג חשון ה'תשע"ה.

שלום ובִּרְכָה אֶל דָּוִד נְרוּ יְאִיר

לְנֶכֶן קַבְּלִיתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מי שסובל על הכליות ומכרח לעשות בכל פעם דיאליזה וכו', מִכְרָחִים לַעֲשׂוֹת לוֹ הַשְׁתָּלַת כְּלִיּוֹת כִּי אֵין בְּרָרָה אַחֲרַת, וְהַיּוֹם זֶה לֹא כָּף מְסַבֵּךְ. כְּמוֹכֵן שֶׁהַסְּגָלָה הַכִּי גְדוּלָה לְהַצְלִיחַ שֶׁהַשְׁתָּלָה תַעֲבֹר בְּקִלּוֹת וּבְהַצְלָחָה זֶה תַפְּלָה - לְהִיּוֹת רְגִילִים לְהַתְּפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב, וּמִכָּל שַׁכֵּן שֶׁהַחוּלָה מִתְּפַלֵּל עַל עֲצָמוֹ, כִּי כָּף אֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה נ"ג סִימָן י"ד) יִפְּהַ תַפְּלַת הַחוּלָה לְעֲצָמוֹ יוֹתֵר מִכָּל; וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת תַפְּלָה סִימָן ס"ד) הַחוּלָה שֶׁמִתְּפַלֵּל עַל עֲצָמוֹ בְּדַמְעוֹת, בּוֹדָאֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְפָּא אוֹתוֹ וְיִקְבַּל תַפְּלָתוֹ.

מה טוב ומה נעים לומר את התפלה הזו שתקן רבי אליעזר פאפו זכותו יגן עלינו בעל "פלא יועץ", כי באמת מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל, ואסור להתיאש מתפלה בשום פנים ואופן, כי כף אֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵכוֹת ל"ב:) אִם רָאָה אָדָם שֶׁהַתְּפַלֵּל

ולא נענה - יחזר ויתפלל, שנאמר (תהלים כ"ז י"ד) "קנה אל הוי"ה חזק ויאמץ לבך וקנה אל הוי"ה", כי בודאי אם מתעקשים אצלו יתברך פעם אחר פעם ולא מתעייפים בתפלה, אזי רואים ישועות גדולות, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא יכול לפעל.

וזאת היא התפלה:

רבוננו של עולם! יודע אני כי במשפט יסרתני לטוב לי לכפרת עוונותי, על כן איני בועט ביסורים חס ושלום, אדרבה, אני שמח בהם ומקבלם באהבה, אך צר לי מאד על רב קצורי בעבודתך מחמת היסורין, ועל כן אני מוכן להתעסק ברפואות כדי שיהיה גופי בריא וחזק לעבודתך, כי אתה נתת רשות לרופא לרפאות, כאשר הודעתנו על ידי עבדיך חכמי ישראל, ואולם עיני תלויות אליך כי ידעתי שרפואתי אינה אלא בידך, על כן אני מפיל תחנותי לפניך שתזמין לי הרופא והרפואות הצריכים לי בעת ובעונה הזאת, ותרפאני רפואה שלמה בתוך כל חולי עמך ישראל, רפואת הנפש ורפואת הגוף, כי אל רופא רחמן ונאמן אתה. ברוך רופא חולי עמו ישראל.

ענני יהוה ענני, ואל תבוא במשפט את עבדך ואל תדינני כמעלי, ואל תמוד אלי חיקי כפעלי, אנא יהוה לא תכלא רחמיך ממני, חסדך ואמתך תמיד יצרוני, אל נא רפא נא לי בעבור כבוד שמך, אל תפן לרשעי ואל תתעלם מבקשתי, כי לא על צדקתי אני מפיל תחנותי לפניך כי על רחמיך הרבים.

עשה למען רחמיך הרבים, ולמען אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב עבדיך, ולמען משה ואהרן יוסף ודוד, ולמען כל הצדיקים והחסידים זכותם יגן עלינו, ותן שכר טוב לכל הבוטחים בשמך באמת ושים חלקנו עמם, אם לא בזכות, אזי ברחמים. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגאלי, אמן כן יהי רצון.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלְתִּי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתַּפְלֵל בְּעֶדְךָ שְׂיִהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה
תִּשְׁכַּל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' רלג.

**אֲנִי שׁוֹקֵל לְקַחַת הַלּוּאָה כְּדִי לִפְתַּח עֵסֶק עֲצָמָי.
הֲאִם זֶה צַעַד נְכוֹן?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שְׁמוּלִיק: הַתַּחֲתַנְתִּי, וּבִמְקוֹם לְצִאת לַעֲבֹד אֶצֶל אַחֵרִים
אֲנִי שׁוֹקֵל לִפְתַּח עֵסֶק עֲצָמָי. כְּמוֹכֵן שְׂכָדִי לְהַקִּים אֶת הָעֵסֶק
אֲצִטְרֶךָ לְקַחַת הַלּוּאָה. הֲאִם זֶה מַעֲשֵׂה נְכוֹן אוֹ לֹא? אֲשַׁמַּח
לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה, בְּתוֹדָה מְרֻבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסִדְרַת תְּלֻדוֹת, כ"ג חֲשׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרֻכָּה אֶל שְׁמוּלִיק נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירֵנוּ מְאֹד מְאֹד עַל שְׁלוֹם בֵּית, וְאָמַר (שִׁיחֹת הַר"ן
סימן רס"ד) שְׂצָרִיכִים לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת אֲשֶׁתוֹ. כִּי אָמַר הֲלֹא הַנָּשִׁים
הֵם סוֹבְלִים צַעַר וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד מִיְלֻדֵיהֶם, צַעַר הָעֵבֹר
וְהַלְדָּה וְהַגְּדוּל, כְּאֲשֶׁר יְדוּעַ לְכָל עֵצָם מְכֹאֹבִם וְצַעֲרָם וְיִסּוּרֵיהֶם
בְּכֻמָּה אֶפְנִים הַקָּשִׁים וְכֹבְדִים מְאֹד מְאֹד וְכוּ' וְכוּ', עַל כֵּן רְאוּי לְרַחֵם
עֲלֵיהֶם וּלְיַקְרָם, וּלְכַבְּדֵם. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֹא מִצִּיעַ
נ"ט). אוֹקִירוּ לְנִשְׂיָיְכוּ כִּי הֵיכִי דַתְּתַעֲתְרוּ [תְּכַבְּדוּ וְתִיקְרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם
כְּדִי שְׂתַהֲיוּ עֲשִׁירִים], וְכֵן אָמְרוּ (יְבָמוֹת ס"ג). דֵּיִינוּ שְׂמַגְדְּלוֹת אֶת בְּנֵינוּ

ומצלת אותנו מן החטא, ולכן צריכים לכבד וליקר אותם מאד מאד; ובזכות האשה יש לאדם פרנסה.

והנה כדי להיות עצמאי צריכים בטחון עצמי, וככל שאדם מתחזק בבטחון עצמי, הוא יכול להצליח להיות עצמאי, כי תמיד כדאי להיות עצמאי מלעבד אצל הזולת וכו', אבל על זה צריכים בטחון עצמי, ולא לפחד כלל, כי מי שיש לו לב אמיץ וחזק הוא יכול לעשות גבורות גדולות, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקויטי מוהר"ן חלק א' סימן רמ"ט) עקר הגבורה בהלב, כי מי שלבו חזק ואינו מתירא משום אדם ומשום דבר, יכול לעשות גבורות נוראות ולכבש המלחמות על ידי חזק ותקף לבו שאינו מתירא ורץ לתוף תקף המלחמה וכו', עין שם. וככל שיש לאדם אמץ לב ולא מפחד משום דבר אזי הוא יצליח מאד מאד.

עם כל זאת ראה לכבד מאד מאד את אשתך, ואז היא תעזור לך לעבר על הכל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רלד.

אני סובל מדכאון וחרדה, ולכן מאד קשה לי להיות בשמחה ולמצא את זוגי

שאלה:

מאת גולן: לכבוד קדשת מוהרא"ש שלום רב.
אני כבר בן 25 ועדיין לא הצלחתי להשתלב בעבודה, וכתוצאה מכך נתקע לי ענין השדוך ואני לא מצליח לצאת לפגישה כבר שנה וחצי. אני מתפלל על כך בכל יום כבר שלש שנים, נוסע להרבה קברי צדיקים וגם באומן התפללתי על כך, אבל עדיין אני לא רואה פתח של ישועה.

בנוסף לך אני סובל מבעיות דכאון וחרדה ועקב כך אני נוטל טפול תרופתי, ובעקבות כל הסבות האלו קשה לי נורא להיות בשמחה. אני מנסה להיות בשמחה על ידי העצות של הצדיק למשל למצא בעצמי נקודות טובות, אבל זה מחזיק מעמד רק לכמה דקות והעצבות חוזרת. מה עלי לעשות כדי להיות בשמחה תמידית ולמשך את הישועות אלי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תלדות, כ"ג חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל גולן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הבעיות שיש לך בגשמיות וברוחניות זה רק מחמת חסרון השמחה, כי אם היית שש ושמח, לא היה חסר לך שום דבר, ודע לך אשר רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י') על ענין השמחה שזה מרחיב את הדעת, וככל שאדם יותר שמח - יותר מצליח בחיים, כמו שאמר (ספר המדות אות שמחה חלק ב' סימן א') מי שהוא שמח תמיד על ידי זה הוא מצליח; כי עקר הצלחת האדם בזה העולם הוא רק להיות בשמחה ולהפך את כל היגון והאנחה המתגברים עליו וכו', להיות אך ורק שמח, ואף שזה הדבר הכי קשה להגיע לזה, כי טבע של אדם שנמשך אל העצבות והעצלות, עם כל זאת צריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם רק לשמח את עצמו, וכפי תקף השמחה פני ההצלחה מאירה אליו, ולכן מכרחים להכריח את עצמו עם כל הכחות להגיע אל שמחה, וכדאי לשמע קלטות נגונים של שמחה שמגביהים את רוחו, ומביאים לו שמחה בלב.

וצריך שתזכר שלהגיע לשמחה אי אפשר בשום פנים ואפן אלא להתפלל בכל יום ובכל שעה שיזכה להגיע לשמחה, כי שמחה היא המדרגה הכי עליונה שאדם צריך לזכות אל זה, ואשרי מי שחזק להתפלל בכל יום על שמחה, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם

לא פועל, ואם תהיה חזק בתפלה על שמחה תראה שהכל ישתנה לך לטובה, ולכן תתפלל בכל יום ובכל שעה את התפלה הזאת, וזה יועיל לך מאד מאד:

רבוננו של עולם! זכני להיות בשמחה תמיד, ואזכה להרגיש את השמחה ברמ"ח איברי ושס"ה גידי, עד שהשמחה תגיע לרגלי, שאזכה לרקוד בכל יום מרב שמחה על גדל החסד שעשית עמדי, שנבראתי מזרע ישראל, ואני יכול לקיים את מצוותיך. אנא רחם עלי והרחק ממני את העצבות והעצלות, וזכני לדבר בכל יום עם אחרים משמחה, ואזכה לשמח את אחרים, ועל ידי זה גם אני אזכה לשמח, ובזכות השמחה אזכה להכלל בך לגמרי, עד שלא אראה לפני עיני רק את אמתת מציאותי יתברך, איך שאתה מחיה ומנהיג ומקיים את כל הבריאה בלה, וזכני לאמונה ברורה ומזככת שאזכה לדעת בידיעה ברורה שאתה נמצא ואין בלעדיך נמצא, ועל ידי זה תמחל לי על כל עוונותי, ואזכה להכלל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה'רלה.

האם אפשר להדליק נר תמיד לרבי נחמן מברסלב בתוך קפסת זכוכית בבית?

שאלה:

מאת לוי: שמעתי מהצדיק שייש להפנע מלהדליק נרות לעלוי נשמה בתוך הבית מחמת סכנת שרפה. היזם יש מתקנים מיחידים מזכוכית 'אקוריום' שהנר דולק בתוכם והם מונעים כל מיני תקלות, האם אפשר להדליק נר תמיד לרבנו

בתוך מתקן כזה ולקיים את דבורו של הצדיק בספר המדות
"המדליק נר תמיד נצול מגזרת שמד" תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר תלדות, כ"ג חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל לוי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

"נר תמיד" מדליקים רק בבית הכנסת ולא בבית, ואין בזה שום ענין להדליק בבית, ולכן אל תבלבל את עצמך מענין זה, כי זה שיך רק לבית הכנסת ולא בבית, וצריך שתדע שרבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות נר תמיד סימן א) בזכות נר תמיד הדולקין בשמן זית נצולין מגזרת שמד; ולכן בציון רבנו ז"ל התקין מוהרנ"ת ז"ל שיהיה דלוק שם נר תמיד, כי רבנו ז"ל אמר (לקיטי מוהר"ן חלק א' סימן רט"ו) שמשה עומד בין שמ"ד לרצו"ן, הינו הצדיק שהוא בחינת משה יש בכחו להעלות את האנשים שנפלו כבר בשמד רחמנא ליצלן, אל המדרגה הכי עליונה - לרצון, רעוא דרעוין, ולכן התקין מוהרנ"ת ז"ל שיהיה דלוק נר תמיד בקביעות אצל ציון רבנו ז"ל. [עין ימי מוהרנ"ת סימן ע"ד: ביום חמישי ח"י שבט (ארבעה חודשים אחר ההסתלקות של רבנו ז"ל) היה התחלת היסוד של ההדלקה להדליק שמן זית על קברו נר תמיד לא יכבה, כאשר אנו נוהגים מאז ועד הנה, עין שם].

והיה בזה ספור שלם, שבא יהודי אל מוהרנ"ת ז"ל ובכה מאד לפניו היות שבתו המירה את דתה רחמנא ליצלן ונמצאת אצל הכמר ומר לו מאד, ואז אמר לו מוהרנ"ת ז"ל הרי רבנו ז"ל אומר בזכות נר תמיד הדולקין בשמן זית נצולין מגזרת שמד, ולכן תקבל על עצמך להביא שמן זית עבור נר תמיד לשנה שלמה, ותראה נפלאות. וכן עשה, ומאת השם היתה נפלאות שהבת התחרטה וברחה מהכמר, וחזרה אל אביה והתחרטה על מעשיה, וחזרה בתשובה שלמה.

ומעת שפבר לא היו יכולים לנסע אצל ציון רבנו ז"ל היות

והמלכות הרשעה סגרה את הגבולות, אזי התקינו אנשי שלומנו שבכל בית הכנסת הנקרא על שם רבנו ז"ל שיהיה דולק שם נר תמיד של שמן זית, וכך נוהגים עד עכשו בכל בית הכנסת הנקרא על שם רבנו ז"ל שדולק שם נר תמיד של שמן זית לעלוי נשמת רבנו ז"ל שהוא הצדיק שיש לו כח להפך את האדם משמד לרצון, אפלו שנפל לעמקי עמקים לשאול תחתית ומתחתיו, והחליף את דתו עד שהשתמד רחמנא ליצלן, יש בכח של רבנו ז"ל להפך אותו חזרה אל המדרגה הכי עליונה - רצון שברצונות רעוא דרעוין.

וכל זה שיף רק לבית הכנסת אבל לא בבית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רלו.

**קרבתי המון בחורים לרבי נחמן מברסלב,
אך אני חושש שאולי לא עשיתי מספיק**

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד הצדיק שליט"א.

זכיתי להתקרב לרבנו לפני עשר שנים, וברוך השם במשך הזמן הזה קרבתי המון בחורים לדעת רבנו, וגם זכינו לפתח ושיבה, ובתי כנסיות, ומוסדות לבנים ולבנות שבהם מדברים רק מדבורי רבנו, וברוך השם אלו שגדלו במוסדותינו כבר מפצים בעצמם את ספרי רבנו, אבל בכל עת שנזדמן לי לפגוש בחורים על הרחוב, אני שואל את עצמי אולי אני לא עושה די כדי להציל את הנער.

מה עוד אני יכול לעשות כדי לפרסם את שם רבנו הקדוש רבי נחמן מברסלב זכותו יגן עלינו ולהציל את הבחורים שירדים לטמיון? המצפה לתשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תלדות, כ"ג חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שאתה זוכה ומזכה את הרבים ומגלה להם את דעת רבנו ז"ל שאין למעלה מזה, כי כף מובא בזהר (תרומה קכ"ח): תא חזי כל מאן דאחיד בידא דחייבא, ואשתדל ביה למישבק ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא, גרים לאכפאי סטרא אחרא, וגרים דאסתלק קודשא בריך הוא ביקריה, וגרים לקיימא כל עלמא בקיימיה לעילא ותתא, ועל האי בר נש כתיב (מלאכי ב') "בריתי היתה אתו החיים והשלוש". וזכי למחמי בנין לבנוי, וזכי בהאי עלמא וזכי לעלמא דאתי, כל מארי דינין לא יכלין למידן ליה בהאי עלמא ובעלמא דאתי, עאל בתריסר תרעי ולית מאן דימחי בידיה. ועל דא כתיב (תהלים קי"ב) "גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יברך הון ועשר בביתו וצדקתו לעד זרח בחשך אור לישרים" וגו'. [בא וראה, כל מי שאוחז בידם של החייבים, ומשתדל שיעזבו את דרכיהם הרעות וכו', עולה במעלות הקדשה במקום שאף אחד לא יכול לעלות שמה וכו', והוא גורם להכניע את הסטרא אחרא, והוא גורם שיתיקר שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, וגורם שבזכותו כל העולמות יש להם קיום, וזוכה לראות בנים לבניו, וזוכה לכל טוב אמתו ונצחי בזה העולם ובעולם הבא, וכל הבעלי דינים לא יכולים לדון אותו לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, ונכנס בשלושה עשר שערים של רחמים למעלה בשמים, ואין מי שימחה בו].

ואתה צריך לדעת שעכשו בדור המתסכל הזה אין עצה אחרת אידך לקרב רחוקים לדעת רבנו ז"ל ולגלות ולפרסם להם את הלמוד העמק שלמד אותנו רבנו ז"ל לא להתיאש בשום פנים ואפן ואפלו שעובר עליו מה שעובר צרות ויסורים מרירות ומכאובים וכו', וכו',

אֵלָא עַל יְדֵי הַפְּצַת הַקְּנֻטְרִיסִים וְהַחֻבְרוֹת שֶׁהֵם תּוֹמְצִית דְּבָרֵי רַבְנּוּ ז"ל וּמוֹהַרְנ"ט ז"ל שֶׁרַב רָבָם שֶׁל בְּעֲלֵי הַתְּשׁוּבָה הַיּוֹם הַתְּעוֹרְרוּ רַק מֵאִיזָה קְנֻטְרִיס וְחֻבְרוֹת שֶׁל בְּרִסְלָב שֶׁהִמְפִּיצִים הִפְיָצוּ אֶת זֶה בְּאִיזָה מְקוֹם שֶׁרַק לֹא יִהְיֶה, וְתִהְיֶה לְאֵל יֵשׁ כָּבֵד חֻבְרוֹת וְקְנֻטְרִיסִים בְּשִׁתִּים עֲשָׂרָה שָׁפוֹת, וְזֶה מוֹפֵץ בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ בְּלֵי שׁוֹם הַגְּזֵמָה, וְלִכְּנָן רַק זֶה הַעֲצָה יוֹמֵם וְלִילָה לְהַפְּיץ וּלְקַרֵּב רְחוּקִים, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי סוּף כָּל סוּף יִמְיִנוּ כִּצֵּל עוֹבֵר כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָשָׁה צ"ו סִימָן ב') כִּצֵּל יִמְיִנוּ עַל הָאָרֶץ וְאֵין מִקְוֶה, וְהַלּוֹאֵי כִּצְלוּ שֶׁל כֶּתֵל אוֹ כִּצְלוּ שֶׁל אֵילָן אֵלָא כִּצְלוּ שֶׁל עוֹף בְּשַׁעַה שֶׁהוּא עָף, דְּכִתִּיב (תְּהִלִּים ק"ד) "כִּצֵּל עוֹבֵר". "וְאֵין מִקְוֶה" - וְאֵין מִי שְׂיִקְוֶה שֶׁלֹּא יָמוּת הַכֹּל יוֹדְעִים וְאוֹמְרִין בְּפִיהֶם שֶׁהֵן מֵתִים.

וּמָה יִשְׂאָר מֵאֲתָנּוּ? רַק זֶה שְׂזַכֵּנוּ לְקַרֵּב עוֹד נִשְׁמָה וְעוֹד נִשְׁמָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֵין עוֹד דְּבָר יוֹתֵר חָשׁוּב אֲצֵלוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּמוֹ לְקַרֵּב רְחוּקִים, וּכְשֶׁמְקַרְבִּים רְחוּקִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל גַּם עַל עוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁסֵּפֶר לָנוּ רַבְנּוּ ז"ל מְשַׁל לְמָה צְרִיכִים לְקַרֵּב אֲנָשִׁים (עֵין חַי מוֹהַר"ן סִימָן תמ"ו): פֶּעַם אַחַת הָיָה עֲשִׂיר גְּדוֹל שֶׁהָיוּ לוֹ כַּמָּה אֲלָפִים וּרְבָבוֹת וְכוּ', וְיָהִי הַיּוֹם עָשָׂה הָעֲשִׂיר כְּרוּז וְאָמַר, כָּל מִי שֶׁצָּרִיךְ לְלוֹת כֶּסֶף יָבוֹא אֲצֵלוֹ וְהוּא יְלוּהוּ. מִסְתַּמָּא הָיוּ עַל זֶה קוֹפְצִים רַבִּים, וּבָאוּ אֲצֵלוֹ הַרְבֵּה אֲנָשִׁים וְלוֹוֹ אֲצֵלוֹ כֶּסֶף. וְהָעֲשִׂיר הַזֶּה הָיָה אֲצֵלוֹ פְּנֻקֵס עַל כָּל הַחֻבְבוֹת וְכוּ', מִי שֶׁלוֹוֶה אֲצֵלוֹ וּמִי שֶׁחָיֵב לוֹ וְכוּ'. פֶּעַם אַחַת לָקַח אֶת הַפְּנֻקֵס בִּידוֹ וְהִתְחִיל לְעֵיץ בּוֹ, וְרָאָה שֶׁהוֹצִיא הַרְבֵּה כֶּסֶף עַל עֶסֶק הַהֲלוֹאוֹת שֶׁהָלוּהוּ לְכָל כֶּף הַרְבֵּה אֲנָשִׁים וְכוּ', וְאֵין אִישׁ שֵׁם עַל לֵב שֶׁיָּבוֹא לְהַחֲזִיר וּלְפָרַע לוֹ מִה שֶׁלוֹוֶה מִמֶּנּוּ. וְחָרָה לוֹ עַל זֶה, וְהָיָה לוֹ עֲגָמַת נֶפֶשׁ וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים.

בְּתוֹךְ הַלּוֹוִים הָיָה אִישׁ אֶחָד שֶׁלוֹוֶה גַּם כֵּן אֲצֵל הָעֲשִׂיר, וְאָבָד וְהִפְסִיד אֶת הַכֶּסֶף שֶׁהָלוּהוּ בְּאִיזָה מִשָּׂא וּמִתֵּן וְכוּ', עַד שֶׁלֹּא הָיָה לוֹ מִמָּה לְפָרַע חוֹבוֹ, וְהָיוּ לוֹ יִסּוּרִים גְּדוֹלִים מִזֶּה, הֵינּוּ שֶׁהָאִישׁ הַזֶּה שֶׁאָבָד אֶת הַכֶּסֶף בְּאִיזָה עֶסֶק שֶׁעָשָׂה וְלֹא הִצְלִיחַ וְכוּ', הָיָה לוֹ יִסּוּרִים

גדולים מזה שאין לו לפרע חובו. והתישב האיש הזה בדעתו, שעל כל פנים צריך להתראות פנים עם העשיר ולספר לו כל לבו, באשר שהוא אנוס בדבר ואבד את הכסף, ואין לו מאיפה לשלם וכו', ובא אצל העשיר והתחיל לספר לפניו לבו באשר שאיך שקבל אצלו כסף בהלוואה והגיע זמן פרעון ואין לו ממה לשלם כי הפסיד את כל הכסף וכו', ואינו יודע כלל לשיט עצות בנפשו מה לעשות בזה וכו', ענה העשיר ואמר לו, מה אכפת לי הכסף שאתה חייב לי וכו', כי מה כבר נחשב אצלי סך קטן בזה שאתה חייב לי כשתחזיר לי את זה, או להפך, נגד סך הכולל מההלוואות אשר עולה לאלפים ולרובבות וכו'? על פן רצוני שתלך אצל כל הלווים שלי ותתבע אותם, ותזכיר אותם שהם חייבים לי כל כך הרבה כסף, ולמה לא משלמים לי חזרה מה שלוו אצלי, ואפלו אם לא יפרעו ויחזירו את הכל, רק כל אחד יתן ויחזיר אפלו מעט מחובו וכו', גם פן יעלה אלפים פעמים כמו הסך כל החוב והלוואה שלך. הינו כשאדם חוטא וכו', ובא לבכות להקדוש-ברוך-הוא שהוא מאד מתחרט למה חטא ולמה עשה שטיות בחיים, ורוצה לחזור בתשובה, אבל קשה לו, כי הרע מתגבר עליו וכו', ואמר לו הקדוש-ברוך-הוא: לך תגבה את החובות אצל שאר אנשים, הינו תעורר אותם בתשובה שלמה שיחזרו אלי וכו', ואפלו שלא יחזרו בשלמות, רק כל אחד יקים כמה מצוות, זה כבר שוה אצלי פי מיליונים ממה שאתה חייב לי וכו'. ואם תגבה לי חובות אחרים, אז אני ימחל גם את החוב שלך - הינו אם תחזיר בני אדם בתשובה, אזי אני ימחל גם את העוונות שלך. רואים מזה את גדל המעלה של מי שהולך להפיץ את אור רבנו ז"ל בעולם ולקרב רחוקים.

ולכן ראה לחזק את עצמך ביתר שאת וביתר עז לקרב את כל מי שאתה רק יכול לקרב, כי כל נשמה ונשמה זה יהלום בכתר המלך, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה ב' סימן ה') משל לאחד שהיה יושב ועושה עטרה למלך, ועבר אחד עליו אמר לו מה אתה עושה? אמר לו אני עושה עטרה למלך! אמר לו: כל שאתה יכול לקבע בה אבנים טובות ומרגליות קבע, זמרגדין קבע, מרגליות קבע,

למה? שעתיד לנתן בראשו של מלך. כך אמר לו הקדוש-ברוך-הוא למשה: כל מה שאתה יכול לשבח את ישראל - שבח, לגדלן ולפארן - פאר, למה? שאני עתיד להתפאר בהם, שנאמר (ישעיה מ"ט) "ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר כך אתפאר".

הקדוש-ברוך-הוא יצליח את דרכך, וזכור תזכר שזו העבודה הכי קדושה שרק יכולה להיות, אשריך ואשרי חלקך, ויקים אצלך מה שאמר הקדוש-ברוך-הוא אל גדעון (שפטים ו' י"ד) "לך בכחך זה והושעת את ישראל".

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רלז.

**אשתי ומשפחתי נגועים מאד במדת הקמצנות.
מה אפשר לעשות?**

שאלה:

מאת עפר: שלום וברכה.

שמי עפר, ואני נשוי 4 שנים ללא ילדים. יש לי המון וכוחים ומריבות עם אשתי על נושאים של ארוח והוצאות כספים, וחשוב לי שהרב יבין את הרקע לכך - אשתי באה ממשפחה מאד קמצינית, לדגמא - חמי לא מדליק בשבת חשמל ותאורה כמו שצריך, ואפלו בשרותים הוא לא משאיר אור, וגם אשתי נורא קמצינית ברמה שקשה לי לחיות אתה... ממש לא חלמתי לעצמי שיש מציאות כזו...

בנוסף, כל הזמן היא רוצה להזמין את משפחתי לארוחות ושבתות, בזמן שהמשפחה שלה לא משתתפים בהוצאות אלא באים על מוכן. בהתחלה חשבתי שזה יחלף, אף להפתעתי הם פשוט מנצלים אותי.

יש לצון שאני המפרנס היחיד בבית, ואני פשוט שבור ומאכזב מאשתי וממשפחתי עד כדי כך שאני חושב על גרושים. האם יש דרך להציל את הנשואין שלנו? אשמח לקבל עצה מהרב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תלדות, כ"ג חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל עפר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם אתה רוצה להצליח בחייך תשמר מאד מאד לא לדבר לפני אשתך על ההורים שלה, יהיה מה שיהיה ויהיה איך שיהיה וכו' וכו', אפלו שאתה תהיה צודק אלף פעמים ככה וכו', עם כל זאת אף פעם אל תדבר על ההורים שלה, ומכל שכן אל תלחץ אותה, כי מה היא חייבת על מעשי ההורים שלה? ואפלו שהיא מתנהגת כמוהם וכו', עם כל זאת על ידי שתעשה עליה תמיד בקרת, השלום בית שלכם יחלש לגמרי וכו' וכו', ולכן אני מאד מבקש אותך שאל תהיה בטלן, ותראה לדון את אשתך לכף זכות, ותראה שיהיה רק שמחה בביתך, תעקר מעצמך את המדה הרעה של כעס וקפידות וכו', ותשמר מאד מאד לא להכניס את אשתך בלחץ וכו', ואל תלחץ אותה, ואל תתפרץ עליה וכו', אלא תדון אותה לכף זכות וכו', ואמרו חכמינו הקדושים (גיטין ו'): אמר רב חסדא: לעולם אל יטיל אדם אימה יתרה בתוך ביתו, שהרי פילגש בגבעה הטיל עליה בעלה אימה יתרה והפילה כמה רכבות מישראל. אמר רב יהודה אמר רב: כל המטיל אימה יתרה בתוך ביתו סוף הוא בא לידי שלש עברות - גלוי עריות ושפיכות דמים וחלול שבת.

ולכן ראה רק לחזק ולעודד ולשמח את אשתך, ותקרב אותה בכל מיני התקרבויות בלי שום בקרת עליה, ותראה שעל ידי שתשקיע

בה הרבה אהבה ויחס וחם וכו' וכו', אזי היא תשתנה לך לגמרי, אבל לא עם בקרת.

בענין קמפנות צריכים לזכור מה שכתוב (תקוני זהר בהקדמה ב') קמפן נכל בממוניה נכל שמיה, דלאו איהו נדיב ולאו איהו מזרעא דאבהן דאתמר עליהו (תהלים מ"ז) "נדיבי עמים נאספו", דהא קמפן איהו עני הדעת, בתר דלא עביד טיבו למארי תורה למהוי מחזיק בידיהו [מי שהוא קמפן עם כספו, בזה הוא מראה ששמו הוא נכל, ואינו מזרע אבותינו אברהם יצחק ויעקב שהם היו נדיבים, ומי שהוא קמפן מראה לדעת שאין לו שכל, ובפרט שלא רוצה לעשות טוב עם אלו שלומדים תורה, ויהיה מחזיק בידם].

ולכן את ההורים שלא אתה לא תוכל לשנות וכו', ואתה לא צריך לשנות כי זה לא הענין שלך, ואסור לך להתערב בזה וכו', אבל את אשתך תשנה רק על ידי שלא תעשה עליה בקרת, ותשפיע עליה רק אף טוב וחסד ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רלח.

אנו ממגרשי גוש קטיף,

ומאז הגרוש אין אנו מוצאים מנוח לכף רגלנו

שאלה:

מאת מיטל לאה: לכבוד קדשת הצדיק, השלום והברכה!
אפתח בהכרת טובה על כל החזקים של הצדיק שמחזקים, מרוממים ומשמחים אותי מאד. יהי רצון שהקדוש-ברוך-הוא יאריך ימיכם ושנותיכם בבריאות איתנה ובנחת יחד עם כל בני משפחתכם וכל הנלוים אליכם, ותזכו להמשיך להרבות

להגדיל ולהאדיר תורה, יראה ואמונה, ותזכו לראות בגאלתן
ונחמתם של ישראל.

כבוד הצדיק, אני כותבת לכם בענין מאד חשוב ויקר עבורנו:
אני ובעלי נשואים כבר 11 שנים, עדין לא זכינו לרכש בית,
ובינתיים אנו גרים כל הזמן בשכירות. מה גם שעברנו במהלך
השנים הרבה דירות ומקומות והדבר כבר מאד קשה. כיום
אנו שוכרים דירה עם חמשת ילדינו בשכירות מאד גבוהה
(קרוב ל-4,000 ש"ח בחדש), ויוצא שכמעט כל הכסף
שאנחנו עובדים בשבילו במהלך החדש הולך על המגורים.
אנחנו חושבים שבסיום חוזה השכירות הנוכחי נעזב לדירה
אחרת, אף שוב, הפתרון של עוד שכירות הוא פתרון נקדתי.
אנו ממרשי גוש קטיף, ומאז הגרוש אין אנו מוצאים מנוח
לכף רגלנו וממש נתקיים בנו "אנשי הגבול יסובו מעיר לעיר
ולא יחוננו". אנחנו רוצים בית משלנו כדי שאת הכסף שאנו
כבר מוציאים נשקיע בנכס שלנו, אף לשם כך אנחנו צריכים
סיעתא דשמיא גדולה. מה אפשר לעשות כדי שנזכה לזה?
אני מבקשת מהצדיק שיגזר שנזכה לבית משלנו, כי עיפנו
כבר מכל הטלטלות ואנו ממש זקוקים לישועה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תלדות, כ"ג חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל מיטל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

זה דבר בטוח והגיוני שאדם צריך לגור בבית משלו, ואמרו
חכמינו הקדושים (ירושלמי מועד קטן פרק ב' הלכה ד') שמחה לאדם בשעה
שהוא דר בתוך שלו; כי כשאדם גר אצל הזולת אזי כל הכסף שהוא
משלם שכר דירה הולך תכף ומיד לביוב וכו', מה שאין כן כשאדם
קונה בית או דירה, אזי כסף המשכנתא הולך לעצמו וכו', כי בסוף

תמיד יכולים למכר את הבית או את הדירה עם רוח, נמצא שהכסף
 ששלם משכנתא ישאר אצלו, וזו ההשקעה הכי טובה, אבל על זה
 צריכים לברכה מה שהתנא אמר (אבות פרק ד') איזהו עשיר? השמח
 בחלקו; אדם צריך לדעת מה הוא רוצה, וכן לדעת איפה הוא רוצה
 לגור, ואז כשבא להחלטה - שיהיה שמח בחלקו, כי רב התסכולים
 שיש לבני אדם וכו' זה שהם לא יודעים מה שהם רוצים מעצמם
 וכו' ולא יודעים איפה לגור וכו', ולכן הם עוברים קללת קין (בראשית
 ד' י"ב) "נע ונד תהיה בארץ", ולא מוצאים את מקומם, ובכל מקום
 שמגיעים נדמה להם שהמקום הזה לא טוב להם, ומחפשים מקום
 חדש לגור, וכן נעים ונדים ממקום למקום וכו'.

רבנו ז"ל גלה לנו סוד נורא ונפלא איך אדם יכול לגור במקום
 אחד ולהיות האיש הכי שמח בעולם, (עין לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ד)
 ששאלו הספי דבי אתונא (חכמי יון) את רבי יהושע בן חנניא: איפה
 האמצע של העולם? והראה רבי יהושע בן חנניא עם אצבעו: פה!,
 שאלו אותו: מי אומר שכה הוא? אמר להם רבי יהושע בן חנניא:
 תביאו חבלים ותמדדו ותראו שאני צודק; ומגלה רבנו ז"ל שיש בזה
 סוד נפלא מאד, כשמתחילים הבלבולים עם האדם איפה המקום שלו
 להיות ולגור? אזי העצה להגיד לו פה! איפה שאני נמצא שם אמצע
 העולם, ועם כל זאת כשהקלפות והמשחיתים שברא מחמת עוונותיו
 מבלבלים אותו ושואלים: מי אומר שאתה צריך לגור פה? אולי
 אתה צריך לגור במקום אחר? ואחר כך כשילך למקום אחר וכו', גם
 שמה יגידו לו מי אומר שאתה צריך לגור פה? אולי אתה צריך לגור
 במקום אחר? כי כשאדם חוטא, אזי הוא בורא קלפות ומשחיתים,
 והם המבלבלים את דעתו ומעקמים את לבו וכו' בקשיות וספקות
 עד שלא מוצאים את המקום שלו, אבל אם אדם מאמין בו יתברך,
 ומכניס בדעתו את אמתת מציאיתו יתברך, על ידי זה איפה שרק
 תשים אותו הוא יהיה רק שמח, כי אין עוד שמחה כשמתח האמונה
 בהשם יתברך, ולכן כשבר ישראל חזק באמונה אזי זוכה לישוב
 הדעת ונשאר במקום אחד לגור, והוא הכי מאשר בחייו.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתקפצו ותקנו דירה משלכם, וכך תשלמו את המשכנתא עבורכם ולא תצטרכו לשלם שכר דירה לזולת. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רלט.

חתי שדוך בגלל שהורי לא היו מרצים, ואני מרגישה ספּוּס גדול. האם לחזור אליו?

שאלה:

סאת שרית: שלום. אני בת 21, ולפני כארבעה חודשים בערך יצאתי לשדוך עם בחור בן 28. נפגשנו חמש פגישות והרגשתי שיש חבור בינינו, אך בגלל שהורים אמרו לי שאנחנו לא מתאימים הודעתי לבחור שאני לא רוצה להפגש יותר. ממש בכיתי אחר כך והרגשתי שפספסתי אותו. האם כדאי לחזור אליו?

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום ראשון לסדר תלדות, כ"ג חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל שרית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין שדוכים וכו', יש בזה למוד עמק עמק וכו', כי זוג זה מן השמים, ונחמינו הקדושים אמרו (סוטה ב.) ארבעים יום קדם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני; וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רס"ה) שלמעלה בשמים הנשמות הן נשמה אחת, הינו הנשמה של הזכר והנקבה הם אחד, אבל כשירדים לזה העולם מתפצלים - הזכר יורד דרך זוג הורים אחד, והנקבה יורדת דרך זוג הורים אחרים, ועד שמוצאים אחד את השני לוקח זמן כי

יש המון עכובים, כמאמרם ז"ל (סנהדרין כ"ב.) קשה וזווגו של אחד כקריעת ים סוף, והרגע שמוצאים אחד את השני, הם מתאחדים יחד וזו השמחה הכי גדולה, ובזה פרשתי את הברכה שמברכים בשבע ברכות "שמח תשמח רעים אהובים כשמחך יצריך בגן עדן מקדם", הינו רעים אהובים הם הפעל והאשה שצריכים לשמח כמו שהם היו אחד בגן עדן מקדם לפני שירדו לזה העולם.

ולכן אם בחור ובחורה נפגשים יחד ויש ביניהם התאמה וכו' ומשיכה אחד לשני וכו', ויש שפה משתפת ביניהם וכו', ומרגישים שיוכלו לבנות ביחד בית וכו', אזי כדאי לגמר את זה תכף ומיד ולא להסתכל על אף מונע ומעכב יהיה מי שיהיה, אפלו אם ההורים מעכבים, כמובא בפרוש בשלחן ערוך (יורה דעה הלכות פבד אב ואם סימן ר"מ סעיף כ"ה) אם האב מוחה בבן שישא איזו אשה שיחפץ בה הבן אין צריך לשמע אל האב; עין שם.

ולכן זה הכלל הכי גדול במציאת הזווג, העקר שתהיה ביניהם התאמה ומשיכה אחד לשני ושפה משתפת, אבל כל הדברים סביב זה הכלל דמיון אחד גדול מאד שעובדים על זוגות, כגון הולכים אל מקבלים... והוא מסתכל על השמות ועושה חשובים שהשם שלו עולה מספר זה... והשם שלה עולה מספר זה... ואם פן המספרים לא מתאימים, סימן שהם לא שדוף מהשמים... והבחור או הבחורה תמימים וכן ההורים תמימים אומרים לעצמם: אם הפעל מקבל... עשה את החשוב שלו בודאי זה לא זווג בשמים, ובזה מאמללים בחורים ובחורות על לא דבר.

וצריכים לדעת שזה הכלל דמיון אחד גדול מאד, ומוליכים שולל תמימים, ומפל שפן כשמוציאים מהם גם כספם, זה פשוט גנבה וגזלה אשר לא יאבה הקדוש-ברוך-הוא לסלח על זה, ומה גם שנתקו שתי נשמות אחת מהשניה, כי כל המשחק הזה, לדגמא - השם שלו עולה כמספר 'חסד' והשם שלה עולה כמספר 'גבורה', ואם פן אינם מתאימים וכו', זה הכלל הכל ורעות רוח ודמיון אחד גדול שעובדים

על בני אדם, ואין בזה שום שחר כָּלֵל, או בצורה אחרת שעובדים על בחורים ובחורות תמימים, צריכים לדעת שהכל הכל ורעות רוח, כי אדרבה, רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן פ') שעקר השלום הוא כששני הפכים מתחברים יחד, ולכן אל יטעו אתכם בעלי מקבילים... או רבניות... או בעלי מכשפות... וכל מיני כנוויים שיש להם וכו', כי הכל הכל ורעות רוח, ולא צריכים להסתכל על זה כָּלֵל, רק הזוג ביניהם אם יש התאמה ומשיכה אחד לשני, צריכים לגמר את זה תכף ומיד, ולא להשבר משום דבר.

הקדוש-ברוך-הוא יתן לך דעת ושכל ותגמרי את זה בכי טוב אם יכולים להציל עדין.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רמ.

**יש אנשים שמתודים ומבקשים בקשות מרבי נחמן
מברסלב בעצמו. האם זה בסדר?**

שאלה:

מאת ליאור דוד: שלום לכבוד הרב!
ברוך השם זכינו להתקרב לרב ולהתחזק המון. בזכות הרב זכיתי להתקרב לרבנו בצורה מאד מאד חזקה, להתחיל ללמוד על פי סדר דרך הלמוד של רבי נחמן מברסלב - דבר שאי אפשר להסביר במלים, וגם להפיץ כאן בהצלחה. חשוב לי לומר לרב שבכל יום אני לומד בספרים שחברתם, ומפיץ בפרט את ספרי 'אשר בנחל' שזה אור לנשמה שלנו.
יש לי שאלה: ברוך השם אני חי את רבנו ואת התורות שלו, מתבודד, ומשתדל לעשות כל מה שרבנו אומר, אך יש משהו שלא מברר לי עדין: אני שומע אנשים שמבקשים בקשות

מרבנו רבי נחמן מברסלב בעצמו ומתוודים לפניו. האם נכון להתנהג כן? האם לא צריך לבקש מבורא עולם בזכות הצדיק?

רציתי לבקש מהרב שיתפלל עלינו שבעזרת השם יתברך תפתח וישיבת 'היכל הקדוש' בהרצליה ונזכה להמשיך להפיץ את דברי רבנו תמיד.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תלדות, כ"ג חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל ליאור דוד גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הפליג מאד מאד במעלת הזוכה ללכת להתפלל בקברי צדיקים, ואמר (ספר המדות אות צדיק סימן קע"ג) על ידי השתטחות על קברי הצדיקים הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות אף על פי שאינו ראוי לכך; וכמוכן שהתפללות שמתפללים שמה צריכות להיות אל הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, רק לבקש בזכות הצדיק הקדוש הנמצא כאן, כי באמת במקום שהצדיק גנוז שם יש אויר הנח והנך (עין לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן י"ז) והתפללות מתקבלות שם ברחמים וברצון בזכות הצדיק הקדוש שנמצא שם.

וכתב מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות קרחה וכתבת קעקע הלכה ג' אות ג') על ידי ההספד וההשתטחות על קברי הצדיק וכוכה ומתגעגע מאד על שנסתלק הצדיק, ואין מנהל בידינו להשיבנו אליו יתברך, על ידי זה מעורר נשמת הצדיק וחוזר ומתקשר נפשו בגופו, כידוע, שזה עקר סוד השתטחות, כי (חולין ז:) גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם; והצדיקים במיתתם קרויים חיים (ברכות י"ח).

והכלל, שעל ידי ההספד וההשתטחות חוזרין וממשיכין הארת הנשמה הקדושה למטה, ונתקשר ביותר הנשמה בהגוף הנפטר וחוזר ונמשך שלום. וזה השלום, דהינו הארת והתקשרות הנשמה בגוף

לאחר ההסתלקות הוא גדול ביותר מהשלוש וההתקשרות שהיה בחיים חיותו, כי כל מה שהפרוד וההרחקה הוא ביותר, כמו כן כשנתהפך ונתחברין יחד, אזי השלוש גדול ביותר, כי עקר השלוש הוא בין שני הפכים. וכל מה שהשני הפכים רחוקים ביותר, כמו כן השלוש גדול ויקר יותר כשחוזרים ומתחברים ביחד. ועל כן אחר ההסתלקות, שאז הנשמה רחוקה מהגוף ומעולם הזה בתכלית הרחוק, ובפרט נשמת הצדיק הגדול הגבוה במעלה מאד מאד שהנשמה שלו מסתלקת ועולה למעלה למעלה במקום שעולה, והגוף נקבר בתוך הארץ כמה אמות, נמצא, שעכשו הנשמה רחוקה מהגוף בתכלית הרחוק ועל כן השלוש גדול ביותר, ועל כן גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם, כי עכשו השלוש ביותר, ויש לו כח עכשו להמשיך כל העולם כלו לעבודתו יתברך יותר מבחייו על ידי הפלגת השלוש שזוכה עכשו בסוד (ישעיה נ"ב ב) "יבוא שלום ינוחו על משכבותם וגו'.

וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (כתובות קד) בשעה שהצדיק נפטר מהעולם, שלש כתות של מלאכי השרת יוצאין לקראתו ואומרים לו וכו', יבוא שלום וכו'. כי עקר הוא השלוש שהוא סוד התקשרות והארת הנשמה בהגוף אף לאחר הסתלקות ביתר שאת ויתר עז, כי באמת הצדיק הגדול אף על פי שנשמתו מסתלקת למקום שמסתלקת, אף על פי כן, עקר השלמות שתהיה למטה גם כן, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ז') כי אדרבא, מחמת גדל הפלגת מעלתו העצומה והנורא והגבוה מאד מאד, על כן הוא יכול להוריד עצמו למטה למטה יותר ולהגביה ולהרים אפלו הנמוכים והרחוקים מאד מאד בתכלית הרחוק ביותר, כי מעצם השלוש שזוכה עכשו, הוא יכול לקשר ולהמשיך כלם להשם יתברך, אפלו הרחוקים מן הקדשה מאד מאד, ועל כן הוא דבר גדול מאד מאד להרבות לילך על קברי צדיקים האמתיים, כי על ידי זה שבאין אצל מקום קבורתם הקדושה, שהוא בחינת ארץ ישראל, כמו שנאמר (תהלים ל"ז) "צדיקים יירשו ארץ".

כמו שאומרים בשם הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו, (עין לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ק"ט) וארץ ישראל הוא ארץ החיים והשלוש, כמו שנאמר (תהלים קט"ז) "אתה ה' לפני הוי"ה בארצות החיים", וחיים הוא בחינת שלום, וכמו שנאמר (מלאכי ב' ה') "בריתי היתה אתו החיים והשלוש". ועל כן אנו מתפללין, "שים שלום טובה וברכה חיים וכו'". כי עקר החיים הוא השלום, שהוא בחינת התחברות שני הפכים, התחברות הנשמה בהגוף, התחברות צדיקים גבוהים מאד עם רשעים גמורים, כדי להמשיכם להשם יתברך ולהחזירם בתשובה שלמה אליו יתברך. ועל ידי שכל אחד בא על קבר הצדיק האמת, על ידי בכיתו ותפלתו, שמתפלל ומתחנן שם, על ידי זה חוזר ומעורר ביותר נשמת הצדיק האמת ומאיר ביותר למטה בזה העולם הגשמי, כי צדיקיא שכיחי יתיר בהאי עלמא בתר דאסתלקו, כמו שאיתא בזהר הקדוש (אחרי ע"א): ונתקשר נשמת הצדיק ביותר בזה העולם, ונתרבה השלום ביותר, ונמשכין כל העולם לעבודתו יתברך.

ולכן זה דבר גדול מאד מאד להיות רגיל ללכת על קברי צדיקים, ולבקש רחמים ממנו יתברך בזכות הצדיק הגנוז פה, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות אמונה סימן ט') מי שנאבד אמונתו ממנו, ילך על קברי הצדיקים ויספר החסדים שעשה לו הקדוש-ברוך-הוא.

אשריך ואשרי חלקך שאתה זוכה להפיץ את אור רבנו ז"ל במקום מגוריך, ומי יתן שתפתח שם בית הכנסת על שם רבנו ז"ל, כי כף אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן נ"ט) הצדיק בונה "היכל הקדש", וצריכים רחמים רבים להשאר שמה, כי הקלפות והמשחיתים שאדם ברא מחמת עוונותיו וכו' מחלישים את דעתו וכו' או נתלבשים בכני אדם מתנגדים ומדברים כל דבר אסור על הצדיק, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות נאוף סימן כ"ו) על ידי הוצאת זרע לבטלה בורא קלפות המתלבשים בכני אדם מתנגדים וחולקים עליו ועושים לו יסורים; ולכן ראה למסר את נפשך פשוטו כמשמעו למלאות את כל העיר איפה שאתה גר שמה עם החוברות והקנטרסים

שהם תמצית דברי רבנו ז"ל, וכן תבנה בית הכנסת על שם רבנו ז"ל
 "היכל הקדוש", ותזכה לקרב נשמות ישראל אליו יתברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רמא.

**אני לא מתקבלת לשום עבודה ומרגישה מעצורים בחיי.
 מה שרש הבטיחה?**

שאלה:

מאת שושנה: נסיתי להתקבל ל-15 מקומות עבודה, ולא
 התקבלתי לשום מקום. בנוסף אני מרגישה מעצורים קשים
 בחיי. מה שרש הבטיחה? אנא תעזרו לי למען השם כי מצבי
 הולך ומתדרדר.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תלדות, כ"ג חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל שושנה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר מה שחסר לך זה בטחון עצמי, כי תכף ומיד כשיש
 בטחון עצמי אזי לא חסרים מקומות עבודה, וכשיש לאחד חסרון
 בבטחון עצמי, על ידי זה איפה שלא ילך וכו', הוא מרגיש לא יצלח
 וכו', ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"א) כמו שאדם צריך
 להאמין בהקדוש-ברוך-הוא שהוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, כמו
 כן עליו להאמין לעצמו שגם הוא חשוב בעיני הקדוש-ברוך-הוא,
 וכן הוא מצלח וכו', ויכול הכל וכו', כי אם לא, אמר רבנו ז"ל (לקוטי
 מוהר"ן חלק ב' סימן פ"ו) שצריך לעשות עבודות קשות, וכל מה שהוא
 עושה לא הולך לו.

ולכן תעבדי הרבה על בטחון עצמי שגם את חשוכה בעיניו יתברך, וממילא את חשוכה גם בעיני הבריות, אל תסתכלי על אף בריה שבעולם, ואז תצליחי דרכך, ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רמב.

**נקלענו לחובות גדולים בגלל שפוץ הדירה שקנינו.
האם למכר אותה?**

שאלה:

מאת יהודה: לכבוד הצדיק שלום רב. אנחנו במצב בעיתי: אחרי המון חפזים קנינו דירה, ופתחנו בה גם את העסק של אשתי. השפוצים, שהיו הכרחיים, עלו לנו הרבה יותר ממה שחשבנו, ועכשו חוץ מהמשכנתא הגדולה שלקחנו נקלענו לחובות של מאות אלפי שקלים שאין לנו משג מאיפה להחזיר. כנראה שהיינו פזיזים, ואנחנו לא יודעים מה לעשות: האם למכר את הדירה ולצאת בהפסד או לחכות שנכניס יותר כסף כשאני אמצא עבודה ואשתי תגדיל את העסק ובינתיים לגלגל הלוואות? נשמח מאד לעצת הרב כי הענין מטריד אותנו ללא הפסקה. תודה על הכל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תלדות, כ"ג חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יהודה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי לכתחלה אדם צריך הרבה ישוב הידעת קדם שהוא עושה

איזה מעשה, ועקר ישוב הדעת הוא להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולבקש ממנו יתברך:

אתה חונן לאדם דעת, רבונו של עולם אתה נותן לכל אחד דעת ושכל, תן גם לי דעת ושכל, שאזכה לדעת איך להתנהג בדבר זה (תוציא מהפה מה שאתה רוצה בדיוק) ותצילני מטעיות, ושלא אפל חס ושלום, ולא אסתבך בחובות או במריבות או בשאר צרות, כי אתה לבד יודע שלי אין שום שכל כלל מרב עוונותי שפגמתי בזה העולם וטמאתי את עצמי עם כל מיני טמאות וזהמות, על ידי זה אין לי מחין נקיים, ומזה בא שאין לי ישוב הדעת, ולכן חוס וחמל עלי ותסלח לי על כל עוונותי שחטאתי עויתי ופשעתי נגדך מנעורי עד היום הזה, אשר אתה לבד יודע שכל מה שעשיתי חס ושלום נגד רצונך היה בלי דעת ושכל כלל, ולכן תמחל לי על הכל, עד שאזכה לישוב הדעת אמתי, ולא אעשה שום דבר בלי להתייעץ עמך, ואזכה להכלל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

אבל עכשו כשכבר עשית את זה וכו' - אל תמכה רק תמצא עבודה, איזו עבודה שרק יציעו לך תקח, ובזה תוכל לשלם את כל החובות, וכן תעזר לאשתך, ולבסוף תצליחו בגדול.

העקר תשתדלו מאד מאד לשמר שבת כהלכתה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה י"א סימן א') על הפסוק (משלי י') "ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה" - "ברכת הוי"ה היא תעשיר" - זו השבת, שנאמר (בראשית ב' ג') "ויברך אלקים את יום השביעי", וכל הצלחת האדם בששת ימי החל זה רק כפי ששומר שבת, ומשמח את עצמו בשבת, שזה מביא לו הצלחה גדולה מאד. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רמג.

זכיתי לקבל מההושענות החבוטות של הצדיק. מה לעשות אתן?

שאלה:

מאת יואל: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
ברוך השם זכיתי השנה לקבל מההושענות החבוטות של הצדיק, וברצוני לדעת מה לעשות עמן - יש כאלו שאומרים שצריכים להניח במקום שמור או לשאת בכיס, ויש כאלו שאומרים שצריכים לבשולן במים ולשתות את המים. מה הנכון?
ישר כח ותודה מעמק הלב על חיותנו ברוחניות ובגשמיות יום יום אך ורק על ידי הצדיק האמת - מוהרא"ש שליט"א.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תלדות, כ"ג חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יואל נרו ואיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות פחד סימן ט"ז) הושענות חבוטין מסגלים לבטל הפחד; הינו יש בני אדם שמפחדים, אזי העצה לקחת עליה של ההושענות של איזה צדיק הדבוק בו יתברך, וישים את זה בנרתיק, וישא את זה עמו תמיד, וזה יצילו מכל מיני פחדים שונכנסים בבני אדם מחמת עוונותיהם המרבים, כי באמת אם האדם יש לו אמונה פשוטה בו יתברך, אז אינו מפחד משום דבר, אבל כיון שאדם אבד את אמונתו, על ידי זה צריך את הסגלה הזו שישא בכיסו עליה מהושענא חבוטה של איזה צדיק גדול. וכמו כן מי שנוסע בדרכים עליו להחזיק אצלו עליה מהושענות חבוטין, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות דרך סימן ו') מי שרוכב על סוס יוליך עמו הושענות;

וכמוכך גם היום מי שנוסע עם רכב או אניה או מטוס וכו', שישא עמו עלה מהושענא חבוטה.

וכן מי שאין לו ילדים אז סגלה לקחת עלה מהושענא חבוטה של איזה צדיק גדול הדבוק בו יתברך, ויבשל את זה, ואת המים שהוא ואשתו ישתו, ויזכו להוליד בנים חיים וקיימים.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רמד.

ההורים של בעלי מתיחסים רק לבתנו הגדולה וזה מאד מפריע לי. מה עלי לעשות?

שאלה:

מאת כנרת: שלום כבוד הרב!
יש ענין שמאד מטריד אותי, והייתי רוצה לקבל את עצתך החכמה: יש לי שתי בנות בגילאי שנתים וחצי ושנה וחצי שיהיו בריאות, ובכל פעם שאנחנו נוסעים לבקור אצל הורי בעלי, כלם שם מתיחסים יותר לבתי הגדולה ופחות מתיחסים לבתי הקטנה. אני מעירה להם קלות כדי שיתחסו גם אליה, אבל בכל פעם זה אותו ספור.
כבר דברתי עם בעלי, אף הוא מתבייש להעיר להם על כך. אני ממש מתעצבנת מזה, וזה מוריד לי מהחשק ללכת אליהם כי זה מעליב. שתייהן הבנות שלי, את שתייהן אני מאד אוהבת ושתייהן בשבילי אותו הדבר, ויכול לי שהם לא מבינים את זה. מה עלי לעשות? אשמח מאד לעצתך מאחלת לה המון בריאות ואריכות ימים, תודה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תלדות, כ"ג חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל כנרת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי אל תעשי עסק מזה, זה טבעי שאת הבכורה או את הבכור תמיד אוהבים יותר, אף שזה הבל, כי סוף כל סוף כל הילדים הם אותו דבר, אבל זו מציאות, ולכן את לא צריכה לבלבל את עצמך מזה, ומכל שכן לא לעשות עסק מזה, כמובן שהגדולה היא כבר הולכת ומדברת וכו', ואלהי הסבא והסבתא יכולים להקשר יותר בקלות וכו', ולכן אל תעשי עסק מזה, גם השניה תגדל והם ישתעשעו גם עמה.

דבר זה צריכים גם הורים לדעת - שכל הילדים צריכים להיות בעיניהם חשובים מאד מאד, כי צריכים לתת לכל אחד מהילדים את תשומת הלב שלו, וחכמינו הקדושים הקפידו על זה מאד מאד ואמרו (שבת י'): לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים, שבשביל משקל שני סלעים מילת שנתן יעקב ליוסף יותר משאר בניו נתקנאו בו אחיו, ונתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים; אין דבר כזה שכן או בת אחת הם 'הכבשה השחורה' כמו ששגור בפי העולם, זו טעות חמורה שמשלמים על זה אחר כך ביקר, אסור לרחק בן או בת אחת בשום פנים ואופן, אפלו שיש מהם צער ועגמת נפש, עם כל זאת צריכים לדעת שזה הבן שלי, או הבת שלי, אף שסובלים מהם וכו' ורק כך יכולים להצליח עם הילדים כשנותנים לכל אחד ואחת את התשומת לב ששיף אליהם.

אבל לך אני מציע אל תעשי מזה ספור, סבא וסבתא הם ענין אחר לגמרי, ולא כדאי לך להתוכח עם בעלך בשביל זה, אלא תתחזקו יחד ותרוו רב נחת דקדשה משתי הבנות החמודות, וביניכם שתהיה אהבה גדולה מאד מאד והבנה הדדית, וכך תצליחו בתיים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה'רמה.

**אני לא מצליח לפרנס את משפחתי כפי שאני רוצה.
מה אפשר לעשות?**

שאלה:

מיאת אליהו: שלום רב לצדיק.

לאחרונה מאד התחזקתי מהספרים שלכם ועל כף אני מודה
לכם.

שאלתי היא בעניני פרנסה וזה בעצם נוגע בכל התחומים:
אשתי ואני צוברים חובות כבר כמה שנים, תמיד השתדלנו
ללוות רק בהכרח גדול, אבל לאחרונה שוב נוצר מצב שאנחנו
נאלצים ללוות כספים.

ברוך השם יש לי עבודה, אבל המשכרת נמוכה, ולמרות
שאני מאמין שצריך לפנות רק אל בורא עולם, נסיתי לבקש
שיעלו לי את השכר אך דחו אותי. כרגע אני נמצא במצב
שמצד אחד טוב לי בעבודה, כי נח לי שם ויש לי מדי פעם
מנוחות שאני צריך בגלל שאני לוקח כדורים למחלת עצבים,
ומצד שני השכר נמוך.

יש לי מקצוע ונסיתי להתקבל למקומות אחרים - אך לא
התקבלתי. יש לי רצון חזק לפרנס את אשתי ולא שהיא תהיה
המפרנסת העקרית בבית כמו שקורה עכשו, כואב לי שיש
לה צער מהחובות, אבל אין בררה כי אנחנו חייבים לפחות
שתי משכורות כדי להתקיים ולכן אני מבבלל ולא יודע מה
לעשות. יש עלי לחץ ואחריות שבקשי אני מצליח להתבודד
מרב עיפות. מה אפשר לעשות? תודה לצדיק על הכל
ורפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תלדות, כ"ג חשוון ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֱלֹהֵינוּ נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְךָ.

אתה צריך להיות בשמחה עצומה, כי השם של פרנסה שהוא חת"ך היוצא מפסוק (תהלים קמ"ה) פותח את ידך, יוצא גם מפסוק (דברים ט"ז ט"ו) והיית' אך' שמח', ולכן הדבר הראשון אתה צריך להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את עצמך, ואף שאני יודע שמאד מאד קשה לך ומרים לך החיים ממנות, עם כל זאת עם עצבות ומרירות ודאגות לא תבוא לשום דבר, אלא תסתפק יותר.

ולכן הדבר הראשון - רק להיות בשמחה, ואם תאמר במה יש לי לשמח? הרי אני עני ואביון ומלא חובות? אלא דע לך שחכמינו הקדושים אמרו (גדרים מא.) אין עני אלא מדעת; עקר העניות תלויה בחסרון דעת, כי המאמין האמתי שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חולין ז:) אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין מלמעלה - שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה - האדם הזה הוא תמיד שמח, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות ממן סימן פ"ג) אמונה הוא טוב לפרנסה; ולכן בזה שתשמח עם נקדת יהדותך שנבראת יהודי ושלא עשני גוי כגויי הארצות, השמחה והאמונה האלו תפתחנה לך את כל צנורי השפע והפרנסה.

ועקר השמחה אתה צריך להשפיע על אשתך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה ו.) אשה בעלה משמחה; ואתה צריך לעשות כל מיני פעולות שבעולם לשמח את אשתך ובפרט שהיא עוזרת לך בפרנסה, והשמחה תביא לך הרחבת הדעת שזה יקל ממך את כל הכבד של הפרנסה.

אתה צריך לדעת, ככל שתהיה יותר שש ושמש, על ידי זה תתרחב לך דעתך ותוכל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בקלות, ותוכל לבקש כל מה שאתה צריך, כי אי אפשר לתאר ולשער מה זה תפלה כשהוא בשמחה עצומה, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (מדרש תהלים מזמור ק) על הפסוק (תהלים ק) "עבדו את הוי"ה בשמחה", וכתוב אחד ואמר (תהלים ב' י"א) "עבדו את הוי"ה ביראה". אמר רבי איבו: בשעה שאתה עומד ומתפלל יהא לך שמח כי לאלקים עליון אתה עובד; הרי שלך לפניך - שאפלו כשאדם מתפלל להקדוש-ברוך-הוא שזה בחינת יראה, כי סוף כל סוף כשעומדים לפני מלך המלכים הקדוש-ברוך-הוא צריך לפל על האדם יראה, עם כל זאת העקר הוא שמחה בעת התפלה, כי מתפלל לאלקים עליון, ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות תפלה סימן ע') על ידי שמחה תבוא תפלתך בהיכל מלך; ואמר (שם סימן פ"א) תפלה שהיא בשמחה היא ערבה ומתוקה להשם יתברך.

ולכן צא מהקטנות שלך ותקים את כל זה, ותראה שהכל יתהפך לטובה, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רמו.

**שְׁדַכְנוּ אֶת בְּתוּנוֹ עִם בְּחוּר תְּמִים וְטוֹב לֵב שְׁמוּצָא חַן
בְּעֵינֵיהָ. הָאֵם לְהַתְקַדֵּם לְחַתְנָה?**

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד הצדיק היקר! אני מתפלל בכל יום לרפואתכם ולרפואת הרבנית תחיה.

ברצוני לשאל בעצתכם: יש לנו בת שעברה הרבה קשיים בשדוכים, ועכשו שדכנו אותה עם בחור תמים וטוב לב.

מדבֿרֿיה אֶנְחֵנוּ מִבֵּינֵים שְׁיֵשׁ מִצִּיאַת חַן בְּעֵינֵיהֶם וְהוּא נִרְאֶה
לָהּ. הָאֵם כִּדְאִי לְהִתְקַדֵּם לְקִרְאָת חֲתָנָה?

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר תְּלֻדוֹת, כ"ג חֲשׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֲבֵרָהֶם נְרוּ יְאִיר

לְנֶכֶן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תְּשׁוּאָת חֶן עַל הַתְּפִלוֹת שֶׁאַתָּה מִתְּפַלֵּל עָלַי וְעַל אֶשְׁתִּי תַחִיָּה,
יְעִזֵּר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁיִתְקַבְּלוּ תְּפִלוֹתֶיךָ לְרַחֲמִים וּלְרַצוֹן לְפָנַי
אֲדוֹן כָּל.

בְּעֵינַי הַשְּׂדוּף לְבַתְּךָ וְכו', אֲדַרְבֶּה, אִם יֵשׁ בֵּינֵיהֶם מְשִׁיכָה
וּמִצִּיאַת חֶן וְכו', צְרִיכִים תִּכְף וּמְיָד לְגַמֵּר אֶת זֶה בְּכִי טוֹב, כִּי כָךְ
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קִידוּשֵׁין ל'): שֶׁהָאֵב חֵיב לְהִשְׂיָא אֶת בְּנוֹ, דְּכַתִּיב
(יְרֵמְיָה כ"ט ו') "קָחוּ נָשִׁים וְהוֹלִידוּ בָנִים וּבָנוֹת וּקְחוּ לְבָנֵיכֶם נָשִׁים
וְאֵת בָּנוֹתֵיכֶם תִּנּוּ לְאֻנָּשִׁים", בְּשִׁלְמָא בְּנוֹ בִּידוֹ, אֲלֵא בְּתוֹ בִּידוֹ הִיא?
הֲכִי קָאָמַר לְהוּ: נִתֵּן לָהּ מִיָּד וּלְבִשְׂיָיָה וּנְכֻסְיָיָה כִּי הִיכִי דְקַפְצוּ עָלָהּ
אִינְשֵׁי; הִינּוּ לְהַבַּת צְרִיכִים לְתַת נְדוּנָיָה כְּדִי שְׁיִקְפְּצוּ לְקַחַת אוֹתָהּ,
וְכַתֵּב (שֵׁם הַר"ן) מֵהָא מְשַׁמַּע דְּכָשֵׁם שֶׁהָאֵב חֵיב לְהִשְׂיָא אֶת בְּנוֹ, כָּךְ
חֵיב לְהִשְׂיָא אֶת בְּתוֹ, וְכֵן אָמְרוּ בְּגִמְרָא (כְּתוּבוֹת נ"ב:): שֶׁהַמְצוּהָ לְהִשְׂיָא
הַבַּת הִיא מְדַאֲרֵייתָא, וְכֵן הוּא (מְכִילְתָא מִשְׁפָּטִים) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת כ"א
י') "אִם אַחֲרַת יְקַח לוֹ" - מִכָּאֵן אָמְרוּ חֲכָמִים חֵיב אָדָם לְהִשְׂיָא אֶת בְּנוֹ,
וְכַתְּבוּ הַפּוֹסְקִים עַל זֶה, וְכֵן הוּא לְהִשְׂיָא אֶת בְּתוֹ שֶׁהוּא חֵיב, עֵינַי שָׁם.

וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְנֵהֲדִין ע"ג): אֵינְהוּ רְשָׁע עָרוֹם? זֶה
הַמְשָׁהָה בְּתוֹ בּוֹגְרַת, וּפְרַשׁ רַש"י: שֶׁמְשָׁהָה אוֹתָהּ בְּשִׁבִיל מְלֶאכֶה,
עֵינַי שָׁם. הִינּוּ כְּשֶׁלֹּא רוֹצֶה לְחַתֵּן אֶת הַבַּת שְׁלוֹ כִּי הוּא רוֹצֶה אוֹתָהּ
לְעִבּוּדָה - זֶה נִקְרָא רְשָׁע, הָרִי שֶׁלֶךְ לְפָנֶיךָ שֶׁאֵבָא מִחֵיב לְהִשְׂיָא אֶת
בְּנוֹתָיו, וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קי"ג). בְּתֵךְ בְּגֵרָה - שְׁחָרַר
עִבְדְּךָ וְתָן לָהּ; כִּי עַל בָּנוֹת צְרִיכִים לְשָׁמֵר מְאֹד מְאֹד וּבִפְרָט בְּעֵתִים

הַלְלוּ, וְלֹא בַחֲנָם שְׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בַּמְדָּבָר רַבָּה פְּרָשָׁה י"א סִימָן ה')
 "וַיִּשְׁמְרֵךְ" - בְּכַנּוּת, שְׁצָרִיכוֹת שְׁמִירָה; וְאָמְרוּ (סְנֵהֲדִין ק:) בַּת לְאָבִיָּה
 מִטְמוֹנֶת שׁוֹא - מִפְּחָדָה לֹא יִישָׁן בְּלִילָה, בְּקִטְנוּתָהּ שְׁמָא תִתְפַּתֶּה,
 בְּנַעֲרוּתָהּ שְׁמָא תִזְנֶה, בְּגֵרָה שְׁמָא לֹא תִנְשָׂא, נִשְׂאֵת שְׁמָא לֹא יִהְיֶה לָּהּ
 בָּנִים; וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְאֹד שְׂמַח שְׁסוּף סוּף מְצָאָה אֶת בֶּן זִנְגָה, וְזֶה
 יָבִיא לָכֶם הַמּוֹן נַחַת בַּבַּיִת.

הַמְּאֵחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' רמז.

הַגְעַתִּי לְגִיל אַרְבָּעִים.

הָאֵם יֵשׁ מִשְׁהוֹ שְׂאֵנִי צָרִיךְ לְקַבֵּל עַל עַצְמִי כֶּעֶת?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת מִשֶּׁה: שְׁלוֹם רב.

הַצְלַתְּם אֶת חַיֵּי עִם סֹדֵר דְּרוֹךְ הַלְמוּד וְעִם יִתְרֵי הָעֲצוֹת
 הַנִּפְלְאוֹת, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם מְלֹאֲתֵם אוֹתִי וְאֶת יְלָדֵי גֵרָם יְאִיר עִם
 חֲמֹשׁ, מִשְׁנִיּוֹת, גְּמָרָא וְשִׁלְחוֹן עָרוּךְ.
 הַגְעַתִּי כֶּעֶת לְגִיל אַרְבָּעִים, וְאֲנִי מְאֹד מִתְרַגֵּשׁ מִזֶּה. הָאֵם יֵשׁ
 מִשְׁהוֹ שְׂאֵנִי צָרִיךְ לְקַבֵּל עַל עַצְמִי כֶּעֶת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר תְּלֻדוֹת, כ"ד חֶשְׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל מִשֶּׁה נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲנִי לֹא הַצְלַתִּי אֶת חַיִּיךָ, אֶלָּא רַבְנוּ ז"ל, כִּי כָּל הָעֲנִיָּן שֶׁל סֹדֵר
 הַלְמוּד שֶׁל רַבְנוּ ז"ל מוּבָא בְּשִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן ע"ו, שְׂרַבְנוּ ז"ל מְאָרִיךְ
 מְאֹד מְאֹד אֵיךְ אָדָם צָרִיךְ לְלַמֵּד תּוֹרָה וְכוּ', וּבְאִזְזָה אֲפֹן וְכוּ', וְכֵן מֵה

צריכים ללמד בזה העולם וכו'. מלבד זאת אמר (שיחות הר"ן סימן כ"ח) ראוי לאדם שיעבר וילך בזה העולם בכל הספרים הקדושים וללמד כלם כדי שיהיה בכל מקום, כמו שנמצא השרים הגדולים שהולכים ועוברים במדינות, ומוציאים הוצאות רבות על זה כדי שיוכל אחר פן להתפאר ולומר שהיה במדינות, כמו שדרך השרים להתפאר ולומר 'הייתי בורשא' וכיוצא בזה. כמו כן ראוי שיהיה האדם בעולם הזה בכל מקומות הקדושים של התורה, כדי שיוכל להתפאר בעולם הבא שהיה בכל מקום דהינו בכל הספרים הקדושים. ולעתיד בעולם הבא מזכירין אותו כל מה שלמד בעולם הזה.

על כל פנים, לפני שמשתדלים ללמד מה שיותר בתורה, צריכים ללמד תנ"ך, ששה סדרי משנה, בבלי ירושלמי ותוספתא, מדרש רבה ומדרש תנחומא וכל המדרשים כלם, ספרי הזהר והתקונים, וכל כתבי האר"ז"ל, וכל ספרי הפוסקים - רמב"ם טור ושלחן ערוך ונושאי פליטה, ולעין הרבה בשו"תים שזה מחדד את המח מאד שמקשר את סגית הגמרא וההלכה ממקום למקום וכו', ואחר כך יכולים לעין בכל ספרי החסידות וספרי המוסר.

והכלל, מי שרק רוצה ללמד על פי סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל יכול בקלות להגיע לזה אם רק יצית את רבנו ז"ל, וזה פלא על גבי פלא, כי כמו שרבנו ז"ל שם את הדגש על שמחה - שצריכים להיות מאד מאד שמח עם כל הנקודות הטובות שיש בו, וכן שם את הדגש על שיחה בינו לבין קונו - לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, כמו כן שם את הדגש על למוד תורה הקדושה, והוא בעצמו למד עוד בימי ילדותו כל זה, כמובא (שבחי הר"ן סימן ז'), ופלא על גבי פלא שדיקא את זה לא קבלו רב אנשי שלומנו. ותהלה לאל זה לי יותר מחמשים שנה מאז שהקמתי את מתיבתא "היכל הקדש" שכל התלמידים וכל מי שיש לו שיכות אלינו נפר מאד מאד בין אנשי שלומנו, שתמיד רואים שהוא מסתובב או עם משניות, או עם זרה, או עם שלחן ערוך וכו' וכו', והמפרסמות אין צריך לראיה, וזו מציאות.

וְחָבַל חָבַל מְאֹד שֶׁלֹּא מִגְלִים אֶת זֶה מִשְׁפִּיעֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו
 לְתַלְמִידִים הַצְעִירִים, וּבִאֲמַת עֵקֶר הַטְּעוֹת לָמָּה בְּנֵי אָדָם לֹא כָּל כֶּךָ
 לִוְמָדִים בְּדֶרֶךְ זוֹ, כִּי חוֹשְׁבִים שְׁצָרִיכִים לְלַמֵּד אֶת הַכֹּל בְּפַעַם אַחַת,
 בְּשַׁעַה שֶׁבְּפָרוֹשׁ גָּלוּ לָנוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא פִּינְחָס י"א) לָמָּה
 נִמְשְׁלָה תּוֹרָה לְתַאֲנָה? שָׂרֵב הָאֵילָנוֹת הַזֵּית וְהַגֶּפֶן וְהַתְּמָרָה נִלְקָטִין
 בְּאַחַד, וְהַתַּאֲנָה נִלְקָטָה מֵעַט מֵעַט. וְכֶךָ הַתּוֹרָה - הַיּוֹם לִוְמָד מֵעַט
 וְלִמְחָר הַרְבֵּה לְפִי שְׂאִינָה מִתְלַמְּדֵת לֹא בְּשָׁנָה וְלֹא בְּשָׁתַיִם; וְאָמְרוּ
 (דְּבָרִים רַבָּה פְּרָשָׁה ח' סִימָן ד') הַטַּפֵּשׁ הַזֶּה תָּמָּה אֵיךְ יִכּוּלִים לְלַמֵּד כָּל כֶּךָ
 הַרְבֵּה. אָמַר רַבִּי יִנְאִי: לָמָּה הַדְּבָר דּוּמָה? לְכַפֵּר שְׁהִיָּה תְלוּי בְּאוּרֵי,
 טַפֵּשׁ אֹמֵר: מִי יוּכַל לְהַבְיָאוֹ? וּפְקַח אֹמֵר: לֹא אֶחָד תִּלָּה אוֹתוֹ? מִבִּיא
 סֵלָם אוֹ קָנָה וּמִוִּרִיד אוֹתוֹ. כֶּךָ כָּל מִי שֶׁהוּא טַפֵּשׁ, אֹמֵר: אֵימְתִי אֶקְרָא
 כָּל הַתּוֹרָה? וּמִי שֶׁהוּא פְקַח, מַהוּ עוֹשֶׂה? שׁוֹנֵה פֶּרֶק אֶחָד בְּכָל יוֹם
 וְיוֹם עַד שְׁמֹסִים כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה.

וְכֵן הַרְבֵּה מְאֹד מוֹנְעִים אֶת עֲצָמָם מִלְּלַמֵּד כִּי לִוְמָדִים וְשׁוֹכְחִים
 מַה שְׁלִמְדוּ, אֲזִי אֹמְרִים לָמָּה לָנוּ לְהַתִּיגַע כִּי מִמִּילָא שׁוֹכְחִים, וּבִאֲמַת
 זֶה מַה שְׂאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (קֵהֶלֶת רַבָּה פְּרָשָׁה א' סִימָן ל"ב) רַבִּי אֲבָהוּ
 אָמַר: זֶה שְׁפוּטָה שֶׁל תּוֹרָה שְׂאָדָם לָמַד תּוֹרָה וְשָׁכְחָהּ. רַבֵּנן דְּתַמְנָן
 בְּשֵׁם רַבִּי יִצְחָק דְּהֵקָא וְרַבִּי טוֹבִיָּה בְּשֵׁם רַבִּי יִצְחָק: לְטוֹכְתוֹ אָדָם לָמַד
 תּוֹרָה וְשׁוֹכַח, שְׂאֵלוֹ הִיָּה אָדָם לָמַד תּוֹרָה וְלֹא שָׁכְחָהּ, הִיָּה מִתְעַסֵּק
 בַּתּוֹרָה שְׁתַּיִם שֶׁלֹּשׁ שָׁנִים וְחוֹזֵר וּמִתְעַסֵּק בְּמִלְאכְתּוֹ, וְלֹא הִיָּה מִשְׁגִּיחַ
 בָּהּ לְעוֹלָם כָּל יָמָיו, אֲלֵא מִתּוֹךְ שְׂאָדָם לָמַד תּוֹרָה וְשׁוֹכְחָהּ, אֵינּוּ מִזִּז
 וְאֵינּוּ מִזִּיעַ אֶת עֲצָמוֹ מִדְּבָרֵי תּוֹרָה; וְכֵן אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (וַיִּקְרָא
 רַבָּה פְּרָשָׁה י"ט סִימָן ב') אָמַר רַבִּי לִוִּי: מִשָּׁל לְטָרְסָקֵל נָקוּב שְׁשָׁכַר בְּעֵלְיוֹ
 פּוֹעֲלִים לְמִלְאָתוֹ, מִי שֶׁטַּפֵּשׁ מַהוּ אֹמֵר: מַה אֲנִי מוֹעִיל מְכַנְּסִי בְּזוֹ
 וּמוֹצִיא בְּזוֹ? מִי שֶׁפְּקַח מַהוּ אֹמֵר: וְלֹא שָׁכַר כָּל חֲבִית וְחֲבִית אֲנִי
 נוֹטֵל?, כֶּךָ מִי שֶׁהוּא טַפֵּשׁ מַהוּ אֹמֵר: מַה אֲנִי מוֹעִיל לְלַמֵּד תּוֹרָה
 וּמִשְׁכָּחָהּ?, מִי שֶׁהוּא פְקַח מַהוּ אֹמֵר: וְלֹא שָׁכַר יִגִּיעָה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא נוֹתֵן?; עֵינֵן שָׁם.

ולכן אסור להיות בטלן, אלא ללמד בכל יום קצת מקרא, קצת משנה, קצת גמרא, קצת שלחן ערוך וכו' וכו', ובמשך הימים והשנים זוכים לסיים את כל התורה כלה, וכשיוצאים מזה העולם התורה מלוה אותו וכו' ומקדמת את פניו שם בעולם הבא, אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל, והוא מסתכל על תכליתו הנצחית, ואז טוב לו כל הימים. וכן אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן כ"ג) בעולם הבא מנחין כמה בני אדם בחוץ והם צועקים בקול מר תנו לנו מה לאכל!, ובאין אצלם ואומרים להם: הרי לכם אכילה ושתייה - אכלו ושתו! והם משיבים לא לא! אין אנו צריכים אכילה ושתיה, וכן מונחים כמה בני אדם ערומים בחוץ והם צועקים גם כן מאד: תנו לנו כמה להתכסות!, ובאין אצלם ואומרים: הרי לכם מלבושים, והם משיבים: לא! אין אלו מלבושים נצרכים לנו כלל. רק אנו צריכים מצוות ומעשים טובים להתלבש בהם; הרי שלך לפניך - החכם עיניו בראשו ולומד בכל יום תורה, ולאט לאט לומד פרק אחר פרק, דף אחר דף, סימן אחר סימן וכו' וכו', עד שזוכה לסיים כמה וכמה פעמים את כל התורה כלה, וזה לא בשמים.

ולכן אשריך ואשרי חלקך שלקחת את דברי רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות, והוא הציל את נפשך, כי ציית אותו, ואני רק מעורר את אנשי שלומנו "הוי הוי רבנו ז"ל הזהירנו על 'שמחה', רבנו ז"ל הזהירנו על 'התבודדות', אבל רבנו ז"ל הזהירנו גם על 'למוד התורה הקדושה!', ואת זה מזניחים, והכל מפני הטעמים שהקדימו לנו חכמינו הקדושים, שהטפשו רוצה ללמד את הכל בפעם אחת, וכמוכן שזה בלתי אפשרי, ולכן לא לומד כלום, אבל אם היה הולך עם העצה של רבנו ז"ל שאמר למוהרנ"ת ז"ל "מעט גם כן טוב", אזי בדרך זו היה מסיים במשך ימי חייו את כל התורה כלה, וכל כך חבל שבני אדם שמקריבים אל רבנו ז"ל ומזניחים את הנקודה הזו.

מה שיש לה לעשות עכשו, רק לשמח על נעם חלקך, ותמשיך

בתורה הקדושה שהם מים שאין להם סוף, וכל זמן שאדם חי צריך ללמד תורה, וכתב הרמב"ם (פרק א' מהלכות תלמוד תורה הלכה י') עד אימתי חייב ללמד תורה? עד יום מותו, שנאמר (דברים ד' ט') "ופן יסורו מלפניך כל ימי חייך", וכל זמן שלא יעסק בלמוד הוא שוכח; וחקמינו הקדושים אמרו (שבת פ"ג:) אמר רבי יונתן: לעולם אל ימנע אדם את עצמו מבית המדרש ומדברי תורה ואפלו בשעת מיתה, שנאמר (במדבר י"ט י"ד) "זאת התורה אדם כי ימות באהל" - אפלו בשעת מיתה תהא עוסק בתורה; תאמין לי שאין טוב כמו למוד התורה הקדושה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה יט:) אין טוב אלא תורה, שנאמר (משלי ד' ב') "כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו".

ולכן אתה צריך מאד מאד לשמח על נעם חלקך שלקחת את דבר רבנו ז"ל בתמימות ובפשטות גמורה כמו שאני מלמד את כל תלמידי "היכל הקדש" שיהיו רק שמחים ועליזים שזו נקדת 'השמחה', וכן תמיד מדברים אל הקדוש-ברוך-הוא מהרגע שפותחים את העינים מהשנה עד שסוגרים את העינים בשנה צריכים להיות רגיל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו, שזו נקדת ה'התבודדות', וכן להתמיד מאד בלמוד התורה הקדושה שזה חיינו וארך ימינו, וללמד על פי סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל בלי שום חקמות והשפלות כלל, שזו נקדת 'התורה', וכשאדם מרגיל את עצמו ללכת בדרך זו, אז זה מלנה אותו עד הרגע האחרון, הינו שיחה בינו לבין קונו, אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פרק ט"ו) לפי שכל המרבה שיחות ותפלות הם המלויים אותו עד שיגיע לבית עולמו; אין עוד דבר שמלנה את האדם עד הרגע האחרון כמו השיחה בינו לבין קונו, ולמוד התורה הקדושה מלנה אותו אחר פטירתו מהעולם וכו', כמאמר התנא הקדוש (אבות פרק ו') לפי שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד; שנאמר (משלי ו') "בהתהלכך תנחה אתך בשכבך תשמר עליך והקיצות היא תשיחך", ואמרו חכמינו הקדושים

(סוטה כ"א.) "בהתהלךך תנחה אתך" - בעולם הזה, "בשכבך תשמר עליך" - בקבר, "והקיצות היא תשיחך" - לעולם הבא.

אשרי מי שמקיים את דברי רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה, ומציית אותו, אז אין דרגה בעולם שלא יגיע אליה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רמח.

כמה טבילות צריך אדם לטבל במקוה לכבוד שבת קדוש?

שאלה:

מאת יצחק: לכבוד קדשת מוהרא"ש. ברכת רפואה שלמה ובריאות איתנה.

כמה טבילות צריך אדם לטבל במקוה לכבוד שבת קדוש?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תלדות, כ"ד חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יצחק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

טבילת מקוה זה דבר גדול מאד מאד, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קכ"ג) שמקוה אינה מזקת כלל, והדאקטור שיאמר לו שמקוה מזקת, אינו דאקטור כלל. אדרבה, טבילת מקוה טובה מאד לבריאות הגוף, כי יש נקבים קטנים הרבה בגופו של אדם והם נקבי הזעה, שדרך שם יוצא הזעה מן האדם, והם צריכין להפתח, כי אם נסתמין נקבי הזעה יוכל לחלש ולפל לחלשה, חס ושלום, ועל ידי טבילה במים נפתחין נקבי הזעה, וזה טוב מאד לבריאות הגוף. רק שלא יהיו המים קרים ביותר, כי אז מיא מטרשי להנקבים, אבל

כְּשֶׁאֵין הַמַּיִם קָרִים מְאֹד, אֲזֵי הַטְּבִילָה בָּהֶם טוֹבָה מְאֹד; וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת הַמִּתְקֶת דִּין סִימָן נ"ד) עַל יְדֵי יְשִׁיבָה בַּמְקוּה תַּחַת הַמַּיִם עַד שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַחְזִיק בְּעֲצָמוֹ הַרוּחַ וְהַנְּשִׁימָה נִמְתַּק הַדִּין; וּבִדְבָרַי אֲזַמְתִּיבֻדְדִים בְּמַחְשָׁבָה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת הַמִּתְקֶת דִּין סִימָן כ"ב) עַל יְדֵי טְבִילַת מְקוּה נִתְבַּטַּל הַצָּרוֹת וְיִשׁוּעוֹת בָּאוֹת; וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת זְכוֹת אָבוֹת סִימָן א') עַל יְדֵי טְבִילַת מְקוּה מְזַכְּרִים זְכוֹת אָבוֹת.

אָבֵל כַּמָּה טְבִילוֹת אָדָם צָרִיךְ לְטַבֵּל זֶה תְּלוּי כָּל אֶחָד כְּפִי עֲנִינוֹ, כִּי מִסְפִּיק לְטַבֵּל טְבִילָה אַחַת לְהוֹרִיד מִמֶּנּוּ אֶת הַטְּמֵאָה וְטְבִילָה אַחַת לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו אֶת הַקְּדוּשָׁה, אָבֵל הַבָּאִים בְּסוּד הַשֵּׁם יֵשׁ לְכָל אֶחָד מִסְפָּר מְדֻיָּק כַּמָּה טְבִילוֹת הוּא טוֹבֵל, וְאֵין לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוֹ בְּדְבָרִים אֵלוּ, אֶלֶּא כָּל אֶחָד כְּפִי שְׁמַאִיר לוֹ.

אָבֵל עַל טְבִילַת מְקוּה צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהַקְפִּיד, כְּמוּבָא מִהַרְבַּ הַקְּדוּשׁ רַבִּי קְלוּנִימוֹס קְלָמֵן זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ (מְאוּר וְשִׁמְשׁ אָמַר דְּבוּר הַמִּתְחִיל וְנִרְאָה) וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: וּבְזִמְנֵים הַקּוֹדְמִים שֶׁהָיָה דְבַר הַשֵּׁם יָקָר בְּיָמֵם הֵהָם, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים מִיִּרְאַת הַרוּמָמוֹת כָּלֵל, זֹאת הָיָה מִחֲמַת שֶׁהָיוּ לוֹמְדִים תּוֹרָה וְלֹא נִזְהָרוּ בְּטְבִילָה זוֹ, וְהִכַּת שְׁבִתִּי צָבִי יִמַּח שְׁמֶם שֶׁהָיוּ אֲזֵי בְּיָמֵם הֵהָם וּמִזֶּה נִעְשׂוּ אֶפִיקוֹרְסִים שֶׁלְמָדוּ סְפָרֵי קְבֵלָה בְּטְמֵאֵת הַגּוֹף, וְהָיָה הָעוֹלָם שְׁמֶם עַד שֶׁבָאוּ שְׁנֵי הַמְּאוֹרוֹת הַגְּדוֹלִים לְעוֹלָם הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ זְכוֹתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ וְאֲדַמּוּר הַרְבֵּי רַבֵּנוּ אֱלִימֶלֶךְ נִשְׁמָתוֹ בְּגַנְזֵי מְרוּמִים, וְהֵם פָּתְחוּ שַׁעַר לְהַשֵּׁם צְדִיקִים יְבוֹאוּ בּוֹ שֶׁלֹּא יִהְיֶה אָדָם שׁוֹם הַרְהוּר תּוֹרָה עַד שֶׁיִּטְבַּל עֲצָמוֹ לְקָרְיוֹ, שְׁחֲכָמֵי הַגְּמָרָא לֹא בְּטִלוּהוּ אֶלֶּא מִפְּנֵי שֶׁאֵין רַב הַצְּבוּר יְכוּלִין לְעַמֵּד בָּהּ, אָבֵל אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הַרוֹצִים לְהַשִּׁיג גּוֹפֵי הַתּוֹרָה וּמִצּוֹת צָרִיכִין לְהִיּוֹת נִזְהָר מְאֹד בְּטְבִילָה זוֹ וְכוּ'. הַכָּלֵל הָעוֹלָה מִזֶּה - מִי שֶׁהוּא לוֹמֵד פְּשׁוּטוֹת הַתּוֹרָה בְּלִתי טְהוּר אֲזֵי אֵינוֹ יְכוּל לְהַשִּׁיג בְּשׁוֹם אִפְּן מֵהַ יִרְאָה, וּמִי שֶׁהוּא לוֹמֵד סְפָרֵי קְבֵלָה וְאֵינוֹ זֹהִיר בְּטְבִילָה זוֹ יוּכַל לְבוֹא חֲלִילָה לְיַדֵּי אֶפִיקוֹרְסוֹת וְהוּא מְטַמֵּא נַפְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל

הנגררים אחריהם, אבל אם האדם מקדש ומטהר עצמו מקטנותו וכל ימיו הוא לומד על טהרת הקדש הוא משיג יראת הרוממות והוא יכול לקרב את נשמות ישראל להבורא ברוך הוא ולהכניסם בגופי התורה ומצוות ויראת שמים ואור קדשתו מופיע על תלמידיו ותלמידי תלמידיו ההולכים בעקבותיו עד סוף כל הדורות.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לנו שנזכר להיות נזהרים בטבילת מקוה תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רמט.

**אנחנו רוצים להקים בית של תורה ויראת שמים,
אך המחלוקות והיאוש מתגברים. מה עושים?**

שאלה:

מאת דינה: למהרא"ש שלום וברכה.

תודה על העצות והספרונים העוזרים להתעלות בעבודת השם, אישית זה מאד מחזק אותי ואני זוכה לקרא בהם המון. אני צריכה ללדת, בעלי כרגע לקראת סיום למודים של סופר סת"ם ויש לנו קשיים גדולים בפרנסה. אנחנו מאד כוספים להקים בית של תורה ויראת שמים, אך לעתים המחלוקות, העצבות והיאוש מתגברים בבית, ובכל יום אנחנו במלחמה מחדשת לזכות באמונה השלמה.

אנחנו משתדלים לעסק ולהתעלות בעבודת השם, ואנחנו רוצים לקבל עצות טובות לשלום בית, להצלחה בכל הענינים, שתהיה לנו סיעתא דשמיא ושינרגיש קרבה ושמחה בהשם תמיד. תודה רבה, וכל הישועות לרב בגשמי וברוחני.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תלדות, כ"ד חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל דינה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריכם ואשרי חלקכם שאתם זוג נפלא מאד שכל הרצונות שלכם זה רק לבנות בית על טהרת הקדש, ושתהיה השכינה שרויה בבייתכם, ומי יתן שכל הזוגות יהיו כמוכם, שכל המגמה שלהם תהיה רק דבר אחד - איך יכולים לעשות רצונו יתברך, ולכן ראוי לכם לשמח מאד מאד עם זה.

בענין פרנסה וכו', עליכם לדעת שכל שתשמחו יחד ותכבדו ותיקרו אחד את השני, ולא תבקרו אחד את השני וכו', כך ימשך עליכם שפע גדול מאד, כי עליכם לדעת אשר השם של פרנסה שהוא חת"ך היוצא מפסוק (תהלים קמ"ה) פותח את ידה, יוצא גם מפסוק (דברים ט"ז ט"ו) והיית' אך' שמח', ולכן הדבר הראשון אתם צריכים להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את עצמכם, ואף שאני יודע שמאד מאד קשה לכם ומרים לכם החיים ממות, עם כל זאת עם עצבות ומרירות ודאגות לא תבואו לשום דבר, אלא תסתבכו יותר, ולכן הדבר הראשון רק להיות בשמחה.

ואם תאמרו במה יש לנו לשמח? הרי אנחנו עניים ואביונים ומלאים חובות? אלא דעו לכם שחכמינו הקדושים אמרו (נדרים מא.) אין עני אלא מדעת; עקר העניות תלוי בחסרון דעת, כי המאמין האמתי שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חולין ז:) אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין מלמעלה; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קודם מלמעלה, האדם

הזה הוא תמיד שמח. ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות ממון סימן פ"ג) אמונה הוא טוב לפרנסה; ולכן בזה שתשמחו עם נקדת יהדותכם שנבראתם יהודים ושלא עשני גוי כגויי הארצות, השמחה והאמונה האלו תפתחנה לכם את כל צנורי השפע והפרנסה.

אתם צריכים לדעת אשר איש ואשה צריכים להיות ותרגים אחד לשני, ולתת תשומת לב אחד לשני, וזו שלמות הבית, ועל ידי זה ממילא יש אהבה והבנה הדדית, אבל הרגע שרוצים אחד להשתלט על הזולת, דעו לכם שזה הסמ"ך-מ"ם שבא לשבר את הבית. הזהר הקדוש קורא איש לבדו פלג גופא - חצי גוף, נמצא כשאדם מתחנן זה גוף שלם, כמו שכתוב (בראשית ב' כ"ד) "ודבק באשתו והיו לבשר אחד", הינו שניהם חצי חצי, וביחד הם שלם, מה שאין בן כשאחד רוצה להשתלט על הזולת, זה הסמ"ך-מ"ם, הינו ששים על ארבעים, אני יותר ממך וכו', והרגע שהבעל או האשה חושבים שאחד יותר מהשני עם עשרה אחוזים, וההוא פחות ממני עם עשרה אחוזים, זה כבר נקרא סמ"ך-מ"ם - ששים על ארבעים. ולכן כל מי שרוצה שלום בית אמתי צריך לדעת שהאיש והאשה הם גוף אחד, וכמו שאמר החכם מכל האדם (קהלת ד') "טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם: כי אם יפלו האחד יקים את חברו ואילו האחד שיפול ואין שני להקימו: גם אם ישכבו שנים וחס להם ולאחד איך יחס", ולכן אם רוצים שלום בית אמתי, זה צריך להיות משני הצדדים, הן מהבעל והן מהאשה, ולותר אחד לשני, ואז הם חצי חצי שתפים שלמים, ותמיד יחיו ביחד באהבה ובהבנה הדדית, ויצליחו בחיי נשואיהם.

אם תקימו את זה שתותרו אחד לשני, ולא תתוכחו אחד עם השני, ותאהבו אחד את השני, ותכבדו אחד את השני, אז השכינה תהיה בביתכם, כי (סוטה יז.) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן; ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה ואי אפשר

לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולים מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם שתהיה לכם הצלחה מרבה ובכל אשר תפנו תשכילו ותצלחו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רנ.

האם כח המחשבה יותר חזק מכח התפלה?

שאלה:

מאת דן: שלום לכבוד הצדיק היקר השם יאיר ימיכם בטוב ושנותיכם בנעימים.

בשנים האחרונות אנשים רבים מתעסקים בנושא של 'השיבה חיובית', נוצרה תעשייה של ממש בכל העולם כלו הן אצל יהודים והן אצל גוים, בכל הקשור לכח המחשבה החיובית ועצמתה הגדולה לשנות דברים שבמצויאות. המסר העקרי של אנשים אלה הוא "תחשב טוב - יהיה טוב", כלומר שאם אדם יתעמק במחשבתו ויחשב טוב בצורה ממקדת הוא יכול לשנות דברים במציאות היומיומית שלו. אנשים אלו מצטטים ומביאים הוכחות מקורות היהדות, וגם מלקטים מספרי ברסלב על עצמת החשיבה, ומביאים בשמו של רבי נחמן מברסלב ש"המחשבה יש לה תקף גדול, ואם יחזק

ויגבר מחשבתו על איזה דבר בעולם יוכל לפעל כף שיהיה
 כף, ואפלו אם יחזק מחשבתו מאד שיהיה לו ממון".
 ואני שואל: לכאורה יוצא שהמחשבה חזקה יותר מהתפלה,
 כי תפלה פעמים ואינה מתקבלת, ולעומת זו המחשבה יש
 לה כח עצמתי לשנות את המציאות, או שנאמר שהמחשבה
 יש לה תקף גדול רק אם אדם מתפלל על רצונותיו ועל
 מחשבותיו הטובות שיצאו לפעל. מה דעתו של הצדיק
 בנושא?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תלדות, כ"ד חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

זה שרבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קצ"ג) המחשבה יש
 לה תקף גדול, ואם יחזק ויגבר מחשבתו על איזה דבר שבְעוֹלָם,
 יוכל לפעל שיהיה כף, ואפלו אם יחזק מחשבתו מאד שיהיה לו
 ממון בודאי יהיה לו, וכן בכל דבר. רק שהמחשבה תהיה בבטול
 כל ההרגשות. והמחשבה תקיפה כל כף, עד שאפשר למסר נפשו
 במחשבתו ממש, דהינו שירגיש צער המיתה ממש, על ידי שיקבל על
 עצמו בדעתו שהוא מרצה למסר נפשו על קדוש השם באיזה מיתה
 שתהיה. ואפשר לחזק ולגבר המחשבה כל כף, עד שבשעה שמקבל
 במחשבתו שהוא מרצה למסר נפשו למות על קדוש השם, אזי ירגיש
 צער המיתה ממש; זה מקשר יחד עם תפלה, כי אי אפשר להחזיק את
 המחשבה על דבר אחד, אלא כשמתבודד אליו יתברך, ומפרש את כל
 שיחתו אליו יתברך, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן
 ס"ו) שכל המחשבות עוברות דרך השפתים וכו', ולכן כשאדם מקשר
 את המחשבה אל דבר אחד, ומתבודד עמו יתברך על דבר זה, בודאי
 יקבל את זה, אבל המחשבה צריכה להיות בבטול כל ההרגשותיו, עד

שִׁיחָה דְבוּק בּוּ יִתְבַרֵךְ לְהַשִּׁיג דְבַר זֶה, וְאָמַר רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוה"ר ז"ן חֵלֶק א' סִימָן כ"א) בְּמָקוֹם שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב שֶׁם כָּל הָאָדָם.

וְרוֹאִים בְּרוּחָנִיּוֹת גַּם כֵּן - כִּכָּל שֶׁאָדָם מְדַבֵּק אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ בּוּ יִתְבַרֵךְ, כֵּן נִכְלָל בּוּ יִתְבַרֵךְ, וְאִז הַתְּפִלָּה שְׁלוֹ הוֹלֶכֶת בְּצוּרָה אַחֲרַת, כְּמוֹכָא (שְׁלַחַן עֲרוּךְ אַרְח חַיִּים סִימָן צ"ח סְעִיף א') הַמְתַּפְּלֵל צָרִיךְ שֶׁיִּכְוֶן בְּלִבּוֹ פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת שְׁמוּצִיא בְּשִׁפְתָיו, וְיַחֲשֵׁב כְּאִלוֹ שְׂכִינָה כְּנֻגְדּוֹ, וְיִסִּיר כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת הַטּוֹרְדוֹת אוֹתוֹ עַד שֶׁתִּשְׁאַר מַחְשַׁבְתּוֹ וְכוֹנְנָתוֹ זָכָה בַּתְּפִלָּתוֹ וְיַחֲשֵׁב כְּאִלוֹ הֵיךְ מְדַבֵּר לְפָנַי מְלֶךְ בְּשֵׁר וְדָם הֵיךְ מְסַדֵּר דְּבָרָיו וּמְכַוֵּן בָּהֶם יָפֵה לְבַל יִכְשַׁל, קֵל וְחֹמֶר לְפָנַי מְלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהוּא חוֹקֵר כָּל הַמַּחְשְׁבוֹת. וְכֵן הֵיוּ עוֹשִׂים חֲסִידִים וְאֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה שְׁהִיוּ מְתַבְּוֹדִים וּמְכוֹנְנִין בַּתְּפִלָּתָם עַד שֶׁהִיוּ מַגִּיעִים לְהַתְּפַשְׁטוֹת הַגְּשָׁמִיּוֹת וְלְהַתְּגַבְּרוֹת כַּח הַשְׂכָּלִי עַד שֶׁהִיוּ מַגִּיעִים קְרוֹב לְמַעְלַת הַנְּבוּאָה, וְאִם תְּבוֹא לוֹ מַחְשְׁבָה אַחֲרַת בְּתוֹךְ הַתְּפִלָּה יִשְׁתַּק עַד שֶׁתִּבְטַל הַמַּחְשְׁבָה, וְצָרִיךְ שֶׁיַּחֲשֵׁב בְּדְבָרִים הַמְּכַנִּיעִים הַלֵּב וּמְכוֹנְנִים אוֹתוֹ לְאָבִיו שֶׁבְּשָׂמַיִם וְלֹא יַחֲשֵׁב בְּדְבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם קְלוּת רֵאשׁ.

וּבּוֹדָאֵי כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּרוּחָנִיּוֹת כֵּן הוּא גַם בְּגִשְׁמִיּוֹת, כְּמוֹ בְּרוּחָנִיּוֹת אִם אָדָם שְׂרוּצָה שֶׁיִּתְקַבְּלוּ תְּפִלוֹתָיו הוּא מְכַרְח לְקִשְׁר אֶת הַמַּחְשְׁבָה אֶל הַדְּבוּר, כְּמוֹ כֵּן אִם רוּצָה לְהַשִּׁיג מִשְׁהוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת, שִׁיקְשֵׁר אֶת הַמַּחְשְׁבָה אֶל הַדְּבוּר שְׁזֵה עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת.

הַמְּאֵחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' רנא.

הרב אמר שאין דבר כזה 'הכאה חנוכית'. ומה פרוש הפסוק "חושף שבטו שונא בנו"?

שאלה:

מאת ברק: הרב אמר באחת משיחותיו שששאבא מרביץ לילדיו הוא לא עושה את זה מחנוף אלא רק פורק עצבים עליהם, ושאין דבר כזה 'הכאה חנוכית'. ומה עם הפסוק: "חושף שבטו שונא בנו, ואהבו שחרו מוסר?"

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תלדות, כ"ד חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל ברק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

החכם מפל אדם אמר (משלי י"ג כ"ד) "חושף שבטו שונא בנו ואהבו שחרו מוסר", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (מדרש משלי פרשה י"ג) וכי יש אדם ששונא בנו? אלא מתוך שאין מוכיחו על התורה והחכמה ודרך ארץ עתיד לשנאתו, אבל אם מוכיחו נעשה אוהבו, שנאמר "ואהבו שחרו מוסר". וכן הקדוש-ברוך-הוא - מתוך שהוא אוהב את הצדיקים מיסרן בעולם הזה ביסורין ובשעבוד מלכות כדי שתהא להם לכפרת עוון; משמע מדברי חכמינו הקדושים שצריכים להכות את בנו כדי להוליכו על דרך הנכונה.

וכן דרשו חכמינו הקדושים (סנהדרין ע:) על הפסוק (משלי ל"א א) "אשר יסרתו אמו" - אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי: מלמד שכפאתו אמו על העמוד ואמרה לו "מה ברי ומה בר בטני ומה בר נדרי מה ברי", הכל יודעים שאביה ירא שמים הוה, עכשו יאמרו אמו גרמה לו; הרי בת שבע אמו של שלמה כפאתו על העמוד ויסרתו וכו'.

עם כל זאת מבאר בשלחן ערוך (יורה דעה תלמוד תורה סימן רמ"ה סעיף י"ג) לא יכה אותו המלמד מכת אויב מוסר אכזרי לא בשוטים ולא במקל אלא ברצועה קטנה; הרי שלף לפניך שאפלו אם כבר צריכים להכות אסור להכות מכת אכזריות וכו', וידוע שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא להכות את הילדים בשום פנים ואפן יהיה מה שיהיה וכו', ואומרים בשם מוהרנ"ת ז"ל שפעם אחת שאלו אותו הרי כתיב "חושך שבטו שונא בנו"? ענה ואמר: לא כתוב שמכים אותו, אלא מראה לו שבטו וכבר יבין הבן שצריך להשתנות וכו'.

על כל פנים, איך שהוא, המציאות מראה שמי שהוא עצבני מאד הוא מוציא את כל הפעם והרציקה שלו על בנו או על בתו וכו', ואפלו שעשו דבר פשוט וכו' שלא מגיע לתת להם מכות אכזריות כאלו, עם כל זאת כשאחד סובל ממחלת העצבים, הוא מוציא את כל העצבים שלו על בנו או על בתו, ולא נותן מכות בשביל חנוף וכו', כי אדרבה, זה דוחה את הילדים מהחנוף, כי אל ילדים צריכים סבלנות גדולה מאד, ועצבים כמו ברזל ממש, וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות בנים סימן ק"ז) הבנים שוטים כשאביהם כעסן; כי כשהאב כעסן והבן שואל אותו משהו וכו', והאבא צורח וצועק עליו כמטרף וכו', אזי הבן נשאר שוטה וכו', אבא צריך להוריד את עצמו אל ילדיו, ולספר להם ספורי צדיקים, וכן להתענין בכל מה שעובר עליהם, שזה מעקר החנוף.

הקדוש-ברוך-הוא יוליך אותנו על דרך האמת איך לחנוף את ילדינו בדרך של אהבה וקרוי לכבות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רנב.

**בעלי פתח חנות ולא כל כף הולך לו.
האם להמשיך או לסגור?**

שאלה:

סאת הודיה: שלום. בעלי פתח חנות ולא כל כף הולך לו.
האם להמשיך או לסגור?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תלדות, כ"ד חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל הודיה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (קידושין פ"ב:) אין עניות מן האומנות ואין עשירות מן האומנות, אלא למי שהעשר שלו, שנאמר (חגי ב') ה"י הכסף ולי הזהב"; ולכן כדי להצליח בחיים צריכים להתפלל הרבה אליו יתברך, כי התפלה זה הפלי לקבל בו את השפע בפרנסה.

ולכן חכו עוד ואל תסגרו את החנות, אלא תקבעו מזוזות חדשות על החנות, וכן הבעל שיהיה זהיר מאד להניח בכל יום תפלין, ועל כלם לשמר שבת, שהשבת מעשרת גם בגשמיות, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה פרשה י"א סימן א') על הפסוק (משלי י') "ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה" - "ברכת הוי"ה היא תעשיר" - זו השבת, שנאמר (בראשית ב' ג') "ויברך אלקים את יום השביעי".

וכן תשתדלו מאד מאד לכבד וליקר אחד את השני, ובזכות זה תהיה לכם פרנסה בשפע, כי אצלו יתברך מאד מאד חשוב שלום בית שהבעל והאשה מכבדים אחד את השני.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רנג.

**השלום בית שלנו מערער מאד.
איך יוצאים מהסחרחרה הזו?**

שאלה:

מאת דניאל ורבקה: לכבוד מורנו ורבנו מוהרא"ש שליט"א. השם יפתח את אוצרו הטוב ויברך אתכם ואת הרבנית ברפואה שלמה לאלתר. אתם מכירים אותנו והיינו אצלכם פעמים רבות להתייעצות. כעת שוב התערער המצב של השלום בית, אנחנו רבים כל הזמן, ובמקום שבבית תהיה אוירה רגועה ונעימה יש רק מתח, כעס וצעקות אחד על השני. אנחנו מרגישים שגפלונו לסוג של סחרחרה שקשה מאד לצאת ממנה למרות שאנחנו מאד רוצים. מה עלינו לעשות כדי לשנות את המצב?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תלדות, כ"ד חשון ה'תשע"ה.

**שלום וברכה אל דניאל ורבקה שיחיו
לנכון קבלתי את מכתבכם.**

אני מאד מאד מזעזע מהשלום בית הרעוע שלכם, וזה כואב לי מאד מאד, וכל כך חבל שאתם רבים יום יום שעה שעה כמו חתול ועכבר וכו', שאחד רוצה לקבר את השני וכו', ובין כך מי סובל אם לא הילדים החמודים שהבאתם לעולם.

אתם צריכים לדעת את הכלל הזה, אשר איש ואשה צריכים להיות ותרנים אחד לשני, ולתת תשומת לב אחד לשני, וזו שלמות הבית, ועל ידי זה ממילא יש אהבה והבנה הדדית, אבל הרגע שרוצים אחד להשתלט על הזולת, דעו לכם שזה הסמך-מ"ם שבא לשבר את הבית. הזהר הקדוש קורא איש לבדו פלג גופא - חצי

גוף, נמצא כשאדם מתחתן זה גוף שלם, כמו שכתוב (בראשית ב' כ"ד) "ודבק באשתו והיו לבשר אחד", הינו שניהם חצי חצי, וכיחד הם שלם, מה שאין כן כשאחד רוצה להשתלט על הזולת, זה הסמ"ך-מ"ם, הינו ששים על ארבעים, אני יותר ממך וכו'. והרגע שהבעל או האשה חושבים שאחד יותר משני עם עשרה אחוזים, וההוא פחות ממני עם עשרה אחוזים, זה כבר נקרא סמ"ך-מ"ם ששים על ארבעים, ולכן כל מי שרוצה שלום בית אמת, צריך לדעת שהאיש והאשה הם גוף אחד, וכמו שאמר החכם מכל האדם (קהלת ד') "טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם: כי אם יפלו האחד יקים את חברו ואילו האחד שיפול ואין שני להקימו: גם אם ישכבו שנים וחס להם ולאחד איך יחס".

ולכן אם רוצים שלום בית אמת, זה צריך להיות משני הצדדים, הן מהבעל והן מהאשה, ולותר אחד לשני, ואז הם חצי חצי שתפים שלמים, ותמיד יחיו ביחד באהבה ובהבנה הדדית, ויצליחו בחיי נשואיהם, ואם הייתם הולכים בדרך זו שאחד לא ישתדל להשפיל את השני וכו' או לעשות בקרת על השני וכו', רק להתחיל לאהב אחד את השני באהבה אמיתית, ותמיד להיות ביחד, אז הברכה היתה מצויה בתוך ביתכם, כי (סוטה יז) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן; ואמרו (ירושלמי ברכות פ"ק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיו ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, פי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י) זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא 'שלום בית', הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

ולכן אני מאד מבקש אתכם - תעשו כל מה שבנידכם להשלים ביניכם, ותמסרו את נפשכם על שלום ואהבה, כי זה לא בא קל, כי צריכים על זה מסירות נפש, פי הסמ"ך-מ"ם רוצה רק להפריד בין

זוגות, וחבל מאד מאד, אתם זוג כל כך חמודים, ואני אוהב את שניכם, אבל אני רואה שבמו ידיכם אתם הורסים את הבית הנפלא שבניתם וכו' והורסים על ידי זה את הילדים שלכם וכו', ולכן אני מאד מבקש ומתחנן אליכם שתשלימו, ויהיה לכם רק טוב בחיים.

אני מאד מקנה שהדבורים האלו יכנסו בלבכם.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רנד.

יש לנו חמשה ילדים והם סובלים מאד מהמצב בינינו. אולי במקרה שלנו גרושין הם הפתרון?

שאלה:

מאת אבי: אני ואשתי לא מסתדרים והבית שלנו הוא כמו חבית של חמר נפיץ, כי מהדבר הכי קטן שקורה כבר מתפוצץ הכל ואנחנו מגיעים למקומות לא טובים בלשון המעטה... יש לנו חמשה ילדים והם סובלים מאד מהמצב בינינו. אולי במקרה שלנו גרושין הם הפתרון?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תלדות, כ"ד חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אבי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות קלפה חלק ב' סימן א') יש שדים שמצויים בבתים, שהם מקלקלין השלום בית, ועל ידי זה כעס וקטטות בבית. ועקר הבית הוא האשה כי (יומא ב.) ביתו זו אשתו, ועל כן על פי רב עקר הקטטות ממנה. ולפעמים נאחזים בשאר בני

הבית, ועל ידי זה נעשים הקטטות והמריבות, ועל ידי זה באים יסורים על בני הבית. וזה מפרש בפסוק (איוב כ"א) "בתיהם שלום מפחד", ודרשו חכמינו הקדושים (רש"י שם) "מפחד" - אלו שדים, וזהו "שלום מפחד" כי השלום הפך הפחה, שהם השדים המקלקלים השלום, וזהו "ולא שבט אלוה" וכו' הינו היסורים, עין שם.

ואני מכרח להגיד לכם שהשדים האלו נבראים רק מהכעס והמתלקת וכו' וכו', כי כך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות מריבה סימן ס"ו) במקום מריבה שם השטן; ולכן תשמרו מאד מכעס, כי כעס בבית מחריב את הבית. ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות כעס סימן ט"ו) כעס של אשה מחריב את הבית.

כל הבעיה שלכם היא כי אתם שניכם כעסנים וכו', וזה מה שמביא לכם את כל הצרות, וכך אמרו חכמינו הקדושים (שבת ק"ה): המקרע בגדיו בחמתו והמשבר כליו בחמתו והמפזר מעותיו בחמתו - היא בעיניך כעובד עבודה זרה, שקך אומנתו של יצר הרע - היום אומר לו עשה כן, ולמחר אומר לו עשה כן, עד שאומר לו עבד עבודה זרה והולך ועובד; כי המאמין האמתי שמאמין שדבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, הוא אף פעם לא יהיה בכעס, ואם הוא בכעס, סימן שלא מאמין בו יתברך שהוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והכל ממנו יתברך, ולכן כפי הכעס כן דוחה את השכינה ממנו. ואמרו חכמינו הקדושים (פסחים ס"ו): כל אדם שכוועס, אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו; ואמרו (נדרים כ"ב). כל הכוועס אפלו שכינה אינה חשובה כנגדו, ומסוּף טפשות על טפשותו; וזה טרופ הדעת פשוטו כמשמעו, כי הכעס מאבד את הדעת והשכל שלו לגמרי, עד שלא מסגל לחשב ישר. ואמרו חכמינו הקדושים (והר' ח' נח) "לא יהיה בך אל זר" - שלא תהיה נח לכעס, כי זו עבודה זרה ממש, כי הוא דוחה את הקדוש-ברוך-הוא ממנו.

ולכן אני מאד מאד מבקש מכם שתתאזרו במדת הסבלנות, ואפלו שזה בא לכם מאד מאד קשה, זכרו מה שאמר התנא הקדוש

(אבות פרק ה') לפנים צערא אגרא, ודעו לכם כשאדם עוצר את עצמו לא לכעס, בזה, אפלו שנמצא במדור הקלפות וכו' הוא עולה עד עולם האצילות, שהוא בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות וההמנעות מהכעס, שבדרך כלל בא מגאות וישות, אדם צריך לבטל את עצמו כל כליו אליו יתברך ושלא יהיה לו אפלו משהו תרעמת על אשתו וכו', וכן האשה שלא יהיה לה משהו תרעמת על בעלה וכו', כי האשה היא חלק מבעלה, והבעל הוא חלק מאשתו, והילדים הם חלק משניהם, ולכן למה צריכים להתעצבן ולריב בבית?

בזה שאתם חושבים שאם תתגרשו תפתרו את הבעיה וכו', אני מכרח להגיד לכם שאז יתחילו הבעיות, קדם עליכם לדעת מה שאמרו חכמינו הקדושים (גיטין ז:): כל המגרש אשתו ראשונה אפלו מזבח מוריד עליו דמעות; ונשאלה השאלה למה דוקא המזבח מוריד דמעות, למה לא שאר כלי המקדש, כגון הכיור, השלחן, המנורה, הארון וכו'? אלא המזבח מוריד דמעות כאומר: "מספיק קרבנות הביאו עלי, ולכן אני לא צריך יותר קרבנות", כי בגרושין מי הקרבנות? הילדים! ולכן המזבח דיקא מוריד דמעות, כי יש עליו מספיק קרבנות, והוא לא צריך שיביאו עליו עוד קרבנות, ובזה שתתגרשו אתם הורסים את הילדים שלכם שישאר להם על כל החיים שלהם צלקת בנפש וכו', ואחר כך שניכם תסבלו - אתה תמצא אשה אחרת, והיא תמצא בעל אחר, וכל אחד יביא עמו נכסי מלוג קבוצת ילדים וכו', ואיך תסתדרו? מה כשהתאהבתם יחד כשהייתם רוקים ואהבתם אחד את השני מאד וכו', ולבסוף הכעס של שניכם הכניס שדים ורוחות בבית שלכם וכו' וכו', שאין לכם יום אחד מנוחה, ורבים כל יום וכו', ומכל שכן כשתתגרשו ועוד פעם תתחתנו, וכל אחד יביא עמו ילדים מהנשואין הקודמים, איך תוכלו להסתדר? הרי תתחרטו מאד מאד, אבל יהיה כבר מאחר מדי, ולכן אני מבקש אתכם תתישבו לפני שאתם עושים את הצעד הגורלי הזה וכו', ותראו להשלים ביניכם ולהתחיל התחלה חדשה לאהב אחד את

השני כמו שהיה ביניכם לפני החתונה, ותכבדו ותיקרו אחד את השני, וזה יביא לכם ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם.

הקדוש-ברוך-הוא ששמו שלום יעשה ביניכם שלום והכל יסתדר על הצד הכי טוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רנה.

אחרי 30 שנות נשואין חלה התדרדרות בזוגיות שלנו ואני שוקלת להתגרש. מה דעתכם?

שאלה:

מאת אסתר: שלום וברכה לכבוד הרב.

אני נמצאת בהתלבטות גדולה מאחר והזוגיות שלי ושל בעלי במשבר. אנו נשואים מזה 30 שנה, לבעלי יש עסקים משגשגים, אך בשנתיים-שלוש האחרונות הכל מתפרק. הכל התחיל מטראומה שעברתי לפני שלוש שנים כשמצאתי את אחי שהתאבד בתליה בבית אמי, מאז מצבי הנפשי התדרדר כתוצאה מהבהלה עד כדי שהתחלתי טפול בכדורים וטפול פסיכולוגי.

באותה התקופה בעלי מצא אֶזן קשבת ונהל שיחות נפש עם מישהי מהעבודה שלו, וזה הגיע למצב של מחיקת שיחות מהנייד והסתרת הטלפון ממני בכל מצב. אני מרגישה בתוכי שבעלי לא נמצא אתי, אבל מאחר ומדבר בשלשים שנות נשואים, ילדים ונכדים זה צעד לא פשוט.

יש עוד דבר - במישור הכספי הוא מסתיר ממני כל מיני פרטים ודברים לאחר שבעבר כבר אבדתי את כל נכסי בגלל חובות שלו. אבדתי כל אמון בו. אני מרגישה שכבר אין אהבה,

ומחילה מכבוד הרב - שום סוג קרבה אין בינינו כי זה לא מעבין אותו.

אני החלטתי ופתחתי תיק ברבנות, ויש לנו דיון בעוד שבוע, וחשובה לי מאד דעת הרב. אני לא יכולה להמשיך לחיות יותר עם בן אדם שאין לי אמון בו. נסיתי כמה פעמים, יזמתי והתרתי, לקחתי כדורים כי כל הזמן חשבתי שאני לא בסדר. אמןם בהתחלה באמת הייתי לא נעימה, אך עברתי טראומה קשה מאד, ומה אני אשמה? מבחינתו אני לא רואה שום מאמץ לשקם את היחסים בינינו. אשמח לקבל את תשובתך לפני הדיין, תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תלדות, כ"ד חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל אסתר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הן אמת שעברת טראומה נוראה וכו' אחרי שראית מה שראית וכו', עם כל זאת זה מוסר השכל הן לבעל והן לאשה - כשעוברים איזה טראומה בחיים צריכים אחד לחזק את השני, ולא לזרק את כל האשמה על השני, או הבעל על האשה, או האשה על הבעל, ועם הדברות יכולים תמיד לבנות יותר ויותר את האהבה, אבל הרגע שאחד מהזוג עובר איזו טראומה או איזה משבר וכו' ומתחיל לדחות את השני וכו', אפלו שאחד יהיה צורך וכו', הרגע שדוחים אחד את השני אזי כבר מתחילים לחפש את האהבה והתשומת לב בחוץ וכו'.

בעל ואשה צריכים להיות ביחד הן כשטוב להם, והן כשחס ושלום עוברת על אחד מהם איזו טראומה, אסור להוציא את העצבים אחד על הזולת וכו' וכו', כי אז אחד מהצדדים שמקבל את הבקרת וכו' ומוציאים עליו את העצבים וכו', הוא או היא ילכו לחפש את התשומת לב בחוץ, ומזה בא שאפלו אחר שלשים שנה נשואין קורה

מה שקורה שאחד בוגד בשני וכו', והכל מתחיל כשלא משתדלים להבין אחד את השני בעת צרה וכו'.

בעל טוב או אשה טובה נמדדים בעת צרה שאחד מבני הזוג עוברים, ואפלו שיהיה הדבר הכי קשה, האהבה נמדדת בין הזוג כשאחד מהם נמצא בצרה וכו' איך אחד מחזק את השני וכו', ולכן אם יש בין הזוג אהבה גדולה כל ימי חייהם, אזי אחד יעזר לכן הזוג בעת שנמצא בצרה, אבל אם מתחילים לזלזל אחד בשני וכו', ומכל שכן לעשות בקרת אחד על השני וכו', בודאי אחד מהבני זוג יחפש את החזוק והאהבה ותשומת הלב בחוץ וכו'.

ולכן לדעתי תנסו להשלים ביניכם, וחבל מאד שאחר כל כך הרבה שנים תלכו להתגרש.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רנו.

**יש לי רצון עז להיות זמרת ולחזק את נשות ישראל
בשירי קדשה. האם לעשות זאת?**

שאלה:

מאת יפעת: שלום וברכה לרב.

אני אשה בת 36, וברוך השם נשואה עם ילדים. לאחרונה אני נמצאת בצמת דרכים מבחינה מקצועית: יש לי רצון להיות זמרת או משוה שקשור לזמרה ואני מאד מתחבטת בענין הזה עם עצמי - מצד אחד אני מאד רוצה את זה, אף מצד שני אני מודעת שכנראה מסתתר כאן גם רצון לכבוד ורצון לזכות באהבת הקהל.

ברוך השם נתברכתי בכשרון בתחום הזה, ואולי אני יכולה לזכות את נשות ישראל בשירי קדשה. פמוכן שאם כן, אני

מתכונת להופיע רק מול נשים, אף אני נמצאת בסתירה בין לעשות מה שאני לכאורה אוהבת לבין החשש שאולי זה יוביל למקום לא טוב כי זו סתם רדיפה אחר הכבוד.

חברה אמרה לי שבכל פעם שאני מקבלת מחמאה בתחום הזה, שמיד אמר ואחשב להודות להשם על הכשרון שהוא נתן לי כי שום דבר לא מפני, ומאד התחברתי לדבורים שלה, אף עדין אני שואלת האם בכלל כדאי לי לעסק בתחום - מצד אחד זה משמח אותי, ומצד שני אולי זו רדיפה אחרי מחמאות וכבוד.

אשמח מאד לקבל הכונה מהרב מה לעשות בחיים ובאיזה מקצוע לבחור. תבוא עליכם הברכה, רב תודות וישועות!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תלדות, כ"ד חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל יפעת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך תמיד להסתפל על החסד של הקדוש-ברוך-הוא שנתן לו כשרון באיזה דבר שרק קבל וכו', ועליו לנצל את הכשרון הזה, ותהיה לו הצלחה גדולה מאד - הן שיהיה שמח בחלקו, והן שישמח את אחרים, כי אם אדם שמח על ידי זה בקלות הוא יכול לשמח גם את הזולת, ואם אדם ממרמר בקשי יכול אפלו לדבר עם הזולת.

ולכן מאחר שהקדוש-ברוך-הוא נתן לך כשרון להיות זמרת, תנצלי את זה עם שירי אמונה בקדשה, כמובן רק לנשים, ואל תסתכלי על כל הדמיונות וכו' שאת רוצה כבוד וכו', זה כבר עצת הסמ"ך-מ"ם שרוצה לשבר אותך, אדרבה, את לא יכולה לתאר ולשער את גדל השכר של זמרת שמשמחת את נשות ישראל שהיום עובר על כל אחת ואחת צרות ויסורים ומרירות ומכאובים, זאת בכה

וזאת בכה וכו' וכו', וכשפאה אשה ומשמחת אותן, אין עוד מצוה יותר גדולה מזו.

ולכן ההסתות שמסית אותך הסמ"ך-מ"ם כאלו שאת תפלי בתאות הכבוד וכו' זה הכל דמיון, את צריכה להוציא את הכשרון שלך החוצה ולשמח נשים שזו המצוה הכי גדולה, כמוכן שהכל צריך להיות בשיא הצניעות על טהרת הקדש, ולחזק את בנות ישראל שזה מאד מאד יקר בשמים כשאשה יכולה לשמח נשים שבורות.

הקדוש-ברוך-הוא יתן לך חן בעיני כל רואיה, ותזכי לבצע את משימתך בכשרון שנתן לך הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רנז.

**קשה לי מאד בחיים מכל הבחינות. בשביל מה אלקים
ברא אותי בכלל?**

שאלה:

מאת ישי: קשה לי מאד בחיים מכל הבחינות. בשביל מה
אלקים ברא אותי בכלל - בשביל לסבל?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תלדות, כ"ו חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל ישי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שבזה העולם צריכים להכניס עצמו באמונה פשוטה בו יתברך, ואז כל החיים שלו הולכים כבר באפן אחר לגמרי, כי הוא חי עם אלקות, ונושם אלקות, ומתפך את זה העולם לאלקותו

יתברך שזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נשא) שמיום שברא הקדוש-ברוך-הוא את עולמו נתאווה שיהיה לו דירה בתחתונים, וזו התכלית האמתית - שעוד בזה העולם יגלה את אלקותו יתברך, ולכן לא בחנם שרבנו ז"ל שם את הדגש על "שמחה" - כי הרגע שאדם יודע בידיעה ברורה ומזככת שהכל זה אלקות, ואלקות זה הכל, אזי הוא תמיד בשמחה, כי אין עוד שמחה כשמחה זו שיודע שהכל לכל אלקות גמור, ודומם צומח חי מדבר זה לבוש לגבי אין סוף ברוך הוא.

ואי אפשר להגיע אל זה רק על ידי תקף האמונה הקדושה, ולא בחנם שהרבה רבנו ז"ל לדבר עמנו מ"אמונה", ואמר (לקיטי מוהר"ן חלק ב' סימן ה') העקר הוא האמונה, וכל הסובלי חללים פסובלים - זה רק מחמת חסרון האמונה, ובפרט מחלת העצבים וכו' זה בא מחמת חסרון אמונה, כי מי שחזק באמונה על ידי זה הוא קונה לעצמו את מדת הסבלנות ויש לו סבלנות לכל, כי יודע ועד אשר הכל הוא ממנו יתברך, ולכן מה לו להתעצבן? ולמה לו להיות בכעס ורציחה מכל מה שקורה אתו דברים בלתי רצויים וכו'? מאחר שהוא יודע בידיעה ברורה שבכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם והכל ממנו יתברך בהשגחה פרטי פרטית.

ואמר רבנו ז"ל (לקיטי מוהר"ן חלק א' סימן סד) אשר כדי להבין ולהשכיל ולהתבונן שגם בתוך החלל הפנוי נמצאת אלקות - על זה צריכים אמונה, כי על ידי אמונה עוברים מעבר לעבר אשר בשביל זה אברהם אבינו שהיה ראש למאמינים נקרא אברהם העברי, כי על ידי אמונה האדם עובר מעבר לעבר ואין לו כבר שום קשיות, ויודע אשר הכל אלקות גמור הוא, ואז הוא עושה להקדוש-ברוך-הוא דירה בתחתונים והאדם עובר את העולם מסובב עם אלקות וחי עוד בזה העולם כדגמת העולם הבא, כי אצלו הכל אחד בסוד אתה הוא קדם שבראת את העולם ואתה משבראת העולם, כמוכא בדבריו ז"ל (לקיטי מוהר"ן חלק א' סימן נא) שזו שלמות האמת שאינו מפריד מקדם

הבריאה אל אחר הבריאה, כי הכל אחד אחדותו יתברך, וזו התכלית אשר בשבילה קבלנו את התורה - כדי לגלות את האלקות שנמצאת בפרטי הבריאה - דומם, צומח, חי ומדבר, שיש בהם הלכות מלשון אל תקרי הליכות עולם אלא הלכות עולם, כי בכל פרט ופרט מפרטי הבריאה יש בהם הלכות התורה לדעת איך להתנהג ואיך למצא את האלקות בתוך פרט זה מפרטי הבריאה, ולכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן ב') על ידי למוד הלכות ממשיך על עצמו ערבות עולם הבא בעולם הזה, ותמיד יתן תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, שזה נקרא שעשוע עולם הבא.

ואל כל זה רבנו ז"ל רוצה להביאנו, ולכן אשרי מי שמתמיד בספרי רבנו ז"ל מדי יום ביומו, כי בפרוש גלה לנו (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן קצב) אשר פניו שכלו ונשמתו נמצאים בתוך ספרו, ולכן כל מי שמתמיד בספרי רבנו ז"ל שם ימצא את רבנו ז"ל בעצמו, ולכן עקר ההתקרבות אליו זה רק על ידי שקידה רבה בספריו הקדושים ולא יתבלבל מאחרים כלל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רנח.

האם יתכן שאיננו זוכים לילדים בגלל שביתנו נבנה על אדמה שנעקרו ממנה עצי פרי?

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד הרב הצדיק שליט"א.

ראשית, ידע הרב שספריו חזקו ועדין מחזקים אותי באמונה כבר הרבה שנים.

אנו זוג נשוי כבר כפנה שנים, שומרי מצוות, ואין לנו ילדים.

אנו גרים בשכונה חרדית בבית שמש שנבנתה כלה על

מטעי עצי זית וגפן שנעקרו בידי קבלן לפני 40 שנה בערה, ואחר כך החלף הקבלן ונבנתה כל השכונה. אנו חוששים שמא כריתת עצי הפרי גרמה לכך שאין הברכה שרויה במקום, אבל קשה לנו לעבר למקום אחר. נא להורות לנו מה לעשות כדי לזכות לילדים. תודה רבה על העזרה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תלדות, כ"ו חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי תעשו כל מיני מאמצים שבעולם לעבור דירה כי משנה מקום משנה מזל, ובפרט שעקרו אילני פרות במקום שאתם גרים שם, זה בהחלט יכולה להיות המניעה.

חכמינו הקדושים אמרו (בבא בתרא י'): מה יעשה אדם ויהיו לו בנים זכרים? ישמח את אשתו לדבר מצוה; אתם צריכים מאד לשמר על השלום בית שלכם ולעשות כל מיני פעלות בעולם לא להתופח ולא לריב חס ושלום אלא להתחזק ולאהב אחד את השני ולעזר אחד לשני.

אם תקימו את זה תתברכו בפרי בטן.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רנט.

יותר קל לי להתפלל בעצימת עינים. האם אני צריך להתפלל דוקא מתוך הסדור?

שאלה:

מאת אַמתי: לכבוד קדשת הצדיק מיבנאל שלום ובִּרְכָה. ראשית כל, ברצוננו להודות על כל האור והחיים אשר הצדיק הכניס לביתנו מאז זכינו להתקרב לכבודו. אנו מתפללים לרפואתכם, מקוים ומיחלים לעוד הרבה שנים ארכות וטובות לכבוד הרב ולרבנית.

בחסדי השם כבר תקופה ארצה שאני משתדל להתפלל מתוך הסדור מבלי להסיט את מבטי, אך אני מרגיש שיותר קל לי להתרכז בתפלת העמידה כאשר אני עוצם את העינים ורואה בדמיוני את אותיות התפלה. האם עלי להתפלל עמידה מהסדור או בעצימת עינים? תודה וכל טוב סלה, אַמתי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תלדות, כ"ו חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אַמתי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת ששלמות התפלה היא לקשר את המחשבה אל הדבור – שׂיכּוּן על כל פנים פרוש המלות וידע שמדבר כביכול לנכח הקדוש-ברוך-הוא, ועל ידי זה נתקנים אצלו (דברים י" כ"א) "הוא תהלתך והוא אלקיך" – התפלה עמו יתברך צריכים להיות אהד, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן עג) כשמקשרים את המחשבה אל הדבור על ידי זה נעשה כלי לקבל בו כל ההשפעות.

והנה ידוע כשאדם חוטא על ידי זה באים עננים דמכסין על עינא ומבלבלים מחשבתיה, הינו בעת התפלה באות מחשבות

זרות ומבלבלים מחשבתו, ואפלו כשמתפלל אזי המחשבה חושבת מחשבות אחרות והדבור מדבר את התפלה ואינו שם לב כלל אל מה שמדבר, ועל ידי זה הוא מבהל ומבלבל מאד, ואמר רבנו ז"ל (לקויטי מוהרן חלק א' סימן ל') אשר כל המחשבות זרות והבלבולים מגיעים אל האדם דיקא בשעת התפלה, ולכן הוא יכול לומר את כל סדר התפלה – שחרית מנחה וערבית, ולא כגון בשום ברכה או מזמור כלום כי הפה אומר את אותיות התפלה אבל המחשבה חושבת מכל מיני עסקים שלו.

אבל אם הוא מתפלל מתוך הסדור ומכריח את עצמו לכוון על כל פנים פרוש המלות – אז תפלתו תפלה, והלבישו את זה צדיקים בפסוק (אסתר ט) "אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה" – אם אומרים את התפלה מתוך הסדור אזי אין לו מחשבות זרות כלל, אף שמי מודה על האמת גם מתוך הסדור צריכים רחמים שלא יטה מחשבתו מדבורו, מכל שכן כשמתפלל בעל פה בקלות הוא יכול להחסיר כמה ברכות וכו' ומכל שכן שלא יוכל לכוון אפלו פשוטם של דברים וזו המציאות.

ולכן לאדם אסור להטעות את עצמו אלא יתפלל כפי שרוצה וכו' העקר לא להחליף ולהפריד בין המחשבה אל הדבור אשר זה עקר גדול בתפלה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה'רס.

**עבודתי כמשגיח כשרות גורמת לי לחץ גדול ומריבות
בעבודה ובבית. מה עלי לעשות?**

שאלה:

מאת רפאל: לכבוד קדשת מוה"ר א"ש. כל טוב ורפואה שלמה
לכם ולבני ביתכם.

כעת אני עובד כמשגיח כשרות, ובכל פעם השם מראה לי
תולעים ובעיות כשרות כאלה ואחרות, וכלי פחד שמא לא
בדקתי מספיק ויכול להיות שאני מאכיל אנשים באסורים,
ולכן אני מחמיר עליהם יותר מבחינת בשולי גויים והפרדת
כלים.

החששות הללו גורמים לי לחץ גדול במשך כל היום וגם
למריבות בעבודה ובבית. מה לעשות? אני אובד עצות. בתודה
ובתפלה לראותכם בארץ.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תלדות, כ"ו חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל רפאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שאם לקחת על עצמך משימה קדושה כל
כך והיא להיות משגיח על כשרות, אזי עליך לקחת את זה במלא
הרצינות, כי משגיח על כשרות זו אחריות גדולה עד מאד, כי בקלות
יכולים להכשיל את הרבים באכילת טרפות ונבלות וכו', שקצים
ורמשים ותולעים וכו', ולכן כל מי שחוגר מתניו לעסק בעסק
הכשרות עליו לידע שיש עליו אחריות הכי גדולה וזו לא סתם משנה
בפרנסה להרויח כסף וכו'.

ידוע שרבנו ז"ל לא רצה שאנשיו יהיו שוחטים ומלמדים, עם

כל זאת התבטא "אם כבר שוחט או מלמד - שיהיה מאנשי", כי הם יראים עד מאד שלא יצא מכשול מתחת ידיהם, ולכן יען שאתה כל כך מפחד שלא תכשל בלהאכיל טרפות ונבלות וכו', דיקא אתה יכול להיות משגיח כי יש לך יראה שלא תכשל ולא תכשיל אחרים. עם כל זאת, צריכים מאד לשמור לא להכנס בלחץ עד כדי מריבות בבית כי זה כבר נקרא חמרות יתרות אשר רבנו ז"ל הקפיד על זה מאד, ואמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן מד) ועל אלו המדקדקים ומחמירים בחמרות יתרות עליהם נאמר (ויקרא יח) "וחי בהם" - ולא שימות בהם (יומא פה), כי אין להם שום חיות כלל ותמיד הם במרה שחורה מחמת שגדמה להם שאינם יוצאים ידי חובתם.

בודאי אתה צריך לעשות את עבודתך בתמימות והעקר בזהירות ובקאמת, אבל לא שתבוא לידי מחלקת עם אשתך וכו'.

העקר צריך שתדע שמי שעוסק בהשגחה או בשחיטה או במלמדות וכו' יש עליו אחריות גדולה, ולכן צריך שישפך שיחה ותפלה אליו יתברך בכל יום ויום מחדש שלא יצא שום מכשול מתחת ידו, כי בלי תפלה זה לא הולך, ומה שתפלה פועלת שום דבר לא פועל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה'רסא.

השבוע ארע טבח בבית כנסת בירושלים. מה הסבה לכל הפוגרומים האלו?

שאלה:

מאת אתי: שלום לכם ורפואה שלמה.

השבוע ארע פגוע טבח המוני בבית כנסת בירושלים, וארבעה יהודים חרדים נטבחו באכזריות בלתי נתפסת על

יְדֵי וַיִּשְׁמַעֲאֵלִים בְּנֵי עוֹלָה. וּבְכֻלָּל, בְּעוֹלָם יֵשׁ הַרְבֵּה טָרוּר
וְהָרָג יוֹתֵר מִכָּל הַשָּׁנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת. מָה הַסִּבָּה לְכָל הָאֵלִימוֹת
וְהַפְּגוּרָמוֹם הָאֵלּוּ? וְאֵיךְ מִתְמוּדָדִים עִם הַפַּחַד שֶׁמִּשְׁתַּלְטֵל עַל
הַלֵּב כְּשֶׁשׁוֹמְעִים דְּבָרִים כָּאֵלּוּ? תּוֹדָה.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּלֻדוֹת, כ"ז חֶשְׁוֹן ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל אֶתִּי תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (מִדְּרַשׁ אַגְדָּה) כִּינּוֹן שְׁנֵתְנָה רְשׁוּת
לְמִשְׁחִית - אֵינוֹ מִבְּחִין בֵּין טוֹב לְרַע; לְצַעֲרָנוּ הָרַב מֵה שְׁקוּרָה בְּזִמְנָה
הָאֲחֵרוֹן זֶה אֵים וְנוֹרָא, מְחַרְפִּים וּמְבַזִּים תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים בְּצוּרָה כּוֹז
שְׂאָף פַּעַם לֹא הָיָה, בְּתוֹךְ יְשִׁיבוֹת שְׂקוּמוֹ פְּלִגְלוֹת בַּחוּרִים שְׂיִבְזוּ
רְאֵשֵׁי יְשִׁיבוֹת אֵלוֹ שְׂאִינָם לְפִי רוּחָם, וְזֶה לְעִמַּת זֶה בַּחוּרֵי יְשִׁיבָה זֶה
שְׂיִבְזוּ רְאֵשֵׁי יְשִׁיבוֹת שְׂאִינָם לְפִי רוּחָם, עַד כְּדֵי כִּף שְׂיִכּוּלִים לְבִזּוֹת
תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים בְּרַבִּים וְאֵין פּוֹצֵה פֶה וּמְצַפְצֵף, וְכֵן אֲצַל חֲסִידִים -
נִפְטָר אֲבָא שֶׁהוּא אֲדַמּוּרִי וְהַשְּׂאִיר שְׁנֵי בָנִים, אֲזִי שְׁנֵיֵהֶם מִתְקוּטָטִים
וּשְׁנֵיֵהֶם נֶעְשׂוּ אֲדַמּוּרִיִּים, וְאֵלוֹ שׁוֹנָאִים אֶת אֵלוֹ וְאֵלוֹ שׁוֹנָאִים אֶת
אֵלוֹ, וְאֵם הָאֲבָא הַשְּׂאִיר אַרְבָּעָה יְלָדִים - נֶעְשִׂים אַרְבָּעָה אֲדַמּוּרִיִּים
וְאֶחָד אוֹכֵל אֶת הַשְּׁנֵי, וְגוֹרְמִים שְׁנֵי חָנָם עַל לֹא דְבָר, וַיֵּשׁ מִקוּמוֹת
שֶׁהַשְּׂאִירוֹ שְׁמוֹנָה יְלָדִים וְעַכְשָׁו יֵשׁ שְׁמוֹנָה אֲדַמּוּרִיִּים וְאוֹכְלִים
אֶחָד אֶת הַשְּׁנֵי, וְאֵיזָה בְּזִיוֹן הַתּוֹרָה וְחִלּוּל הַשֵּׁם זֶה גוֹרֵם אֵי אֲפֻשָׁר
לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלָל. וְלִכֵּן לֹא בַּחֲנָם שְׂאֲנָשִׁים חֲפִים מִפְּשַׁע סוֹבְלִים כִּי
הַמַּחְלֶקֶת מְכַלָּה אֶת הַכֹּל.

וְלִכֵּן זֶה־הִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל מְאֹד מְאֹד לְבָרַח מִמְּקוֹם שֵׁיֵשׁ מַחְלֶקֶת,
כִּי (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת מְרִיבָה סִימָן נח) מַחְלֶקֶת בָּאָה עַל יְדֵי חֲבוּרַת רְשָׁעִים;
כִּי כִינּוֹן שְׂיֵהוּדִים רַבִּים בִּינֵיהֶם וְגוֹרְמִים שְׁנֵי חָנָם אֶחָד עַל הַשְּׁנֵי
עַד כְּדֵי כִּף שְׁלֹא מְדַבְּרִים אֶחָד עִם הַשְּׁנֵי, וּמְסִיתִים וּמְדִיחִים אֶחָד נִגְדָה

השני, זה גורם שמלאך המשחית יקום וינקם את בזיון התורה שיִרדה עד עפר. ומי סובל מזה? אנשים תמימים חפים מפשע שמשלמים את המחיר.

ולכן איפה שרק יש מחלוקת ומריבות צריכים לברח משמה כמו שבורחים מאש, ואף אחד שלא יעמד על צד החולקים, ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות מריבה סימן פד) בכל בעלי מחלוקת נתגלגלין שם ניצוצין מנשמת דתן ואבירם; ואמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה פרשה ג סימן יח) כמה קשה המחלוקת, שכל העוזר במחלוקת הקדוש-ברוך-הוא מאבד את זכרו. ולכן צריכים מאד מאד לשמר לא לתת יד לשום צד מבעלי המחלוקת כי לא יכולים לדעת לאן הפדור יתגלגל וכו'.

חכמינו הקדושים אמרו (שיר השירים רבה פרשה ה') אמר הקדוש-ברוך-הוא לישראל: תנו דעתכם שלא תשנאו זה את זה, ולא תחרחרו זה עם זה, שלא יאמרו מלאכי השרת לפני תורה שנתת להם אינם עוסקים בה והרי איבה ומחלוקת ותחרות ביניהם; אוי ואבוי למצב שהגענו שתלמידי ישיבות יבזו את רבותיהם ואין פוצה פה ומצפצף, חסידים של אלו ישנאו חסידים אחרים וכו' וכו' והגזענות הארוה אוכלת כל חלקה טובה מעם ישראל התמימים, והמסיתים והמדיחים אחד על השני מתגברים וכו', ואחר כך מתפלאים למה קורים אסונות כאלו.

ולכן הגיע הזמן שנתעורר כבר מהשנה העמקה שאנחנו ישנים, ולא נאמר (דברים כא, ז) "ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראוי", כי על כל פנים אנחנו צריכים להקפיד שלא יהיה לנו שום חלק ונחלה בין בעלי מחלוקת שבשבילם באה כל הצרה הזאת, ושלא יתלו את זה מפני שיש רשעים או עוברי עברות וכו' כי כך מתחיל דוד המלך את ספרו הקדוש (תהלים א, ה) "על כן לא יקמו רשעים במשפט" - לא יקחו את הרשעים וישפטו אותם, כי צריכים לדעת

אשר "וחטאים בעדת צדיקים" - כי גם בין הצדיקים לא חסר רע, קנאה, שנאה, תאוה וכבוד, ואוכלים אחד את השני.

ולכן אשרי מי שבורח מכל מיני מחלקת ומריבות, ובפרט מאלו שצריכים להיות מנהיגי ישראל שהם עוד מסיתים אלו נגד אלו ואלו נגד אלו וכו' וכו' אזי מה יאמרו המון העם?

הקדוש-ברוך-הוא ירחם על עם ישראל וישים שלום בין נשמות ישראל, שעל ידי זה כלנו נקבל כבוד את פני משיח צדקנו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה'רסב.

האם אפשר לפרסם את העסק שלנו או שצריכים לחשש מעין הרע?

שאלה:

מאת יהודה: שלום לצדיק.

הדפסנו פרסמת לעסק של אשתי בה אנו משבחים ומספרים כמה הוא גדול ומצלח בצרוף שמה של אשתי. האם צריכים לחשש מעין הרע ולהפגע מפרסום? ואם לא לפרסם, איך בכל זאת נוכל להגדיל את העסק ולהביא אותו לעוד לקוחות? תודה על כל מה שהצדיק נותן לנו ברוחניות ובגשמיות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תלדות, כ"ז חשוון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יהודה גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כשאדם פותח עסק עקר הצלחת העסק הוא הפרסמת, וככל שיש פרסמת יותר גדולה יש הצלחה יותר גדולה. ולא צריכים לחשש

משום עין הרע, אדם צריך לראות לפרסם את העסק שלו ובזה מונח סוד ההצלחה, כמוכן שצריכים מאד לשמר על שמירת שבת, כי השבת מעשרת גם בגשמיות, ואמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות פרק ב הלכה ח) "ברכת הוי"ה היא תעשיר" - זו ברכת שבת; אם אדם מקפיד לשמר שבת - השבת מעשרת אותו, ולכן אתם מכרחים לשמר שבת כהלכתה ואז העסק שלהם ישגשג בצורה בלתי רגילה, וכן תקפידו מאד שיהיו מזוזות כשרות על פתח העסק, והקדוש-ברוך-הוא יתן לכם הצלחה מפלגת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רסג.

**איך אני יכולה לפעל בדרכי נעם אצל החניכים שלי
שיקומו לתפלת שחרית?**

שאלה:

מאת מורן: צדיק יקר.

אני עובדת בפנימיה בכפר נער דתי בתור אם בית, וחלק מהתפקיד שלי הוא להעיר את החניכים לתפלת שחרית. אני מאד רוצה שכלם יקומו בזמן וישתתפו בתפלה, אף הרבה מהחניכים מתרשלים בזה, ואני חוששת שאם אעניש אותם זה רק ירחיק אותם וישניא את הדת עליהם, למרות שאלו כלי המוסד.

חשוב לי לצון שמדבר בילדים להורים דתיים, אף הילדים לא ממש ממשיכים בדרכם. מה הדרך הנכונה לגרם להם להשתתף בתפלות? ואיך אני צריכה לנהג אם הם לא רוצים - האם שיף להעניש אותם על כך ולדוח להורים שהם לא משתפים פעלה, או שאולי הדרך היא דוקא על ידי צ'ופרים למי שמניח תפלין ומתפלל?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תלדות, כ"ז חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל מורן תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שכדי להצליח עם נער וכו' צריכים ללכת רק בדרך של אהבה והסברה ואי אפשר ללכת ביד חזקה, נגמר העדן הזה שיכולים ללכת עם יד חזקה ועם אלימות מלולית או פיזית וכו' צריכים רק לדבר אתם ולהסביר להם בצורה יפה ולהכניס בהם חם ואהבה, כי אלו הנוצרים מסכנים לא קבלו את החם והאהבה בבית ובשביל זה הם בפנימיה, ולכן אתם אם בית וכו' ואת צריכה להיות באמת כמו אמא מרחמת על בניה.

כָּלֵל גדול - כדי לקום מקדם צריכים ללכת לישן מקדם, ולכן צריכים לדבר אתם ולספר להם ספורי צדיקים לפני שהולכים לישן ולהסביר להם את יקרת הזמן ושחבל מאד להיות ער ולא לעשות שום דבר, אלא כשהולכים לישן מקדם קמים מקדם ועל זה צריכים לשים את הדגש שלא יבלו את הזמן בלילות עם שטיות שזה גורם להם תסכולים וכו' ואחר כך לא יכולים לקום בבקר לתפלה.

תאמיני לי שהם לא עושים לך דוקא כי זה טבע הנער המתחילים לנשור וכו' כי לא קבלו חם ואהבה ותשומת לב בבית עד שהצרכו להגיע לפנימיה, ושם מוציאים את המרץ שלהם וכו', ולכן אם בית חכמה צריכה לדעת את זה מראש, ולדעת איך להתמודד עם נער כזה, רק לתת להם חם ואהבה ולספר להם ספורי צדיקים, לעורר ולחזק ולעודד ולשמח ולאמץ אותם וזה ירחיב את דעתם, עד שיהיו ממשמעים.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתהיה לך הצלחה אתם ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רסד.

**אני גירת, ומאז שהתחתנתי עם בעלי הוא מתעלל בי
ובילדינו**

שאלה:

מאת רתם: שלום רב.

הפנו אותי אליכם בכדי להתייעץ. יש לי שתי בנות ואני בתהליך גרושים מאד קשה. אני גירת והתחתנתי בארץ לפני 9 שנים עם בעל שמהרגע שהתחתנו הוא מרר את חיי. לא יכלתי להגיד מלה מיתרת כי הוא הכה אותי.

כשנולדה בתנו הראשונה הוא דרש ממני להאכיל אותה כל 4 שעות ולא יותר, ולא הסכים שאאכיל אותה אפלו כשהיא צרחה, עד כדי כך הייתי נשלטת על ידו... השנים עברו ונולדה לנו עוד בת, ולפני שנה נודע לי שהוא נהל חיי רוקות בנוסף לחיים הלא חיים האלו...

כיום אנחנו ברוף השם בתהליך גרושין, אבל גם כאן הוא מנסה בכל הכח לשלט בי, להעציב אותי ולגרם לי להרגיש נורא - הוא לקח את הרכב, החליף מנעול בפית, לא רוצה לשלם מזונות ובטוח בריאות ועוד. איך עלי להתנהג במצב כזה? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר תלדות, כ"ז חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל רתם תהיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מאד מזועזע ממה שעברת ואת עוברת, כי התורה הקדושה מאד מאד מקפידה על אלו שמצערים גרים, וכך אמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה פרשה ח) אנו צריכים להחזיק טובה לגר

שְהֵנִיחַ מִשְפָּחָתוֹ וּבֵית אָבִיו וְהֵנִיחַ אִמְתּוֹ וְכָל אַמּוֹת הָעוֹלָם, וּבָא לוֹ אֶצְלוֹנוּ, לְכֵן הִרְבֵּה עָלָיו שְמִירָה; כִּי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד מְאֹד מִחֻבֵּב גָּרִים כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (תְּנַחֲמָא לֶךְ לֶךְ) אָמַר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲנִי מִחֻבֵּב אֶת הַגָּרִים, וְכֵן אָמְרוּ (נְלִקוּט יִתְרוֹ רַמְזוֹ רִסח) אָמַר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲנִי הוּא אֲנִי הוּא שְקָרְבָתִי אֶת יִתְרוֹ וְלֹא רַחֲמָתִיו, וְאַף אֶתָּה כְּשִׁיבֹוא אָדָם אֶצְלָךְ לְהִתְגַּיֵר וְאִינוּ בָא אֶלָּא לְשֵׁם שָׁמַיִם, אַף אֶתָּה קָרְבָהוּ וְאַל תִּרְחַקְהוּ.

וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מִבְקֵשׁ אוֹתָךְ קֹדֶם שֶׁתִּרְאֶי לִהְיוֹת חֲזָקָה וְלֹא לְהִשָּׁבֵר בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן שְׁבַעֲלָךְ הִתְעַלֵּל בְּךָ כָּל כָּף, וְגַם הִכָּה אוֹתָךְ וְכוּ', שְׁלֹדְעֵתִי עֲשִׂית טְעוֹת חֲמוּרָה שֶׁתִּכְּף וּמִיָּד לֹא פָּנִית לְמִשְׁטָרָה, כִּי יֵשׁ בְּעָלִים אֱלִימִים שְׁנוֹתָנִים מִכּוֹת רִצַּח לְאִשָּׁה שְׂאֵז הִיא צְרִיכָה לְהִגָּן עַל עֲצָמָהּ, וּכְפִי שְׂאֵת כּוֹתֶבֶת אִיךָ שֶׁהוּא הִתְעַלֵּל בְּיָלָדִים לֹא לְהֶאֱכִיל אוֹתָם מְתִי שֶׁהֵם צְרִיכִים לֶאֱכֹל וְכוּ', זֶה מֵרָאָה שֶׁהָאָדָם הַזֶּה הוּא לֹא נוֹרְמָלִי.

וְלָכֵן חָבַל מְאֹד שְׁנַפְלֵת בְּפִח כְּזֶה, וְאֶת מִכְרַחַת לְקַחַת עוֹרֶךְ דִּין חֲזָק, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂאוּהֵב גָּרִים וְשׁוֹמֵר עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים קמו, ט) "הִנֵּי"ה שֹׁמֵר אֶת גָּרִים" וְגו' שִׁיְצְלִיחַ אֶת דְּרָכֶךָ.

רַק אֶת תְּהִי חֲזָקָה בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְתִשְׁמְרֵי אֶת הַשְּׁבֵת שֶׁהִיא הַמִּתְנַהֵּה הַכִּי יָפֵה שְׁנַתֵּן לָנוּ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵז הַשְּׁבֵת תִּשְׁמֹר עֲלֵיךָ.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה'רסה.

האם יכול להיות שאנשים קנאים חסמו לי את הרחם ולכן אני לא מתעברת?

שאלה:

מאת עדי: שלום לכבוד הצדיק!
אנחנו זוג בשנות השלשים לחיינו ויש לנו ילד בן ארבע וחצי. הוא נולד לאחר הריון טבעי שהגיע מהר מאד - כחדש אחרי החתנה. מאז, כבר שלש שנים אנחנו רוצים מאד עוד הריון - ללא הצלחה. עברנו בדיקות והכל תקין אצלי ואצל בעלי, והתחזקנו מאד בדת תודה לאל!
לפני כמה ימים הייתי אצל אשה דתיה רוחנית שנגעה בי בבטן ובגב עם היד, היא ברכה אותי ונתנה לי תפלה מיחדת שעלי לקרא, אבל בנוסף היא אמרה לי משהו מפחיד - היא אמרה שיש לי חסימה רוחנית ברחם כאלו מישהו חסם לי את הרחם. שאלתי אותה מי יכול לעשות לי דבר כזה, והיא אמרה לי אנשים רעים וקנאים שמקנאים בך.
כמוכן שאני מאמינה ברחמיו של השם ושאין עוד מלבדו, אבל מאד הפחיד אותי מה שהיא אמרה. האם יכול להיות שהיא התכוונה לאשתו של אבא שלי שלא אוהבת אותי? ומה עלי לעשות? אשמח לתשובה, תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תלדות, כ"ז חשון ה'תשע"ה.

שלום רב אל עדי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את ובעלך צריכים לרקד בכל יום מרב שמחה שננתן לכם הקדוש-ברוך-הוא בן חמודה, ולא כדאי לך לעשות טפולים ופעולות

להביא עוד ילדים שזה סתם יתסכל אתכם וכו', רק תבקשו בכל יום ממנו יתברך, ואם יתן - יתן, ואם לאו - לאו, אבל לא כדאי להתבלבל מזה כי יש אחד שגזרו בשמים שיהיה לו בן אחד או בת אחת ויש שגזרו שיהיו לו שנים או שלשה ילדים וכו' כל אחד לפי שרש נשמתו.

ולכן אסור לעשות שום פעלות שסתם יכניסו את הזוג ללחץ ויכניסו בכם עצבות ומרירות ודכאון וכו' וכו'.

אודות שאת כותבת שהיית אצל אשה רוחנית וכו' אני מכרח להגיד לך שהכל דמיון אחד גדול שהיום עובדים על גברים ונשים תמימים כמוך וכו', ואומרים לך שיש לך חסימה בבטן וכו', הכל הכל ודמיון אחד גדול מאד, אין לזה שום מקור בדברי חכמינו הקדושים ובדברי הזהר והקבלה וכו'. מסכנים שאנשים שנופלים בידי שקרנים רמאים וצבועים כאלו ומוציאים את כספם בחנם על לא דבר, ובדרך כלל כל אלו השרלטנים שעובדים על אנשים הן גברים והן נשים כמוכם יודעים איך להוציא כסף מתמימים.

ולכן אתם לא צריכים להיות בלחץ רק לשמח יחד ולאהב אחד את השני ולהשתדל שתהיה ביניכם אהבה גדולה מאד, ואז השכינה תשרה ביניכם, ובמקום שהשכינה שורה שם הברכה מצויה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רסו.

**בגלל שאני מיאשת ממציאת הזוג אני מפחדת שאפול
לעברות. בבקשה עזר לי!**

שאלה:

מיאת ענבל: שלום לכבוד הרב.

אני בצער גדול מאד - אין לי זוג ואין לי משג מה עוד אפטר לעשות... נמאס לי! עשיתי הכל - תפלות 40 יום כמה פעמים, תקונים, פתיחת מזל, קמיעות, צדקה, ואפילו קרעתי את כל הבגדים הלא צנועים שהיו לי.

אני בקשר עם מישהו כבר 5 שנים, וזה לא קשר רציני אלא קשר שמבסס על יחסים. לאחרונה יצא לי להפגש עם מישהו מהעבר, ולמרות שהוא נשוי הוא הציע לי להיות בקשר אינטימי אתו. ברור לי שזה אסור בתכלית האסור, אבל מרב יאוש אני פוחדת לפל למקום הזה. בבקשה עזר לי אני נואשת לעזרה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תלדות, כ"ז חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל ענבל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להבין שלחיות חיי הפקרות זה מאד מאד חמור, כן אמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה כו) על הכל הקדוש-ברוך-הוא מאריך אפו חוץ מן הזנות. וכן אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא בראשית) על הכל הקדוש-ברוך-הוא מותר חוץ מן הזמה.

ולכן אם חוזרים בתשובה צריכים לחזר בתשובה מאה אחוז, מה זה שאני בקשר שמבסס על יחסים עם מישהו כבר חמש שנים? ואחר כך לכתב שנמאס לי, התפללתי ארבעים יום כמה פעמים,

עשיתי תקונים וכו' צדקה נתתי וכו' יש לי קמיעות וכו', אם חיים עם מישהו בלי נשואין איך את רוצה שהקדוש-ברוך-הוא יעזר לך? ואם זה לא מספיק מצאת אדם נשוי שרוצה לבגד באשתו ומצא אותך לכפרה ואת מפתח שתכשלי וכו', האם זו נקראת חזרה בתשובה? את נדמית כמו אחד שטובל ומחזיק את השרץ בידו, שאפלו טובלים בכל מימות שבעולם לא נטהרים, ולכן אם את רוצה לחזור בתשובה שלמה ולמצא את בן זוגך, תעזבי כבר את כל השטיות האלו והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רסז.

רבי נחמן אמר שבמקום שאי אפשר ללמד צריכים להתחזק בעבודה פשוטה. למה הכוונה?

שאלה:

מאת אביחי: שלום רב אל מוה"רא"ש גרו יאיר, ותודה רבה לכם על הזמן שאתם מקדישים עבור השו"ת הזה. א. רבנו רבי נחמן מברסלב כותב בלקוטי מוהר"ן (תניינא, תורה ע"ח) שכאשר אדם נמצא במקום שלא יכול ללמד, הוא צריך להחזיק עצמו ביראת שמים ובעבודה פשוטה לפי בחינתו. איך מקימים זאת הלכה למעשה? ומה צריך אדם לעשות כשהוא נמצא בעבודה או בקניית וכדומה כדי לקיים את הדבור הזה? תודה רבה וכל טוב סלה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תלדות, כ"ז חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אביחי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל גלה לנו (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב סימן עח) שאדם שנמצא במקום שלא יכול ללמד, שיחיה את עצמו עם הנהגות פשוטות. והפונה היא לשמח את עצמו שהוא יהודי "שלא עשנו גוי" כגויי הארצות וישמח מאד עם נקדת יהדותו, אשר כל רגע ורגע שאדם רק שמח עם זה, אפלו שלו זה נראה כלום הוא כבר מקים מצות עשה של יחוד הבורא יתברך שמו, שהוא מאמין בהקדוש-ברוך-הוא שנתן לנו את תורתו ומקים את מצוותיו יתברך, שזה עולה על הכל.

אי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות של אדם שמאמין באמונה פשוטה בו יתברך שהוא נמצא ואין בלעדיו נמצא ומלא כל הארץ כבודו, ומרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא שאז בכל מקום שהוא בא הוא שופך שיח ותפלה אליו יתברך, שאין למעלה מזה. ואת זה יכולים לקיים בכל מקום שהוא הולך, כי הדבור זה השער והפתח להכנס אליו יתברך, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב סימן פד), ולכן כשאדם נמצא בעת עבודה וכו' או שהולך בדרך וכו' שיהיה רגיל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא אז, כי תפלה בעצמה זו המצוה הכי גדולה שבנה הוא מדבק את עצמו בו יתברך, כמו שכתוב (דברים י, כא) "הוא תהלתך והוא אלקיך" - כי באמת כשאדם מתפלל להקדוש-ברוך-הוא הוא נדבק בו יתברך, ומה יש יותר טוב מזה?

ראה לחזק את עצמך להיות רק בשמחה כי הקדוש-ברוך-הוא אתך עמך ואצלך, וככל שתהיה רגיל לדבר אליו יתברך תזכה להיות יותר דבוק בו יתברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רסח.

**המחשבות רצות לי בראש לְכָאן וּלְכָאן וְאִין לִי יָשׁוּב
הַדְעַת. אֵיךְ זֹכִים לְזֶה?**

שאלה:

מאת בנימין: לכבוד הרב הצדיק.
התחלתי לחזור בתשובה לפני חמש שנים ואני שמח מאד
בדרך שבחרתי לי, הבעיה היא שאני מאד מבלבל והמחשבות
רצות לי בראש לְכָאן וּלְכָאן, בקצור - אין לי ישוב הדעת. איך
זוכים לזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תלדות, כ"ז חשון ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל בנימין נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך שרבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן י') מה שבני אדם
רחוקים מהשם יתברך - מפני שאין להם ישוב הדעת, ולמה אין להם
ישוב הדעת? מפני שאינם בשמחה, כי שמחה היא עולם החרות.
ובאמת למה אדם אינו בשמחה? מפני שאינו מתפלל על שמחה, כי
תפלה זה השער להכנס בו לכל הקדשות שבְעוֹלָם, כי כך אמר רבנו
ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן פד) תפלה זה השער והפתח להכנס על ידו
אליו יתברך, ולכן עקר העבודה של בר ישראל צריכה להיות לדבר
עמו יתברך בלי שום חכמות והשכלות כלל, וככל שירבה בתפלה
כן יזכה לישוב הדעת, כי על ידי רבוי תפלה אזי הוא זוכה למעשיו
מרבים מחכמתו, שאז חכמתו מתקיימת, כי רבוי תפלה מביא לאדם
ישוב הדעת ושמחת החיים ושלות הנפש.

ולכן הרגל עצמך לדבר הרבה עמו יתברך ותבקש הרבה על
שמחה, כי השמחה תביא אותך לישוב הדעת אמתי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה'רסט.

**חֲנֻכְתִּי לְאִמּוֹנָה, אַךְ בְּשָׁנָתִים הָאֲחֵרוֹנוֹת יֵשׁ לִי סְפָקוֹת
וּבְלִבּוֹלִים שָׁאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אִיךָ לְהַתְמוּדָד אֶתֶם**

שאלה:

מאת חיים: אֲנִי בָּא מִמְשַׁפְּחָה חֲרָדִית, אַךְ בְּתַקּוּפָה הָאֲחֵרוֹנָה
(כְּמַעַט שָׁנָתַי) יֵשׁ לִי מַחְשְׁבוֹת וְסְפָקוֹת לְגַבִּי הָאִמּוֹנָה
שֶׁחֲנַכְתִּי עָלֶיהָ, וְכַמַּעַט שֶׁכָּבַר עֲזָבְתִּי הַכֹּל. בְּתוֹךְ תּוֹכִי אֲנִי יוֹדֵעַ
שֶׁהַדְרָךְ שֶׁגִּדְלַתִּי בָּהּ הִיא הַדְרָךְ הַנְּכֹנֶה, אֲבָל אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אִיךָ
לְהַתְמוּדָד עִם הַבְּלִבּוֹלִים הָאֵלֶּה, וְלִכֵּן אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶת עֲזָרְתוֹ שֶׁל
הֶרֶב. תּוֹדָה רַבָּה וְשִׁבְתָּ שְׁלוֹם.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קָדֵשׁ לְסִדְרַת תְּלִדוֹת, כ"ח חֲשׁוֹן ה'תשע"ה.
שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל חַיִּים נָרוּ יְאִיר
לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵה רַק לְחִזּוֹק אֶת עֲצֻמְךָ וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, וְאֵל זֶה תִּזְכֶּה
עַל יְדֵי שְׁתַּרְגִּיל עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֵף, שְׁדַבֵּר
זֶה נִקְרָא אֲצֵל רַבְּנֵי ז"ל "הַתְּבוּדָדוֹת" – שִׁיחָה בֵּינֶךָ לְבֵין קוֹנֶה.

בּוֹדָאֵי בַּהֲתַחֲלָה יִהְיֶה לְךָ דְּבָר זֶה מְאֹד קָשָׁה לְקַיֵּם כִּי צְרִיכִים
לְזֶה אִמּוֹנָה – לְהֶאֱמִין שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, וְהוּא
שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, וְאָדָם מִחֲמַת עׁוֹנוֹתָיו נִכְנָסֵת בּוֹ כְּפִירוֹת כְּמוֹ
שֶׁאָמַר רַבְּנֵי ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת אִמּוֹנָה סִימָן כב) הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מִכְּנִיס
כְּפִירָה בְּאָדָם, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהִיּוֹת חִזּוֹק וְאִמּוּן בְּדַבֵּר זֶה – אֲפֹלוּ יָמִים
וְשָׁנִים שֶׁהוּא מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ וְאִינוֹ רוֹאֶה שׁוֹם תּוֹצְאוֹת, אַךְ עַל פִּי
כֵן אֲסוּר לְהַשְׁבִּיר, רַק לְהַמְשִׁיךְ יוֹם יוֹם לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵז סוּף כָּל
סוּף תִּזְכֶּה לְרֵאוֹת נִפְלְאוֹת.

לעת עתה ראה להקפיד להתפלל את השלש תפלות בבית הכנסת דיקא ולהקפיד להתפלל במנין, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ח') כל זמן שאדם מתפלל את התפלות שחרית מנחה וערבית נמשכים עליו מחין שישמרו אותו מתאות נאוף, אשר תאווה זו מטמטמת את מח האדם וכו' ומכחיש חדוש העולם וכו' ולכן כל זמן שאדם חזק להתפלל את השלש תפלות עדין הוא נמצא במחנה ישראל, אך כיון שמתחיל לזלזל באיזו תפלה שאינו מתפלל בבית הכנסת ובמנין - תדע שכבר מתרחק ממחנה ישראל רחמנא ליצלן.

וזו תחלת הנפילה של אדם שמתרשל להתפלל איזו תפלה במנין או שחרית או מנחה או מעריב וכו' שאז זה צריך להדליק אור אדם שהוא יוצא כבר ממחנה ישראל, ולבסוף יוריד את הזקן והפאות ויוריד את הכפה וכו' ויהיה נעשה גוי גמור רחמנא ליצלן.

המאחל לך שבת שלום...

ה'רע.

הרב אמר לתלמידיו לקנות בשנת השמטה רק יבול נכרי. מה עומד מאחורי פסיקה זו?

שאלה:

מאת תמי: לכבוד הצדיק שלום! רפואה שלמה לצדיק ולאשתו.

הבנתי מבעלי היקר, שהשנה עקב שנת השמטה צריכים לקנות אף ורק יבול נכרי. הדבר הזה מצער את ההורים של בעלי שאומרים שזה נקרא לממן מחבלים בצורה ישירה, וחוזי מזה, הנפקא מינה הכי משמעותית היא שלא נוכל להתארח בשנה וחצי הקרובות אצל כל משפחתי ומשפחתי

בעלי, וכן לא לקנות פרות וירקות במכלת המקומית שלנו כי כלם קונים 'אוצר הארץ'.
האם אפשר להסביר את הדברים העומדים מאחורי פסיקה זו? והאם אפשר לקנות פרות וירקות מ'אוצר הארץ' או לא? בברכה, תמי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר תלדות, כ"ח חשוון ה'תשע"ה.

שלום רב אל תמי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כן הדבר, מצות שמטה באה פעם בשבע שנים, ואסור בשום פנים ואופן לקנות יכול ישראל, וחכמינו הקדושים הקפידו מאד על זה ואמרו שכל הצרות והעניות עד שמוכרים את הכל זה בעוון שלא שומרים על מצות שמטה, ואמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי שביעית פ"ק ט' הלכה ו) רבי יהושע בן לוי צוה את תלמידיו לא תזבין לי ירק אלא מן גנתא דסיסרא – לא לקנות לו ירק אלא מן השדה של סיסרא אשר בודאי היה מחבל גדול, כי מי עוד היה רוצח יותר גדול מסיסרא? עם כל זאת מצות שמטה זה חמור מאד ואסור לזלזל בזה כלל, ובני אדם לא יודעים את זה כי אין רב אמת שייסביר להמון העם את חמרת הדבר שאמרו חכמינו הקדושים (שבת לג.) בעוון השמטת שמטין גלות באה לעולם ומגלין אותן ובאין אחרים ויושבין במקומן וגלינו מארצנו רק מפני שלא שמרו שביעית וכו' ולכן אין לנו אלא דברי חכמינו הקדושים כמו שהם ולא להיות חכמים בעינינו.

המאחל לך שבת שלום...

ה' רעא.

**האם כשנמצאים בראש השנה באומן
יש עדיפות למנין מסוים?**

שאלה:

מאת יהודה: שלום וברכה לכבוד הרב הקדוש מוהרא"ש
שליט"א.

ברוך השם אנו זוכים להגיע לאומן לראש השנה, ובכל
שנה אנו מתלבטים באותה השאלה: האם יש עדיפות למנין
מסוים? האם יש ענין להתפלל דוקא במנין מסוים שרק הוא
נקרא "המנין של הצדיק", ורק כשמתפללים בו מקבלים את
התקון של ראש השנה אצל הצדיק, או שגם בשאר המנינים
מקבלים את התקון? האם יש הבדל בין תפלת ערבית
הראשונה לבין שחרית? ומה לגבי זכור ברית? תודה רבה וכל
טוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויצא, ראש חדש כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יהודה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד שנבוא אליו בראש השנה ושמם
נקבל את תקוננו, ואמר (חיי מוהר"ן סימן תה) ראש השנה שלי הוא חדוש
גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי רק השם
יתברך נתן לי זאת במתנה שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא
אתם כלכם בודאי תלויים בראש השנה שלי, אלא אפלו כל
העולם כלו תלוי בראש השנה שלי.

ואמר מוהר"ן ז"ל (חיי מוהר"ן סימן תו) שמכלל דבריו של רבנו
ז"ל שדבר אהנו סמוך מאד להסתלקותו לעילא ולעילא הבנו את עצמם
גדל החיוב להיות אצלו אצל ראש השנה ולשבר את כל המניעות

שָׂרָק יֵשׁ. וְהִנֵּה, בְּכֹל שָׁנָה וְשָׁנָה בָּאִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר אַנְשִׁים וּמִסְתּוֹפְפִים אֶל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ שְׁלֵנוּ בְּאוֹמֵן, וְהַחֲלוּם שְׁלִי הוּא לְהִבִּיא מִלִּיּוֹן יְהוּדִים עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאִם כֵּן אֵיפֹה יִכּוּלִים לְבָנוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת כָּל כֶּף גְּדוֹל שְׂיִכְנְסוּ בוּ מִלִּיּוֹן יְהוּדִים? אֲלֵא מִכְּרַח לְהִיּוֹת שְׂיִהִיּוּ הַמּוֹן מְנִינִים כְּמוֹ שְׂנַמְצָא עֲכָשׁוּ עֲשָׂרוֹת בְּתֵי כְּנִסְיוֹת שְׂמִתְפַּלְלִים יַחַד, כִּי הִנֵּה בָּאוּ כָּבֵר לְמַעְלָה מִחֲמָשִׁים אֶלְף אַנְשִׁים בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּשָׁנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת, וְהִיָּה הַהֲכָרַח לְעֲשׂוֹת מְנִינִים וְקְבוּצִים נִפְרָדִים שְׂיִהִיָּה מְקוּם לְכֹלֵם כְּדֵי שְׂיִהִיָּה מְקוּם לְצַבּוֹר הָרַחֵב לְהַתְּפַלֵּל שְׂמָה.

וְלִכֵּן לֹא אִכְפַּת בְּאִיזָה מְנִין מִתְּפַלְלִים, הָעֵקֶר לְהִיּוֹת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל וְלִשְׁפָף שִׁיחַ וְתַפְלָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂנִזְכָּה לְשָׁנָה טוֹבָה וּמְתוֹקָה וְשִׂמְתִּיק מֵאֲתַנּוּ אֶת הַדִּינִים וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל לְהַתְּפַלֵּל אֶת סֵדֵר הַתְּפִלוֹת - כָּל אֶחָד שְׂיִבְחֵר בְּאִיזָה בֵּית כְּנֶסֶת הוּא רוּצָה, כִּי הָעֵקֶר לְהִיּוֹת בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה סְמוּךְ וְנִרְאָה אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְשֶׁם כֻּלָּם מְקַבְּלִים אֶת הַתְּקוּן.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ שְׂנִזְכָּה לְהִיּוֹת בְּכֹל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל בְּאוֹמֵן וּנְקַבֵּל שָׁם אֶת תְּקוּנָנוּ הַנִּצְחִי, וְהָעֵקֶר לֹא לְבַלְבֵּל אֶת עֲצָמוּ מִשׁוּם קִטְנֵי הַדַּעַת שְׂמִתְרַבְּרִים שְׂהַמְנִין שְׁלֵהֶם יוֹתֵר גְּדוֹל מִמְּנִין שְׁנֵי, זֶה בָּא מִקְטָנוֹת הַמַּחֲזִין וְכוּ' וְכוּ'. רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק ב סִימָן פג) שְׂזֵה יֵצֵר הָרַע גְּדוֹל מְאֹד לוֹמֵר תִּלְמִיד חָכֵם זֶה נָאָה וְתִלְמִיד חָכֵם זֶה לֹא נָאָה וְכוּ' וְכוּ', וְלִכֵּן כָּל אֶחָד שְׂיִלְךָ לְהַתְּפַלֵּל אֵיפֹה שְׂמוֹשֵׁף אוֹתוֹ, הָעֵקֶר לְהִיּוֹת בְּאֵהָבָה גְּדוּלָּה עִם אַנְשֵׁי שְׂלוֹמְנוּ שְׂרַבְּנוּ ז"ל הַזְּהִירָנוּ עַל זֶה יוֹתֵר מֵהַכֹּל, וְאָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן סא) שְׂבְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה כָּל הַשְּׂכֵלִיִּים הַפְּרֻטִּים נְכָלִיִּים בְּשֵׂכֶל הַכוֹלָל, דְּהִיְנוּ כָּל אָדָם בָּא עִם הַשְּׂכֵל הַפְּרֻטִּי שְׂלוֹ וְהוּא מְבִטֵּל אֶת זֶה לְגַבִּי הַשְּׂכֵל הַכוֹלָל שֶׂהוּא שְׂכָלוֹ שֶׂל הַצְּדִיק, וְלִכֵּן כָּל הַשְּׂכֵלִיִּים הַפְּרֻטִּים, כָּל מִי שְׂבָא לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּאוֹמֵן הָעֵקֶר לְבִטֵּל אֶת שְׂכָלוֹ הַפְּרֻטִּי אֶל הַשְּׂכֵל הַכוֹלָל וְאִזּוֹ תִּהְיֶה הַשְּׂמִחָה הַכִּי גְּדוּלָּה, כִּי כְּשֶׁעַם יִשְׂרָאֵל מִתְּאַחֲדִים יַחַד עִם הַצְּדִיק אֵין עוֹד שְׂמִחָה יוֹתֵר גְּדוּלָּה מִזֶּה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' ערב.

**הַיְלֵד שְׁלִי כִמְעַט בֶּן שָׁנָה וְעֵדִין נִמְצָא אֶתִי בְּבֵית.
הָאֵם כְּדַאי לְהַכְנִיס אוֹתוֹ לִגְן?**

שְׁאֵלָה:

מֵאת שְׁמֹחָה: לְכַבּוֹד מוֹהֲרָא"ש הַיְקָרָא!
רְצִיתִי לְקַבֵּל אֶת עֲצָתְךָ: הַיְלֵד שְׁלִי כִמְעַט בֶּן שָׁנָה וְהוּא עֵדִין
אֶתִי בְּבֵית. הָאֵם כְּדַאי לִי לְהַכְנִיס אוֹתוֹ לִגְן? וְאִם לֹא עֲכָשׁוּ, אִז
בְּאִיזָה גֵיל?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר וַיֵּצֵא, רֵאשׁ חֲדָשׁ כְּסֵלוֹ ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל שְׁמֹחָה תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

לְדַעְתִּי כְּדַאי לָךְ עוֹד לְהַחְזִיק אֶת הַתִּינוּק בְּבֵית וְתִשְׁתַּעֲשְׂעִי
עִמּוֹ עַד שְׁיִגְדֵל עוֹד שָׁנָה, וְאִז אֶת יְכוּלָה לְהַכְנִיס אוֹתוֹ בְּפַעּוֹטוֹן,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ שְׁתְּרוּי רַב נַחַת דְּקַדְשָׁה מִמֶּנּוּ וְתִהְיֶה
שְׂמֵחִים וְעֵלְיִזִים אֶת וּבְעֵלָךְ, וְאַף פַּעַם אֶל תְּרִיבוּ בֵּינֵיכֶם, וּמְכַל שְׂכָן
וְכָל שְׂכָן שְׁלֵא תִכְנָסוּ בְּשׁוֹם לַחֵץ.

יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתַּבְּשְׂרוּ לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' רעג.

**הכאב מזה שעדין לא מצאתי את בן-זוגי מלוה אותי
ביום ובלילה. איך אזכה למצא אותו?**

שאלה:

מאת דניאלה: שלום לכבוד הצדיק. אני בחורה רוקה בשנות העשרים לחיי וטרם מצאתי את זוגי. קשה לי מאד, אני בוכה בכל לילה וגם במשך היום כשיש לי זמן להזכר בכאב שמלוה אותי. אני כל כך רוצה למצא את הזוג שלי ואני לא יודעת למה לא עולה בידי. נסיתי בהמון דרכים ואני עדין באותו מקום. אני לא יודעת מה לעשות כדי לגרם להשם להביא לי את הזוג שלי, ואני פונה לצדיק בדמעות: מה עלי לעשות? אני מרגישה ממש מיואשת, ואין יום שאני לא בוכה להשם ומתחננת שירחם עלי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויצא, ראש חדש כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל דניאלה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי את צריכה לשנות את השם שלך כי דניאלה זה לא שם. דניאל זה שם של גבר, ודניאלה זה לא שם בכלל, ולכן עליך לשנות את השם שלך כי אין לך שם של אשה.

את צריכה להתחזק להיות תמיד בשמחה ולקבל את כלם בסבר פנים יפות, ואז תמצאי חן בעיני כל רואיה, ומרב שמחה שאת תשמחי בכל יום ויום ותתפללי להקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך על מציאת בן זוגך - תראי נסים ונפלאות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, כי העקר בזה העולם זה שמחה - לשמח עם כל נקדה ונקדה

טובה שיש בנו מנגדת יהדותנו, ולהיות רגילים לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא ולבקש ממנו יתברך כל מה שאת צריכה, ואז תראי שתמצאי את בן זוגך, העקר לא להתיאש.

רק אל תכנסי בתוך עצמך וכו' ואל תהיי מיאשת וכו' כי בפרוש אמר לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב סימן עח) אין שום יאוש בעולם כלל! אין דבר כזה להתיאש! ולכן אני מאד מבקש אותך, תראי לחזק את עצמך להיות בשמחה ושיהיה לך בטחון עצמי ואז תראי שסוף כל סוף תזכי למצא את בן זוגך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מתפלל ומבקש בעדך שתזכי למצא את בן זוגך בקרוב מאד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' עדר.

הייתי רוצה שבעלי יעזב את העבודה ויקדיש את כל זמנו ללמוד תורה. מה דעתכם?

שאלה:

מאת מורן: שלום לצדיק. אני מאחלת לכם בריאות וכל טוב בעזרתו יתברך.

מדי פעם עולה לי השאלה האם אני אשה צדיקה וטובה מספיק שמצליחה להביא את בעלי לעלות רוחנית, וכל הזמן אני עסוקה בשאלה האם אני מסגלת שבעלי יעזב את העבודה ורק ילמד, ונחיה רק מפרנסתי כמדריכה בפנימיה לילדים מבתי הרוסים, אבל בגלל שאין לנו דירה ואין עזרה מההורים אני לא עושה את הצעד הזה. מצד שני אני מרגישה שזה חסרון באמונה כי כך או כך מה שמגיע לנו נקבל.

אֲשׁוּמַח לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה מֵהַצְדִּיקָה, וְאֲנִי מִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם שִׁיְהִי
לְכֶם רַק טוֹב וְשִׁמְחָה כָּל הַחַיִּים.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, רֵאשׁ חֲדָשׁ כְּסֵלוֹ ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל מוֹרֵן תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְּלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְכַרְח לְהַגִּיד לְךָ שְׂאִסוּר לְךָ לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, כִּי כָּךְ אוֹמְרִים
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת סג) כָּל הַדּוֹחֵק אֶת הַשְּׁעָה - הַשְּׁעָה דּוֹחֶקֶת
אוֹתוֹ.

בְּעֵלְךָ צְרִיף לְהַשְׂאֵר בְּעִבּוּדָה וּלְפָרְנֵס אֶת הַמְשַׁפָּחָה כִּי כָּךְ הוּא
חֲתָם בְּכַתְּבָה שֶׁהוּא יְפָרְנֵס, וְלִכֵּן שֶׁבְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן לֹא יִפְסִיק אֶת
הַעֲבֹדָה כְּדֵי שֶׁלֹּא תִפְלוּ בְּחֻבּוֹת. אִם אֶת רוּצָה לְעֹזֵר לוֹ בְּפָרְנֵסָה
מָה טוֹב וּמָה נְעִים, אָבָל הוּא צְרִיף לְהִיּוֹת הַמְּפָרְנֵס, וּמָה טוֹב וּמָה
נְעִים שֶׁתִּתְּנִי לוֹ אֶת הַזְּכוּת שִׁיקְבַע עֵתִים לַתּוֹרָה כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (אָבוֹת פָּרָק ב') טוֹב תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ שִׁיִּגִיעַת שְׁנֵיהֶם
מִשְׁפַּחַת עֲוֹן; וַיְכֻלִּים לְעַבֵּד וּלְקַבַּע זְמָנִים מִיַּחַדִּים כְּדֵי לְלַמֵּד תּוֹרָה.

וְלִכֵּן זֶה מְאֹד יָפָה מִצְדָּךְ שְׂאֵת רוּצָה שֶׁבְּעֵלְךָ יִלְמַד כָּל הַיּוֹם,
אָבָל הַמְּצִיאוֹת הֵיא אַחֲרֵת וְטוֹפַחַת לְךָ עַל הַפְּנִים וְכוּ', וְלִכֵּן תִּתְּנִי
לְבְּעֵלְךָ לְהַמְשִׁיף לְעַבֵּד וְגַם אֶת תַּעֲבָדִי, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְכֶם
שֶׁתַּחֲסֹכוּ כֶּסֶף וּלְבַסּוֹף יִהְיֶה לְכֶם בֵּית מְשַׁלְּכֶם וְלֹא תִצְטָרְכוּ לְגוֹר אֶצֶל
הַזּוֹלָת.

יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתִּבְשְׂרוּ לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשַׁמְחוֹת תְּמִיד.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' ערה.

איך זוכים למצא בלקוטי מוהר"ן הנהגות חדשות בכל פעם?

שאלה:

מאת אליהו חיים: שלום ובִּרְכָה לְרַב הַצַּדִּיק כְּבוֹד קִדְשֵׁי מוהרא"ש שְׁלִיט"א.
רציתי לשאל ולבקש על נפשי - למרות שאני כבר יותר מעשר שנים מקרב לרבנו נחמן מברסלב זכר צדיק לברכה אינני מצליח למצא הנהגות וחדושים למעשה מהספר הקדוש לקוטי מוהר"ן. אמרו לי הפך בה והפך בה דכולא בה, אבל אינני יודע באיזה אופן להוציא דבר ברור ומברר בלי ספקות. תודה רבה ותזכו למצוות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויצא, ראש חדש כסלו ה'תשע"ה.
שלום ובִּרְכָה אֶל אֱלֹהֵי חַיִּים נְרוֹ יְאִיר
לְנֶכֶן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אתה צריך להיות מאד מאד שמח שכבר עשר שנים אתה יודע מרבנו ז"ל ולומד את ספריו הקדושים המלאים עצות על כל פרט מפרטי החיים.

העקר הוא ללמד הרבה בשיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל שהם בספרי "שיחות הר"ן" ו"חיי מוהר"ן", כי רבנו ז"ל גלה לנו בפרוש שבכל שיחה ושיחה שהוא משיח אתנו יכול להיות איש כשר כמו שהוא יודע מה זה איש כשר, ולכן עלינו לקיים כל שיחה ושיחה שרבנו שח ודבר אתנו, ואין עוד הנהגות יותר יפות כמו הנהגות אלו. ואמר רבנו ז"ל שהספרים שלו פותחים את קשיות גידי לבנו,

ועל כן עלינו ללמד בכל יום בספר הקדוש והנורא "לקוטי מוהר"ן" ובספר הנהגות "ספורי מעשיות" שמעורר מהשנה, וכן ב"ספר המדות" שרבנו ז"ל רצה מאד מאד שנתמיד בספר זה, כי המדות הן עקר האדם, ורצה מאד מאד שנתמיד ב"ספר המדות" ואמר שהספר הזה עשה אותו ליהודי.

עקר ההנהגה של רבנו ז"ל להיות רק שמח תמיד עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו, וכן לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ששני היסודות האלו הם עקרם גדולים בחסידות ברסלב - מצד אחד לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא ולספר לו יתברך את כל לבו, ומצד שני להיות תמיד שמח עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בנו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רעו.

מה המעלה של סבסוד והפצת הסדורים עם פרוש "עת רצון"?

שאלה:

סאת דן: לכבוד הצדיק.

הנה מאד רציתי להתחזק ולחזק אחרים בענין הפצת הסדורים עם פרוש 'עת רצון' - הן בהפצה ממש והן על ידי סבסוד הספרים עבור מפיצים אחרים. אני רואה אצל המפיצים שלפעמים קשה להם עם סחיבת הסדורים ויש כאלו המעדיפים את הקנטרסים והספרים הקלים, והייתי שמח מאד שהצדיק יעודד אותנו ויחזק את כלנו בגדל מעלת הפצת הסדורים. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויצא, ב' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה לא יכול לתאר ולשער את גדל הזכות של האדם שזוכה להפיץ את הסדור עם פרוש "עת רצון", כי בו כלולים הכוונות של האריז"ל מפרשות על פי ההקדמות הנוראות שקבלנו מרבנו ז"ל בדרך פשוטה מאד מאד עד שאפלו ילדים יכולים להבין את זה, כמו שאמר בפרוש רבנו ז"ל שרצה שאחד יפרש את הכוונות של האריז"ל על פי ההקדמותיו בדרך קלה מאד, ולכן אשרי מי שזוכה להפיצם בכל שכבות העם, ואשרי ואשרי מי שזוכה להדפיסם כי אין על זה שום בלעדיות או "כל הזכויות שמורות".

אשרי ואשרי מי שזוכה לסכסד את הספרים עבור המפיצים, כי יש הרבה שרוצים לקנות את הסדור אבל אין להם את היכלת, ואף שזה במחיר הקרן ולמטה מהקרן, עם כל זאת קשה להרבה אנשים לקנות את זה ובפרט בחורי ישיבה, אשר בתוך הסדור הזה יש הנהגות ישרות ודרכים נפלאות איך להתנהג בכל יום ויום.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שנוזכה להדפיס את הסדור גם על שבת וגם על החגים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רעז.

**פְּרוּיָקֵט הַבְּנִיָּה אֵלָיו הַצֵּטְרָפְנוּ תְּקוּעַ כָּבֵד שְׁנַתִּים וְחֻצִי.
כִּיצַד עָלִינוּ לְהַמְשִׁיף מִכָּאן?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שְׁמֵעוֹן וְשָׂרָה: לְכַבֹּד הָרַב שִׁיק שְׁלִיט"א, שְׁלוֹם וּבְרָכָה.
לְפָנַי כְּשֶׁנִּתְּיָם וְחֻצִי הַצֵּטְרָפְנוּ לְפְרוּיָקֵט בְּנִיָּה בִּיבְנָאֵל, אֶף
מֵאֲזֻז עַד עַתָּה הִכַּל תְּקוּעַ בְּלִי אֲשׁוּרֵי בְּנִיָּה. עֲזַבְנוּ אֶת הַקְּבָלָן
וְאֶת עוֹרֵף הַדִּין, וְאָנּוּ בְּתֵהֱלִיף מִשְׁפָּטֵי נְגֻדָם, אֶף גַּם מוֹלָם אֵין
הַתְּקַדְמוֹת. אָנּוּ זְקוּקִים לְעֲצָתְךָ כְּדִי לְהַבִּין אֵיזָה כּוּן לְקַחַת
וְאִיף לְהַמְשִׁיף. תּוֹדָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיֵּצֵא, ב' כֶּסֶלֹ ה'תשע"ה.
שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל שְׁמֵעוֹן וְשָׂרָה שְׂיַחֲיו
לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם.

לְדַעֲתִי אַתֶּם צְרִיכִים לְקַחַת עוֹרֵף דִּין שְׂיֵיצֵג אַתְּכֶם, כִּי אַחֲרַת
זֶה לֹא יֵלֶךְ. לְצַעֲרֵנוּ הָרַב יֵשׁ הַרְבֵּה רְמָאִים וְצָבוּעִים שְׁעוֹבָדִים עַל בְּנֵי
אָדָם, וּבִפְרָט בְּבְנֵיָה, שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְכָמוֹת סג.) כָּל הָעוֹסֵק
בְּבְנֵין מִתְּמַסְכֵּן.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שֶׁהַכַּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, כִּי לְבָנוֹת בֵּית
בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל זֶה זְכוּת מְאֹד מְאֹד גְּדוֹלָה וְזֶה קְרוֹב הַגְּאֻלָּה וְגִלּוֹי שְׂכִינָה.
הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' רעה.

**יש לנו ילד בן 4.5 ואנו משתוקקים לעוד ילדים.
מה עלי לעשות על מנת להרות שוב?**

שאלה:

מאת מרב: שלום רב לצדיק.

קודם כל, אני מאחלת לצדיק בריאות איתנה ואריכות ימים.
אני נשואה ויש לנו ילד בן ארבע וחצי. אני ובעלי מצפים בקצור
רוח כבר כמה שנים לעוד ילדים - אף עדין לא זכינו לכך. בעלי
מאד לוחץ עלי ושואל אותי תמיד מדוע אני לא נכנסת להריון
שוב. חשוב לצין שמבחינה בריאותית הכל בסדר מצד שנינו
ברוך השם, וגם הילד שלנו בריא תודה לאל.
מה עלי לעשות על מנת להכנס שוב להריון? אנו כמהים
ורוצים מעמקי נשמתנו עוד ועוד ילדים בעזרת השם. בתודה
מראש ובכבוד רב, מרב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויצא, ב' כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל מרב תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את ובעלך צריכים רק לרקד מרב שמחה שהקדוש-ברוך-הוא
זכה אתכם עם בן חמוד, הן אמת שאתם רוצים עוד ילדים אבל אל
תדחקו את השעה וכו', ואף שלפי דעתכם השעה עברה - מה אתם
יודעים מהי הפונה העליונה? ולכן אסור לדחק את השעה, וכך אמרו
חכמינו הקדושים (ברכות סג) כל הדוחק את השעה - השעה דוחקתו.
אתם צריכים רק להיות שמחים ועליונים וממילא פתאום בא תבוא
הישועה, רק תשמחו מאד מאד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע את התפלה שאני מתפלל עליכם שתהיו תמיד מאשרים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רעט.

**רבנו אמר "צריך להאמין בהשם יתברך בדרך אמונה".
האין זה סותר את ענין התפלה?**

שאלה:

מאת יצחק: לכבוד רבי ומורי מוהרא"ש שליט"א.
קדם כל אפתי בהכרת הטוב על החיים המאשרים שננתת לנו בחסד וברחמי חנם.
רבנו נחמן מברסלב אמר בספר המדות (אות אמונה): "צריך להאמין בהשם יתברך בדרך אמונה ולא בדרך מופת", ובמקום אחר מוסיף רבנו שהתפלה פועלת שלא בדרך הטבע. והרי כלנו מתפללים ומבקשים מהשם יתברך על דברים שצריכים נסים שלא בדרך הטבע, האם זה לא סותר את דברי רבנו "צריך להאמין בהשם יתברך בדרך אמונה ולא בדרך מופת"? בכבוד והערצה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויצא, ב' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יצחק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות אמונה סימן א) צריך להאמין בהשם יתברך בדרך אמונה ולא בדרך מופת; וזה סובב על אמונה פשוטה בו יתברך, שהאדם צריך להאמין שכל מה שעובר עליו בין בגשמי

ובין ברוחני הכל ממנו יתברך, ואסור להשבר משום דבר, ואף שרואה שהגויים עובדי עבודה זרה הולך להם בטוב, ועם ישראל המאמינים באל אחד שרויים בצרות ויסורים וכו' וכו' עם כל זאת צריכים להתחזק באמונה פשוטה בלי שום שכל כלל שהוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, והכל זה אלקות ואלקות זה הכל, וככל שמכניסים את עצמם באמונה פשוטה ממשיכים על עצמו אור ודעת ושכל, כי כך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות אמונה סימן יט) על ידי אמונה נתחכם.

מלבד זאת, האדם צריך לזכר תמיד שמסרו לו כח אלוקי שעל ידי התפלה הוא יכול לשנות את המזל שלו ואת הגזרות שנגזרו עליו, וזה מעקרי האמונה שאדם יכול לפעל אצלו יתברך כל מה שהוא רוצה, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות תפלה סימן כח) על ידי התפלה יכול לשנות את המזל; כי אי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות של אדם שזוכה להתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא, כי מה שתפלה פועלת שום דבר לא פועל.

ואני לא רואה שום סתירה ביניהם, אדרבה, רבנו ז"ל אמר (לקיטי מוהר"ן חלק א סימן ז) תפלה, נסים וארץ ישראל תלויים זה בזה, כי בארץ ישראל זה מקום הנסים ורואים את זה בחוש, כל אמות העולם רוצים רק לכלותינו והקדוש-ברוך-הוא מצילנו מידם.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתמיד נזכה להתפלל אליו יתברך ולראות נסים נגלים, ויתחזקו אצלנו הדעת והשכל לא להשבר משום דבר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רפ.

**חברת סלולר הונתה את אבי.
האם עלי להלחם בהם או להניח לזה?**

שאלה:

מאת אביבה: שלום וברכה לרב היקר שליט"א ולכל בני ביתו. חברה סלולארית הונתה את אבי שיחיה בתואנה שיתנו לו מכשירים "במתנה" כאשר בדיעבד גבו ממנו מחירים מפקעים וסכום גדול על אותן "מתנות". אבי שיחיה מאד התבייש שהערימו עליו כן, וכבר תקופה אני שולחת להם מכתבים, אך הם בקשי מתיחסים. אני יודעת שגם זה מאת השם שלאבי היה צריך להיות הפסד כספי, אך אני שואלת את הרב: האם עלי להמשיך לנדנד להם ולהיות "איש" במקום בו אין מי שידבר אתם, או שעלי להניח לכך? תודה רבה וכל טוב סלה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויצא, ב' כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל אביבה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שהיום מכרחים מאד מאד לשמר מפל אלו המבטיחים הבטחות שאן שיתנו מכשירים בחנם במתנה וכו', וכו', זו רק תחבולה אידך לחטף קונים תמימים ולהפיל אותם בפח. ולכן צריכים לזכור את זה כבר לכתחלה שהכל שקר גמור, כי אף אחד לא נותן כלום בעד פלום, אין דבר כזה, ולכן אם יש לכם איזו תביעה עליכם לקחת עורך דין טוב כי אחרת לא תצאו מזה, והעקר לא להשבר ולא לאכל את הלב כי זה לא שוה את כל הכסף.

הקדוש-ברוך-הוא ימתיק ממנו את כל הדינים ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רפא.

אני מאד רוצה לתרם לבית התבשיל, אבל אין לי אפשרות. האם לתרם למרות זאת?

שאלה:

מאת פייגא: שלום לכבוד הרב, ותודה רבה על כל השמחה שאתם משמחים את נפשנו!
אני מאד רוצה לתרם לבית התבשיל בביבנאל, אף אין לי כל כך כסף כדי לעשות את זה כי מצבי הכלכלי לא מזהירה מה גם שאבא שלי יעשה לי צרות על זה. האם למרות כל זאת לתרם? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויצא, ב' כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל פייגא תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אסור לבלבל את עצמו משום דבר, רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות אמונה סימן יח) אמונה חשוב כצדקה; ולכן בזה שאת מאמינה שבית התבשיל "אהל אברהם" שהקמנו בביבנאל ובו נותנים לאכל בחנם לכל מי שרעב וצמא עושה דבר גדול מאד - זו כבר הצדקה הכי גדולה, ולכן אסור לבלבל את עצמו בבלבולי חנם, אם יכולים לנדב - מה טוב ומה נעים, ואם לא - צריכים לשמח שלכל הפחות יש מקום כזה בעולם, שנותנים לאכל לעניים ולאביונים ולרעבים וצמאים וכל מי שרק בא מקבל אכל בחנם.

הקדוש-ברוך-הוא ישמח אותך ולא יחסר לך שום דבר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רפב.

**נַעֲלָמָה לִי שְׂמַחַת הַחַיִּים וְאֲנִי מְרַגֵּשָׁה תְּקוּעָה בַּמָּקוֹם.
כַּמָּה זְמַן זֶה יִמְשִׁיךְ כִּכָּהָ?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת טַלִּי: שְׁלוֹם לְכָבוֹד הַצְּדִיק.

אֲנִי פוֹנֶה אֵלַיךְ כְּדֵי שֶׁתַּעֲזֹר לִי. אֲנִי סוֹבֶלֶת מִדְּכָאוֹנוֹת נִפְשִׁים
תְּקוּפָה אַרְכָּה מְאֹד, נַעֲלָמָה לִי שְׂמַחַת הַחַיִּים וְאֲנִי מְרַגֵּשָׁה
תְּקוּעָה וְעוֹמְדָת בַּמָּקוֹם. אֲנִי רוֹצֶה בְּכָל הַכַּח לְהִתְקַדֵּם - אֶךְ
אֲנִי לֹא מְצַלִּיחָה וְלֹא הוֹלֵךְ לִי בְּשׁוֹם דְּבַר שְׂאֵנִי עוֹשֶׂה בְּחַיִּים.

אֲנִי מְחַפֶּשֶׁת עֲבוּדָה כְּבָר שָׁנָה, אֶךְ לֹא מְקַבְּלִים אוֹתִי
לְאֶךְ רְאִיוֹן עֲבוּדָה שְׁנִסִּיתִי, תְּמִיד זֶה כְּמַעַט - אֲבָל מִשְׁהוּ
מִתְפַּסֵּסִים! אֲנִי מְחַפֶּשֶׁת לְהִתְקַדֵּם בְּחַיִּים וְעִשִּׂיתִי כָּל דְּבַר
אֶפְשָׁרִי - טִלְפוֹנִים, חֲבֵרוֹת כַּח אָדָם, הִתְכַּתְּבִיּוֹת - אֶךְ שׁוֹם
דְּבַר לֹא עוֹזֵה. אֲנִי מְאֻמִּינָה בְּהֶשֶׁם בְּצוּרָה חֲזָקָה מְאֹד וְיוֹדַעַת
שְׁמָה שְׂצָרִיךְ לְקֵרוֹת קוֹרָה, אֶךְ אֲנִי מְרַגֵּשָׁה שֶׁהוּא לֹא שׁוֹמֵעַ
אוֹתִי... אֲנִי מְדַבֶּרֶת וּמִתְבּוֹדֶדֶת אִתּוֹ בְּמִשְׁךְ כָּל הַיּוֹם, שׁוֹמֶרֶת
שֶׁבֶת, אֲבָל כְּלוֹם לֹא מִתְקַדֵּם וְהַכֵּל הוֹלֵךְ אַחוֹרָה!

אֲנִי מְאֻמִּינָה בְּהֶשֶׁם וְיוֹדַעַת שְׂצָרִיךְ זְמַן, אֲבָל כַּמָּה זְמַן? זֶה
שָׁנִים כִּכָּהָ! אֲנִי מְאֻבְדֶּת אֶת הָאֻמוּנָה, מְסִתְּגָרֶת, וְאֲנִישִׁים לֹא
מִתְקַרְבִּים אֵלַי. כָּל מִי שֶׁהִיָּה צָרִיךְ אוֹתִי קִבֵּל עֲצוֹת בְּשִׂמְחָה
תְּמִיד, אֶךְ לִי אֵין אֶזֶן קִשְׁבֵּת מֵאֶרֶץ בֵּן אָדָם וְאֲנִי מְרַגֵּשָׁה
שְׂדוּחִים אוֹתִי. גַּם בְּעֵינַי הַזּוּג - זֶה חֵלוֹם שְׂאֵנִי רוֹצֶה לְמַמַּשׁ
מְזֶה שָׁנִים, וְכְלוֹם לֹא הוֹלֵךְ... פְּשׁוּט לֹא מִתְקַרְבִּים אֵלַי. הָאֵם

אֶתָּה חוֹשֵׁב שְׂאֻזְכָּה לְהִכְנִס לַחֲפָה הַשָּׁנָה?

הָאֵם אֶתָּה חוֹשֵׁב שְׂאֵנִי צָרִיכָה לְהוֹסִיף אֶת הָאוֹת ה"א לְשָׁמִי,
וּבְמָקוֹם טַלִּי לְהִקְרָא טַלִּיָּה? אֲנֵא עֲזֹר לִי, אֲנִי מִתְחַנְּנֶת לְמַעַן
שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה, אֲבָדוּ כַּחוֹתִי. תּוֹדָה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויצא, ב' כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל טלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לעבד רק על נקדה אחת - להיות שמחה ועליזה, ואף שזה בא לאדם יותר קשה מכל העבודות שבעולם, כי השמחה זו הצלחת האדם בגשמיות - שיהיה בריא, וברוהניות - שיצליח להאמין בו יתברך, ולכן תהיי רק שמחה ועליזה ותעשי כל מיני פעולות להיות שמחה - לשמע תמיד קלטות של שמחה ובבית שהקירות ישירו וכו' וכו' וזה יפתח לך את הלב שתוכלי לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא ולבקש ממנו יתברך כל מה שאת צריכה, כי כל זמן שאדם שש ושמח על ידי זה התפלה שלו תתקבל בשמים, וככל שאדם יותר שמח התפלה שלו יותר מתקבלת, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות תפלה סימן פא) תפלה שהיא בשמחה היא ערבה ומתוקה להשם יתברך, ואמר (ספר המדות אות שמחה סימן ע) על ידי שמחה תבוא תפלתך בהיכל מלך.

ולכן את צריכה לעבד על נקדת השמחה ולהרבות בתפלה, ותראי ישועות גדולות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

הַסֵּפֶר הַזֶּה נִדְפָס

לְכָבוֹד נְשֻׁמַת

חֲסִידָא וּפְרִישָׁא, מְנוּרָה הַטְּהוּרָה,

אֲסִפְקָלְרִיא הַמְּאִירָה

מֵאוּר עֵינֵינוּ חַיִּית נַפְשֵׁנוּ, מְקָרֵב לְבָבוֹת

יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמִים

מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

הַרְבֵּה הַגְּאוֹן הַצְּדִיק

מוֹהַר"ר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה זִלְה"ה

בֶּן

הַגַּה"צ רַבִּי מְנַחֵם זִיב זִצ"ל

עָלָה בְּסֶעֱרָה הַשְּׁמִימָה

י"ז שְׁבַט תשע"ה

תִּהְיֶה נְשֻׁמַתוֹ צְרוּרָה בְּצִרוּר הַחַיִּים תַּחַת

כַּנְפֵי הַצְּדִיקִים בְּגֵן עֵדֶן, זְכוּתוֹ וְצַדִּיקְתּוֹ תִּגֵּן

עָלֵינוּ וְעַל כָּל הָעוֹלָם שְׁנֹזֶפֶה לְהַנּוֹת מֵאוּרוֹ

הַבְּהִיר וְהַתְּגִלוֹת כְּבוֹד שְׁמִים

שְׁפַעַל וְעָשָׂה בְּעוֹלָם

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הרבנית הצדקת
מרת יחנא שפרה ע"ה
בת הרה"צ רבי אשר ישעיה
ראטענברג מקוסון זצ"ל
בת מרת סאס"א ע"ה
אשת עטרת ראשינו
כ"ק אדמו"ר
רבי אליעזר שלמה זצוק"ל
נפטרה ט"ז תמוז ה'תשע"ה
ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות
עם ישראל שיהיה ביניהם
שלום אחווה רעות ואחדות
ושהקב"ה ימלא משאלות ליבו
של כל אחד ואחת לטובה
זיווג הגון לדוד בן רמונה

רפואה שלמה לשילת דורין בת איילת
ומנחם זאב בן דורית

ולהבדיל לעילוי נשמת
ר' אליעזר שלמה בן מלכה
איירין בת אסתר
חיים אליהו בן חליטי

נדבת איילת בת זהבה גולדה תחי

שבזכות זה הקב"ה ימתיק מעליה את כל הדינים
על ידי פלא עליון וימשיך עליה ברכה והצלחה
בכל מעשי ידיה ותמלא חן בעיני כל, ותצליח
בחינוך וגידול הילדים על טהרת הקודש

הספר הקדוש הזה
נדפס לכבוד מו"ר עט"ר
רבי אליעזר שלמה זיע"א
בן רבי מנחם זאב זיע"א

ולהצלחת

דויד רודי שי בן מרגלית נ"י

דינה בת דבורה תחי"

וילדיהם: נחמן שלום, נהוראי מאיר,
אליעזר שלמה ומלכה

שירונו נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם

ויזכו להיות מקושרים לצדיק האמת

כל ימי חייהם

ויזכו לרוב שמחה והצלחה ברוחניות

וגשמיות רפו"ש ואריכות ימים ושנים

ויזכו במהרה לבית משלהם ביבנאל עיר

ברסלב בלי חובות בקרוב ממש

ולהצלחת כל המשפחה המורחבת

ולהחשת הגאולה בקרוב ממש, אמן

הספר הקדוש הזה הודפס לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

אלון אהרון בן גילה
נורית בת נעמי
יונה בן שולמית
ספיר הודיה בת גלית
מאיר בן זיווה
אלינור בת שמחה
פרחיה בת רינה
לרפ"ו תמר בת שמחה
ויונה בת רחל
אברהם בן חדוה
יסכה בת רויטל
אליעזר שלמה בן יסכה
רחל בת יסכה
אסתר מלכה בת יסכה
פיגא בת יסכה
רפאל נועם מאיר בן חנה
גליה בת יעל
ניב בן תקוה
אליעזר שלמה בן ניב
מלכה בת ניב
רמי חיים בן תקוה
הרצל טוביה בן לאה
דינה בת גרסיה
ישי בן שרה סוטה
חנה ברכה בת נחמה
אופיר בן אילנה
אבישג בת דינה שמחה
משה בן ברוריה
מיכל רוגית בת שרה
אברהם בן ורד
הודיה רחל בת ורד
יהודה בן שרה
רבקה בת לאה
יוסף בן סומבול
מנשה בן חנה
שמואל ג'פרי בן נוגה
לרפ"ו מלכה בת זהבה
מנחם זאב בן מלכה
מלכה בת דבורה דיל-ברא
יואב בן שושנה

יוסף חי בן אורלית
בת אל שמחה בת אסנת
נחמן ישראל בן אורלית
סימא בת ברכה
שרגא בן חנה
ציפורה פיגא בת שרה וב"ב
שפיקה בת מרים
תקוה בת שפיקה
יעל בת שרה
אברהם בן דזי
אריה בן רות
רונית שפרה בת מינה
מרים בת שרה
מיכאל דוד בן חנה
דרור יצחק בן דליה
דליה בת רוברט
טל כהן בן רות מסעודה
חנה אניתה בת שרה
ניסים רועי בן טוביה
חיה מושקא בת רוחמה רחמונא
שלום בן יעל
יעל בת ציביה
מרים בת רבקה
רחמים בן יאסי
יעקב בן רחל
שלומית בת אורה
עוז אפרים בן בלומה
רבקה בת לאה
אדל בת אסתר מלכה
עמוס בן יהודית
אופיר רפאל בן גאולה
גאולה בת סיסה
אתי אסתר בת דליה
יצחק בן לאה
אסתר בת דונה דבורה
אורית בת חנה
ישראל בן ורדה
שילת בת אורית
לירן אליהו בן משה דוד
אורה בת אסנת

לרפ"ו לירן בן סוזאן
אברהם בן פרידה
סוזאן בת רבקה
חנה בת יפה וב"ב
שמעון מאיר בן חנה
בת שבע בת רוחמה
אסתר בת רוחמה
דן בן אסתר
יעל טובה בת עירית
רחלי בת דורית
יוסף בן יפה
אסף בן כרמלה
רוז בן יעל
משפחת אריאל
מיכל בת לאה
נאורה בת מיכל
יעקב בן לאה
מעייין אדל בת גילה
דוד בן רחל
כרמלה בת שרה
רינה בת זיול
חובב בן מרים
אליעזר שלמה שמעון בן מרים
מאיר אליהו בן דליה
גולן בן אסתר
כרמית בת מרים לזש"ק
ישראל בן פרידא פיגא
שרה בת שרה
גל נחשון בן לאה
מורן נחשון בת מול
לרפ"ו ליאת שרה בת צילה
עמית נועה בת ציפורה
אביאל בן סגולה
מלכה בת גילה
בנימין בן אהרון
הדסה בת תמר (נאנאג"אן)
עמוס בן גילה
דבורה בת רבקה
ישראל בן אוראלה
כרמית בת שרה

הספר הקדוש הזה הודפס לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

אוריאל בחיי בן לאה
בת שבע חיה בת לאה

לעילוי נשמת

רבי אליעזר שלמה
בן מלכה
הרבנית יחנא שפרה
בת סאסא
הרב אשר בן ג'ולייט טולדנו
חיים בן מרים
מרים בת מסעודה
רחל בת שרה
תומר עמוס בן רבקה
הלן בת דוד ואסתר
יורי בן סופיה
סופיה בת יודקה
שרה ריבה בת אטה
מרים טבנסקי בת יודקה
איליה בן גינדה
פרץ בן יחזקאל
חנה בת רגינה
אורלי בת עליזה
ישעיהו ישראל בן לאה איטה
ר' אליהו בן עיישה
רחמים בת אהובה
שרה בת יקוט
יקוט בת חנה
פליקס מסעוד אשר בן עליזה
גייליה
ליאור בת שרה
שרה זהרה בת סעידה
לואזה בת חסן
משה בן לאה
ליזת בת פרחא
יעקב בן שלום
אליהו בן כמוס
אשר בן סוליקה

נתן בן רחל
לודמילה בת סופיה
דוד בן לודמילה
משפחת תפוחי
ודים בן גינדה
גליה בת קולט
דוד רועי בן שרה אורית
שלמה בן קלודין שרה
אביעד בן קלודין שרה
מיכל בת קלודין שרה
אסתר מלכה בת ליהי
אדל בת ליהי
גולן בן מרגלית
רחל בת דונה דבורה
רויטל בת רות
משפחת שמחי
אברהם בן ישי ובי"ב
אנדריי בן בלה
משפחת טויטו
משפחת טרייסמן
שיראל בת אורית
אביאל משה בן אורית
יעל בת אורית
אדל בת אורית
סמדר בת ורדה לשו"ק
משפ' עובד
משפ' מלכה והילדים
אמנון ורוחמה בסל
משה גיילה בשארי
לרפ' שושנה זוהרה בת צביה
שלמה חי בן דיאנה לזיווג
צדוק ושרית מלמד ומשפ'
משפ' גרמה בועז
מנחם מנדל בן מיכל רינה
דרור בן זהבה וזבו
רחלי בת לימור לגאס לזש"ק
משה ואסתר כהן וילדיהם
יוסי בן שרה בטאשוילי לזיווג
לרפ' תמר שרה בת אחינועם
בטאשוילי

שמעון בן תרצה
יצחק ישראל בן מרים
מורן בת ברויזט
מאיר בן רחל ובי"ב
נחמן נתן בן שמחה
שרה בת מרים
יעקב בן שרה קלוטילד
יפה בת חנה
נפתלי בן רחל
רבקה בת מרים
נתן בן רחל
פנינה חנה בת יהודית
אדי בן רונת לזיווג
שאול בן עליזה
אסף בן רונת
ליאור בן עליזה
אליעזר שלמה בן רינה
סרה שני שושנה בת ענת
צבי בן חנה טובה
רבקה בת חנה טובה
מרדכי אליהו בן גילה
אסתר בת יפה
אליעזר שלמה בן אסתר
יאיר בן עדינה
מלכה בת שמחה
עידו בן מיכל ליאור
שושנה בת אורלי
נחמן בן אדל
שרה בת יפה
מרים בת שירה יהודית
תהילה בת שירה יהודית
שלמה בן שרה
אברהם בן מול
אסתר בת רינה
יעקב בן סילביה
יפית בת אילנה
דורית בת שושנה
עומר רחמים בן סלימה
מלכה בת סמדר
אליעזר שלמה בן סמדר

סוד ה' לִירָאוּ וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָה לוֹ

תִּקּוּן הַכֹּלֵל

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכָל־לִיּוֹת
הַחֲטָאִים וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לִיעֲלֵן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפָרְנֶסָה וּלְהַצְלָחָה
בְּכָל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכָל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תִּקְנוּ, גְּלוּ וְצִוְהָ לְפָרְסְמוֹ לְכָל
יִשְׂרָאֵל, רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא,
אוֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפוּן, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה,
אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגַן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

טוב לומר לפני אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מִקְשֶׁר עֲצָמֵי בְּאֲמִירַת הָעֶשְׂרָה מְזַמְּרִים אֱלֹהֵי לְכָל הַצְּדִיקִים
הָאֲמִתִּיִּים שְׁבֻדוֹרְנוּ, וּלְכָל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרַיִם, קְדוֹשִׁים
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּהָ, וּבַפֶּרֶט לְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ, צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, נַחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, רַבְּנוּ נַחֲמֵן בֶּן פִּיגָא, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, שְׁגִלָּה
תְּקוּן זֶה.

לְכוּ נִרְנְנָה לִי נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת
נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ, וּמִלְךָ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר:

הַרְיֵנִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי, לְשֵׁם יְחִוּד
קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָּה בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוּ עַל יְדֵי הַהוּא טְמִיר
וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז * מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי חֲסִיתִי בָךְ: ב אֲמַרְתָּ
לִי אֲדֹנָי אַתָּה, טוֹבָתִי בַל עָלִיךָ: ג לְקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
הַמָּהָ, וְאֲדִירִי כָּל חֲפְצֵי-בָם: ד יָרְבוּ עֲצָבוֹתֶם אַחַר מְהָרוּ
בַל אֲסִיף נִסְפִיהֶם מִדָּם, וּבַל אֲשָׂא אֶת שְׁמוֹתֶם עַל שְׁפָתַי: ה
יְיָ מִנֵּת חֲלָקֵי וְכוֹסֵי, אַתָּה תוֹמִיךָ גּוֹרְלִי: ו חֲבָלִים נִפְלוּ-לִי
בְּנַעֲמִים, אֵף נַחֲלַת שְׁפָרָה עָלַי: ז אֲבָרְךָ אֶת יְיָ אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי,
אֵף לִילוֹת יִסְרוּנֵי כְלִיּוֹתַי: ח שׁוֹיֵתִי יְיָ לְנִגְדֵי תְמִיד, כִּי
מִימֵינִי בַל אֲמוֹט: ט לִכֵּן שְׁמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֵף בְּשָׂרִי
יִשְׁכַּן לְבַטַח: י כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא תַתֵּן חֲסִידְךָ
לְרֵאוֹת שְׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים שְׁבַע שְׁמַחוֹת אֶת פָּנֶיךָ,
נַעֲמוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח:

לב * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה : ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יַחֲשֵׁב יִי לֹו עֹוֹן, וְאִיִן בְּרוּחוֹ רְמִיָה : ג כִּי הִחַרְשָׁתִי בְּלוֹ עֲצָמִי, בִּשְׂאֵגָתִי כָּל הַיּוֹם : ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדְךָ נְהַפֵּךְ לִשְׂדֵי, בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סֵלָה : ה חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי, אֲמַרְתִּי אֹדָה עָלַי פֶּשַׁעִי לִי, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עֹוֹן חֲטָאתִי סֵלָה : ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵד אֱלֹהֶיךָ לְעַתְּ מִצּוּא רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים, אֱלֹהִי לֹא יִגְיעוּ : ז אַתָּה סֹתֵר לִי* מִצָּר תִּצְרֵנִי רְנִי פֶלֶט תִּסּוּבְּנֵי סֵלָה : ח אֲשִׁכִּילֶךָ וְאוֹרֶךָ בְּדַרְךָ זֹו תִלְךָ, אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי : ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרָד אִיִן הָבִין בְּמַתַּג וְרִסֵּן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֱלֹהֶיךָ : י רַבִּים מְכֹאֹבִים לְרַשָּׁע וְהַבּוֹטֵחַ בִּי, חֹסֵד יִסּוּבְּכֵנוּ : יא שְׂמַחוּ בִּי וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב :

מא * לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדוֹד : ב אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יִי : ג יִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ, וְאֵל תִּתְּנָהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו : ד יִי יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרֶשׁ דְּוִי, כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכָּתָ בְּחֵלּוֹ : ה אֲנִי אֲמַרְתִּי יִי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ : ו אוֹיְבֵי יֵאמְרוּ רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ : ז וְאִם בָּא לְרֵאוֹת שְׂוֹא יְדַבֵּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֹוֹן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר : ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שֹׁנְאֵי, עָלַי יַחֲשִׁבוּ רָעָה לִי : ט דַּבֵּר בְּלִיעַל יִצּוֹק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לְקוּם : י גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב : יא וְאַתָּה יִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם : יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חִפְצָתָ בִּי, כִּי לֹא יִרְיעַ אִיבֵי עָלַי : יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִמְכֹּת בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם : יד בְּרוּךְ יִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

* אחר אתה סתר לי - צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

מב * למנצח משכיל לבני קרח: ב כאיל תערג על אפיקי
 מים, כן נפשי תערג אליך אלהים: ג צמאה נפשי לאלהים
 לאל חי מתי אבוא, ואראה פני אלהים: ד היתה לי דמעתי
 לחם יומם ולילה, באמר אלי כל היום איה אליך: ה
 אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי פי אעבר בסף אדם עד
 בית אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג: ו מה תשתוחחי
 נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים פי עוד אודנו ישועות
 פניו: ז אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ
 ירדן, וחרמונים מהר מצער: ח תהום אל תהום קורא
 לקול צנוריה כל משבריה וגליה עלי עברו: ט יומם יצוה יי
 חסדו ובלילה שירה עמי, תפלה לאל חי: י אומרה לאל
 סלעי למה שכחתי למה קדר אלך בלחץ אויב: יא ברצח
 בעצמותי חרפוני צוררי, באמרם אלי כל היום איה אליך:
 יב מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים פי
 עוד אודנו ישועת פני ואלהי:

נט * למנצח אל תשחת לדוד מכתם בשלח שאול וישמרו
 את הבית להמיתו: ב הצילני מאיבי אלהי ממתקוממי
 תשגבני: ג הצילני מפעלי און, ומאנשי דמים הושיעני: ד
 פי הנה ארבו לנפשי יגורו עלי עזים, לא פשעי ולא חטאתי
 יי: ה בלי עון ירצון ויכוננו עורה לקראתי וראה: ו ואתה
 יי אלהים צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל הגוים אל
 תחן כל בגדי און סלה: ז ישובו לערב יהמו ככלב ויסוכבו
 עיר: ח הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם, פי מי
 שמע: ט ואתה יי תשחק למו תלעג לכל גוים: י עזו אליך
 אשמרה פי אלהים משגבי: יא אלהי חסדי יקדמני, אלהים
 יראני בשררי: יב אל תהרגם פן ישפחו עמי הניעמו בחילך

והורידמו, מגננו אדני: יג חטאת פִּימוֹ דְּבַר שְׁפָתֵימוֹ וְיִלְכְּדוּ
 בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֵהָ וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלְהָ בַחֲמָה כִּלְהָ וְאִינְמוֹ
 וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מִשְׁלַל בִּיעֶקֶב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ
 לְעָרֵב יֵהֱמוּ כִּכְלָב וַיִּסּוּבְכוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן לְאַכְלָל, אִם
 לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ: יז וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנָן לְבַקֵּר חֲסֻדְךָ כִּי
 הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי וּמְנוּס בְּיוֹם צָר לִי: יח עֲזִי אֱלִיָּהּ אֲזַמְרָה, כִּי
 אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז א לְמִנְצַחַ עַל יְדוּתוֹן לְאַסְף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי *אֵל אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנִּי
 דְרָשְׁתִּי יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג, מֵאֲנָה הִנָּחַם נַפְשִׁי: ד
 אֲזַכָּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּהּ, אֲשִׁיחָה וְתִתְעַשֵּׂף רוּחִי סֵלָה: ה
 אֲחֻזֵּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכָּרָה נְגִינָתִי בְּלִילָה עִם לִבִּי
 אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנִּי, וְלֹא יִסְיָף
 לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאָפֶס לְנֻצַח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י
 הִשְׁכַּח חֲנוּת אֵל אִם קָפֶץ בְּאֶף רַחֲמָיו סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי
 הִיא שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: יב אֲזַכּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה כִּי אֲזַכָּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלֶאֶף: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכְךָ מִי אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל
 עֹשֶׂה פֶלֶא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָךְ: טז גִּאֲלַת בְּזִרוּעַ עַמְךָ בְּנֵי
 יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה: יז רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּךָ מִיָּם יַחֲלוּ,
 אֶף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת קוֹל נִתְּנוּ שְׁחָקִים, אֶף
 חֲצֻצֶיךָ יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָךְ בְּגִלְגָּל הָאִירוּ בְּרִקִּים תִּבְלָל,
 רְגִזָּה וְתַרְעֵשׂ הָאָרֶץ: כ בֵּינָם דְּרָכְךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים
 וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְּעוּ: כא נְחִית כְּצֹאן עַמְךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

** באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה: אלי"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

צ * תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר: ב בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל, ומעולם עד עולם אתה אל: ג תשב אנוש עד דפא, ותאמר שובו בני אדם: ד פי אלף שנים בעיניך פיום אתמול פי יעבר ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציץ וחלף, לערב ימולל ויבש: ז פי כלינו באפה, ובחמתך נבהלנו: ח שתה עונתינו לנגדה, עלמנו למאור פניך: ט פי כל ימינו פנו בעברתך, פלינו שנינו כמו הגה: י ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון, פי גז חיש ונעפה: יא מי יודע עז אפה, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו פן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יי עד מתי, והנחם על עבדיך: יד שבענו בבקר חסדה, ונרננה ונשמחה בכל ימינו: טו שמתנו פימות עניתנו, שנות ראינו רעה: טז יראה אל עבדיך פעלה, והדרך על בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

קה * הודו ליי קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו: ב שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי יי: ד דרשו יי ועזו, בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו: ז הוא יי אלהינו בכל הארץ משפטינו: ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר פרת את אברהם, ושכועתו לישחק: י ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם: יא לאמר לה אתן את ארץ כנען, חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר, כמעט וגרים בה: יג ויתהלכו מגוי אל גוי, מממלכה אל

עם אחר: יד לא הניח אדם לעשקם, ויוכח עליהם מלכים: טו אל תגעו במשיחי, ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב על הארץ, כל מטה-לחם שבר: יז שלח לפניהם איש, לעבד נמפר יוסף: יח ענו בכבל רגלו, ברזל באה נפשו: יט עד עת בא דברו, אמרת יי צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו, משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון לביתו, ומשל בכל קנינו: כב לאסר שריו בנפשו, וזקניו יחכם: כג ויבא ישראל מצרים, ויעקב גר בארץ חם: כד ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצריו: כה הפך לבם לשנא עמו, להתנכל בעבדיו: כו שלח משה עבדו, אהרן אשר בחר בו: כז שמו כם דברי אתותיו, ומפתים בארץ חם: כח שלח חשך ויחשך, ולא מרו את דברו: כט הפך את מימיהם לדם, וימת את דגתם: ל שרץ ארצם צפרדעים, בחדרי מלכיהם: לא אמר ויבא ערב, כנים בכל גבולם: לב נתן גשמיהם ברד, אש להכות בארצם: לג ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם: לד אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר: לה ויאכל כל עשב בארצם, ויאכל פרי אדמתם: לו ויך כל בכור בארצם, ראשית לכל אונם: לז ויוציאם בכסף וזהב, ואין בשבטיו כושל: לח שמח מצרים בצאתם, כי נפל פחדם עליהם: לט פֶּרֶשׁ עֲנַן לְמִסָּד, ואש להאיר לילה: מ שאל ויבא שלו, ולחם שמים ושביעם: מא פתח צור ויזובו מים, הלכו בציות נהר: מב כי זכר את דבר קדשו, את אברהם עבדו: מג ויוצא עמו בששון ברנה את בחיריו: מד ויתן להם ארצות גוים, ועמל לאמים יירשו: מה בעבור ישמרו חקיו, ותורתיו ינצרו הללויה:

קלז א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו, בזכרנו את ציון: ב על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון: ד

אִיךָ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְיָ עַל אֲדַמַּת נֹכַח : ה אִם אֲשַׁכַּחךָ יְרוּשָׁלַם
 תִּשְׁכַּח יְמִינִי : ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנֵי לֶחְכֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֵכִי אִם לֹא
 אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֲתִי : ז זָכֹר יְיָ לְבְנֵי אָדוּם
 אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ, עַד הִיִּסוּד בָּהּ : ח בַּת
 בְּכַל הַשְּׂדוּדָה אֲשֶׁרִי שִׁישַׁלֵּם לָךְ, אֶת גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלַת לָנוּ : ט
 אֲשֶׁרִי שִׁיאַחֲזוּ וְנִפְץ אֶת עַלְלִיךָ אֶל הַסֶּלַע :

קב * הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶל בְּקֹדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ : ב
 הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתִיו, הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ : ג הַלְלוּהוּ בַּתְּקַע
 שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבֵּל וּכְנֹר : ד הַלְלוּהוּ בַּתֶּף וּמְחוּל,
 הַלְלוּהוּ בַּמְנִים וְעַגְב : ה הַלְלוּהוּ בַּצִּלְצָלִי שְׁמַע, הַלְלוּהוּ
 בַּצִּלְצָלִי תְרוּעָה : ו כָּל הַנְּשָׂמָה תִהְלֵל יְהִי הַלְלוּיָהּ :

אחר שסיים תהלים יאמר זה :

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְיָ שָׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח
 יִשְׂרָאֵל : וּתְשׁוּעַת צְדִיקִים מִיְיָ מֵעוֹזֵם בְּעַת צָרָה : וַיַּעְזְרֵם יְיָ וַיִּפְלְטֵם
 יִפְלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ :